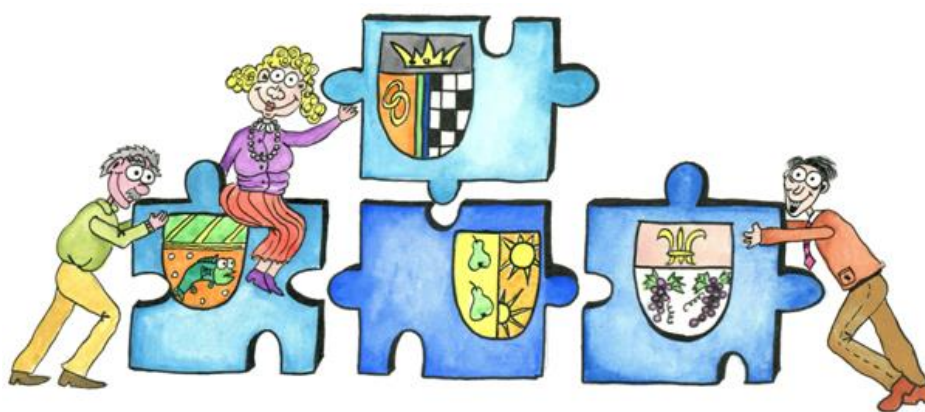
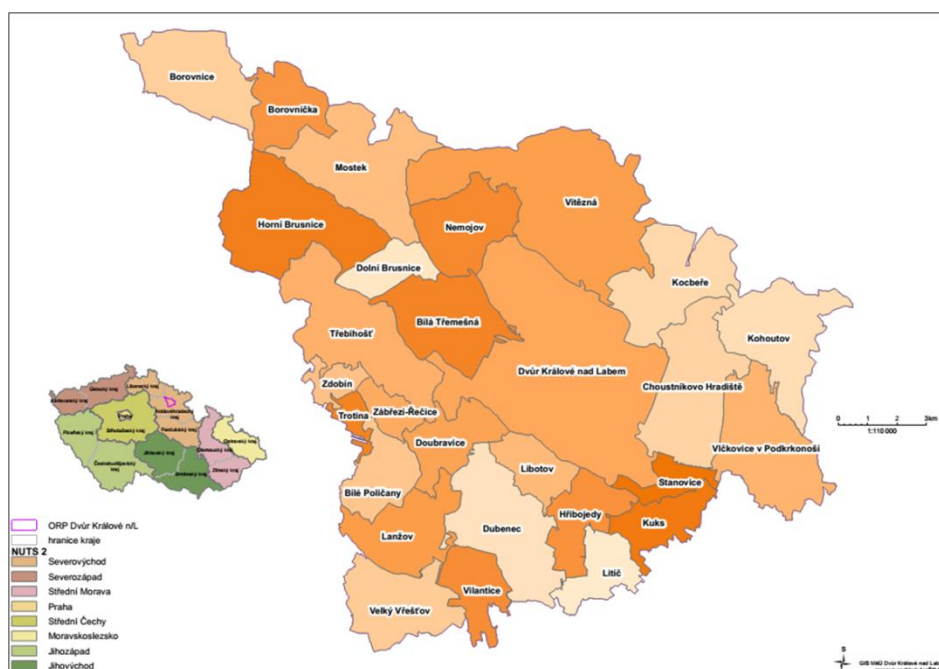

**Strategie území správního obvodu ORP
Dvůr Králové nad Labem
v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství
a servisu samosprávám**

Dokument je zpracován na období 2015 až 2024

„Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.“

1. Úvod.....	5
1.1. Základní informace o strategii	5
1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu	6
1.3. Kontext vzniku a existence strategie	8
1.4. Účel strategie – proč byla zpracována.....	8
1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží.....	8
1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty.....	8
2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza	11
2.1. Profil území správního obvodu	11
2.1.1. Identifikace správního obvodu	11
2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu	12
2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území	28
2.1.4. Akteři regionálního rozvoje	29
2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu	33
3. Téma 1.: Školství.....	35
3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	35
3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému.....	35
3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj	37
3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	59
3.1.4. SWOT analýza školství	63
3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	64
3.2. Návrhová část pro oblast školství	65
3.2.1. Struktura návrhové části	65
3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy).....	68
3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	72
3.2.4. Indikátory	76
3.3. Pravidla pro řízení strategie.....	82
3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	82
3.3.2. Systém změn strategie	84
3.3.3. Akční plán	84
3.4. Závěr a postup zpracování.....	87
3.4.1. Shrnutí	87
3.4.2. Popis postupu tvorby strategie	87
3.5. Přílohy	88
3.5.1. Seznam zkratk.....	88
3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4	88

4. Téma 2.: Sociální služby.....	89
4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	89
4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	89
4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	90
4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	100
4.1.4. SWOT analýza oblasti sociálních služeb	104
4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	105
4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb	107
4.2.1. Struktura návrhové části	107
4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy).....	110
4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	115
4.2.4. Indikátory	121
4.3. Pravidla pro řízení strategie.....	130
4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	130
4.3.2. Systém změn strategie	132
4.3.3. Akční plán	133
4.4. Závěr a postup zpracování.....	136
4.4.1. Shrnutí	136
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie	136
4.5. Přílohy	138
5. Téma 3.: Odpadové hospodářství.....	142
5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů	142
5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	142
5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	143
5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy	171
5.1.4. SWOT analýza oblasti	176
5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)	177
5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství.....	181
5.2.1. Struktura návrhové části	181
5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy).....	183
5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	188
5.2.4. Indikátory	194
5.3. Pravidla pro řízení strategie.....	205
5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	205
5.3.2. Systém změn strategie	207

5.3.3.	Akční plán	207
5.4.	Závěr a postup zpracování.....	210
5.4.1.	Shrnutí	210
5.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	210
5.5.	Přílohy.....	212
5.5.1.	Seznam zkratk.....	212
6.	Téma 4.: Servis samosprávám	237
6.1.	Analytická část: definice a analýza řešených problémů	237
6.1.1.	Vymezení a zdůvodnění řešeného problému	237
6.1.2.	Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj	241
6.1.3.	Analýza rizik a další potřebné analýzy	282
6.1.4.	SWOT analýza oblasti	285
6.1.5.	Souhrn výsledků analýz (analytické části)	286
6.2.	Návrhová část pro oblast servisu samosprávám	290
6.2.1.	Struktura návrhové části	290
6.2.2.	Vize a problémové oblasti (okruhy).....	292
6.2.3.	Popis cílů v jednotlivých oblastech.....	295
6.2.4.	Indikátory	298
6.3.	Pravidla pro řízení strategie.....	300
6.3.1.	Systém monitorování a hodnocení realizace strategie	300
6.3.2.	Systém změn strategie	302
6.3.3.	Akční plán	302
6.4.	Závěr a postup zpracování.....	305
6.4.1.	Shrnutí	305
6.4.2.	Popis postupu tvorby strategie	305
6.5.	Přílohy.....	306
7.	Závěr a kontakty na zpracovatele strategie	307
7.1.	Závěr	307
7.2.	Kontakty na zpracovatele	308
8.	Přílohy.....	309
8.1.	Seznam tabulek.....	309
8.2.	Seznam grafů	314
8.3.	Seznam mapových podkladů	316
8.4.	Seznam schémat.....	317

1. Úvod

1.1. Základní informace o strategii

Tabulkač. 1: Základní informace o strategii

Název strategie	Strategie území správního obvodu ORP Dvůr Králové nad Labem v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a servisu samosprávám
Kategorie strategie	Místní strategie (strategie správního obvodu ORP) tematického charakteru (pro oblast předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadové hospodářství a servisu samosprávám)
Řešené území	Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem
	Počet obyvatel správního obvodu: 27 398
	Počet obcí ve správním obvodu: 28
	Rozloha správního obvodu: 25 783 ha
Názvy obcí správního obvodu	Města: Dvůr Králové nad Labem
	Obce: Bílá Třemešná, Bílé Poličany, Borovnice, Borovnička, Dolní Brusnice, Doubravice, Dubenec, Horní Brusnice, Hřibojedy, Choustníkovo Hradiště, Kocbeře, Kohoutov, Kuks, Lanžov, Libotov, Litíč, Mostek, Nemojov, Stanovice, Trotina, Třebihošť, Velký Vřešťov, Vilantice, Vítězná, Vlčkovice v Podkrkonoší, Zábřezí-Řečice, Zdobín.
Zadavatel strategie	Svaz měst a obcí České republiky v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“
Gestor tvorby strategie	Obec Vítězná
Koordinátor tvorby strategie	Koordinátor meziobecní spolupráce (člen realizačního týmu smluvního partnera)
Rok zpracování strategie	2014–2015
Schvalovatel strategie	Shromáždění starostů SO ORP Dvůr Králové nad Labem
Forma a datum projednání / schválení	K projednání dojde na shromáždění starostů dne 12. 6 2014.
Číslo a datum aktualizace	zatím neproběhla
Související legislativa	Zákon o obcích
Doba realizace strategie	2015–2024
Odpovědnost za implementaci	Shromáždění starostů SO ORP Dvůr Králové nad Labem

Kontext vzniku strategie	Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).
	Projekt na území SO ORP Dvůr Králové nad Labem realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s obcí Vítězná a se zapojenými obcemi v rámci SO.
	Strategie byla zpracována projektovým týmem – detail viz kapitola 1.3
Stručný popis řešeného problému a obsahu strategie	V rámci projektu je zpracován souhrnný dokument, který obsahuje dílčí strategie ve 4 oblastech (3 povinné a 1 volitelná):
	1. školství,
	2. sociální služby,
	3. odpadové hospodářství,
	4. volitelné téma – servis samosprávám

1.2. Stručná informace o městech a obcích správního obvodu

Ve správním obvodu je celkem 28 obcí, z toho 1 má statut města.

Tabulka č. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí

(Zdroj: SMO: soubor Data_ČSÚ_FINAL)

Znak	Údaje o obci	Znak	Údaje o obci
	Název obce: Bílá Třemešná		Název obce: Lanžov
	Počet obyvatel: 1 350		Počet obyvatel: 195
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Bílé Poličany		Název obce: Libotov
	Počet obyvatel: 155		Počet obyvatel: 178
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Borovnice		Název obce: Litíč
	Počet obyvatel: 379		Počet obyvatel: 150
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Borovnička		Název obce: Mostek
	Počet obyvatel: 201		Počet obyvatel: 1 296
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dolní Brusnice		Název obce: Nemojov
	Počet obyvatel: 360		Počet obyvatel: 683
	Zapojení do tvorby strategie: ano		Zapojení do tvorby strategie: ne

	Název obce: Doubravice
	Počet obyvatel: 369
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dubenec
	Počet obyvatel: 701
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Dvůr Králové nad Labem
	Počet obyvatel: 16 098
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Horní Brusnice
	Počet obyvatel: 437
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Hřibojedy
	Počet obyvatel: 210
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Choustníkovo Hradiště
	Počet obyvatel: 596
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kocbeře
	Počet obyvatel: 509
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kohoutov
	Počet obyvatel: 261
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Kuks
	Počet obyvatel: 255
	Zapojení do tvorby strategie: ano

	Název obce: Stanovice
	Počet obyvatel: 60
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Trotina
	Počet obyvatel: 84
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Třebihošť
	Počet obyvatel: 426
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Velký Vřešťov
	Počet obyvatel: 223
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Vilantice
	Počet obyvatel: 204
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Vítězná
	Počet obyvatel: 1 368
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Vlčkovice v Podkrkonoší
	Počet obyvatel: 397
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Zábřezí-Řečice
	Počet obyvatel: 150
	Zapojení do tvorby strategie: ano
	Název obce: Zdobín
	Počet obyvatel: 103
	Zapojení do tvorby strategie: ano

Z dvaceti osmi obcí SO ORP pouze obec Nemojov odmítla svou účast na projektu. Další čtyři obce, konkrétně Dolní Brusnice, Hřibojedy, Kocbeře a Třebihošť v počátku neprojevily okamžitý zájem zapojit se do projektu Podpora meziobecní spolupráce s dovětkem, že pokud budou mít více informací, svou účast v projektu zváží.

Cílem celého realizačního týmu, včetně motivujících starostů, je snaha, aby se do projektu zapojil co největší počet obcí.

1.3. Kontext vzniku a existence strategie

Strategie byla zpracována v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Cílem projektu je posílit meziobecní spolupráci (MOS) v rámci právním řádem definovaného území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (SO ORP).

Projekt na území SO ORP Dvůr Králové nad Labem realizuje Svaz měst a obcí ČR ve spolupráci s obcí Vítězná a se zapojenými obcemi v rámci SO. Z toho důvodu je Svaz zadavatelem strategie a obec Vítězná je gestorem tvorby strategie. Koordinátorem strategie jsou koordinátoři meziobecní spolupráce Ing. Tomáš Mečíř a Mgr. Jan Balcar, Ph.D.

Strategie byla zpracována projektovým týmem, který se v čase částečně proměnil. Na pozici koordinátora projektu působí od počátku Ing. Tomáš Mečíř a Mgr. Jan Balcar, Ph.D. Na pozicích pracovníků pro analýzy působí Ing. Michal Hátle a společně s ním Mgr. Karel Turek, který k 1. 4. 2014 vystřídal Ing. Jan Holana, který ukončil pracovní poměr. Jako asistentky působí v projektu Lenka Křížová, Dis., Martina Hlušíčková a Kateřina Valdová. Strategie je zpracovávána od listopadu 2013.

Na zpracování strategie se podílí dva motivující starostové, a to Petr Hrubý, starosta obce Vítězná a Mgr. Dušan Kubica, místostarosta města Dvůr Králové nad Labem.

1.4. Účel strategie – proč byla zpracována

Účelem strategie je vymezit a definovat ve 4 oblastech možnosti meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP, a to včetně návrhu možných řešení. Strategie má sloužit též k hledání dobrých praxí a prostoru pro úspory nákladů nebo zvýšení kvality v těchto 4 oblastech pomocí meziobecní spolupráce.

1.5. Uživatelé strategie – komu strategie slouží

Strategie je určena obcím správního obvodu, jejich občanům, voleným orgánům a zřízeným či založeným organizacím. Slouží také představitelům organizací a subjektů v rámci daného území správního obvodu – mikroregionům, MAS, ziskovému i neziskovému sektoru. K uživatelům strategie mohou patřit též stát a jeho organizace.

1.6. Vybrané relevantní významné strategické dokumenty

V následující tabulce jsou uvedeny názvy vybraných významných strategických dokumentů včetně odkazu, kde je možné je získat. Nejsou zde uváděny všechny strategické dokumenty – u obcí jsou zmíněny jen ty, které mají značný přesah mimo území obce nebo jsou svým charakterem pro některé z témat klíčové. Jedná se o všechny dokumenty, které se vztahují k území SO ORP.

Tabulka č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty

Č.	Název dokumentu	Kde jej lze získat
Stát		
1	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014–2020	http://www.mmr.cz/cs/Podpora-regionu-a-cestovni-ruch/Regionalni-politika
2	Politika územního rozvoje České republiky (2008–...)	http://databaze-strategie.cz/
3	Strategický rámec udržitelného rozvoje ČR (2010–2030)	http://databaze-strategie.cz/
4	Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2011–2015	http://databaze-strategie.cz/
5	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2011–2015	http://databaze-strategie.cz/
6	Politika ochrany klimatu ČR 2009–2020	http://databaze-strategie.cz/
7	Státní politika životního prostředí ČR 2012–2020	http://databaze-strategie.cz/
Kraj		
1	Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje (2011–...)	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani
2	Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2007–2015 (Dodatek č. 1)	http://databaze-strategie.cz/
3	Plán odpadového hospodářství Královéhradeckého kraje (2004–...)	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
4	Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011–2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
5	Strategie integrace sociálně vyloučených lokalit v Královéhradeckém kraji (2010–...)	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
6	Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2012–2016	http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/rozvojove-dokumenty
7	Strategie rozvoje KHK 2006–2015	http://www.kr-kralovehradecky.cz/assets/SRK_2006-2015_31_1_07.pdf
8	Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2012–2016	http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/rovne-prilezitosti/Koncepce_rodinne_politiky_KHK_FINAL.pdf

	Mikroregiony, města a obce	
1	Strategie rozvoje města Dvůr Králové nad Labem (2007–2016)	http://www.mudk.cz/cz/podnikani/rozvoj-mesta/strategie-rozvoje/
2	Národní strategický plán LEADER2014+	http://www.leadercz.cz/index.php?id=zobraz_dokumenty_slozky.php&cislo_id=50&dir_id=640
3	Strategie rozvoje dobrovolného svazku obcí Mikroregion Hustířanka	http://www.hustiranka.cz/index.php?nid=1068&lid=cs&oid=360950
4	Strategie rozvoje cestovního ruchu pro oblast Podkrkonoší 2011–2020	http://www.podzvicinsko.cz/cs/dokumenty/strategie-rozvoje-cestovniho-ruchu-podkrkonosi.html
5	Strategie rozvoje území Společenství obcí Podkrkonoší (2007–2013)	http://www.podkrkonosi.info/
6	Integrovaná strategie regionálního rozvoje Krkonoš 2014–2020	http://rozvoj.krkonose.eu/

Zdroj: vlastní šetření

2. Profil (základní charakteristika) území správního obvodu a souhrnná SWOT analýza

2.1. Profil území správního obvodu

2.1.1. Identifikace správního obvodu

SO ORP Dvůr Králové nad Labem se nachází v samotném centru Královéhradeckého kraje. Svou rozlohou (25 782 ha) a taktéž počtem obyvatel (27 398) patří mezi středně velké SO ORP. Území ORP je tvořeno 28 obcemi (Bílá Třemešná, Bílé Poličany, Borovnice, Borovnička, Dolní Brusnice, Doubravice, Dubenec, Dvůr Králové nad Labem, Horní Brusnice, Hřibojedy, Choustníkovo Hradiště, Kocbeře, Kohoutov, Kuks, Lanžov, Libotov, Litič, Mostek, Nemojov, Stanovice, Trotina, Třebíhošť, Velký Vřešťov, Vilantice, Vítězná, Vlčkovice v Podkrkonoší, Zábřezí-Řečice, Zdobín) přičemž jediným městem je Dvůr Králové nad Labem. Dvůr Králové se nachází cca 25 km severně od Hradce Králové. Ve městě žije přibližně 60% veškerého obyvatelstva správního obvodu.

Území ORP Dvůr Králové nad Labem lze charakterizovat jako oblast, která se nachází na přechodu horského, resp. podhorského reliéfu a postupně přechází do pahorkatiny. V krajině dochází k postupnému snižování výškových rozdílů směrem na jih. Tato skutečnost se pak logicky promítá i do klimatu. Na sever od Dvora Králové se nachází tzv. mírně teplé oblasti, které se na jihozápadě mění na oblasti teplé.

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu

Zdroj: Geografický informační systém (GIS) MěÚ Dvůr Králové nad Labem

2.1.2. Stručná charakteristika území správního obvodu

Obyvatelstvo a obce

Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP

OBCE	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
počet obcí	28	28	28	28	28	28	28	28
počet částí obcí	62	62	62	62	62	62	62	62
počet katastrálních území	52	52	52	52	52	52	52	52
počet obcí se statutem města	1	1	1	1	1	1	1	1
počet obcí se statutem městyse	0	0	0	0	0	0	0	0
POZEMKY								
výměra v tis. ha	25,782	25,782	25,782	25,782	25,782	25,784	25,784	25,783
zemědělská půda	14,572	14,550	14,539	14,529	14,523	14,499	14,487	14,4775
lesní pozemky	8,731	8,749	8,761	8,769	8,770	8,779	8,792	8,798
zastavěné plochy	0,437	0,437	0,437	0,437	0,439	0,440	0,440	0,440
hustota zalidnění (osoby/km ²)	105,27	105,59	106,04	106,58	106,41	106,34	106,33	106,27

Zdroj: ČSÚ veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz>)

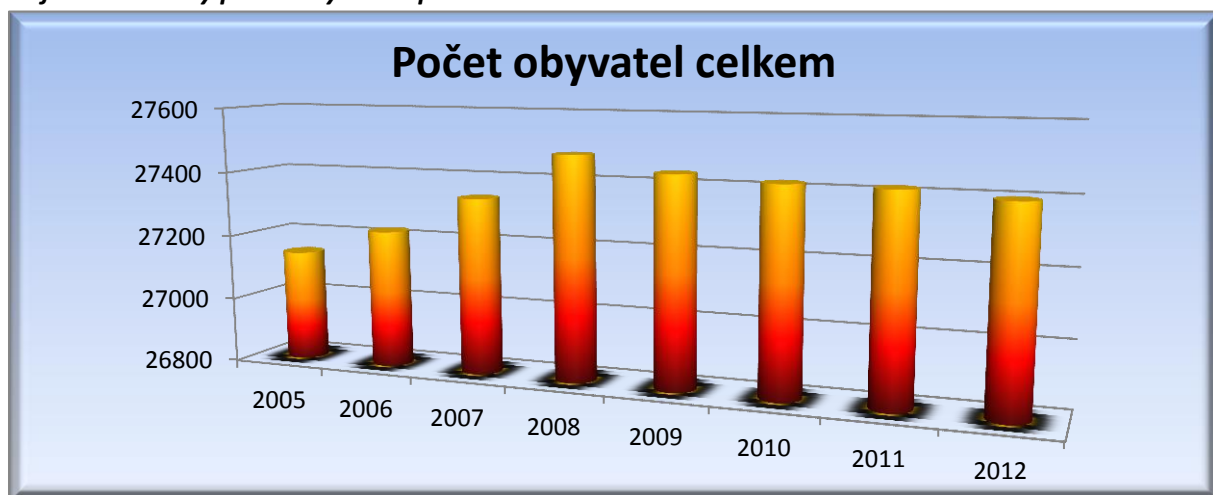
Tabulka č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP

vývoj počtu obyvatel		2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
počet obyvatel celkem		27142	27223	27339	27480	27435	27419	27416	27398
v tom:	muži	13221	13289	13398	13465	13465	13489	13586	13587
	ženy	13921	13934	13941	14015	13970	13930	13830	13811
v tom ve věku:	0–14	4008	3947	3916	3924	3940	3939	3951	3954
	15–64	19199	19295	19329	19315	19115	18965	18699	18420
	65+	3935	3981	4094	4241	4380	4515	4766	5024
průměrný věk (celkem)			40,75	40,99	41,15	41,37	41,60	41,95	42,28
index stáří (65+ / 0–14 v %)		98,18	100,8	104,5	108,0	111,1	114,6	120,6	127,0
v tom ve věku:	0–14	2083	2039	2023	2027	2049	2062	2060	2068
	15–64	9612	9680	9743	9742	9627	9561	9516	9387
	65+	1526	1570	1632	1696	1789	1866	2010	2132
průměrný věk		38,80	39,08	39,30	39,49	39,74	40,00	40,39	40,70
index stáří (65+ / 0–14 v %)		73,26	77,00	80,67	83,67	87,31	90,49	97,57	103,09
v tom ve věku:	0–14	1925	1908	1893	1897	1891	1877	1891	1886
	15–64	9587	9615	9586	9573	9488	9404	9183	9033
	65+	2409	2411	2462	2545	2591	2649	2756	2892
průměrný věk		42,20	42,35	42,62	42,74	42,95	43,20	43,49	43,83
index stáří (65+/0–14v%)		125,14	126,3	130,1	134,2	137,0	141,1	145,7	153,3
celková		1,4	3	4,3	5,1	-1,6	-0,6	0,3	-0,7

vývoj počtu obyvatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
přirozená	-1,5	-1,9	2,1	2,6	0	-1,4	-0,8	-0,8
stěhováním (mechanická)	2,9	4,9	2,2	2,6	-1,6	0,8	1,1	0,1

Zdroj: ČSÚ veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz>)

Graf č. 1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012

Zdroj: ČSÚ veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz>)

Při analýze sledovaného období je patrný růst počtu obyvatel mezi lety 2005–2008. Tento trend však konkrétně mezi lety 2005 a 2008 představuje přírůstek na úrovni pouhých 1,25 %. Rok 2008 poté představuje zlom a od tohoto data lze považovat počet obyvatel sledovaného území za konstantní. V absolutním vyjádření se jedná pouze o pravidelný meziroční pokles v řádech desítek a někdy dokonce pouze jednotek obyvatel, který je vzhledem k celkovému počtu obyvatel naprosto zanedbatelný.

Ke stejným, nebo hodně podobným, výsledkům lze dojít i při analýze celkové migrace, která je součtem přirozeného přírůstku (rozdíl počtu živě narozených dětí a počtu zemřelých obyvatel) a přírůstku stěhováním (rozdíl počtu přistěhovalých a odstěhovalých osob). Meziroční rozdíly jsou u celkové migrace naprosto zanedbatelné. Za pozitivní lze označit fakt, že vyjma roku 2009 je vždy pozitivní přírůstek u stěhování. Jinými slovy přibývá v regionu lidí, kteří zde chtějí trvale bydlet a do regionu se stěhují.

Za pozitivní trend lze ve sledovaném období označit neustále se zvyšující průměrný věk, a to u obou pohlaví. Pokud bychom vzali známou datovou základnu například k roku 2010, pak lze konstatovat, že průměrný věk u mužů i žen (40,0 respektive 43,2 roku) byl na území ORP vyšší, než v celé ČR (39,3 resp. 42,3 roku)¹.

¹ zdroj: ČSÚ; http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/nadeje_dozeni_a_prumerny_vek

Občanská a technická vybavenost obcí správního obvodu

Tabulka č. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má uvedené zařízení	Komentář
Počet obcí s MŠ	13	46,43	Na území SO ORP se nachází celkem 16 MŠ, přičemž ve Dvoře Králové nad Labem jsou 3 MŠ a v Choustníkově Hradišti 2 MŠ.
Počet obcí se ZŠ jen 1 stupeň	4	14,29	ZŠ jen 1. stupně jsou v obcích Kocbeře, Nemojov, Vítězná a v obci Choustníkově Hradišti je speciální ZŠ, konkrétně Základní škola logopedická.
Počet obcí se ZŠ 1 i 2 stupeň	4	14,29	Na území SO ORP se nachází celkem 8 ZŠ 1. i 2. stupně. Tyto ZŠ jsou v obcích Bílá Třemešná, Dubenec a Mostek. Zbývajících 5 ZŠ je ve Dvoře Králové nad Labem, z toho jedna je speciální, konkrétně Základní škola a Praktická škola.
Počet středních škol:	6	3,57	Střední školství je pouze ve Dvoře Králové nad Labem.
-obory gymnázií	1	3,57	Gymnázium ve Dvoře Králové nad Labem nabízí výuku obvyklých všeobecně vzdělávacích předmětů a nemá speciální studijní obory. Studium je buď čtyřleté, nebo víceleté.
-obory středních odborných škol a praktických škol	3	3,57	Střední škola informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem. Škola nabízí celou řadu maturitních oborů (informační technologie, aplikovaná chemie, hotelnictví, cestovní ruch, kosmetické služby) a jeden obor učební (kadeřník). Základní škola a Praktická škola Dvůr Králové nad Labem v oblasti středního vzdělání nabízí vzdělání na Praktické škole dvouleté. Základní škola speciální a praktická škola Vrchlabí, odloučené pracoviště Dvůr Králové nad Labem.
-obory středních odborných učilišť a odborných učilišť	1	3,57	Střední škola informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem, která vyjma maturitních oborů nabízí také vzdělávací program učební oboru kadeřník.
Počet základních uměleckých škol	1	3,57	ZUŠ Dvůr Králové nad Labem má otevřeny čtyři obory – hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický.
Počet konzervatoří	0	0,00	
Počet jazykových škol	0	0,00	
Počet vyšších odborných škol	0	0,00	
Počet vysokých škol	0	0,00	

Tabulka č. 7: Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“ v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má dané zařízení	Komentář
Veřejná knihovna vč. poboček	25	78,57	Veřejná knihovna se nachází ve 22 obcích.
Stálá kina	1	3,57	Pouze ve Dvoře Králové nad Labem.
Divadlo	2	7,14	Ve Dvoře Králové nad Labem a Bílých Poličanech.
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	4	10,71	2 muzea se nacházejí v Kuksu a další pak ve Dvoře Králové nad Labem a Bílé Třemešné.
Galerie (vč. poboček a výstavních síní)	4	10,71	2 galerie jsou ve Dvoře Králové nad Labem, po jedné v Kuksu a Kohoutově.
Kulturní zařízení ostatní	17	42,86	Ostatní kulturní zařízení se nachází ve 12 obcích. Jedná se především o kulturní sály používané k nejrůznějším účelům.
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	1	3,57	Pouze ve Dvoře Králové nad Labem.
Koupaliště a bazény	6	21,43	Koupaliště se nachází ve Dvoře Králové nad Labem, Lanžově, Mostku, Velkém Vřešťově a Zábřezí-Řečici.
-z toho kryté	1	3,57	Pouze ve Dvoře Králové nad Labem.
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	34	82,14	Vyjma 5 obcí se všude nachází hřiště.
Tělocvičny (vč. školních)	14	35,71	Pouze v 10 obcích se nachází funkční tělocvična.
Stadiony otevřené	4	10,71	Nachází se v Bílé Třemešné, Dvoře Králové nad Labem a Mostku.
Stadiony kryté	0	0,00	
Zimní stadiony kryté i otevřené	1	3,57	Pouze krytý zimní stadion ve Dvoře Králové nad Labem.
Ostatní zařízení pro tělo-výchovu (s provozovatelem nebo správcem)	13	32,14	Další zařízení pro tělovýchovu se nacházejí v 9 obcích – Bílá Třemešná, Dolní Brusnice, Dubenec, Dvůr Králové nad Labem, Horní Brusnice, Lanžov, Mostek, Velký Vřešťov a Vítězná.

Zdroj Tabulka č. 6 a Tabulka č. 7: ČSÚ veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0525>)

Tabulka č. 8: Stručná charakteristika „zdravotnictví“ veřejného i soukromého charakteru v území ORP

Typ zařízení	Hodnota	% z celkového počtu obcí má dané zařízení	Komentář
Sdružená ambulantní zařízení	0	0,00	
Detašované pracoviště sdruženého ambulantního zařízení	0	0,00	
Ambulantní zařízení	0	0,00	
Detašované pracoviště ambulantního zařízení	0	0,00	
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro dospělé	18	39,29	Praktický lékař pro dospělé ordinuje v 11 obcích – Bílá Třemešná, Borovnice, Doubravice, Dubenec, Dvůr Králové nad Labem, Horní Brusnice, Choustníkovo Hradiště, Kocbeře, Kohoutov, Mostek a Vítězná.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře pro děti a dorost	7	14,29	Praktický lékař pro děti a dorost ordinuje ve 4 obcích – Bílá Třemešná, Dvůr Králové nad Labem, Mostek a Třebihošť.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – stomatologa	13	17,86	Stomatolog ordinuje v 5 obcích – Bílá Třemešná, Borovnice, Dvůr Králové nad Labem, Choustníkovo Hradiště a Mostek.
Samostatná ordinace (nebo detašované pracoviště) praktického lékaře – gynekologa	6	10,71	Gynekolog se nachází ve 3 obcích – Bílá Třemešná, Dvůr Králové nad Labem a Mostek.
Zařízení lékárenské péče	4	3,57	Pouze ve Dvoře Králové nad Labem.
Nemocnice	1	3,57	Pouze ve Dvoře Králové nad Labem.
Odborné léčebné ústavy	3	7,14	Ve Dvoře Králové nad Labem a Nemojově.
Léčebna pro dlouhodobě nemocné	0	0,00	
Ostatní lůžková zařízení	0	0,00	

Zdroj: ČSÚ veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0525>)

Výše uvedené tabulky přináší souhrnný přehled vybraných oblastí občanské vybavenosti na území ORP Dvůr Králové nad Labem. Cílem je znázornit přehled počtu zařízení v jednotlivých obcích a případně určit, zda je daný počet dostačující.

Oblast školství není potřeba z tohoto pohledu analyzovat. Školství je jedno ze samostatných dílčích témat a je mu věnována celá kapitola č. 3. Obecně lze konstatovat, že je na území nedostatečná kapacita MŠ a naopak v současné chvíli nevyužitá kapacita ZŠ. Vzhledem k silným populačním ročníkům je však možné předpokládat změnu stavu v oblasti využití kapacity ZŠ.

Oblast kultury a sportu, která je spjata s volnočasovými aktivitami občanů, úzce souvisí s otázkou vytváření podmínek pro zdravý životní styl obyvatel a zároveň přispívá k tvorbě aktivního kulturního života v obcích. Velice kladně tak lze hodnotit například počet knihoven v obcích (25). Je potěšitelné, že i v době elektronické komunikace je zájem o četbu a že knihovny rozvíjí svou činnost. Zároveň je téměř v polovině všech obcí (42,86 %) kulturní zařízení. Také je pozitivní, že se na území nachází celkem 34 hřišť s provozovatelem nebo správcem a rovněž je ve více než třetině obcí využívána tělocvična, která může sloužit ke sportovnímu vyžití i v případě nepříznivého počasí.

Zdravotní péče je na území ORP soustředěna především do jeho centra, tedy do Dvora Králové nad Labem. Místní nemocnice, jejímž vlastníkem je Královéhradecký kraj, poskytuje základní nemocniční péči na odděleních chirurgie, interny, gynekologie, urologie, ARO a následné péče. V obcích se pak nachází několik samostatných ordinací nebo detašovaných pracovišť lékařů. Nejvíce jsou zastoupeny ordinace praktického lékaře (39 % obcí), stomatologa (18 %) a dětského lékaře (14 %).

Ekonomická situace území, struktura ekonomiky území a trh práce

Tabulka č. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP

			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			12273	6773	5500
v tom:	zaměstnaní		11010	6158	4852
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	8005	4284	3721
		zaměstnavatelé	430	324	106
		pracující na vlastní účet	1635	1197	438
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	566	292	274
		ženy na mateřské dovolené	237	0	237
	nezaměstnaní		1263	615	648
	Ekonomicky neaktivní celkem			12916	5444
z toho	nepracující důchodci		6705	2575	4130
	žáci, studenti, učni		3772	1844	1928
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou			1456	888	568

Zdroj: ČSÚ veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0525>)

Tabulka č. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání

Vyjíždějící do zaměstnání a škol			Celkem
Vyjíždějící celkem			5 436
v tom	vyjíždějící do zaměstnání		3 768
	v tom	v rámci obce	1 451
		do jiné obce okresu	1 333
		do jiného okresu kraje	647
		do jiného kraje	283
		do zahraničí	54
	vyjíždějící do škol		1 668
	v tom	v rámci obce	436
		mimo obec	1 232

Zdroj: ČSÚ veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0525>)

Tabulka č. 11: Charakteristika domácností

Hospodařící domácnosti podle typu				Hospodařící domácnosti
Hospodařící domácnosti celkem				10 924
v tom:	tvořené 1 rodinou			6 911
	v tom	úplné	bez závislých dětí	3 330
			se závislými dětmi	2 163
		neúplné	bez závislých dětí	331
			se závislými dětmi	1 087
	tvořené 2 a více rodinami			206
	domácnosti jednotlivců			3 363
	vícečlenné nerodinné domácnosti			444

Zdroj: ČSÚ veřejná databáze (<http://vdb.czso.cz/mos/okres.jsp?k=CZ0525>)

Tabulka č. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP

NEZAMĚŠTNANOST	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Evidování uchazeči o zaměstnání	1372	1412	1511	1457	1007	981	1430	1569	1431
z toho (%):	15,52	16,78	17,94	17,98	20,36	16,41	14,48	13,77	12,44
občané se zdravotním postižením	213	237	271	262	205	161	207	216	178
z toho (%):	11,22	8,00	6,09	6,52	6,16	4,89	5,87	7,07	7,13
absolventi	154	113	92	95	62	48	84	111	102
z toho (%):	34,62	37,89	38,45	37,82	38,03	18,76	16,85	26,96	33,05
osoby s délkou evidence nad 12 měsíců	475	535	581	551	383	184	241	423	473
Volná pracovní místa	96	105	201	235	320	198	61	50	79
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	14,3	13,4	7,5	6,2	3,1	5	23,4	31,4	18,1
Míra nezaměstnanosti (%) za ORP	9,9	10,19	10,4	10,12	7,03	6,81	10,27	11,29	10,22

Zdroj: ČSÚ ([http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_SO_ORP_dvur_kralove_n_labem/\\$File/525203.pdf](http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_SO_ORP_dvur_kralove_n_labem/$File/525203.pdf))

Nezaměstnanost je jednou ze zásadních otázek rozvoje každého regionu. Pokud se zaměříme především na míru nezaměstnanosti, která představuje podíl nezaměstnaných ke všem osobám schopným práce, pak lze říci, že území ORP patří ve sledovaném období k oblastem s nejvyššími hodnotami v krajském měřítku. Pro příklad v roce 2010 a 2011 byla míra nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji shodně 7,1 % a na území ORP v roce 2010 11,29 % a v roce následujícím 10,22 %.

Z podrobnější analýzy potom vyplývá, že je na území nižší podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí a zároveň je zde celá řada obyvatel, kteří dříve pracovali v textilním průmyslu a nyní, díky své úzké specializaci, hledají těžko své profesní uplatnění².

² zdroj: <http://www.czso.cz/x/krajedata.nsf/oblast2/zamestnanost-xh>

Tabulka č. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP

EKONOMICKÉ SUBJEKTY SE SÍDLEM NA ÚZEMÍ ORP	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ekonomické subjekty celkem (podle Registru ek. subjektů)	5692	5630	5726	5841	6021	6211	6180	6378	6478	6535
fyzické osoby	4949	4834	4867	4946	5069	5208	5113	5240	5314	5380
z toho zemědělští podnikatelé	304	312	317	318	317	325	90	95	107	110
vyjádření v %	5,34	5,54	5,54	5,44	5,26	5,23	1,46	1,49	1,65	1,68
právnícké osoby	743	796	859	895	952	1003	1067	1138	1164	1155
z toho obchodní společnosti	309	319	334	348	371	394	414	426	438	440
vyjádření v %	41,59	40,08	38,88	38,88	38,97	39,28	38,80	37,43	37,63	38,10
Podíl ekonomických subjektů podle vybraných odvětví ekonomické činnosti (%)										
zemědělství, lesnictví a rybářství	7,80	8,26	8,49	8,23	8,14	8,16	5,00	5,30	5,56	5,48
průmysl celkem	16,88	16,63	16,45	16,01	15,73	15,42	15,71	15,16	14,87	14,54
stavebnictví	12,30	13,18	13,60	14,16	14,72	15,09	16,21	16,53	16,41	16,27
velkoobchod, maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	31,96	30,99	30,84	30,87	30,93	30,27	30,29	30,15	29,69	29,52

Zdroj: www.czso.cz/xh/redakce...ukazatele...dvur_kralove.../525203.pdf

Při analýze dat sledovaného období lze konstatovat, že z pohledu počtu ekonomických subjektů lze zaznamenat výrazný růstový trend. Zatímco v roce 2003 bylo na území ORP Dvůr Králové nad Labem 5 692 ekonomických subjektů, v roce 2012 jich bylo již 6 535, což představuje nárůst o 15,8 %. Nejvyšší podíl na celkovém počtu ekonomických subjektů pak představují fyzické osoby podnikatelé (82 %). Zde stojí za povšimnutí fakt, jak prudce klesl počet zemědělských pracovníků mezi roky 2008 a 2009. V tomto období došlo k poklesu o více než 70%. V současnosti zemědělští podnikatelé, mezi které lze zařadit i podnikatele v příbuzných oborech lesnictví a rybářství, představují v procentuálním vyjádření pouze 1,68 % všech fyzických osob podnikatelů.

Z výše uvedeného vyplývá, že dané území je z pohledu ekonomického rozvoje více zaměřeno na rozvoj v oblasti služeb, následovaný činnostmi ve stavebnictví a lehkém průmyslu. Velký prostor je přitom možné zaznamenat v oblasti cestovního ruchu, kde má území velké ambice.

Jak již bylo uvedeno v tabulce č. 12, velice silně vnímanou skutečností v regionu je otázka zaměstnanosti a podnikání. Jednoznačným obecným zájmem pak je učinit veškerá možná opatření, která povedou ke vzniku nových pracovních příležitostí.

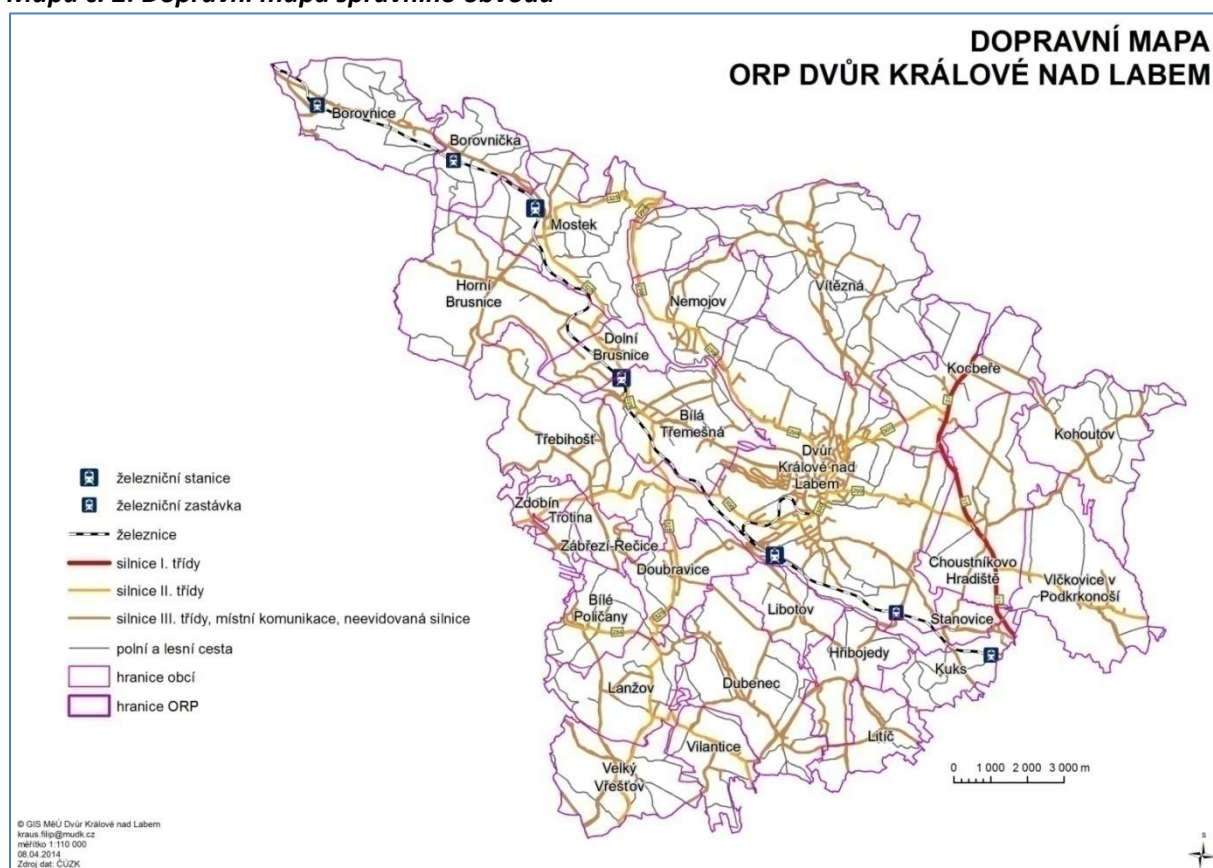
Doprava

Z pohledu silniční dopravy patří ORP Dvůr Králové nad Labem k oblastem s poměrně dobrou hustotou dopravní sítě. Hlavní páteřní trasu tvoří silnice I. třídy I/37, konkrétně její úsek Trutnov (I/14, I/16) Jaroměř (I/31). Vůči městu Dvůr Králové nad Labem je tato silnice vedena tangenciálně ve vzdálenosti cca 3–5 km východně od okraje města. Jedná se přibližně o budoucí koridor plánované rychlostní silnice R11. Základní síť pak tvoří silnice II. třídy. Celková dopravní síť je doplněna silnicemi III. třídy, jejichž technický stav není dobrý, především s ohledem na stáří povrchu těchto komunikací. Obecně lze konstatovat, že silnice II. a III. třídy jsou využívány úměrně a nejsou zatěžovány nadměrnou dopravou. Zároveň však mají, v důsledku terénních poměrů, nestandardní parametry a mohou přinášet celou řadu komplikací a neřešitelných dopravních závad.

Železniční doprava je zastoupena pouze jednou celostátní železniční tratí číslo 030 Jaroměř – Dvůr Králové nad Labem – Stará Paka – Semily – Turnov. Trať je v celém úseku jednokolejná a neelektrifikovaná.

Letecká doprava je na území provozována vnitrostátním veřejným letištěm ve Dvoře Králové nad Labem, jehož provozovatelem je místní Aeroklub. Letiště se nachází jihovýchodně od města. Je vybaveno řídicí věží, provozní budovou a hangáry a je využíváno především k vyhlídkovým letům. Vodní doprava není na území ORP Dvůr Králové nad Labem provozována³.

Mapa č. 2: Dopravní mapa správního obvodu

Zdroj: GIS MěÚ Dvůr Králové nad Labem

³Zdroj: <http://www.mudk.cz/cz/radnice/uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady/>

Těžba nerostných surovin, průmyslová výroba a stavebnictví, řemesla a jiné drobné podnikatelské aktivity, komerční služby a maloobchodní sféra, inovace

Z hlediska těžby nerostných surovin je území ORP Dvůr Králové nad Labem poměrně chudé. Využitelné jsou pouze zdroje stavebních surovin, mezi které patří stavební kámen, kámen pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu, štěrkopísek a cihlářská surovina (sprašová hlína, spraš, křídové slínovce). Jako příklad lze uvést kocbeřský pískovec, který se v obci Kocbeře těžil od nepaměti (největší rozmach byl zaznamenán v období baroka, zásluhou hraběte Šporka a činnosti sochaře Matyáše Bernarda Brauna, který z tohoto typu pískovce vytvořil známý soubor soch Betlém).

Území ORP je průměrně aktivní z pohledu počtu fyzických osob podnikatelů. Tradiční jsou v oblasti drobné rukodělné práce a výroba vánočních ozdob. Z pohledu průmyslové výroby již není dominantní textilní průmysl, jehož historie spadá až do 19. století, kdy byla postavena většina výrobních areálů. I přesto zůstává jedním z hlavních zaměstnavatelů společnost JUTA a.s. Na území působí také řada středních stavebních firem, které rovněž patří mezi důležité zaměstnavatele.

Většina průmyslových podniků je sice soustředěna do Dvora Králové nad Labem, ale i v jeho okolí najdeme významné podniky – přehled nejvýznamnějších zaměstnavatelů v oblasti průmyslu je uveden dále v kapitole 2.1.4⁴.

Ekologická situace a ochrana životního prostředí, zemědělství a lesnictví

Kvalita životního prostředí řešeného území je celkově velice dobrá. Veškeré krajinné typy zastoupené na území lze hodnotit jako běžné. Podle využití krajiny spadá území převážně do lesozemědělské, popřípadě zemědělské krajiny.

Co se týče ochrany životního prostředí pak se území ORP Dvůr Králové nad Labem nenachází žádné území zařazené do soustavy Natura 2000 a nezasahuje sem ani žádné velkoplošné chráněné území. Z chráněných území lze jmenovat přírodní rezervaci Vřešťovská bažantnice, přírodní památky Čertovy hrady a Kalské údolí. Na území je dále evidováno celkem 14 památných stromů, skupin stromů a stromořadí.

Dle ÚSES – územní systém ekologické stability na území ORP zasahuje dle Zásad územního rozvoje (ZÚR) Královéhradeckého kraje nadregionální biocentrum Les Království a nadregionální biokoridory Les Království – K37 a Příhrazské skály – Les Království.

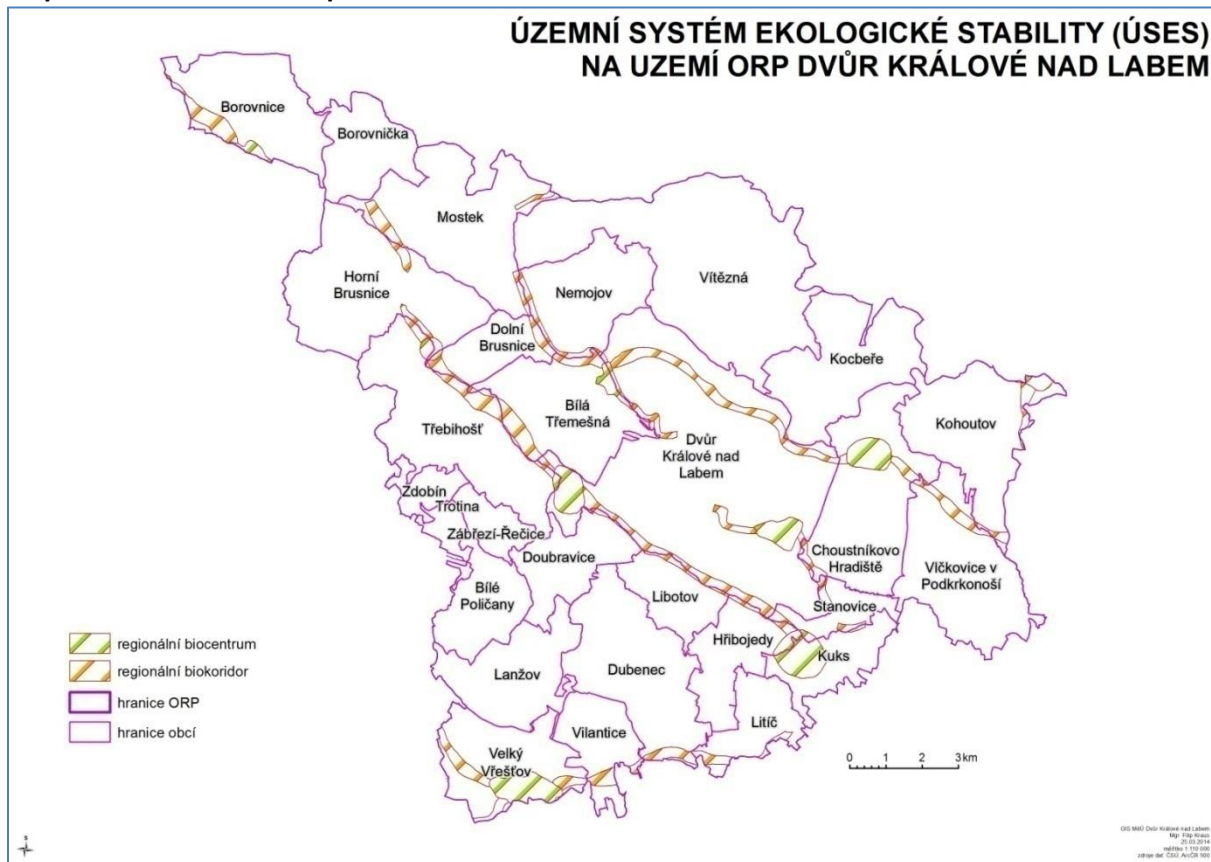
Regionální ÚSES tvoří biocentra Čertovy hrady, Kašovské, Velkovřešťovské, Pod hrází, Žirečská niva a Zvičina. Dále jsou to regionální biokoridory Les Království – Pod hrází, Pod hrází – Polesí Hradiště, Žirečská niva – Pod hrází Heřmanice – Žirečská niva, Zvičina, Čertovy hrady – Zvičina, Čertovy hrady – Kašovské, Kašovské – Velkovřešťovské, Velkovřešťovské – Smolník, Velkovřešťovské – Svíb, Velkovřešťovské – Račická Trotina.

Rozsah zemědělské půdy území (14 487 ha) představuje 56% podíl z celkové výměry území. Podíl orné půdy z výměry zemědělské půdy pak představuje míru intenzity jejího využití. Na sledovaném území je tato hodnota na úrovni cca 67 %, a nedosahuje tak ani celorepublikového průměru (70 %). Území má z pohledu zemědělské prvovýroby ideální podmínky pro obilnářství i lokální sadařství (Choustníkov Hradiště). Výrazná část území má vysokou kvalitu zemědělské půdy dle bonitonovaných půdně-ekologických jednotek (BPEJ).

⁴Zdroj: <http://www.mudk.cz/cz/radnice/uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady/>
<http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=579203&zsj=033961>

Lesy na území ORP patří do přírodní lesní oblasti Podkrkonoší. Výrazně zde převládá 3. lesní vegetační stupeň (LVS) – dubobukový, výrazně méně je pak zastoupen 5. LVS – jedlobukový a 4. LVS – bukový. 6. LVS – smrkobukový je jakýmsi přechodem do smrčin, které jsou typické pro blízké Krkonoše.

Mapa č. 3: ÚSES na území správního obvodu

Zdroj: GIS MěÚ Dvůr Králové nad Labem

BIOCHORY NA UZEMÍ ORP DVŮR KRÁLOVÉ NAD LABEM

Označení biochory

číslice

1. dubový
2. bukodubový
3. dubobukový
4. bukový
5. jedlobukový
6. smrkjedlobukový
7. smrkový
8. klečový

1. písmeno

A - antropogenní georeliéf (haldy, navážky, doly)
 B - rozčlezené plošiny (s mělkými údolími)
 D - sníženiny (deprese, zpravidla podmačené)
 H - hornatiny
 I - izolované vrchy (zpravidla neovulkanické kužely)
 K - ledovcové kary
 L - širší nížiny (luhy)
 N - užší nížiny
 P - pahorkatiny
 Q - pahorkatiny se skalními městy
 R - plošiny (roviny)
 S - svahy
 T - podmačené roviny (mimo nížiny)
 U - údolí (výrazná zařiznutá)
 V - vrchoviny
 W - vrchoviny se skalními městy
 Y - hornatiny se skalními městy
 Z - hřbety (výrazné)

2. písmeno

A - vápence
 B - sliny (slánovce, vápnité jily)
 C - (převážně) slinné flyše
 D - opuky
 E - spraše (a sprašové hlíny)
 F - vápnité pískovce
 H - hadce
 I - bazické neovulkanity
 J - (slabé) bazické krystalinikum
 K - (převážně) pískovcový flyš
 L - neutrální permské sedimenty
 M - droby (a slepence a břidlice Č. masivu)
 N - zahlněné štěrkopisky
 O - neutrální vulkanity
 P - neutrální plutonity
 Q - "pestré" metamorfity
 R - kyselé plutonity
 S - kyselé metamorfity
 T - křemence (a silicity)
 U - (terasové) štěrkopisky
 V - vále písků
 W - (kyselé kvádrové) pískovce
 X - kaolinické permské sedimenty

0 1 2 3 km

hranice ORP
 hranice obcí

3BD
 3BE
 3BW
 3Db
 3Nh
 3PB
 3RB
 3SL
 4BD
 4BE
 4BJ
 4BL
 4BS
 4BW
 4SS
 4UW
 4VJ
 4VL
 4VW
 5VS

Mapa č. 5: Významné krajinné prvky na území správního obvodu

24

Technická infrastruktura (elektroenergetika, plynárenství, teplárenství, dálkovody, telekomunikace, vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu, odpadové hospodářství, vodní hospodářství, ochrana před povodněmi a živelními pohromami)

Technickou infrastrukturu na území ORP Dvůr Králové nad Labem představuje zásobování energiemi (teplo, elektrická energie a plyn), telekomunikační sítě a rozvody vodovodních a kanalizačních sítí.

- 1) teplo – centrálním zdrojem tepla je na území městská teplárna Dvůr Králové nad Labem (TDK). TDK zajišťuje výrobu a rozvod páry při současné výrobě elektrické energie. Jedná se o tzv. kogeneraci neboli společnou výrobu elektřiny a tepla, umožňující zvýšení účinnosti využití energie paliva. Teplo je dodáváno přímo a za pomoci výměníkůvých stanic jako teplo pro vytápění a pro přípravu teplé užitkové vody (TUV). Většina výroby (přibližně 87 %) je dodáváno průmyslovým podnikům. Zbytek je dodáván obyvatelstvu a zároveň slouží pro vlastní spotřebu TDK. V TDK je spalováno uhlí a biomasa.
- 2) elektrická energie – zásobování území je zajištěno vrchním kmenovým vedením 110 kV a 35 kV napojující rozvodnu v Lipnici na rozvodny ležící mimo území ORP. Napájecí kmenová vedení 35 kV jsou napojena na rozvodny Trutnov – Poříčí (vedení VN 314, VN 315), Novou Paku (VN 381), Hořice (VN 382), Jaroměř (VN 383) a Všestary (VN 370, VN 371). Spotřeba elektrické energie je částečně kryta také ze zdrojů ležících na území ORP. Jedná se o vodní elektrárnu Les Království, malou vodní elektrárnu (MAVE) na jezu u TIBY a MAVE Žirečský mlýn. K výrobě elektrické energie slouží také výše zmiňovaná TDK.
- 3) plyn – město Dvůr Králové nad Labem a několik dalších obcí na jihu území je napojeno na vysokotlaký plynovod. Z vedení plynovodu jsou odbočeny přípojky k jednotlivým regulačním stanicím.
- 4) telekomunikace – celé území je plně pokryto telekomunikačními sítěmi. S přechodem na bezdrátové technologie bylo odsunuto budování lokálních přípojek. Využívány jsou především páteřní sítě, ze kterých je signál šířen bezdrátovou technologií.
- 5) zásobování vodou – území ORP se nachází v území Královédvorské synklinály, která je důležitým zdrojem podzemních vod. Provozovatelem veřejných vodovodů je převážně VAK s.r.o. Dvůr Králové nad Labem. Část oblasti pokrývají menší vodovodní systémy. Zbytek obydlení je pak zásobován vodou z vlastních zdrojů, především z vlastních studní odběratelů.
- 6) kanalizace – je ve městě Dvůr Králové nad Labem. V okolí města je situace týkající se odkanalizování a čištění odpadních vod nepoměrně horší. Kanalizaci s ČOV mají na svém území Kuks, Libotov, Mostek, Bílá Třemešná, Vítězná.

Otázka odpadového hospodářství je detailně řešena v samostatné kapitole tohoto dokument.

Územím ORP Dvůr Králové nad Labem protéká řeka Labe, na jejímž toku se nachází přehradní nádrž Les Království. Dalším tokem je Trotina pramenící na území. Tato hlavní toky odvádí vodu z řešeného území. Nejvyšším místem povodí je vrch Zvičina (671 m n. m.). Nejnižší místa jsou potom v profilech obou hlavních toků na místech, kde opouštějí území ORP (cca 270 m n. m.). Na území ORP je také vymezeno několik katastrálních území, která jsou zařazena mezi zranitelné oblasti z pohledu povodní, viz mapa č. 6⁵.

⁵Zdroj: <http://www.mudk.cz/cz/radnice/uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady/>

Mapa č. 6: Záplavová území na území správního obvodu

Zdroj: GIS MěÚ Dvůr Králové nad Labem

Rekreace, památky a cestovní ruch

Území ORP Dvůr Králové nad Labem nabízí svým návštěvníkům mnoho podob. Od kopcovité krajiny na severu území až po rovinatější ráz na svém jihu. Čisté ovzduší a nekonečné lesy jsou ideální pro turistiku či cykloturistik. Pokud zůstaneme na jihu území, tak zde mohou turisté objevovat mnoho objektů kulturně-historického potenciálu, jako jsou kostely (například v Litiči, Dubenci, Velkém Vřeštvě, Choustníkově Hradišti či ve Vlčkovcích v Podkrkonoší). Absolutně mimořádný význam má národní kulturní památka Hospital Kuks, která patří mezi nejvýznamnější barokní památky ve střední Evropě. Za zmínku jistě stojí městská památková zóna Dvůr Králové nad Labem, která je tvořena historickým centrem města, nebo vesnická památková zóna osada Chotěborky, která se nachází na vyvýšeném návrší nad obcí Velký Vřeštv. Dalším turisticky vyhledávaným místem je zámek Bílé Poličany.

Severní část, která má více horský charakter, má také celou řadu atraktivních cílů. Za zmínku stojí Zvičina, dominantní vrch celé oblasti, na kterém se nalézá i lyžařský svah. Dále zde můžou návštěvníci objevovat celou řadu staveb lidové architektury, které se nacházejí například v Kohoutově, Borovnici, Borovničce, či Horní a Dolní Brusnici.

Z pohledu rekreace dané území ORP představuje také celou řadu možností. Víkendovou rekreaci je možné spojit s výskytem rekreačních chalup a chat. Pobytovou rekreaci pak nabízí především ubytovací zařízení. Zde je potřeba poznamenat, že ubytovací kapacita v oblasti je nedostatečná. Za zmínku stojí především hotely a penziony umístěné v blízkosti přírodních a kulturních pamětihodností, jako například v Bílých Poličanech, Stanovicích a Kuksu. Dobré ubytovací možnosti lze samozřejmě nalézt i v samotném srdci regionu ve Dvoře Králové nad Labem.

Obecně lze říci, že řešené území se v oblasti cestovního ruchu stále vyvíjí. Je zde patrný trend rozvoje turistiky a cykloturistiky. Došlo zde k rozmachu cyklotras. (př. Labská stezka). Zároveň je na území optimální zastoupení vodních ploch vhodných ke koupání. Koupaliště se nachází ve Dvoře Králové nad Labem, Lanžově, Mostku, Velkém Vřešťově a Zábřezí-Řečici. Zároveň lze konstatovat, že území ORP Dvůr Králové nad Labem má obrovský potenciál pro další růst v oblasti cestovního ruchu⁶.

Mapa č. 7: Turistická mapa správního obvodu

Zdroj: GIS MěÚ Dvůr Králové nad Labem

⁶Zdroj: <http://www.mudk.cz/cz/radnice/uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady/>

2.1.3. Územní plánování obcí a kraje, širší vztahy území

Následující tabulka uvádí počty obcí s platným územním plánem a strategickým plánem (programem rozvoje obce nebo jiným koncepčním dokumentem řešící rozvoj) v rámci správního obvodu.

Tabulka č. 14: Územní a strategické plánování

Název údaje	Hodnota	% z celkového počtu obcí	Komentář
Počet obcí s platným územním plánem	21	75,00	Územní plán nemají obce Borovnička, Dolní Brusnice, Kocbeře a Zábřezí-Řečice
Počet obcí s plánem v přípravě	3	10,71	Stanovice, Trotina, Zdobín
Počet obcí se strategickým plánem (nebo programem rozvoje obce)	9	32,14	Doubravice, Dvůr Králové nad Labem, Kocbeře, Lanžov, Litíč, Mostek, Třebihošť, Velký Vřeštov, Vilantice

Zdroj: http://www.uur.cz/ilas/ORP_PoctyZaznamuPortal.asp?KODORP=3396

Z celkového počtu 28 obcí nemají územní plán alespoň v přípravě pouze 4 obce. Pokud budeme zmiňovat obce, které mají navíc zpracován strategický plán obce, popřípadě program rozvoje obce, tak zde je situace slabší. Podobný dokument mají zpracován Dvůr Králové nad Labem (Strategie rozvoje města Dvůr Králové nad Labem 2007–2016), Doubravice, Kocbeře, Lanžov, Litíč (Výhled rozvojových záměrů do roku 2017), Mostek, Třebihošť (Plán místního rozvoje), Velký Vřeštov (Strategie rozvoje obce – od 2012) a Vilantice.

Se zásadami územního rozvoje kraje je možné se seznámit na webových stránkách příslušného krajského úřadu. K dalším významným dokumentům z hlediska územního plánování patří⁷:

- ÚAP pro území ORP Dvůr Králové nad Labem – Vyhodnocení stavu a vývoje území, rozbor udržitelného rozvoje území (úplná aktualizace v roce 2012);
- ÚAP Královéhradeckého kraje (aktualizace 2013);
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu;
- Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje (2011);
- Politika územního rozvoje ČR (2008).

Z územního plánování na úrovni obcí (územní plány jednotlivých obcí), kraje (zásady územního rozvoje) a státu (politika územního rozvoje) plynou následující významná omezení, příležitosti či limity:

1. Královédvorský je napojeno na okolní území pouze jednou silnicí I. třídy (Trutnov, Jaroměř, Hradec Králové) a většinou pak pouze silnicemi II. třídy (Hořice, Nová Paka, Vrchlabí, Miletín, Lázně Bělohrad, Česká Skalice), které však mají zcela nevyhovující úseky.
2. Navržená rychlostní silnice R11 a její případná realizace významně zlepší dostupnost území.

⁷ Zdroje: <http://www.mudk.cz/cz/radnice/uzemni-planovani/uzemne-analyticke-podklady>, <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/uap-kralovehradeckeho-kraje--28795/>; <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Ministerstvo/Legislative-v-priprave/Platne-pravni-predpisy/Oblast-uzemniho-planovani-a-stavebniho-radu>; <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/zasady-uzemniho-rozvoje-kralovehradeckeho-kraje-46187/>; http://www.mmr.cz/getmedia/d6c409ab-d65c-414c-b2bd-3a4aed146bf3/Politika_uzemniho_rozvoje_CR_2008

3. Přes řešené území je navržena pouze jedna rozvojová osa mezinárodního a republikového významu. Jedná se osu OS4 Praha – Hradec Králové/Pardubice – Trutnov – hranice ČR/Polsko (Wroclaw), která je v zájmové oblasti vázána na dopravní koridor připravované rychlostní silnice R11, se spolupůsobením center včetně města Dvůr Králové nad Labem.
4. V řešeném území se také nachází návrhy komerčních a průmyslových ploch nadregionálního významu.
5. S vazbami na okolí se na území SO ORP nachází plochy a území ÚSES nadregionálního a regionálního významu (viz kapitola 2.1.2 F).

Město Dvůr Králové nad Labem spolupracuje se dvěma zahraničními partnerskými městy, a to francouzským městečkem Verneuil-en-Halatte a italským městem Piegaro.

2.1.4. Aktéři regionálního rozvoje

Následující tabulka popisuje stručně klíčové aktéry rozvoje území správního obvodu.

Tabulka č. 15: Popis klíčových aktérů

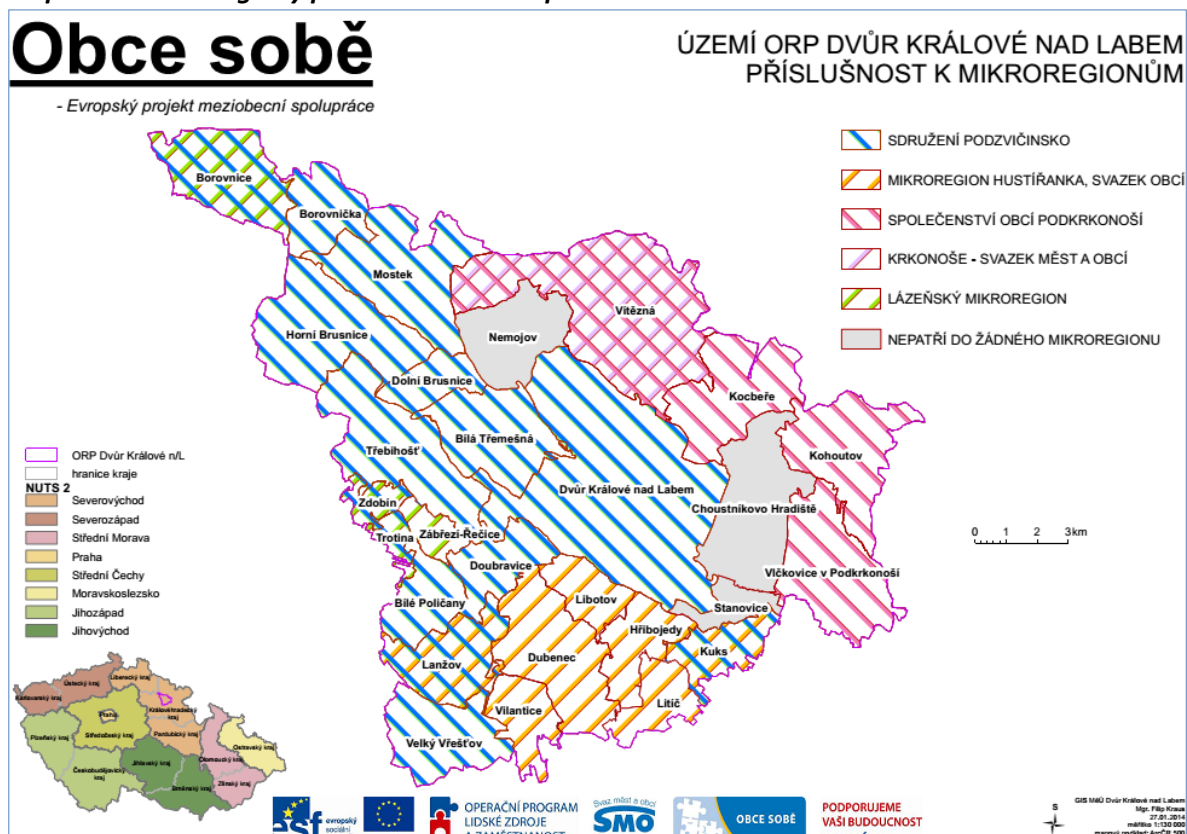
Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
město Dvůr Králové nad Labem	1	Je přirozeným centrem sledované oblasti. Na území města je soustředěna nejvýznamnější průmyslová výroba regionu a zároveň jsou zde poskytovány všechny základní služby v oblasti sociální a školní. Je významným turistickým centrem. Nachází se zde zoologická zahrada s Africkým safari. Historické jádro města tvoří městskou památkovou zónu.
Nejlidnatější obce regionu	3	Vítězná, Bílá Třemešná a Mostek – mají přibližně stejný počet obyvatel (1 300). Všechny tyto obce představují díky svému umístění a velikosti logický střed dění. Obec Vítězná, která vznikla sloučením několika samostatných obcí, má několik významných památek (př. kostel sv. Jana Nepomuckého, poutní místo Panny Marie,...). I v katastru obce Bílá Třemešná se nachází významné památky (př. památník J. A. Komenského a kostel sv. Jakuba). Obec Mostek byla významným centrem textilního průmyslu.
Ostatní obce SO ORP	24	Všechny zbývající obce území SO ORP pečují o rozvoj svého území.
Královéhradecký kraj	1	Vyšší územní samosprávný celek ČR. Vysoký význam z pohledu zřizovatele středních škol a nemocni. Důležitý ve všech klíčových oblastech, jako je doprava, základní dopravní obslužnost,...
Stát	1	Pro oblast důležitý z pohledu Politiky územního rozvoje ČR. Dokument politika územního rozvoje 2008 představuje nejenom úkoly pro jednotlivá ministerstva, ale i pro příslušné kraje (územní plánování).

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Orgány státní správy		Ministerstva a územní orgány státní správy. Provádějí na území SO ORP činnosti státu (př. finanční úřad jakožto orgán specializovaného výkonu státní správy).
Mikroregiony	5	1) Sdružení Podzvičinsko – zabezpečení koordinovaného postupu orgánů místní samosprávy v oblasti cestovního ruchu. Členem je 13 obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem (DKNKL). 2) Mikroregion Hustířanka – koordinování územních plánů, provádění společných investičních akcí, společný postup při prosazování ekologické stability území a propagace v cestovním ruchu (7 obcí). 3) Společenství obcí Podkrkonoší – koordinování rozvoje území na základě společné strategie, provádění společných investičních akcí, společný postup při prosazování ekologické stability území a propagace mikroregionu v cestovním ruchu (4 obce). 4) Krkonoše – svazek měst a obcí – koordinování celkového rozvoje území turistického regionu Krkonoše, koordinování územního plánování, společný postup při prosazování ekologické stability území a společná propagace a rozvoj cestovního ruchu (1 obec). 5) Lázeňský mikroregion – koordinování celkového rozvoje území na základě společné strategie, společná propagace mikroregionu v cestovním ruchu (3 obce).
MAS	4	Na území ORP působí tyto MAS: 1) MAS Královédvorský, o.s. – působí na území 11 obcí, 2) Místní akční skupina Království - Jestřebí hory, o.p.s. – území 4 obcí, 3) Hradecký venkov o.p.s. – území 8 obcí, 4) MAS Brána do Českého ráje, o.s. – území 1 obce.

Název údaje	Počet aktérů toho druhu	Komentář
Významní zaměstnavatelé	14	Mezi nejvýznamnější zaměstnavatele regionu patří: - JUTA a.s. – výrobce obalových materiálů a materiálů pro technické účely pro stavebnictví a zemědělství, - ZOO Dvůr Králové a. s. - CARLA spol. s r.o. – výrobce čokolády a čokoládových výrobků, - Městská nemocnice a.s., Dvůr Králové nad Labem - INOTEX spol. s r.o. – výzkum, vývoj, servis a transfer v oblasti textilní předúpravy, - JASS a. s. – výrobce jeřábové technologie a skladových stohovačů hutního materiálu, - OSNADO spol. s r.o. – dopravní služby, - Stavební společnost ŽIŽKA spol. s r.o. – stavební výroba, - ALLMO-PROFIL s.r.o. – výroba plastových oken, hliníkových konstrukcí a výrobků ze skla (dveře, stěny, fasádní zasklení,...) - Stránský a Petržík, Pneumatické válce spol. s r.o. – vývoj a výroba pneumatických prvků, strojů pro potravinářský průmysl a jednoúčelových strojů; prodej CNC obráběcích strojů, - Zvičinské uzeniny a lahůdky s.r.o. – výrobu výsekových mas, uzenin a uzenářských specialit, - Albrecht a spol. s.r.o. – zhotovitel veřejných a průmyslových plynovodů, vodovodů, výstavba kanalizací. - Bazény A&M Borovnička – výrobce plastových bazénů, - MOSTEK energo s.r.o. – výroba energie z obnovitelných zdrojů, - ...
Střední školy	2	Na území ORP Dvůr Králové nad Labem působí dvě nejvýznamnější střední školy, a to Gymnázium ve Dvoře Králové nad Labem a Střední škola informatiky a služeb Dvůr Králové nad Labem. Více viz kapitola 2.1.2 B) Občanská a technická vybavenost obcí správního obvod.
Základní školy	12	Na území ORP se nachází 8 ZŠ, které mají 1. i 2. stupeň a 4 ZŠ pouze s 1. stupněm.

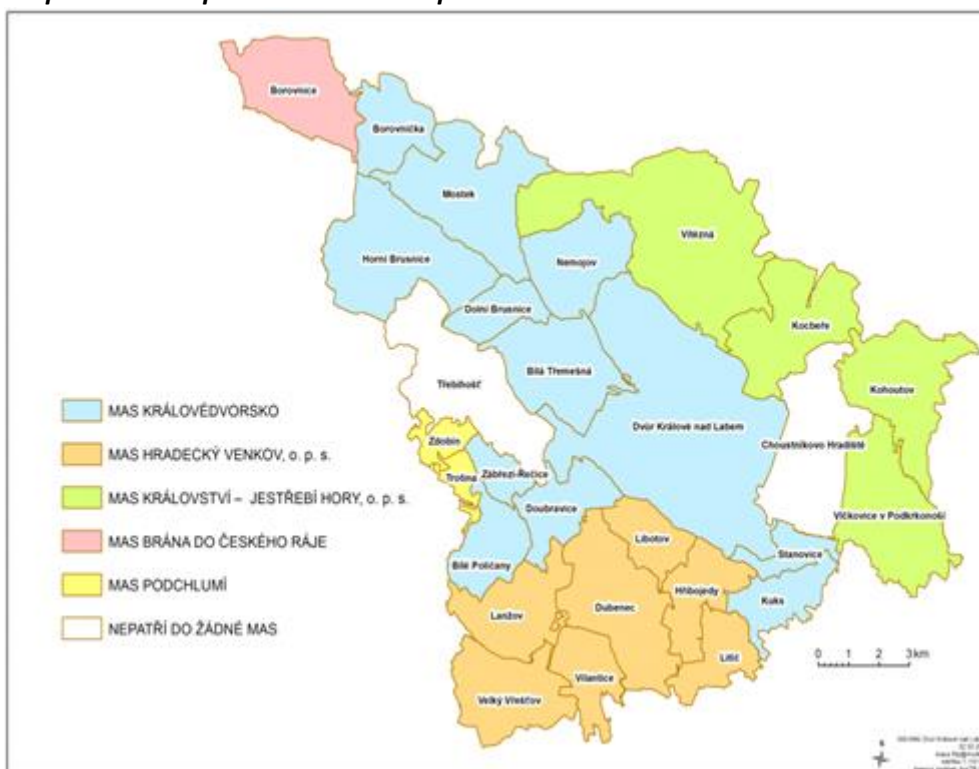
Zdroj: vlastní šetření

Mapa č. 8: Mikroregiony působící na území správního obvodu

Zdroj: GIS MěÚ Dvůr Králové nad Labem

Mapa č. 9: MAS působící na území správního obvodu

Zdroj: GIS MěÚ Dvůr Králové nad Labem

2.2. Souhrnná SWOT analýza území správního obvodu

Tabulka č. 16: SWOT analýza

Silné stránky:	Slabé stránky:
1. Dobře diverzifikovaná průmyslová výroba, významný počet průmyslových podniků i v menších obcích.	1. Nedostatečná nabídka na trhu práce – vysoká nezaměstnanost, chybí pracovní příležitosti pro vysokoškoláky.
2. Průmyslová tradice regionu a s ní související odborná kvalifikace zaměstnanců.	2. Neuspokojivé rozložení služeb cestovního ruchu – především ubytování a stravování.
3. Existence významných kulturně historických památek, významných pro rozvoj cestovního ruchu.	3. Špatná dopravní infrastruktura – nevyhovující stav silnic především pro těžkou nákladní dopravu.
4. Čistá krajina a její dobrá dostupnost – síť turistických tras a cyklotras, existence ploch pro rekreaci.	4. Nevyužívání možných produkčních schopností území v oblasti zemědělství.
5. Velmi dobře fungující systém poskytování sociálních a zdravotních služeb.	5. Neutěšený stav a chátrání některých významných staveb.
6. Vydatné a kvalitní vodní zdroje pitné vody – Královédvorská synklinála.	6. Absence koncového zařízení pro nakládání s biologicky rozložitelným odpadem – kompostárna, bioplynová stanice.
7. Nízká celková produkce odpadů.	7. Nízká podpora výstavby bytů – startovací byty a nízkometrážní byty pro seniory a tělesně postižené spoluobčany.
Příležitosti:	Hrozby:
1. Významný potenciál pro růst cestovního ruchu – zvýšení propagace s cílem maximalizace návštěvnosti.	1. Udržitelnost rozsahu a kvality veřejných služeb - nedostatek finančních prostředků.
2. Výstavba rychlostní silnice R11 – zlepšení dopravní dostupnosti regionu a napojení oblasti na páteřní komunikace.	2. Odliv obyvatelstva do větších aglomerací – především obyvatel s vyšším vzděláním.
3. Podpora rozvoje podnikání a vytvoření nových pracovních míst.	3. Nedostatek finančních prostředků na údržbu a rekonstrukci místních komunikací.
4. Podpora využívání obnovitelných zdrojů energie a opatření na snižování energetické náročnosti budov (zateplování).	4. Omezování dopravní obslužnosti obcí – rušení pravidelných linkových spojů.
5. Preference realizace investiční záměrů s využitím brownfields, před výstavbou na zelené louce.	5. Růst podílu postproduktivní věkové skupiny obyvatel – stárnutí populace.
6. Maximální využití čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU a národních zdrojů.	6. Existence záplavových zón a hrozba povodní.
7. Zkvalitnění a zatraktivnění železniční dopravy, nákladní i osobní.	7. Zánik Gymnázia ve Dvoře Králové nad Labem, omezení dostupnosti středního vzdělání v regionu.

Zdroj: vlastní šetření

Komentář:

SO ORP Dvůr Králové nad Labem je regionem se silnou průmyslovou tradicí zaměřenou především na textilní průmysl. Na území se nachází celá řada historických a kulturních památek v čele se ZOO Dvůr Králové nad Labem. Region se pyšní čistou krajinou, která je vyhledávaným místem pro turisty a cykloturisty. Pro místní občany je zde vytvořena kvalitní síť dobře fungujících sociálních a zdravotních služeb.

Tyto skutečnosti vytváří na řešeném území celou řadu příležitostí. Region vábí nové návštěvníky se snahou prodloužit dobu jejich pobytu. Velkou přidanou hodnotou by bylo dobudování rychlostní silnice R11 a tím pádem zvýšení dopravní dostupnosti regionu. Cestovní ruch je zároveň výbornou příležitostí pro rozvoj podnikání a vznik nových pracovních míst, kterých je na území žalostný nedostatek. Mezi další příležitosti regionu patří využití poměrně významného počtu brownfields a zvýhodnění jejich rekonstrukce před stavbou nových areálů. SO ORP Dvůr Králové nad Labem má enormní snahu na maximálním využití čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU, případně národních a dalších zdrojů (př. Norské fondy).

Mezi oblastmi, ve kterých má území největší rezervy, patří především vysoká míra nezaměstnanosti a málo pracovních příležitostí pro vysokoškolsky vzdělané obyvatele. Stále se zhoršující stav dopravní infrastruktury, nízká produkce zemědělské výroby, špatný stav některých významných staveb a nízká podpora výstavby bytů jsou dalšími oblastmi, kde je potřeba hledat vhodná a rychlá řešení. Ve vazbě na tento dokument je pak také potřeba zmínit absenci koncového zařízení a v podstatě celého systému sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu.

Mezi nejvýznamnější ohrožení území lze zařadit nedostatečné množství financí, a to především na zajištění udržitelnosti a rozsahu veřejných služeb, opravu místních komunikací a zajištění základní dopravní obslužnosti. V oblasti školství je silně vnímána hrozba zániku Gymnázia ve Dvoře Králové nad Labem a s tím spojené omezení dostupnosti středního vzdělání. Z pohledu vývoje obyvatelstva je také potřeba upozornit na odliv vysokoškolsky vzdělaných obyvatel do větších aglomerací a růst podílu postproduktivních obyvatel. Zároveň je potřeba upozornit na existenci záplavových zón v území.

3. Téma 1.: Školství

3.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

3.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Vytváření podmínek pro rozvoj výchovy a vzdělávání je jednou z významných aktivit obce, kterou jí umožňuje zákon o obcích. Za tím účelem obec pro poskytování předškolního vzdělávání a plnění povinnosti zajistit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s trvalým pobytem na území obce zřizuje svou mateřskou školu, nebo se za určitých smluvních podmínek dohodne s jinou obcí, případně se svazkem obcí. Také pro základní vzdělávání buď zřizuje svoji základní školu, nebo se postará o plnění povinné školní docházky v základní škole zřizované jinou obcí nebo svazkem obcí. Oblast předškolního a základního vzdělávání se tak stává problémem, který nelze řešit pouze na území jedné obce. Jde o oblast, které se musí společně věnovat (např. i s ohledem na dojíždění za prací v celém spádovém regionu) jak malé obce tak střední a velká města.

Populační vlny se dlouhodobě promítanou do rozvoje regionálního školství a jednotlivých územních celků. Vzhledem k demografickému vývoji mají zejména malé obce problémy s udržením potřebného počtu dětí ve školách. Je zde silná tendence posílat děti do lépe vybavených městských škol nebo jde jenom o proces, kdy dítě jede do školy s rodičem do místa jeho pracoviště. Dojíždění se však stává palčivým problémem nejen pro obce, rodiče a děti, ale i pro nejbližší města, která nemají ve svých školách dostatečnou kapacitu. V okolí velkých měst a příměstských oblastech je akutní otázkou k řešení otázka přeplněnosti mateřských škol.

Ustanovení školského zákona také vymezuje povinnost obce zajišťovat ty výdaje škol a školských zařízení, které nejsou hrazeny ze státního rozpočtu. Obce jsou však často nuceny podporovat školy nad rámec svých povinností. Ač tedy nemají přímou povinnost na některé oblasti přispívat (např. platy pedagogických a nepedagogických pracovníků, školní pomůcky), hledají finanční prostředky ve svých někdy opravdu napjatých rozpočtech, aby školám v jejich svízelné situaci pomohly. Bohužel, ani úprava v rámci zákona o rozpočtovém určení daní zdaleka nezohledňuje náklady potřebné na zázemí pro vzdělávání, a tak se čím dál častěji objevuje rozdíl mezi tím, co by škola potřebovala, a tím, co jí obec může poskytnout v rámci svých finančních možností.

Pro kvalitu života obyvatel dané obce a území je důležitou oblastí také kultura a trávení volného času. Možnosti neformálních volnočasových aktivit a vlastní iniciativy obyvatel související s lokálními tradicemi se projevují spíše na venkově než ve velkých městech. Právě škola jako komunitní centrum zde sehrává velmi významnou roli.

Právě meziobecní spolupráce by mohla přinést odpověď na otázku, jakými cestami a prostředky lze z pohledu zřizovatelů nejen udržet optimálně dimenzovanou síť škol, ale především jak pozitivně působit na zvyšování kvality a vybavenosti škol a školských zařízení včetně ovlivňování a zlepšování jejich rozvoje a úrovně vzdělávání v nich. Díky této spolupráci může navíc docházet k přeměně škol na kulturní, společenská a komunitní centra svých lokalit, kdy škola získá prostor a podmínky pro svou kreativitu a jako otevřené společenské centrum naplní širší vzdělávací a volnočasovou nabídku nejen pro žáky školou povinné, ale také pro ostatní občany.

Meziobecní spolupráce může přispět k hledání nových řešení nejen v oblasti předškolního a základního vzdělávání s ohledem na kompetence obcí na úrovni území ORP. Jedná se o dlouhodobý proces budování důvěry a spolupráce v co nejvyšší míře mezi místní správou, školou, veřejností, společenskými skupinami a organizacemi o vytváření místního partnerství. Zapojení jednotlivců i veřejnosti do dílčích záměrů rozvoje obce nebo regionu, propojení jejich ekonomických, sociálních a

ekologických aspektů pak otevírá další možnosti rozvoje plnohodnotného života ve městech i na venkově.

Základní legislativa

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů vymezuje kompetence a úkoly jednotlivých orgánů ve školství, a to jak orgánů samosprávy, tak i orgánů vykonávajících státní správu.
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, upravuje předpoklady pro výkon činnosti pedagogických pracovníků, jejich pracovní dobu, další vzdělávání a kariérní systém. Vztahuje se na pedagogické pracovníky škol a školských zařízení, které jsou zapsány do rejstříku škol a školských zařízení a na pedagogické pracovníky v zařízeních sociálních služeb.
- Vyhlášky ke školskému zákonu
- Ostatní vyhlášky
- Vyhlášky k zákonu o pedagogických pracovnících
- Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Ustanoveními tohoto zákona se řídí také hospodaření dobrovolných svazků obcí, pokud tento zákon nestanoví jinak, a zřizování příspěvkových organizací v oblasti školství svazkem obcí.
- Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), vymezuje uspořádání a rozsah finanční kontroly vykonávané mezi orgány veřejné správy, mezi orgány veřejné správy a žadateli nebo příjemci veřejné finanční podpory a uvnitř orgánů veřejné správy. Stanoví předmět, hlavní cíle a zásady finanční kontroly vykonávané podle tohoto zákona a podle zvláštních právních předpisů, pokud tak tyto předpisy stanoví.
- Zákon č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v platném znění, upravuje výkon státní kontroly v České republice.
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, stanoví v souladu s právem Evropské unie rozsah a způsob vedení účetnictví, požadavky na jeho průkaznost a podmínky předávání účetních záznamů pro potřeby státu
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů

Zákon 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů upravuje rozpočtové určení daně z přidané hodnoty, daní spotřebních, daní z příjmů, daně z nemovitostí a daně silniční.

3.1.2. Popis předškolního a základního vzdělávání správního obvodu (situační analýzy, finanční analýza), očekávaný vývoj

Obecné informace

Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem disponuje sítí základních a mateřských škol. Informace o předškolním a základním vzdělávání včetně analýzy souvisejících zařízení s touto oblastí jsou analyzovány v následující části dokumentu.

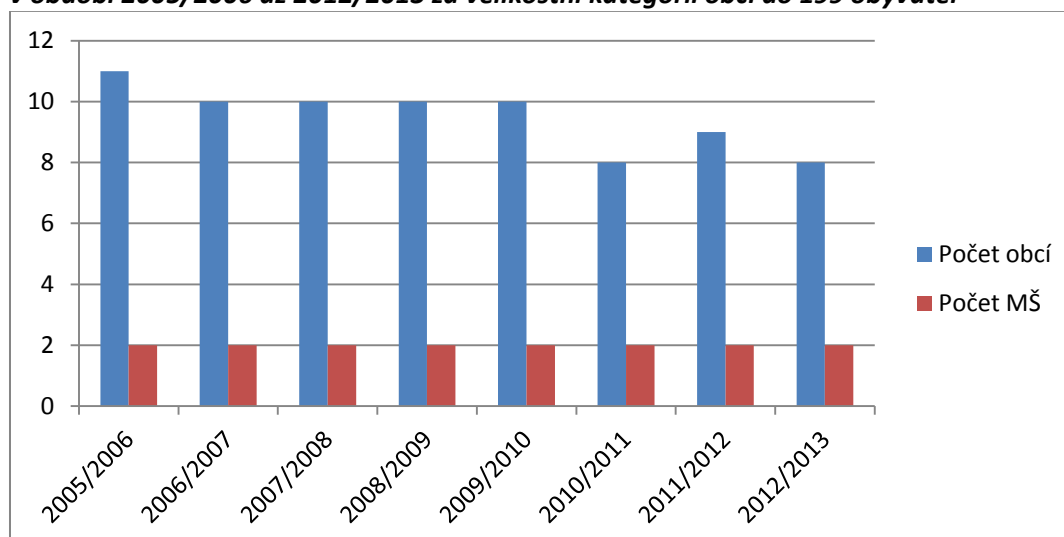
Tabulka č. 17: Počet škol v ORP Dvůr Králové nad Labem podle velikostních kategorií obcí v období 2012/2013

Skupina obcí s počtem obyvatel pro správní obvod Dvůr Králové nad Labem	do 199	200 až 499	500 až 999	1 000 až 1 999	2 000 až 4 999	5 000 až 9 999	10 000 až 19 999	20 000 až 49 999	50 000 až 99 999	nad 100 000	celkem
2012/2013											
Počet obcí	8	12	4	3	-	-	1	-	-	-	28
Počet ZŠ – 1. a 2. stupeň	-	-	-	-	-	-	4	-	-	-	4
Počet ZŠ – jen 1. stupeň	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Počet MŠ	2	3	1	-	-	-	3	-	-	-	9
Gymnázia	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Sloučené organizace (ZŠ+MŠ, ZŠ+SŠ, atd.)	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	6
Počet jiných zařízení	-	-	1	-	-	-	4	-	-	-	5

Zdroj: www.czso.cz, výkazy MŠMT

Tabulka č. 17 shrnuje pro přehled počet obcí a škol v ORP Dvůr Králové nad Labem podle velikostních kategorií obcí v období 2012/2013. Z tabulky vyplývá, že v populačně nejmenších obcích jsou zřizovány pouze MŠ, v populačně větších obcích ORP jsou zřizovány ZŠ i MŠ, především sloučené organizace. V Choustníkově Hradišti je navíc přítomno „jiné zařízení“ (speciální sloučená ZŠ+MŠ). Specifický je pak případ města Dvora Králové nad Labem, ve kterém je přítomno nejvíce škol a jsou zde přítomna i „jiná zařízení“ (ZUŠ, Dům dětí a mládeže, Výchovný ústav Husův domov a speciální ZŠ). V následujících grafech je zobrazen vývoj počtu obcí a sledovaných zařízení za období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorie obcí relevantní pro ORP Dvůr Králové nad Labem.

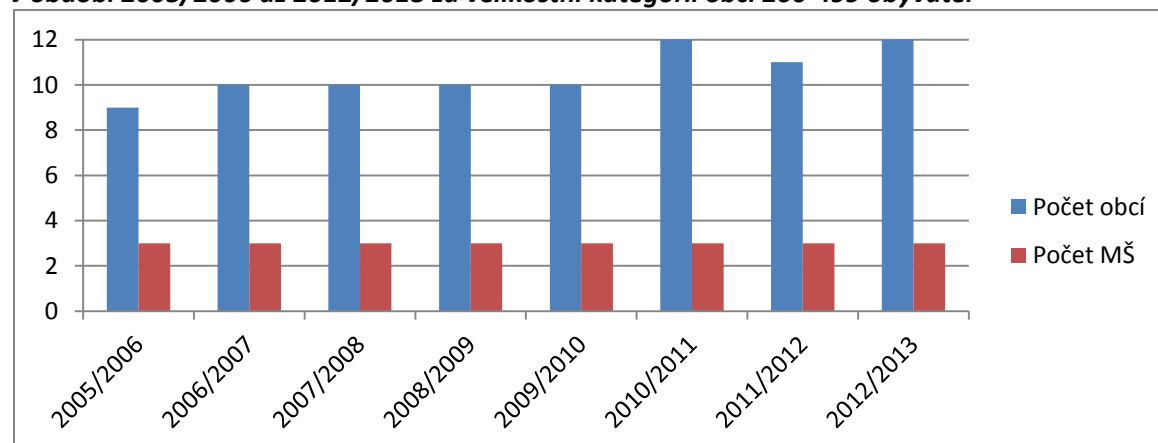
Graf č. 2: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí do 199 obyvatel

Zdroj: www.czso.cz, výkazy MŠMT

Z grafu č. 2 vyplývá, že ve sledovaném období dochází k poklesu počtu obcí v této populační velikostní kategorii. Pokles počtu obcí v roce 2006 v této velikostní kategorii je způsoben vzrůstem počtu obyvatel v obci Borovnička, která v tomto období patřila do populačně větší kategorie. V dalším roce již patřila opět do nejnižší velikostní kategorie. Od roku 2007 až do současnosti si populačně polepšila obec Velký Vřeštov a od tohoto roku tak patří do populačně vyšší kategorie. Od roku 2010 si populačně polepšily obce Borovnička a Vilantice. Výkyv v roce 2011 představuje obec Borovnička, která v tomto roce měla méně než 199 obyvatel, v roce 2012 již patřila do velikostní kategorie 200–499 obyvatel. Počet MŠ byl v této velikostní kategorii ve sledovaném období konstantní – přítomny dvě MŠ (Lanžov a Libotov).

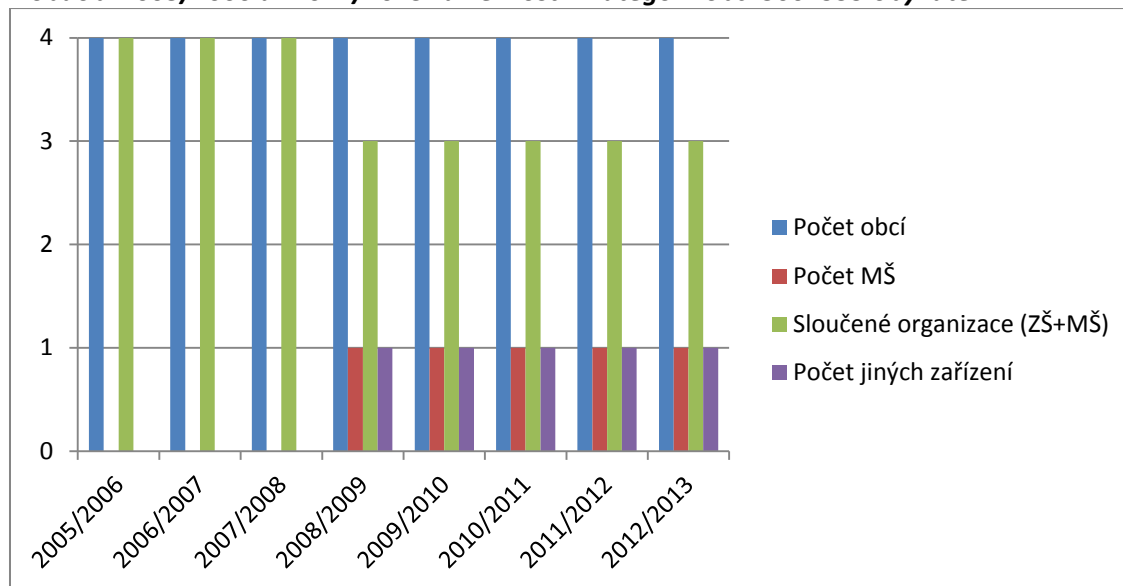
Graf č. 3: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí 200-499 obyvatel

Zdroj: www.czso.cz, výkazy MŠMT

Z grafu č. 3 vyplývá, že ve sledovaném období dochází k postupnému nárůstu počtu obcí v této velikostní kategorii. Rozdíly v počtu obcí v jednotlivých letech v této velikostní kategorii jsou způsobeny stejnými obcemi jako v případě grafu č. 3, pouze v opačném trendu. Počet MŠ byl v této velikostní kategorii ve sledovaném období konstantní – přítomny tři MŠ (Borovnice, Horní Brusnice a Třebihošť).

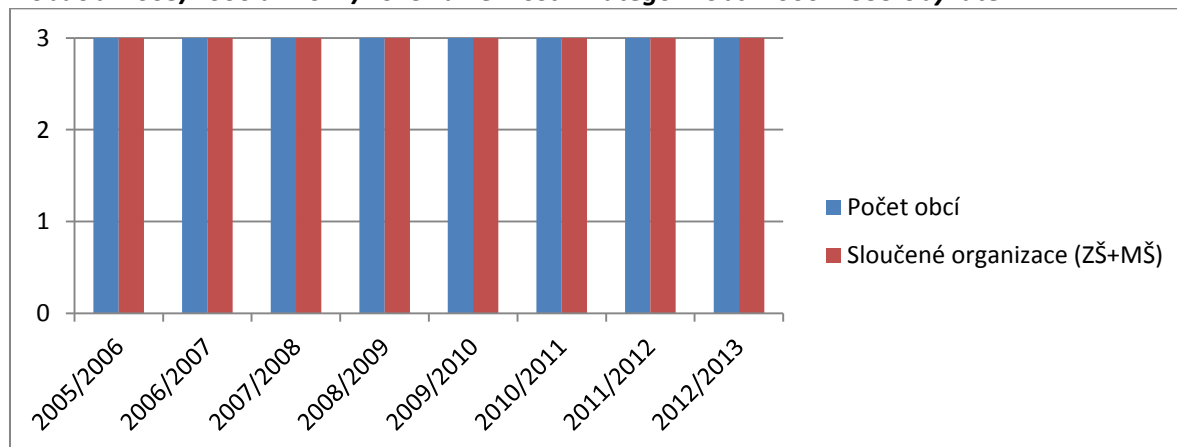
Graf č. 4: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí 500–999 obyvatel

Zdroj: www.czso.cz, výkazy MŠMT

Z grafu č. 4 vyplývá, že ve sledovaném období je v této velikostní kategorii konstantní počet obcí. Počet sloučených organizací poklesl v roce 2008. Je to způsobeno zrušením sloučené ZŠ+MŠ Choustníkovo Hradiště. V této velikostní kategorii je přítomna od roku 2008 jedna MŠ, která zůstala samostatně v Choustníkově Hradišti. Jiné zařízení je přítomno od roku 2008 jedno a týká se opět Choustníkova Hradiště. Jedná se o speciální sloučenou ZŠ+MŠ logopedickou.

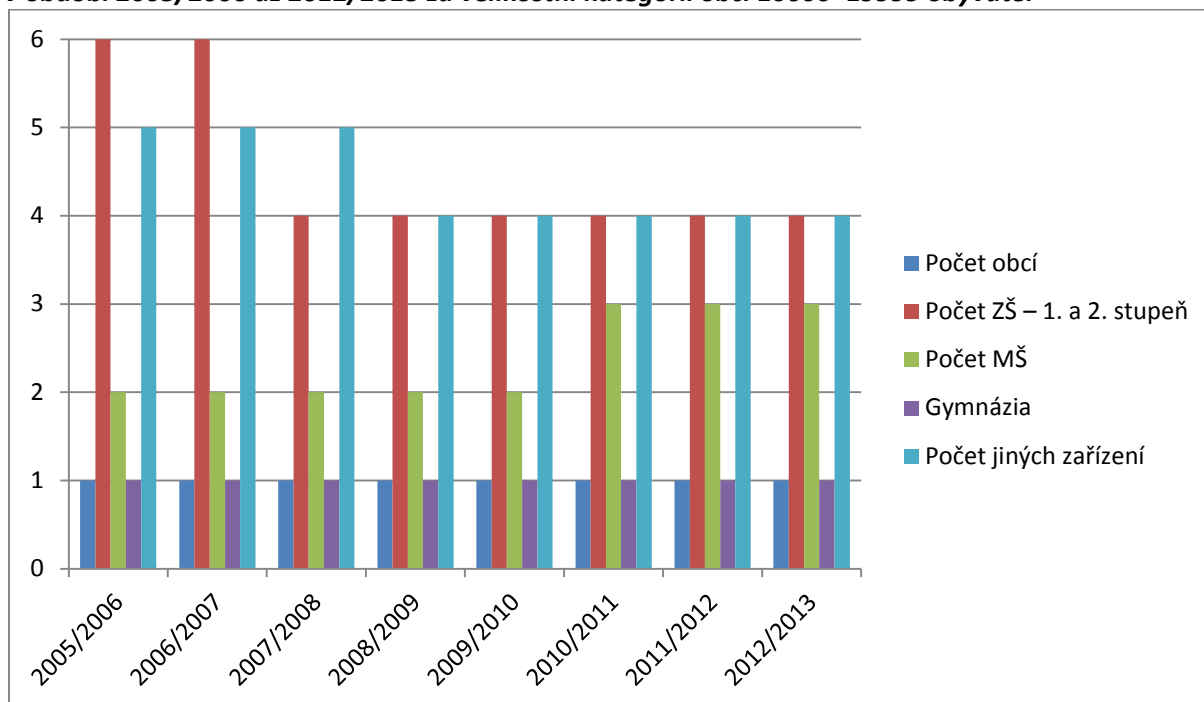
Graf č. 5: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí 1000–1999 obyvatel

Zdroj: www.czso.cz, výkazy MŠMT

Z grafu č. 5 vyplývá, že ve sledovaném období byl v této velikostní kategorii obcí přítomen konstantní počet obcí i sloučených ZŠ+MŠ (Bílá Třemešná, Mostek a Vítězná).

Graf č. 6: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí 10000–19999 obyvatel

Zdroj: www.czso.cz, výkazy MŠMT

Graf č. 6 se týká centra ORP, města Dvora Králové nad Labem. V tomto městě došlo v roce 2007 ke změnám v počtu ZŠ (1. a 2. stupeň). Je to způsobeno sloučením tří ZŠ (ZŠ R. A. Dvorského, ZŠ Komenského a ZŠ Schulzovy Sady) pod jeden společný subjekt s názvem ZŠ Schulzovy Sady. Počet MŠ narostl ze dvou na tři v roce 2010 vlivem vzniku soukromé MŠ při firmě JUTA a.s. Gymnázium je ve sledovaném období přítomno stále jedno. V letech 2005 až 2007 bylo ve městě přítomno 5 jiných zařízení (Speciální základní škola při léčebně zrakových vad, Speciální ZŠ a Praktická škola, Výchovný ústav Husův domov, ZUŠ, a Dům dětí a mládeže JEDNIČKA). Od roku 2008 došlo k poklesu těchto zařízení na 4, neboť Speciální základní škola při léčebně zrakových vad jako taková zanikla a ve městě dále funguje Léčebna zrakových vad, která však spadá pod Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov, které má sídlo v ORP Trutnov.

Tabulka č. 18: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013

ORP Dvůr Králové nad Labem	celkem ředitelství	z toho						
Název obce		MŠ	ZŠ	ZUŠ	SVČ	ZŠ speciální / se speciálními třídami	MŠ speciální / se speciálními třídami	gymnázia
celkem škol	24	15	10	1	1	2	1	1
Bílá Třemešná	1	1	1	0	0	0	0	0
Bílé Poličany	0	-	-	-	-	-	-	-
Borovnice	1	1	0	0	0	0	0	0
Borovnička	0	-	-	-	-	-	-	-
Dolní Brusnice	0	-	-	-	-	-	-	-
Doubřavice	0	-	-	-	-	-	-	-
Dubenec	1	1	1	0	0	0	0	0
Dvůr Králové nad Labem	11	3	4	1	1	1	0	1
Horní Brusnice	1	1	0	0	0	0	0	0
Hřibojedy	0	-	-	-	-	-	-	-
Choustníkovo Hradiště	2	1	0	0	0	1	1	0
Kocbeře	1	1	1	0	0	0	0	0
Kohoutov	0	-	-	-	-	-	-	-
Kuks	0	-	-	-	-	-	-	-
Lanžov	1	1	0	0	0	0	0	0
Libotov	1	1	0	0	0	0	0	0
Litíč	0	-	-	-	-	-	-	-
Mostek	1	1	1	0	0	0	0	0
Nemojov	1	1	1	0	0	0	0	0
Stanovice	0	-	-	-	-	-	-	-
Trotina	0	-	-	-	-	-	-	-
Třebihošť	1	1	0	0	0	0	0	0
Velký Vřeštov	0	-	-	-	-	-	-	-
Vilantice	0	-	-	-	-	-	-	-
Vítězná	1	1	1	0	0	0	0	0
Vlčkovice v Podkrkonoší	0	-	-	-	-	-	-	-
Zábřezí-Řečice	0	-	-	-	-	-	-	-
Zdobín	0	-	-	-	-	-	-	-

Zdroj: výkazy MŠMT

Tabulka č. 18 shrnuje počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013. Nejvíce jich je logicky zřízeno v centru ORP Dvoře Králové nad Labem. Více jak polovina obcí patřících do ORP Dvůr Králové nad Labem nedisponuje žádnou školou či školským zařízením. Speciální ZŠ je v Choustníkově Hradišti (sloučená se speciální MŠ) a ve Dvoře

Králové nad Labem (Základní škola a Praktická škola v ul. Přemyslova). SVČ představuje Dům dětí a mládeže JEDNIČKA.

Co se týče soukromých škol/školských zařízení, v ORP Dvůr Králové nad Labem je zřízena pouze jedna soukromá MŠ. Jedná se o podnikovou MŠ při firmě JUTA a.s. a je určena pro děti zaměstnanců této firmy.

Církevní školy ani školská zařízení v ORP Dvůr Králové nad Labem v současné době zřízena nejsou.

Tabulka č. 19: Pracovníci ve školství v ORP Dvůr Králové nad Labem v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2012/2013

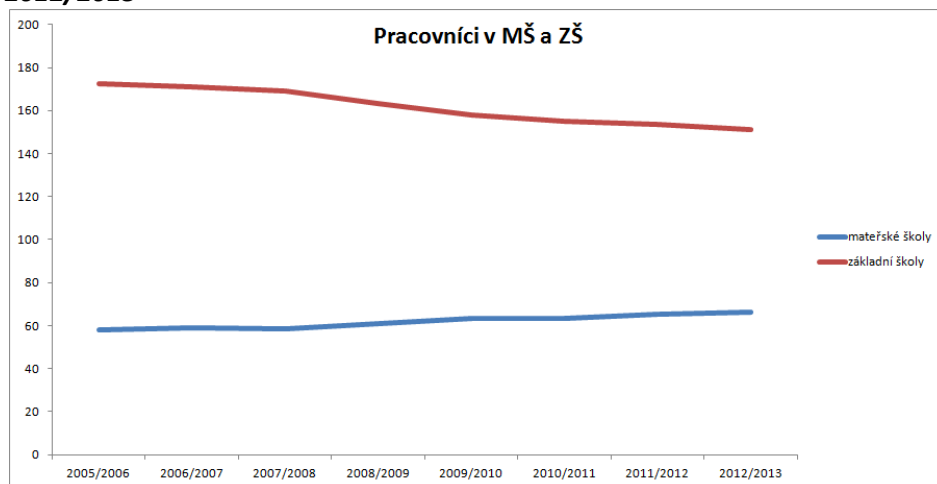
typ školy, zařízení	průměrný přepočtený počet pracovníků		
	celkem	z toho	
		pedagogů	nepedagogů
2012/2013			
mateřské školy	89,167	66,054	23,113
základní školy	188,603	150,998	37,605
základní umělecké školy	18,061	14,607	3,454
gymnázia	0	-	-
mateřské školy pro děti se SVP	0	-	-
základní školy pro žáky se SVP	0	-	-
školní družiny a kluby	24,883	24,883	0
střediska pro volný čas dětí a mládeže	6,405	4,071	2,334
zařízení školního stravování	52,612	0	52,612
celkem rok 2012/2013	379,731	260,613	119,118

Zdroj: výkazy MŠMT

Tabulka č. 19 shrnuje průměrné přepočtené počty pracovníků ve školství v ORP Dvůr Králové nad Labem v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2012/2013. Nejvyšší počet pracovníků působí na ZŠ, což je způsobeno tím, že na ZŠ je nejvyšší počet žáků z výše jmenovaných škol, školských zařízení a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním, tedy i nejvyšší nároky na počet pracovníků. Specifickým případem jsou zařízení školního stravování, v nichž je sice větší počet stravovaných, než je celkový počet žáků v ZŠ, ovšem v tomto případě není potřeba tolika pracovníků na zajištění chodu daných zařízení.

Graf č. 7 pak zachycuje vývoj průměrného přepočteného počtu pracovníků v MŠ a ZŠ v období 2005/2006 až 2012/2013. Z tohoto grafu vyplývá, že trend u ZŠ je klesající, zatímco u MŠ je stoupající. Je to z toho důvodu, že počet dětí v MŠ ve sledovaném období narůstá, tedy jsou zde i vyšší nároky na počet pracovníků. U ZŠ je tomu přesně naopak, počet dětí ve sledovaném období klesá a tudíž není potřeba zaměstnávat tolik pracovníků.

Graf č. 7: Vývoj průměrného přepočteného počtu pracovníků v MŠ a ZŠ v období 2005/2006 až 2012/2013

Zdroj: výkazy MŠMT

Základní vzdělávání

Tabulka č. 20 znázorňuje počet ZŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2012/2013. V tomto roce bylo celkem 10 ZŠ zřízeno obcí, z čehož 7 bylo úplných (ZŠ Schulzovy Sady, ZŠ Podhartí, ZŠ Strž, ZŠ 5. května – všechny ve Dvoře Králové nad Labem, dále ZŠ Dukelských bojovníků Dubenec, ZŠ Bílá Třemešná a ZŠ Mostek) a tři neúplné (ZŠ Kocbeře, ZŠ MUDr. Josefa Moravce Nemojov a ZŠ Vítězná). Krajem byly v tomto roce zřízeny celkem dvě školy, přičemž úplnou ZŠ je speciální Základní škola a Praktická škola ve Dvoře Králové nad Labem a neúplnou speciální ZŠ logopedická v Choustníkově Hradišti.

Tabulka č. 20: Počet ZŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2012/2013

Za ORP Dvůr Králové nad Labem	počet základních škol		
	celkem	úplné	neúplné
2012/2013			
obec	10	7	3
kraj	2	1	1
církev	0	-	-
soukromá ZŠ	0	-	-
celkem	12	8	4

Zdroj: výkazy MŠMT

Tabulka č. 21 znázorňuje vývoj počtu ZŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem podle zřizovatele a úplnosti v období 2005/2006 až 2012/2013. Z této tabulky vyplývá, že v ORP počet ZŠ zřizovaných obcí v čase klesá. Je to způsobeno sloučením některých ZŠ ve Dvoře Králové nad Labem (viz komentář ke grafu č. 6) a ukončením činnosti ZŠ v Choustníkově Hradišti od školního roku 2008/2009. ZŠ zřizované krajem jsou v ORP ve sledovaném období přítomny stále dvě. Jednu představuje po celé sledované období speciální Základní škola a Praktická škola ve Dvoře Králové nad Labem (stále úplná), v případě druhé se nejedná stále o stejné zařízení. V období 2005/2006 až 2007/2008 se jedná o speciální ZŠ při léčebně zrakových vad (úplná), od školního roku 2008/2009 se jedná o neúplnou speciální ZŠ logopedickou v Choustníkově Hradišti.

Tabulka č. 21: Vývoj počtu ZŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem podle zřizovatele a úplnosti v období 2005/2006 až 2012/2013

zřizovatel	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
obec	13 (9+4)	13 (9+4)	11 (7+4)	10 (7+3)	10 (7+3)	10 (7+3)	10 (7+3)	10 (7+3)
kraj	2 (2+0)	2 (2+0)	2 (2+0)	2 (1+1)	2 (1+1)	2 (1+1)	2 (1+1)	2 (1+1)
církev	0	0	0	0	0	0	0	0
soukromá ZŠ	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem	15	15	13	12	12	12	12	12

Zdroj: výkazy MŠMT

Poznámka: první číslo v závorce udává počet úplných škol, druhé počet neúplných škol

V ORP Dvůr Králové nad Labem je několik ZŠ malotřídních (viz tabulka č. 22). Malotřídní ZŠ je taková ZŠ, která má v jedné třídě více ročníků. Třídností je myšlen počet tříd nezávisle na počtu ročníků v jednotlivých třídách. V případě více třídních ZŠ se jedná o speciální ZŠ a Praktickou školu ve Dvoře Králové nad Labem (šestitřídní) a ZŠ v obci Mostek (sedmitřídní).

Tabulka č. 22: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013

ORP Dvůr Králové nad Labem Název obce	počet škol celkem	z toho					
		jednotřídní	dvoutřídní	trojtřídní	čtyřtřídní	pětitřídní	vícetřídní
celkem škol	6	0	3	0	0	1	2
Dvůr Králové nad Labem	1	-	-	-	-	-	1
Choustníkovo Hradiště	1	-	-	-	-	1	-
Kocbeře	1	-	1	-	-	-	-
Mostek	1	-	-	-	-	-	1
Nemojov	1	-	1	-	-	-	-
Vítězná	1	-	1	-	-	-	-

Zdroj: výkazy MŠMT

Tabulka č. 23 znázorňuje informace k ZŠ v ORP zřizovaných obcemi v období 2005/2006 až 2012/2013. Důvody klesajícího celkového počtu ZŠ již byly jmenovány. Samostatné ZŠ představují ZŠ ve Dvoře Králové nad Labem. Trend u počtu běžných a speciálních tříd, počtu žáků a úvazku pedagogů je až na výjimky klesající, což je vlivem nenaplnění kapacity obecních ZŠ. Z této tabulky dále vyplývá, že počet žáků připadajících na jednoho pedagoga a počet žáků připadajících na jednu třídu je v čase vesměs konstantní. Počet žáků na školu souvisí s klesajícím počtem ZŠ v ORP (důvody viz komentář ke grafu č. 6).

Tabulka č. 23: ZŠ zřizované obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na běžnou třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	10	4	102	1	2073	142,7	14,53	20,32	207,3
2011/2012	10	4	105	2	2039	146,3	13,94	19,42	203,9
2010/2011	10	4	104	2	2079	150,8	13,79	19,99	207,9
2009/2010	10	4	102	5	2101	152,8	13,75	20,60	210,1
2008/2009	10	4	103	6	2164	157,9	13,70	21,01	216,4
2007/2008	11	4	107	9	2251	167,4	13,45	21,04	204,64
2006/2007	13	6	109	18	2333	168,7	13,83	21,4	179,46
2005/2006	13	6	112	10	2439	170,1	14,34	21,78	187,62

Zdroj: výkazy MŠMT

Tabulka č. 24: ZŠ zřizované krajem v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet ZŠ	samost.	počet běžných tříd	počet speciálních tříd	počet žáků	úv. pedag.	počet žáků na 1 pedag.	počet žáků na třídu	počet žáků na školu
		ZŠ							
2012/2013	2	1	0	11	97	15,1	6,42	8,82	48,5
2011/2012	2	1	0	11	102	14,9	6,85	9,27	51
2010/2011	2	1	0	11	97	14,7	6,60	8,82	48,5
2009/2010	2	1	0	11	100	14,2	7,04	9,09	50
2008/2009	2	1	0	11	80	14,1	5,67	7,27	40
2007/2008	2	2	0	9	79	10	7,90	8,78	39,5
2006/2007	2	2	0	9	82	10,5	7,81	9,11	41
2005/2006	2	2	0	9	83	10,1	8,22	9,22	41,5

Zdroj: výkazy MŠMT

Tabulka č. 24 shrnuje informace k ZŠ zřizovaných krajem v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013. V ZŠ zřizovaných krajem nedochází k poklesu počtu žáků, naopak počet buď stoupá, nebo stagnuje. Počet žáků na jednoho pedagoga se zmenšuje, což je pozitivní, neboť každému žákovi tak může být věnováno více času. Počet žáků na třídu se mezi jednotlivými lety drobně liší, v průměru je však konstantní. Počet žáků na školu mezi lety 2008 a 2009 stoupl (vliv změny škol – viz komentář ke grafům č. 4 a 6), od té doby je konstantní.

Tabulka č. 25 obsahuje informace o součástech ZŠ v jednotlivých obcích. Sloučené organizace (ZŠ+MŠ) jsou ve všech uvedených obcích vyjma Dvora Králové nad Labem. Co se týče jiných zařízení, jedná se o následující: tělocvičnou disponují všechny ZŠ (ZŠ Strž ve Dvoře Králové nad Labem má dokonce dvě), hřištěm disponují ZŠ v obcích Bílá Třemešná, Dubenec, Dvůr Králové n/L (hřiště mají školy Strž, Schulzovy sady a 5. května), Kocbeře, Mostek a Vítězná.

Tabulka č. 25: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013

Název obce	počet základních škol celkem	v nich součástí				
		ZŠ	MŠ	ŠD (ŠK)	ŠJ	Jiné
celkem	12	12	7	15	12	21
Bílá Třemešná	1	1	1	1	1	2
Dubenec	1	1	1	1	1	2
Dvůr Králové nad Labem	5	5	0	8	5	9
Choustníkovo Hradiště	1	1	1	1	1	1
Kocbeře	1	1	1	1	1	2
Mostek	1	1	1	1	1	2
Nemojov	1	1	1	1	1	1
Vítězná	1	1	1	1	1	2

Zdroj: výkazy MŠMT

Poznámka: V tabulce ponechány jen ty obce ORP Dvůr Králové nad Labem, ve kterých je přítomna ZŠ

Tabulka č. 26 shrnuje údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013. Z této tabulky vyplývá, že na druhém stupni pracuje více osob, než na stupni prvním. Z pohledu přepočtení na plně zaměstnané z dat vyplývá, že ne všichni zaměstnaní mají práci na plný úvazek. Dále je z tabulky patrné, že na 1. stupni ZŠ téměř 95 % zaměstnaných představují ženy. Na 2. stupni ZŠ není rozdíl mezi pohlavími tak markantní, ženy představují 71 % zaměstnaných.

Tabulka č. 26: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013

ORP Dvůr Králové nad Labem		fyzické osoby	přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	celkem	z toho ženy
celkem učitelé		156	142,7	116,5
v tom vyučující	na 1. stupni	69	65,4	61,6
	na 2. stupni	87	77,3	54,9

Zdroj: výkazy MŠMT, SO ORP Dvůr Králové nad Labem, odbor ŠKS

V tabulce č. 27 jsou znázorněny údaje o počtech ostatních pedagogických pracovníků škol v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013. Z této tabulky vyplývá, že na těchto pracovních pozicích převažují ženy. I v tomto případě platí, že ne všichni ostatní pedagogičtí pracovníci škol jsou zaměstnaní na plný úvazek, respektive se domnívám, že většina z nich bude zaměstnána na úvazek částečný.

Tabulka č. 27: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013

ORP Dvůr Králové nad Labem		fyzické osoby		přepočtení na plně zaměstnané	
		celkem	z toho ženy	celkem	z toho ženy
asistenti pedagoga	pro žáky se zdravotním postižením	16	15	9,2	8,5
	pro žáky se sociálním znevýhodněním	1	1	0,5	0,5
psychologové		0	0	0	0
speciální pedagogové		2	1	0,3	0,1
výchovní poradci		12	9		

Zdroj: výkazy MŠMT

V tabulce č. 28 jsou shrnuty vybrané údaje za všechny ZŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem (obecní i krajské) ve sledovaném období. Z této tabulky vyplývá, že když vezmeme v ORP v úvahu všechny ZŠ dohromady bez kritéria zřizovatele, ve sledovaném období připadá na jednoho přepočteného pracovníka konstantní počet žáků.

Tabulka č. 28: Počet všech ZŠ a počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet škol	počet žáků	počet učitelů (přepočtený stav)	počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka
2012/2013	12	2170	157,8	13,75
2011/2012	12	2141	161,2	13,28
2010/2011	12	2176	165,5	13,15
2009/2010	12	2201	167	13,18
2008/2009	12	2244	172	13,05
2007/2008	13	2300	175,4	13,11
2006/2007	15	2385	177,2	13,46
2005/2006	15	2492	178,2	13,98

Zdroj: výkazy MŠMT

Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013 podává tabulka 29. MŠ a ZŠ pro děti, resp. žáky se zdravotním postižením, zřizovaná krajem, je speciální sloučená škola v Choustníkově Hradišti. MŠ pro děti se zdravotním postižením, zřizovaná obcí (Dvorem Králové nad Labem), je v ORP k dispozici jedna. Konkrétně se jedná o MŠ Elišky Krásnohorské, odloučené pracoviště Slunečná II – fungují zde 2 speciální třídy. ZŠ pro žáky se zdravotním postižením, zřizovaná obcí (Dvorem Králové nad Labem), je v ORP k dispozici také jedna – ZŠ Schulzovy sady, odloučené pracoviště Legionářská – funguje zde 1 speciální třída. ZŠ a Praktická škola Dvůr Králové nad Labem je speciální i praktickou školou a je zde k dispozici

i přípravný stupeň speciální. Celkem tedy v ORP Dvůr Králové n/L jsou k dispozici 4 školy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Domnívám se, že počet těchto škol je v ORP dostačující.

Tabulka č. 29: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013

Typ školského zařízení pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami	celkem	z toho zřízení			
		krajem	obcí	církví	soukromé
ředitelství celkem	4	2	2	0	0
z toho mateřská škola pro děti se zdravotním postižením	2	1	1	-	-
mateřská škola při zdravotnickém zařízení	0	-	-	-	-
základní škola pro žáky se zdravotním postižením	2	1	1	-	-
základní škola při zdravotnickém zařízení	0	-	-	-	-
základní škola praktická	1	1	-	-	-
základní škola speciální	1	1	-	-	-
přípravný stupeň základní školy speciální	1	1	-	-	-

Zdroj: výkazy MŠMT

Tabulka č. 30: Popis ZŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem za školní rok 2012/2013

Název ZŠ	Obec	Kapacita	Počet žáků	Volná místa	Komentář
Celkem za SO ORP		2 853	2170	683	
Základní škola Bílá Třemešná	Bílá Třemešná	240	169	71	sloučená s MŠ
Základní škola Dukelských bojovníků Dubenec	Dubenec	250	138	112	sloučená s MŠ
Základní škola 5. května, Dvůr Králové nad Labem, 28. října 731	Dvůr Králové nad Labem	250	218	32	
Základní škola Podharté, Dvůr Králové nad Labem, Máchova 884	Dvůr Králové nad Labem	300	284	16	
Základní škola a Praktická škola, Dvůr Králové nad Labem, Přemyslova 479	Dvůr Králové nad Labem	103	47	56	speciální škola
Základní škola Schulzovy sady, Dvůr Králové nad Labem, Školní 1235	Dvůr Králové nad Labem	900	782	118	
Základní škola Strž, Dvůr Králové nad Labem, E. Krásnohorské 2919	Dvůr Králové nad Labem	360	268	92	
Základní škola logopedická Choustníkovo Hradiště	Choustníkovo Hradiště	45	50	-5	speciální; sloučená s MŠ
Základní škola Kocbeře	Kocbeře	35	27	8	sloučená s MŠ
Základní škola Mostek	Mostek	200	122	78	sloučená s MŠ
Základní škola MUDr. Josefa Moravce	Nemojov	40	38	2	sloučená s MŠ
Základní škola Vítězná	Vítězná	130	27	103	sloučená s MŠ

Zdroj: výkazy MŠMT, SO ORP Dvůr Králové nad Labem, odbor ŠKS

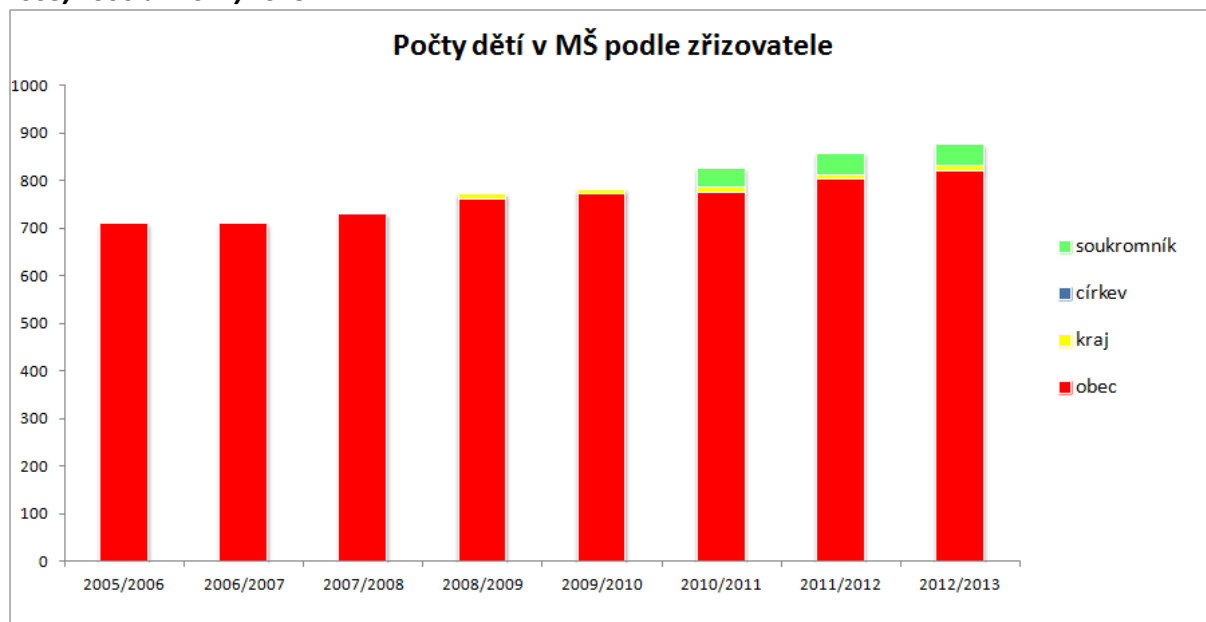
V tabulce č. 30 jsou jednotlivě uvedeny všechny ZŠ fungující v ORP Dvůr Králové nad Labem. Z těchto údajů vyplývá, že naprostá většina ZŠ má svoji kapacitu nenaplněnou, některé výrazně (ZŠ Schulzovy

sady, ZŠ Vítězná). Jsou ovšem i případy škol, které mají počet žáků nad uvedenou hodnotu své kapacity (ZŠ Podhartí, ZŠ logopedická Choustníkově Hradiště a ZŠ MUDr. Josefa Moravce).

Předškolní vzdělávání

Následující kapitola se bude zabývat oblastí předškolního vzdělávání v ORP Dvůr Králové nad Labem.

Graf č. 8: Vývoj počtu dětí v MŠ podle zřizovatele v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013

Zdroj: výkazy MŠMT

Z grafu č. 8 vyplývá, že ve sledovaném období narůstá počet dětí v MŠ. Od roku 2008 funguje v ORP Dvůr Králové nad Labem i jedna MŠ zřizovaná krajem (speciální MŠ v Choustníkově Hradišti). Od roku 2010 v ORP funguje i jedna MŠ zřízená soukromou osobou (MŠ při firmě JUTA a.s.). Uvedený trend je pozitivní, jedná se o příznivý demografický vývoj.

Z tabulky č. 31 vyplývá, že ve sledovaném období funguje v ORP Dvůr Králové konstantní počet MŠ (pouze v roce 2008 došlo k nárůstu o jednu MŠ – od této doby v Choustníkově Hradišti funguje speciální MŠ logopedická a po běžné sloučené škole (fungovala do 2007/2008 včetně) v této obci zůstala samostatná MŠ). Jak již bylo zmiňováno, speciální třídy jsou k dispozici v MŠ Elišky Krásnohorské, odloučeném pracovišti Slunečná II (ve všech sledovaných obdobích 2 speciální třídy) a v MŠ logopedické v Choustníkově Hradišti (od roku 2008/2009 do současnosti stále 1 speciální třída). Počet dětí na třídu je ve sledovaném období konstantní, vzrůstá však počet dětí připadajících na školu, což dokumentuje současný vliv demografického vývoje z předcházejícího desetiletí.

Tabulka č. 31: MŠ zřizované obcí a krajem v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet MŠ	samost. MŠ	počet běžných tříd /speciál. tříd	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	15	9	35/3	832	67,6	12,31	21,89	55,47
2011/2012	15	9	34/3	814	66,4	12,26	22	54,27
2010/2011	15	9	32/3	787	65	12,11	22,49	52,47
2009/2010	15	8	32/3	783	64,6	12,12	22,37	52,2
2008/2009	15	8	31/3	774	61,6	12,56	22,76	51,6
2007/2008	14	7	30/2	731	56,6	12,92	22,84	52,21
2006/2007	14	7	30/2	711	55,5	12,81	22,22	50,79
2005/2006	14	7	30/2	710	56,8	12,5	22,19	50,71

Zdroj: výkazy MŠMT

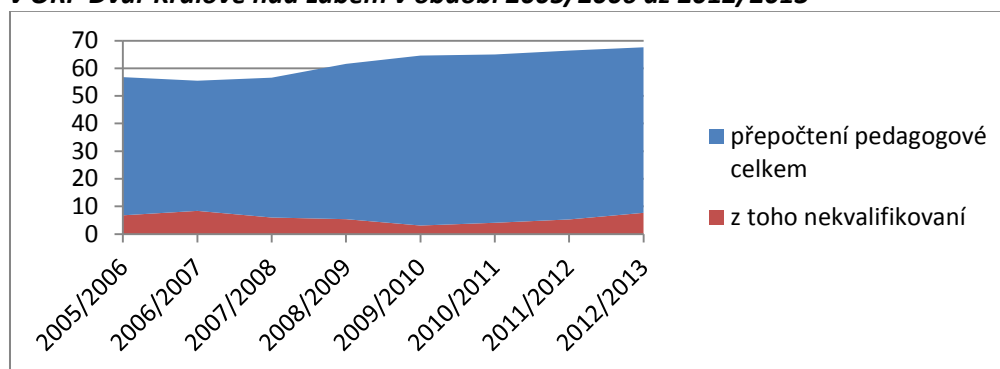
Tabulka č. 32: MŠ zřízené soukromou osobou v ORP Dvůr Králové v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet MŠ	samost.MŠ	počet tříd /z toho spec.	počet dětí	úv. pedag.	počet dětí na 1 pedag. úvazek	počet dětí na třídu	počet dětí na školu
2012/2013	1	1	2/0	45	4	11,25	22,5	45
2011/2012	1	1	2/0	45	4	11,25	22,5	45
2010/2011	1	1	2/0	40	4	10	20	40
2009/2010	0							
2008/2009	0							
2007/2008	0							
2006/2007	0							
2005/2006	0							

Zdroj: výkazy MŠMT

V případě MŠ zřízenou soukromou osobou se jedná o již několikrát zmiňovanou MŠ při firmě JUTA a.s. Od školního roku 2011/2012 narostla kapacita této školky o 5 míst, čímž dochází k reakci na větší poptávku po MŠ a v souvislosti s tím vzrůstá i počet dětí připadajících na třídu (tabulka č. 32).

Graf č. 9: Vývoj počtu přepočtených pedagogických pracovníků v MŠ zřizovaných obcemi a krajem v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013

Zdroj: výkazy MŠMT

Z grafu č. 9 vyplývá, že počet přepočtených pedagogických pracovníků v MŠ v ORP v čase roste, což je vzhledem k již několikrát zmiňovanému demografickému trendu v minulých letech logickým vyústěním. Z těchto pedagogických pracovníků jich bylo nejvíce nekvalifikovaných ve školním roce 2006/2007 (15 % z celku), nejméně ve školním roce 2009/2010 (5 % z celku). Od tohoto školního roku podíl nekvalifikovaných mírně narůstá (ve školním roce 2012/2013 to bylo 11 % z celku).

Co se týče vývoje počtu pedagogických pracovníků v MŠ zřizovaných soukromou osobou v období 2005/2006 až 2012/2013, je pro ORP Dvůr Králové nad Labem relevantní pouze období od školního roku 2010/2011. Počet přepočtených pedagogických pracovníků je stále čtyři, přičemž žádný z nich není nekvalifikovaný.

Tabulka č. 33: Popis MŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013

Název MŠ	Obec	Kapacita	Počet dětí	Volná místa	Poznámky
Celkem		873	877	-4	
Mateřská škola, Bílá Třemešná 313	Bílá Třemešná	60	65	-5	
Mateřská škola, Borovnice 39	Borovnice u Staré Paky	28	24	4	
Mateřská škola, Dubenec 156	Dubenec	27	27	0	
Mateřská škola, Drtinova 1444	Dvůr Králové nad Labem	191	206	-15	
Mateřská škola, Elišky Krásnohorské 2428	Dvůr Králové nad Labem	244	244	0	
Mateřská škola, Riegrova 717	Dvůr Králové nad Labem	45	45	0	soukromá školka
Mateřská škola, Horní Brusnice 281	Horní Brusnice	28	28	0	
Mateřská škola, Choustníkovo Hradiště 42	Choustníkovo Hradiště 42	27	28	-1	
Mateřská škola, Choustníkovo Hradiště 161	Choustníkovo Hradiště 161	10	11	-1	speciální školka logopedická
Mateřská škola, Kocbeře 126	Kocbeře	28	28	0	
Mateřská škola, Lanžov 2	Lanžov	25	22	3	sídlo ředitelství ve Dvoře Králové n/L
Mateřská škola, Libotov 11	Libotov	22	21	1	sídlo ředitelství ve Dvoře Králové n/L
Mateřská škola, Mostek 202	Mostek	35	28	7	
Mateřská škola, Nemojov 101	Nemojov	38	35	3	
Mateřská škola, Třebihošť 106	Třebihošť	25	25	0	sídlo ředitelství ve Dvoře Králové n/L
Mateřská škola, Kocléřov 12	Vítězná	40	40	0	

Zdroj: výkazy MŠMT

Tabulka č. 33 znázorňuje jednotlivě fungující MŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013. Z této tabulky dále vyplývá, že kapacita většiny MŠ je naplněná, v několika případech nedostatečná (Bílá Třemešná, MŠ Drtinova Dvůr Králové n/L, obě MŠ v Choustníkově Hradišti).

Vzhledem k demografickému vývoji se v následujících letech očekává postupný pokles počtu zájemců o umístění dětí do předškolních zařízení. Počet narozených dětí v posledních letech má klesající tendenci (tabulka 34). V této souvislosti se může kapacita stávajících zařízení do budoucna jevit jako dostačující.

Tabulka č. 34: Vývoj počtu narozených dětí v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005-2013

Rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet narozených dětí	275	249	299	334	293	272	255	246	252

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm

Tabulka č. 35 shrnuje přítomnost zařízení pro péči o děti do 3 let v ORP Dvůr Králové nad Labem. Zařízení jeslového typu zde momentálně nefungují, nicméně jsou plánovány, prozatím pro 10 dětí. Momentální fungující alternativou jsou 2 zařízení v centru ORP – Dětské centrum a Mateřské centrum Žirafa. V případě Dětského centra je momentálně v průměru naplněna tak polovina dané kapacity. V případě Mateřského centra Žirafa je kapacita přibližně 15 maminek s dětmi. V průměru jich chodí 10, některý den přijdou třeba jen dvě, jindy zase více, apod.

Tabulka č. 35: Počet zařízení pro péči o děti do 3 let v ORP Dvůr Králové nad Labem k 31. 12. 2013

Obec	Instituce	Rozsah věku dětí		Kapacita	volných míst (k 31. 12. 2013)
		od (v měsících)	do (v měsících)		
Celkem				47	21
Dvůr Králové nad Labem	Dětské centrum	0	36	32	16
Dvůr Králové nad Labem	Mateřské centrum Žirafa	0	36	15	5

Zdroj: vlastní šetření – telefonický rozhovor, stránky daných center

Ostatní – Jídelny, SVČ, družiny, kluby

Tabulka č. 36 shrnuje informace o školních družinách (ŠD) a školních klubech (ŠK) v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013. Z této tabulky vyplývá, že počet oddělení těchto zařízení v čase roste a roste i počet zapsaných účastníků. Způsobeno je to nárůstem počtu dětí předškolního věku.

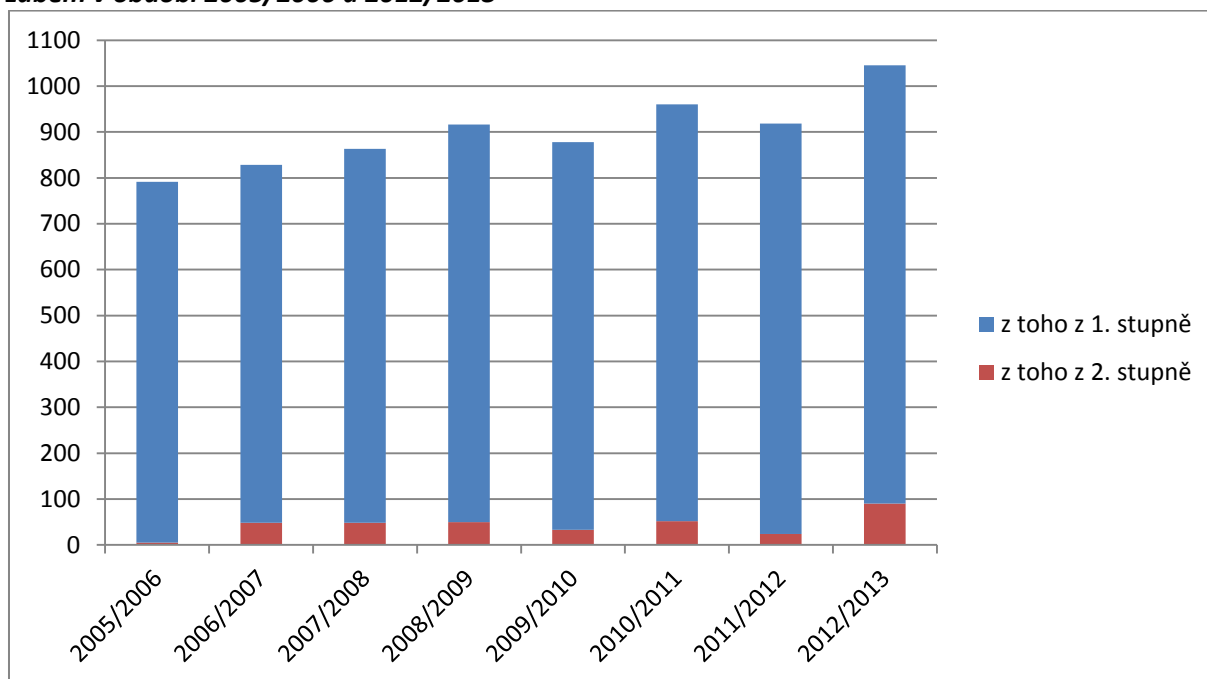
Tabulka č. 36: Školní družiny a školní kluby v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013

školní rok	počet oddělení školních družin a školních klubů celkem (obec/kraj)	počet zapsaných účastníků celkem
2012/2013	34 (30/4)	1 045
2011/2012	33 (29/4)	918
2010/2011	33 (29/4)	960
2009/2010	31 (27/4)	878
2008/2009	33 (30/3)	916
2007/2008	30 (29/1)	863
2006/2007	30 (29/1)	828
2005/2006	30 (29/1)	791

Zdroj: výkazy MŠMT; Poznámky: čísla v závorce udávají rozdělení výsledné hodnoty na počet obecních a krajských oddělení

V grafu č. 10 je znázorněno rozdělení zapsaných účastníků podle stupně škol. Počet účastníků z 2. stupně ZŠ je ve všech sledovaných letech do 6 % z celku, pouze v posledním roce představuje téměř 9 %. Dominují však velmi výrazně účastníci z 1. stupně ZŠ, což je logické.

Graf č. 10: Zapsaný počet účastníků v ŠD a ŠK rozdělený podle stupně škol v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 a 2012/2013

Zdroj: výkazy MŠMT

Co se týče základních uměleckých škol (ZUŠ) v ORP Dvůr Králové nad Labem, v současné době je zde zřízena jedna ZUŠ, konkrétně ve městě Dvoře Králové nad Labem (v ulici Legionářská, č. p. 407), které je také jejím zřizovatelem. Ve školním roce 2012/2013 zde působilo celkem 16 pedagogických pracovníků (většina na plný úvazek).

V ORP Dvůr Králové nad Labem funguje v současnosti jedno středisko volného času (SVČ) – Dům dětí a mládeže Jednička. Je lokalizováno v centru ORP (v ulici Spojených národů, č. p. 1620). Jeho zřizovatelem je město Dvůr Králové nad Labem. V tomto SVČ ve školním roce 2012/2013 fungovalo celkem 84 zájmových kroužků, které navštěvovalo dohromady 786 účastníků (z toho 607

dětí, 112 žáků či studentů a 67 jiných osob). Celkem v tomto SVC ve školním roce 2012/2013 bylo zaměstnáno 50 pedagogických pracovníků (externích bylo 42, interní 4) a 4 jiní pracovníci.

Tabulka č. 37 shrnuje informace ke školním jídelnám zřizovaných obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013. Každá škola v ORP disponuje školní jídelnou či výdejnou. Počet stravovaných dětí/žáků se odvíjí od velikosti jednotlivých školských zařízení a k tomu je uzpůsobena i kapacita jídelen.

Tabulka č. 37: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013

Údaje o školních jídelnách v ORP Dvůr Králové nad Labem	počet ŠJ a výdejen	počet stravovaných žáků	z toho v		cílová kapacita kuchyně
			MŠ	ZŠ	
celkem	27	3257	819	1805	4388
Bílá Třemešná	2	269	65	150	360
Borovnice	1	52	24		40
Dubenec	2	172	27	122	250
Dvůr Králové nad Labem	12	2228	449	1355	2853
Horní Brusnice	1	42	28		70
Choustníkovo Hradiště	1	41	28		140
Kocbeře	1	59	28	17	75
Lanžov	1	25	21		25
Libotov	1	24	21		25
Mostek	1	155	28	108	300
Nemojov	1	76	35	31	60
Třebihošť	1	29	25		30
Vítězná	2	85	40	22	160

Zdroj: výkazy MŠMT

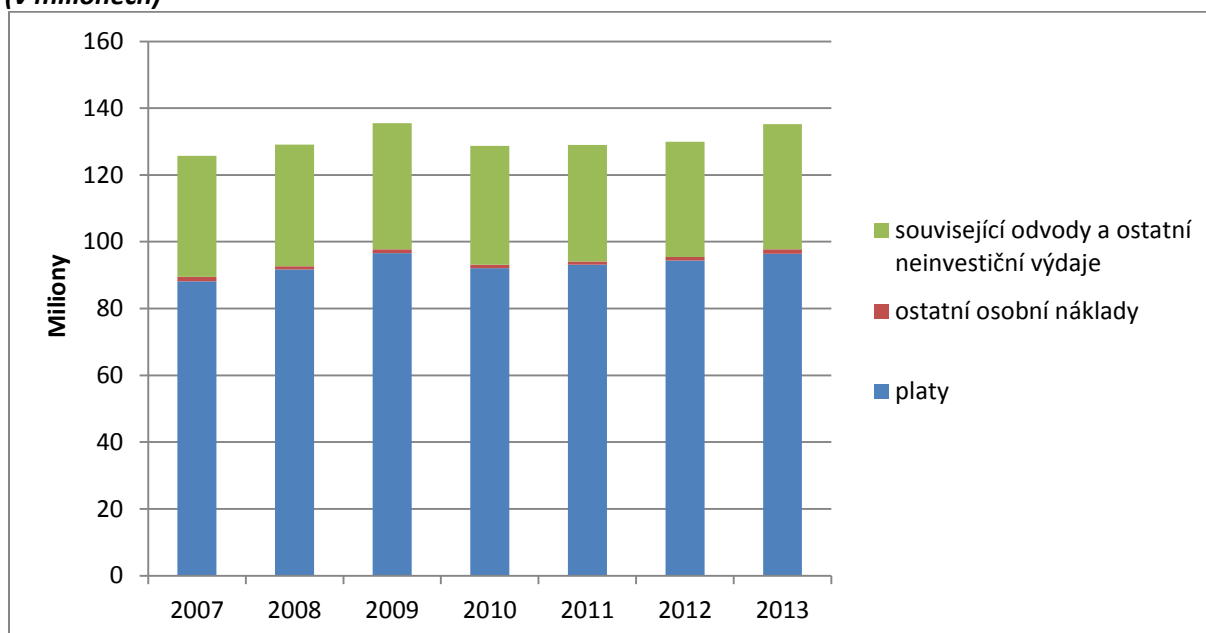
Financování

Následující tabulka č. 38 shrnuje objem finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem za období 2007–2013. Graf č. 11 pak znázorňuje rozdělení celkové částky na jednotlivé části. Ze zjištěných dat vyplývá, že objem finančních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství ve sledovaném období narůstal. Výjimkou byl pouze 2010, kdy došlo k poklesu objemu těchto prostředků, což mohlo být způsobeno úspornými opatřeními tehdejší vlády. Největší finanční prostředky jsou ze státního rozpočtu poskytovány na platy. Do ostatních neinvestičních výdajů byly započítány výdaje na rozvojové programy a další dotace MŠMT.

Tabulka č. 38: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem v jednotlivých letech (v Kč), Zdroj: SO ORP Dvůr Králové nad Labem, odbor ŠKS

rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
mzdové prostředky celkem	89 480 434	92 674 913	97 744 189	93 165 900	94 125 700	95 488 342	97 708 500
z toho	platy	88199512	91658318	96614420	92125300	93105400	96381900
	ostatní osobní náklady	1280922	1016595	1129769	1040600	1020300	1326600
související odvody a ostatní neinvestiční výdaje	36228 846	36447398	37802488	35497697	34910600	34476400	37489160
neinvestiční výdaje celkem	125 709 280	129 122 311	135 546 677	128 663 597	129 036 300	129 964 742	135 197 660

Graf č. 11: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem v jednotlivých letech (v milionech)

Zdroj: SO ORP Dvůr Králové nad Labem, odbor ŠKS

Tabulka č. 39 znázorňuje ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání za jednotlivé druhy školských zařízení v roce 2013 v ORP Dvůr Králové nad Labem. Z této tabulky vyplývá, že nejvíce přímých nákladů na vzdělávání připadá v ORP Dvůr Králové nad Labem na ZŠ (56 % z celku), následované zařízeními předškolního vzdělávání (21 % z celku). Výsledná hodnota celkových finančních prostředků v tabulce 38 a 39 za rok 2013 je odlišná z toho důvodu, že každá z tabulek má odlišný zdroj informací, kde tabulka 39 vychází z výkazů MŠMT, kde nejsou uvedeny odvody, proto byly odhadnuty.

Tabulka č. 39: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP Dvůr Králové nad Labem

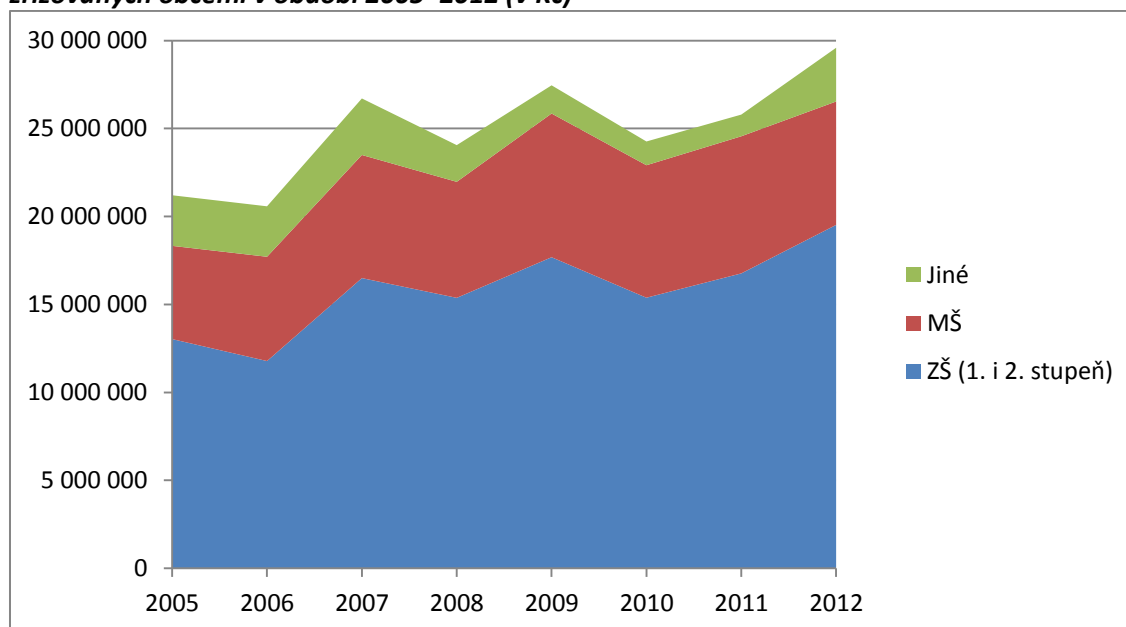
druh školy, školského zařízení	přímé náklady na vzdělávání celkem (v Kč)	z toho náklady na jednotku výkonu* (v Kč)	
		celkové náklady	ONIV
předškolní vzdělávání	28 571 126	23 867	7
základní školy	74 643 985	25 200	3
stravování MŠ, ZŠ	11 148 347	3 113	18
školní družiny a kluby	8 728 031	6 119	23
základní umělecké školy	7 934 882	10 765	26
využití volného času	2 326 233	2 168	88
celkem použité finanční prostředky	133 352 603	71 232	166

Zdroj: výkazy MŠMT

Poznámky: * = dítě/žák/student/strávník, ONIV = ostatní neinvestiční výdaje

Graf č. 12 znázorňuje celkové provozní výdaje v ORP Dvůr Králové nad Labem na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v období 2005–2012. Hodnoty za jednotlivá sledovaná zařízení vycházejí z databáze výdajů obcí za sledované období, které poskytlo Ministerstvo financí. Nutno podotknout, že tato databáze neobsahuje všechny potřebné relevantní hodnoty, proto je záhodné brát výsledné hodnoty s rezervou. Z grafu č. 12 vyplývá, že největší provozní výdaje jsou v ORP Dvůr Králové nad Labem vynakládány na ZŠ (v roce 2012 to bylo 66 % z celku), nejméně naopak na jiná zařízení (10 % z celku v roce 2012). Trend vývoje u všech sledovaných kategorií má tvar křivky podobné sinusoidě, kdy v jednom roce provozní výdaje stoupají, v následujícím klesají, apod. V čase je však trend provozních výdajů stoupající.

Graf č. 12: Celkové provozní výdaje v ORP Dvůr Králové nad Labem na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v období 2005–2012 (v Kč)

Zdroj: databáze výdajů z MF

Poznámka: mezi „Jiné“ zařazeno: ZUŠ, Školní družiny a kluby, SVČ, školní jídelny, speciální ZŠ a MŠ

Hodnoty uvedené v tabulce č. 40 jsou vypočteny na základě stanoviska odboru Legislativně správního SMO ČR. Na základě tohoto stanoviska připadá přibližně příspěvek na jednoho žáka na 8 000 Kč ročně. Finanční prostředky poskytnuté z RUD pak byly vypočteny jako součin celkového počtu žáků v ZŠ a dětí v MŠ navštěvujících tato zařízení v dané obci s uvedenou průměrnou hodnotou příspěvku na jednoho žáka. Je nutno brát tyto údaje s rezervou, reálná hodnota příspěvku na žáka bude u jednotlivých školských zařízení trochu odlišná. Na základě údajů z této tabulky a na základě grafu č. 12 můžeme orientačně porovnat rozdíl finančních prostředků, co do škol na provoz přijde a kolik jich je na provoz reálně potřeba. Porovnáním zjistíme, že finanční prostředky poskytnuté na provoz těchto zařízení nepokryjí finanční prostředky potřebné na provoz těchto zařízení. V rámci celého ORP představuje tento rozdíl přibližně 3,5 mil. Kč.

Tabulka č. 40: Finanční prostředky poskytnuté z RUD na ZŠ a MŠ zřizovaných obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2013

Název obce	Finanční prostředky z RUD (v Kč)
Celkem	23 152 000
Bílá Třemešná	1 872 000
Borovnice	192 000
Dubenec	1 320 000
Dvůr Králové nad Labem	16 016 000
Horní Brusnice	224 000
Choustníkov Hradiště	224 000
Kocbeře	440 000
Lanžov	176 000
Libotov	168 000
Mostek	1 200 000
Nemojov	584 000
Třebihošť	200 000
Vítězná	536 000

Zdroj: stanovisko odboru Legislativně správního SMO ČR

Poznámka: RUD = rozpočtové určení daní

Tabulka č. 41 na následující straně shrnuje zjištěné nezbytné investiční potřeby obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem týkající se ZŠ do roku 2023.

Tabulka č. 41: Nezbytné zjištěné investiční potřeby obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem týkající se ZŠ do roku 2023

Obec	Název a popis investice	odhadovaný rok	Orientační částka
celkem			30 000 000
Bílá Třemešná	Dle požadavků rodičů zajistit svoz žáků z dalších okolních obcí. Vize: školní autobus bezpečně dopraví žáky II. stupně na 7:30 před budovu ZŠ, po ukončení výuky je odveze zpět do obce	2015	1 000 000
Bílá Třemešná	Bezpečná cesta do a ze školy – 50 % žáků dojíždí z okolních vesnic (analýzy a studie bezpečnosti dopravy, konkrétní opatření, stojany na kola, dopravní hřiště v areálu školy apod.) Prevence řešící bezpečnost žáků a osob ve škole a ochranu veřejného majetku (komunitní kruhy s žáky, rodiči a občany, kamerový systém apod.).	od 2014	1 500 000
Bílá Třemešná	Elektronizace procesů ve škole a správy prostor (sledování spotřeby, IS školy, intranet apod.)	2015	1 200 000
Bílá Třemešná	Rekonstrukce střechy budovy ZŠ s cílem multifunkčního využití půdních prostor (klubovny, ubytovací kapacity, odborné učebny a kabinety)	2017–2020	10 000 000
Bílá Třemešná	Bezbariérovost základní školy...návaznost na rekonstrukci střechy budovy ZŠ Cílem projektu je vyřešit bezbariérovost budovy základní školy (schodolezy, výtahy)	2020	2 000 000
Bílá Třemešná	Dostavba budovy ZŠ před rekonstrukcí střechy budovy ZŠ Vyřešit nedostatek odborných učeben (dílny, jazykové učebny) a relaxační zóny v budově ZŠ		4 000 000
Bílá Třemešná	Multifunkčnost tělocvičny (6–8 mil. Kč) Cílem projektu je rekonstrukce tělocvičny vč. akustiky a rozšíření zázemí pro zajištění lepšího komfortu žáků a cvičenců (šatny, sprchy) a pro širší využití těchto prostor vč. rozšíření kapacity objektu pro případ krizové situace	2017–2019	6 000 000 až 8 000 000
Bílá Třemešná	Školní knihovna a školní klub (0,8 mil. Kč) Školní knihovna se studovnou nejen pro děti a žáky školy. Školní klub zejména pro dojíždějící žáky čekající na autobusové spoje.		800 000
Bílá Třemešná	Areál školy – sportovní a klidové zóny Obnova sportovních povrchů – tartan 110 m, doskočiště aj. Rozšíření zahrady – dokoupení sousedního pozemku, rozšíření relaxačních a výukových prostor v areálu školy, parčík, školní sad apod. (venkovská škola).		2 500 000
Dubenec	rekonstrukce střechy školy		4 000 000
Dubenec	kanalizace		3 000 000
Mostek	vybudování tělocvičny (stávající je nedostatečná)		

Zdroj: informace z daných školských zařízení

3.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Tabulka č. 42: Přehled dotčených cílových skupin v ORP Dvůr Králové nad Labem

Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojené se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
rodiče, kteří mají děti/žáky v MŠ, ZŠ	slušné zacházení s dětmi/žáky kvalitní výuka informování v případě nějakých nejasností či problémů odpovídající čas, který je věnován dítěti/žáku zajištění doprovodných vybaveností (stravování, kroužky, družina)	špatná výchova, která vede k tomu, že dítě/žák dělá ve škole problémy nezájem o studijní výsledky dítěte/žáka pozdní vyzvedávání dětí/žáků ze školky téměř žádná nebo slabá spolupráce nezájem o mimoškolní činnost	rodičovská sdružení osobní setkání ve stanovený čas telefonicky	větší spolupráce rodiče a škola častější schůzky rodičů s pedagogy (ne jen 2x za rok na rodičovském sdružení) možnost účasti rodičů na mimoškolních aktivitách dětí/žáků
rodiče – zájem o MŠ, ZŠ	podrobné informace o podmínkách přijetí nových dětí/žáků dobré reference na danou školu/školku	nedodržení termínů zápisů	telefonicky osobní setkání	zavést v jednotlivých školách informativní schůzky o přijímání nových dětí/žáků (2x ročně)
děti v MŠ a žáci v ZŠ	slušné zacházení ochotu učitelů (trpělivost, vysvětlit v případě potřeby ještě jednou, apod.) přítomnost související vybavenosti (stravování, kroužky, družina) výuka formou hry dostatek pohybu	dělání problémů, naschválů pozdní příchody do ZŠ i MŠ nevhodné chování vůči učitelům šikana neplnění si povinností a domácích úkolů	žákovské knížky rodičovská sdružení telefonicky	přísnější trestání nevhodných činností v ZŠ i MŠ (šikana, problémy) častější návštěvy kontrolorů ve školách podpora zvýšení zájmu rodičů o dění ve škole působnost školního psychologa

pedagogové a další zaměstnanci	odpovídající finanční ohodnocení optimální počet vyučovacích a hlídacích hodin klidné prostředí ve třídách nedostatek prostoru pro děti se specifickými poruchami učení (dyslexie, dysgrafie, hyperaktivita, apod.)	nekvalitní výuka nedostatečné věnování se pomalejšími dětem neinformování rodičů v případě problémových žáků pozdní chození na vyučovací hodiny nedodržování konzultačních hodin	telefonicky konzultace rodičovská sdružení	častější kontrola výuky vzdělávací aktivity pedagogů a dalších zaměstnanců finanční motivace
představitelé obce, která má ZŠ, MŠ	udržení svých škol naplněná kapacita škol dobré reference na danou školu dostatek financí pro své školy kvalitní vybavení škol	malý zájem o svou školu málo financí obdrženy na školství	setkání dotčených starostů pořádání kulatých stolů	vzájemná spolupráce obcí
představitelé obce, kde škola ZŠ nebo MŠ není	mít dostatek informací o okolních ZŠ/MŠ zajištění dopravní obslužnosti pro děti z těchto obcí	nezájem o problematiku předškolního a základního vzdělávání	telefonicky schůzky představitelů obcí	vzájemná spolupráce obcí
ostatní zřizovatelé (mimo obce)	kvalitní výuka kvalitní vybavení škol využitá kapacita	malý zájem o některou zřizovanou školu málo finančních prostředků na provoz a investice	pracovní porady jednání s ostatními školami	vzájemná spolupráce s obecními školami-táhnout za jeden provaz
kraje	dobré fungování jimi zřízených škol včasné předání informací z jednotlivých škol a SO ORP	nedostatek zdrojů	pracovní jednání, telefon	častější návštěvy člověka na školách zřízených krajem, na SO ORP
média	včasné informace o změnách ve školství být první, co se sdělení informací týče (úspěch, skandál)	házení špatného image na školu	výjezdy do škol	pravidelná komunikace

Zdroj: vlastní šetření a analýza

Tabulka č. 42 shrnuje dotčené cílové skupiny v ORP Dvůr Králové nad Labem v oblasti školství a předškolního vzdělávání. Z této tabulky vyplývá, že jednotlivé skupiny mají různorodá očekávání, např. představitelé obcí, kde je MŠ a ZŠ, očekávají bezproblémový chod zařízení, rodiče očekávají kvalitní výuku, aby byli včas a dostatečně informováni o dění ve škole, apod. (blíže viz tato tabulka).

Co se týče rizik, která mohou u jednotlivých skupin nastat, jsou také různorodá. V řadě případů však riziko představuje malý zájem či dokonce nezájem o oblast školství, slabá úroveň spolupráce zainteresovaných subjektů či neplnění povinností.

Způsob komunikace může probíhat běžným způsobem jako je telefon, email, apod. U některých dotčených skupin se jeví jako vhodné i jiné způsoby komunikace – např. u skupin rodiče, žáci, pedagogové lze komunikovat a předávat informace prostřednictvím rodičovských sdružení, představitelé naopak mohou jednou za čas pořádat kulaté stoly, kterých by se mohli zúčastnit i pedagogové, atd.

Z navržených opatření, která by situaci mohla zlepšit, lze jmenovat obecně lepší úroveň spolupráce mezi řadou dotčených skupin, dále intenzivnější předávání informací a intenzivnější komunikace mezi jednotlivými skupinami, apod.

Tabulka č. 43 shrnuje rizika v oblasti školství, rozdělené dle druhu rizika do pěti skupin (finanční, organizační, právní, technické a věcné). Z této tabulky lze vidět, že největší rizika představují některá rizika spojená s financemi – „Nedostatek financí na investice a vybavení“ (16 bodů) a „Nedostatek financí na běžný provoz a opravy“ (15 bodů). Aby se těmto rizikům předešlo, jeví se jako vhodná možnost jednak využít různých grantů a fondů (z EU, ČR), ale i provést určitý průzkum, kam jsou finanční prostředky vynakládány a zdali by nešlo v některé oblasti ušetřit.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka č. 43: Druhy rizika a jejich hodnocení v ORP Dvůr Králové nad Labem

Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
	Pravděpodobnost (P)	Dopad (D)	V = P*D		
Finanční riziko					
nedostatek financí na běžný provoz a opravy	3	5	15	průzkum vynaložených financí a zjištění, kde by se dalo ušetřit	obec zřizující ZŠ, MŠ
nedostatek financí na investice a vybavení	4	4	16	využití fondů z EU	obec zřizující ZŠ, MŠ
nedostatek financí na platy	2	4	8	transparentnější vedení státu vládou, následně bude i víc prostředků na platy	stát
Organizační riziko					
špatné rozmístění ZŠ, MŠ v rámci území	1	3	3	meziobecní spolupráce	obce daného území
nedostatek dětí / příliš mnoho dětí (nepříznivý demografický vývoj)	3	3	9	včasné sledování demografického vývoje a tím pádem včasná reakce	obce daného území
rušení dopravních spoju zajišťující dopravu dětí do a ze ZŠ, MŠ	2	4	8	návrh alternativních opatření k zajištění dopravy (speciální autobus svezí školáky do škol a odpoledne je zase odveze)	obce, kraj
nezájem či neochota obcí na spolupráci	2	3	6	meziobecní spolupráce	obce daného území

Právní riziko					
změna legislativy, která povede k vynuceným investicím (např. zpřísnění hygienických předpisů)	2	4	8	upozornění na dopady, které změny můžou přinést	obce daného území
reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku	3	5	15	upozornění na dopady, které reformy můžou přinést	obce daného území
Technické riziko					
špatný technický stav budov ZŠ, MŠ	2	4	8	dotace z EU	obec zřizující ZŠ, MŠ
zastaralé či nevyhovující vybavení	3	4	12	dotace z EU či žádost o příspěvek na vybavení (žádost na kraj, ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy)	obec zřizující ZŠ, MŠ
Věcné riziko					
špatné řízení školy	2	4	8	výpověď a obsazení místa ředitele někým jiným, schopnějším	obec zřizující ZŠ, MŠ
nízká kvalita výuky	3	3	9	častější kontrola výuky během vyučování, společné řešení kvality výuky obcemi	konkrétní ZŠ, MŠ
personální rizika	2	4	8	vzdělávací aktivity pro zaměstnance a pedagogy, motivovat mladé, aby měli chuť učit	konkrétní ZŠ, MŠ

Zdroj: vlastní šetření a analýza

Další značné riziko představuje riziko z oblasti právní, konkrétně „Reformy, které zhorší podmínky pro kvalitní výuku“ (15 bodů). Pokud by se toto riziko stalo realitou, ohrožovalo by to úroveň školství a v konečném důsledku by mohlo dojít i k jejímu snížení. Kdyby toto riziko reálně hrozilo a aby se zamezilo naplnění tohoto rizika, je dobré upozornit na dopady, které by nevhodné reformy mohly přinést.

Dále značný počet obdrželo riziko z oblasti technické, konkrétně „Zastaralé či nevyhovující vybavení“ (12 bodů). Řada škol se potýká s tím, že nemá dostatek finančních prostředků modernizovat své školy a zlepšit tak úroveň vybavení. V tomto případě se jeví jako vhodná možnost opět využít různorodé dotační programy, dále podat žádost o příspěvek na vybavení (na MŠMT, Královéhradecký kraj), apod.

3.1.4. SWOT analýza školství

Tabulka č. 44: SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
• rovnoměrné rozmístění ZŠ a MŠ v SO ORP • vzrůstající počet MŠ a počet dětí v nich • stabilní počet dětí připadajících na jednoho pracovníka, jak u MŠ, tak u ZŠ • přítomnost škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami • přítomnost ZUŠ, SVČ, Gymnázia v ORP (vše je k dispozici ve Dvoře Králové n/L)	• klesající počet dětí a pracovníků v základních školách zřízených obcemi • nedostatečná kapacita MŠ • nevyužitá kapacita většiny ZŠ • nedostatek zdrojů
Příležitosti	Hrozby
• optimální naplněnost jednotlivých ZŠ • optimální počet MŠ s ohledem na budoucí vývoj • využití různorodých finančních prostředků a dotací z ČR a EU • zavedení jednotného sběru dat	• nereagování na současný demografický vývoj • nereagování na zhoršený stav některých budov • zhoršování kvality výuky • špatné vedení a slabá aktivita škol o získání dotace na investiční záležitosti • pokračující přetíženost některých škol a naopak slabá využitelnost jiných

Zdroj: vlastní šetření a analýza

Ze SWOT analýzy vyplývá, že ZŠ a MŠ jsou po ORP Dvůr Králové nad Labem rovnoměrně rozmístěny. ZŠ je zřízena v každé obci, která představuje spádovou oblast pro okolní populačně menší obce. MŠ je zřízena jak v populačně větších obcích, tak i v některých populačně menších obcích (Lanžov, Libotov). Dalším pozitivem je dále to, že ve sledovaném období narůstá počet MŠ a počet dětí v nich, což dokládá příznivý populační vývoj ve sledovaném období. V ORP Dvůr Králové nad Labem dále připadá u MŠ i ZŠ stabilní počet dětí/žáků připadajících na jednoho pracovníka. Znamená to tedy, že jednotlivé školy pružně reagují na vývoj počtu dětí v daných zařízeních.

Za slabé stránky lze v ORP Dvůr Králové nad Labem jmenovat nedostatečnou kapacitu MŠ, neboť řada MŠ nestačí pokrýt poptávku po těchto službách. Další slabou stránkou je nevyužitá kapacita řady ZŠ, někdy velmi výrazně (např. ZŠ Schulzovy sady ve Dvoře Králové nad Labem, ZŠ ve Vítězně). Za další slabou stránku lze považovat nedostatek finančních zdrojů (větší investiční akce jsou bez finanční podpory, např. formou dotací, téměř nereálné).

Za příležitosti lze označit zajištění optimální naplněnosti jednotlivých ZŠ a zajištění optimálního počtu MŠ, v obou případech s ohledem na budoucí vývoj. Další příležitostí je využití různorodých finančních prostředků a dotací z fondů ČR a EU, díky kterým by mohly být realizovány různé investiční akce (oprava technického stavu budov, pořízení moderního vybavení, apod.). Další příležitostí je zavedení jednotného sběru dat, který se týká celostátní úrovně, přesto je vhodné jej zmínit. Jednotlivé kraje, potažmo ORP nedisponují v současné době jednotným sběrem dat v oblasti školství, tudíž vzájemné porovnání dat v různých krajích a ORP se jeví jako problematické.

Za hrozby lze považovat nereagování na současný demografický vývoj, z čehož by vyplývala pokračující přetíženost některých škol a na druhé straně slabá využitelnost jiných. Hrozbou je dále pokračující chátrání některých budov a neřešení jejich technického stavu. Další hrozbou je zhoršující se kvalita výuky či špatné vedení, případně slabá aktivita škol o získání dotace na různorodé investiční akce.

3.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V ORP Dvůr Králové nad Labem funguje v současné době celkem 16 mateřských škol (MŠ), z nichž 14 je zřizováno obcí, 1 je zřizována Královéhradeckým krajem (Speciální MŠ logopedická Choustníkovu Hradiště) a 1 je soukromá (pro zaměstnance firmy JUTA a.s.). Co se týče vývoje počtu dětí v MŠ za sledované období 2005/2006–2012/2013, jejich počet stoupá, což je způsobeno vzrůstající porodností v minulých letech. Jedná se o pozitivní jev. V souvislosti s tím se však objevuje problém, a to je začínající nedostatečná kapacita většiny mateřských škol v ORP. Tento problém se jeví jako vhodný k řešení v projektu meziobecní spolupráce.

V ORP Dvůr Králové nad Labem funguje v současné době celkem 12 základních škol (ZŠ) – 10 je zřizováno obcí a 2 krajem (Speciální ZŠ logopedická Choustníkovu Hradiště-sloučená s MŠ logopedickou-viz výše a ZŠ a Praktická škola Dvůr Králové nad Labem). Celkem 8 ZŠ je úplných (je zde všech devět ročníků), 4 jsou neúplné (pouze 1. stupeň ZŠ – Choustníkovu Hradiště, Kocbeře, Nemojov, Vítězná). Co se týče vývoje počtu žáků v ZŠ za sledované období 2005–2012, je trend následující: u ZŠ zřizovaných krajem je počet žáků stabilní, u ZŠ zřizovaných obcí počet žáků klesá a klesá zde i počet pracovníků, což je negativní. Je nutno si však uvědomit, že jelikož jsou v současné době naplněné, kolikrát i přeplněné MŠ, za pár let tyto děti budou přecházet na ZŠ, tedy je zde předpoklad naplnění ZŠ během několika následujících let.

Z analýzy dále vyplynulo, že MŠ i ZŠ jsou po ORP Dvůr Králové poměrně rovnoměrně rozmístěny. ZŠ je zřízena v obcích, které jsou přirozeným nodálním centrem subregionu.

Dále z analýzy vyplývá, že ve sledovaném období 2005–2012 připadá na jednoho pracovníka stabilní počet dětí, což platí jak pro MŠ, tak pro ZŠ.

Pozitivním faktem je to, že jsou v ORP přítomny školy pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami (Choustníkovu Hradiště, Dvůr Králové nad Labem). ORP disponuje i gymnáziem, Základní uměleckou školou a Střediskem volného času (vše ve Dvoře Králové nad Labem).

Z dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se starosty vyplynulo, že nejvíce starostů považuje za problém nedostatečnou kapacitu MŠ (celkem 8 se tak vyjádřilo). Z dalších problémů byla jmenována špatná dostupnost školy (celkem 7 krát), dále nedostatek finančních prostředků na provoz, platy a investice (4 krát) a špatný technický stav budov (také 4 krát).

Možnosti Meziobecní spolupráce tak na základě zjištěných dat z analytické části a informací z dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se starosty jsou následující:

- optimalizace kapacit MŠ a řešení jejich naplnění s ohledem na budoucí vývoj
- dostupnost ZŠ a optimalizace jejich kapacit s ohledem na budoucí vývoj
- čerpání dotací a finančních prostředků z grantů a operačních programů
- prohloubit zájem rodičů o dění ve školách
- zavést jednotný systém sběru dat ve všech krajích a všech ORP

3.2. Návrhová část pro oblast školství

3.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Školství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti školství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Dvůr Králové nad Labem a ze zástupců organizací působících v oblasti školství a předškolního vzdělávání v tomto území. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma školství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

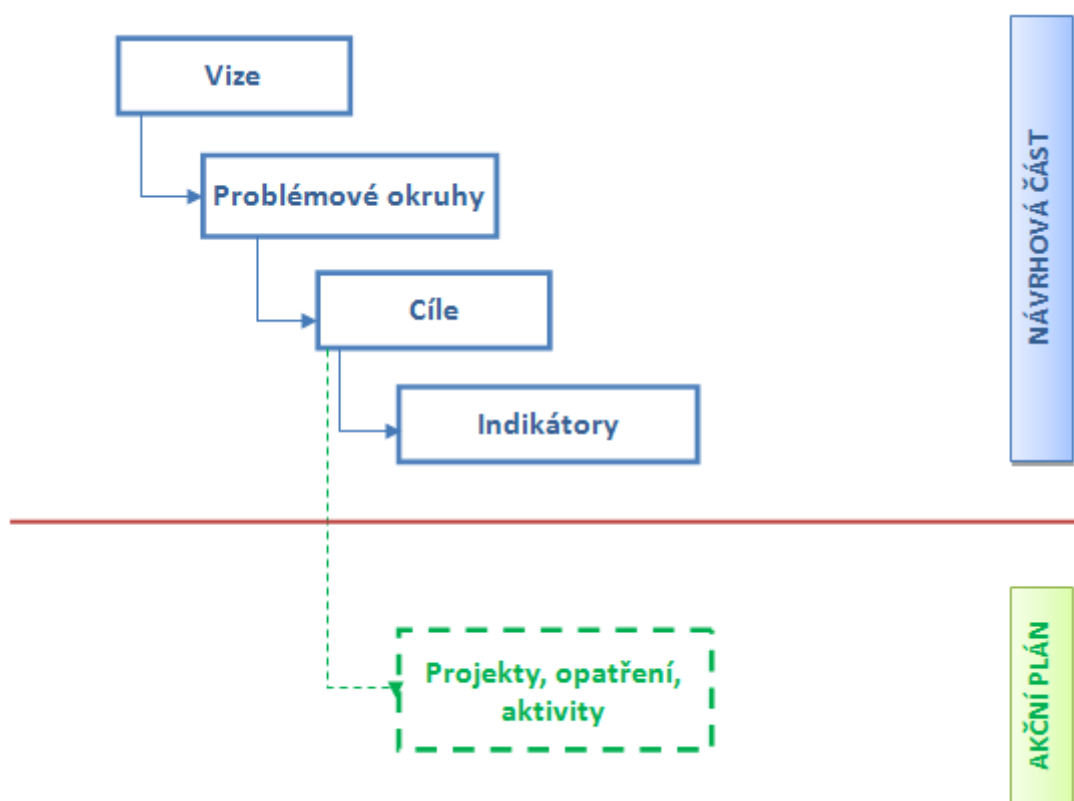
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma školství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu Školství je uvedena v níže uvedeném schématu.

VICE MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE <i>Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem je region založený na rovném partnerství všech jeho členů. Oblast disponuje optimálně dimenzovanou sítí dobře vybavených předškolních a školních zařízení s vysokou kvalitou výuky a nabízí rozsáhlý výběr mimoškolních aktivit. Území je rovnoměrně pokryto sítí sociálních služeb a zařízení, které jsou dostupné pro všechny cílové skupiny obyvatel. Obce ORP Dvůr Králové nad Labem využívají efektivní a pro občany dostupný systém nakládání s odpady, jehož prioritou je ochrana životního prostředí. Společný servis samosprávám přináší obcím Královédvorská kvalifikovanější rozhodování ve vybraných oblastech a představitelům obcí větší prostor k řešení rozvojových potřeb obce.</i>			
Školství	Problémová oblast 1: Problematika spojená s „přetahováním“ dětí a žáků mezi obcemi, které jsou zřizovateli MŠ či ZŠ, a problém věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ		Problémová oblast 2: Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému předškolního a základního vzdělávání v ORP Dvůr Králové nad Labem s potenciálem vícezdrojového financování
	<i>Cíl 1.1</i> Vytvoření dohody o spolupráci venkovských škol a předškolních zařízení, případně svazkové školy, v území ORP Dvůr Králové nad Labem za účelem předejití hrozby z důvodu poklesu počtu dětí, žáků	<i>Cíl 1.2</i> Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Dvůr Králové nad Labem pro děti v rozmezí věku 2–3 let	<i>Cíl 2.1</i> Realizace společných debat a pracovních schůzek ředitelů škol a daných představitelů obcí za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy
			<i>Cíl 2.2</i> Realizace nezbytných investičních a neinvestičních potřeb obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem včetně rekonstrukčních opatření týkajících se zařízení MŠ a ZŠ

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

3.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan:

SO ORP Dvůr Králové nad Labem – partnerský podkrkonošský region

VIZE:

*Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem je region založený na rovném partnerství všech jeho členů. **Oblast disponuje optimálně dimenzovanou sítí dobře vybavených předškolních a školních zařízení s vysokou kvalitou výuky a nabízí rozsáhlý výběr mimoškolních aktivit.** Území je rovnoměrně pokryto sítí sociálních služeb a zařízení, které jsou dostupné pro všechny cílové skupiny obyvatel. Obce ORP Dvůr Králové nad Labem využívají efektivní a pro občany dostupný systém nakládání s odpady, jehož prioritou je ochrana životního prostředí. Společný servis samosprávám přináší obcím Královédvorská kvalifikovanější rozhodování ve vybraných oblastech a představitelům obcí větší prostor k řešení rozvojových potřeb obce.*

Problémové okruhy

Zmapováním a analýzou oblasti předškolního a základního vzdělávání bylo zjištěno současné rozmístění a kapacity škol a školských zařízení a dalších zařízení souvisejících s touto oblastí.

Na úvod je však nutné zmínit některé skutečnosti. Ze strany zadavatele projektu byl určen při zpracování analytické části jako poslední rok analyzující data školní rok 2012/2013. V rámci zpracování analytické části vyplynuly ze získaných dat určité skutečnosti, např. nedostatečná kapacita MŠ či nenaplněná kapacita ZŠ. Toto již však k současnému školnímu roku 2014/2015 neplatí a situace se změnila. Tyto nové, aktuální, skutečnosti vyplynuly na základě jednání fokusní skupiny s odborníky na oblast předškolního a základního vzdělávání. Z tohoto důvodu byl první problémový okruh formulován na základě aktuálních informací od odborníků na danou oblast a s tím souvisí i následné definování cílů.

Problémy v oblasti školství byly rozděleny do dvou problémových okruhů. Jednotlivé konkrétní cíle a opatření, obsažené v problémových okruzích, se navzájem prolínají. Při definici každého problémového okruhu jsou v následujícím textu jasné zformulovány příčiny problému, jejich vzájemné vazby a případné důsledky v případě neřešení daného problému.

Tabulka č. 45: Přehled problémových okruhů v oblasti předškolního a základního vzdělávání v ORP Dvůr Králové nad Labem

Problémové okruhy
1. Problematika spojená s „přetahováním“ dětí a žáků mezi obcemi, které jsou zřizovateli MŠ či ZŠ, a problém věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ
2. Nedostatek finančních prostředků na investice určené na zvyšování kvality systému předškolního a základního vzdělávání a technického stavu jejich zařízení v ORP Dvůr Králové nad Labem s potenciálem vícezdrojového financování

Zdroj: zpracování analytické části k oblasti předškolního a základního vzdělávání, názory odborníků pracujících v oblasti školství

1. Problematika spojená s „přetahováním“ dětí a žáků mezi obcemi, které jsou zřizovateli MŠ či ZŠ, a problém věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ

Na základě jednání fokusní skupiny a provedené diskuze s odborníky z oblasti předškolního a základního vzdělávání byly zjištěny určité aktuální problémy v této oblasti.

Zprvce se jedná o problém týkající se „přetahování“ dětí a žáků mezi obcemi, které jsou zřizovateli MŠ či ZŠ. Tento problém se týká především venkovských obcí. Příkladem budiž situace ze západního cípu území ORP Dvůr Králové nad Labem a východního cípu území ORP Nová Paka. V obci Mostek funguje sloučená organizace Základní škola a mateřská škola Mostek, v obci Pecka funguje Základní škola a Mateřská škola Pecka. V současné době dochází k „přetahování“ dětí a žáků ze ZŠ a MŠ Mostek do ZŠ a MŠ Pecka. Pro obec Mostek by to mohlo mít v budoucnu velmi negativní důsledky, kdyby tento trend pokračoval.

Příčina tkví v samotném současném systému financování oblasti školství, což s sebou přináší řadu problémů. Finanční prostředky jsou mateřským a základním školám přidělovány dle počtu žáků, kteří daná zařízení navštěvují, což přináší spíše konkurenční boj jednotlivých škol o každého získaného žáka, než ochotu spolupracovat. Proto každý „ztracený“ žák znamená pro danou školu nepříjemnost, jelikož přichází o finanční prostředky, které pak chybějí. Tento konkurenční boj probíhá i mezi výše zmíněnými organizacemi.

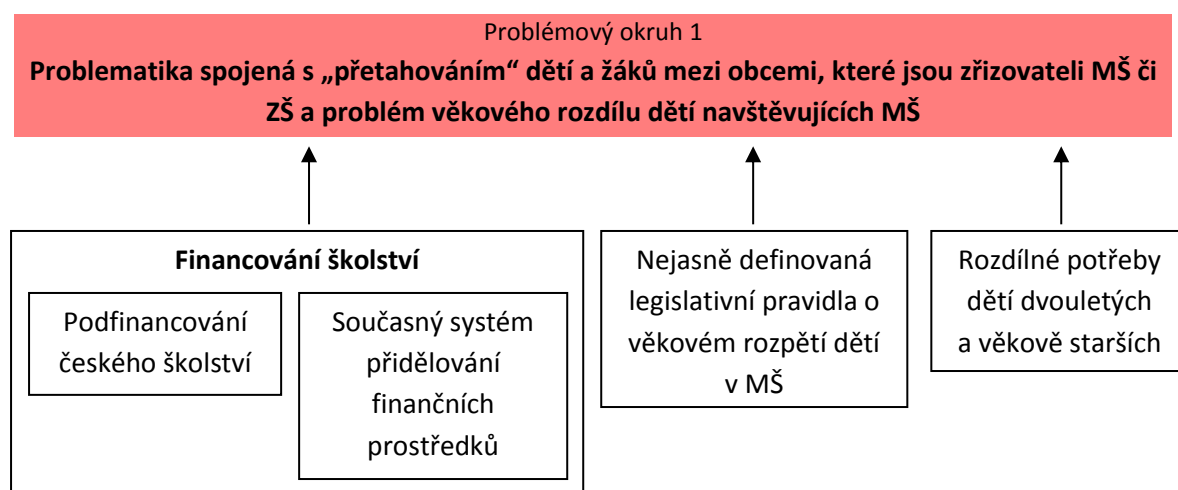
Pokud by se tento problém neřešil, mohlo by to mít pro obec Mostek a pro její ZŠ a MŠ velmi neblahé důsledky, což by v konečném důsledku mohlo vyústit i v zániknutí školy.

Zadruhé se jedná o problém věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ. Věkové rozpětí dětí se pohybuje v rozmezí od dvou do sedmi let. Ve venkovských obcích je navíc běžné, že jsou tyto děti spolu v jedné třídě. Potřeby dvouletého dítěte oproti starším se liší. Tyto děti nejsou ještě samostatné, nosí kolikrát plenky, některé se nenajedí samy, apod. Pro učitelky je to velmi náročná práce. Vzhledem ke kapacitám a počtu dětí je velmi složité tento problém řešit ve venkovských MŠ, ve městě Dvůr Králové nad Labem však jsou dostatečné kapacity a dostatečný počet dětí, aby se tento problém odstranil.

Příčina tohoto problému tkví v nedostatečném řešení legislativou. Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání uvádí v § 34, odst. 1 následující: „Předškolní vzdělávání se organizuje pro děti ve věku zpravidla od tří do šesti let“. Slovo *zpravidla* zde hraje velmi významnou roli. Díky němu mohou být do mateřských škol umístěny i děti mladší či starší, než v daném paragrafu uvedené rozpětí.

Důsledek neřešení tohoto problému je zřejmý – obrovské přetrvávající rozdíly v potřebách a schopnostech jednotlivých dětí, o které se učitelky starají.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

2. Nedostatek finančních prostředků na investice určené na zvyšování kvality systému předškolního a základního vzdělávání a technického stavu jejich zařízení v ORP Dvůr Králové nad Labem s potenciálem vícezdrojového financování

Finanční prostředky škol a školských zařízení jsou omezené, a pokud škola potřebuje realizovat větší investici (oprava špatného technického stavu, investice do modernějšího vybavení školy), finanční prostředky většinou nestačí. Proto se jeví jako vhodná možnost využít grantové dotační programy, které EU nabízí, či dotace z českých institucí. Meziobecní spolupráce nabízí v tomto případě možnost konzultace obcí v ORP s představiteli škol a školských zařízení nad zpracováním kvalitní žádosti o dotaci, aby byla úspěšná a podpořena.

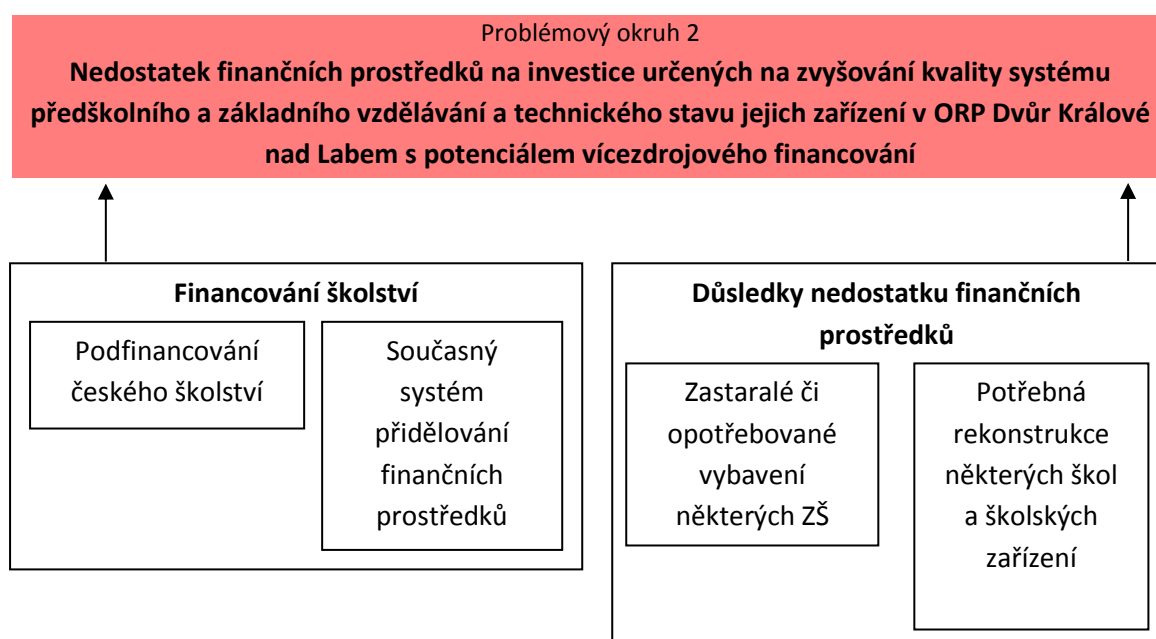
Z analýzy současného stavu vyplynulo, že řada škol by v budoucnu ráda řešila nezbytné investiční potřeby (viz tabulka 41). Problémem však je právě nedostatek finančních prostředků na jejich realizaci a bez dalších získaných finančních prostředků je realizace takových akcí téměř nemožná. I v dotaznících někteří představitelé obcí zmiňovali problém nedostatku finančních prostředků na provoz, platy a investice.

Příčina, proč není dostatek finančních prostředků na tyto velké investiční akce, tkví v problému podfinancování českého školství. I samotný systém financování oblasti školství přináší řadu problémů (viz popis předcházejícího problémového okruhu), což následně i úzce souvisí s možnostmi daných škol investovat. Problém představuje i odchod žáků ze ZŠ na víceletá gymnázia. Pokud se jim podaří projít přijímacím řízením a dostanou se na gymnázium, je to pro danou školu sice dobrá vizitka, na druhé straně však na tom finančně trátí. V podstatě se dá říct, že za kvalitní výuku a připravenost žáků škola přijde o peníze, což je smutné.

Spolupráce jednotlivých obcí ORP včetně zainteresovaných subjektů v oblasti školství představuje značný potenciál, jak se s touto situací alespoň částečně vyrovnat a získat finanční prostředky i na velké investiční akce. Prostřednictvím intenzivní spolupráce se podaří vytvořit kvalitní žádosti o dotace (např. z evropských fondů), čímž se zvyšuje šance, aby uspěly a byly podpořeny. V případě podpořených žádostí o dotaci je však nutné zajistit část prostředků z vlastních rozpočtů. Pokud by jednotlivá zařízení nebyla pro sebe konkurentem, ale byla by spolupracujícími subjekty, neměl by být problém tuto část prostředků zajistit formou spolufinancování.

V případě neřešení problému financování a nedostatečných finančních prostředků na větší investiční akce může dojít k situaci, kdy některé školy či školská zařízení budou buď v nevyhovujícím technickém stavu, nebo budou disponovat zastaralým a opotřebovaným vybavením. V důsledku toho by nemusel být o daná zařízení, především co se ZŠ týče, zájem a mohlo by dojít k jejich uzavření a ukončení jejich činnosti.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

3.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Definování a popis jednotlivých cílů představuje stěžejní část celého Souhrnného dokumentu. Na základě zpracovaných předcházejících částí týkajících se problematiky školství a předškolního vzdělávání je potřeba definovat konkrétní cíle, které povedou k řešení identifikovaných problémových okruhů.

Jednotlivé cíle je potřeba správně formulovat, detailně popsat a následně formulovat opatření, prostřednictvím jejichž realizace bude docházet k naplňování každého specifického cíle. Jednotlivé cíle mají pro přehlednost číselné označení v rámci dané oblasti. Při definování cílů bylo uplatněno pravidlo **SMART** – každý cíl musí být **S**pecifický, **M**ěřitelný, **A**mbiciózní, **R**eálný, **T**ermínovaný.

Jednotlivé cíle byly nejprve stanoveny realizačním týmem a následně upřesněny a ověřeny v rámci fokusní skupiny. K jednání v rámci fokusní skupiny byli přizváni zástupci dotčených obcí a odborníci na danou oblast. Po uskutečněných jednáních byly jednotlivé cíle popsány a každému cíli byl přiřazen gestor, který bude dohlížet na jeho naplňování.

Tabulka č. 46: Přehled jednotlivých cílů v oblasti předškolního a základního vzdělávání

Problémový okruh 1	Problematika spojená s „přetahováním“ dětí a žáků mezi obcemi, které jsou zřizovateli MŠ či ZŠ, a problém věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ
Cíl 1.1	<i>Vytvoření dohody o spolupráci venkovských škol a předškolních zařízení, případně svazkové školy, v území ORP Dvůr Králové nad Labem za účelem předejití hrozby z důvodu poklesu počtu dětí, žáků</i>
Cíl 1.2	<i>Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Dvůr Králové nad Labem pro děti v rozmezí věku 2-3 let</i>
Problémový okruh 2	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému předškolního a základního vzdělávání v ORP Dvůr Králové nad Labem s potenciálem vícezdrojového financování
Cíl 2.1	<i>Realizace společných debat a pracovních schůzek ředitelů škol a daných představitelů obcí za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy</i>
Cíl 2.2	<i>Realizace nezbytných investičních a neinvestičních potřeb obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem včetně rekonstrukčních opatření týkajících se zařízení MŠ a ZŠ</i>

Zdroj: vlastní šetření a analýza, sezení fokusních skupin

Tabulka č. 47: problémový okruh 1, cíl 1.1

Problémový okruh 1	Problematika spojená s „přetahováním“ dětí a žáků mezi obcemi, které jsou zřizovateli MŠ či ZŠ, a problém věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ
Cíl 1.1	Vytvoření dohody o spolupráci venkovských škol a předškolních zařízení, případně svazkové školy, v území ORP Dvůr Králové nad Labem za účelem předejití hrozby z důvodu poklesu počtu dětí, žáků
Popis cíle	Vzhledem k současnému systému financování školství, se kterým lze jen těžko na lokální úrovni něco udělat, může docházet k tzv. „přetahování“ dětí z jednoho zařízení do druhého. To je i případ ZŠ a MŠ Mostek a Pecka (viz popis problémového okruhu v předcházející kapitole). Aby k tomuto jevu nedocházelo, je nutné provést určitá opatření. Podporou vzájemné spolupráce škol v západní části ORP (ZŠ a MŠ Bílá Třemešná, ZŠ a MŠ Mostek, MŠ Třebihošť, MŠ Horní Brusnice a MŠ Borovnice), případně vytvořením svazkové školy, a přípravou takových podmínek, že pro rodiče dětí a žáků bude výhodnější umístit své ratolesti do těchto zařízení, by mělo v konečném důsledku napomoci k odstranění „přetahování“ dětí. Je však nutné dodat, že bez provedení změn současného systému financování školství tento jev „přetahování“ úplně nevymizí.
Hlavní opatření	Právní analýza Provedení důkladné analýzy potřeb jednotlivých obcí, aby nedocházelo k „přetahování“ dětí mezi obcemi Připravit podklady a smlouvy pro vzájemnou spolupráci, případně pro vytvoření svazkové školy, mezi výše uvedenými školami (např. společné využívání sportovních zařízení, hřišť pro děti, jídelny, apod.) Finanční opatření Vytvořit společný fond určený na financování společných výdajů Vyhotovit žádosti o dotace určené k realizaci nezbytných investičních opatření (např. vybudování tělocvičny v ZŠ Mostek) Věcná opatření Provést nezbytná investiční opatření v daných zařízeních Zajistit fungování školního autobusu (svoz žáků z okolních obcí do ZŠ a zpět domů, převoz dětí mezi jednotlivými zařízeními v souvislosti s využíváním prostor) Zajistit větší propagaci těchto zařízení a uvést důvody, proč jsou tato zařízení vhodnější pro umístění dětí a žáků
Název indikátorů k hodnocení cíle	Vytvořená dohoda o spolupráci, případně o zřízení svazkové školy ANO/NE Počet propagačních materiálů těchto mateřských a základních škol
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta obce Mostek</i>

Zdroj: vlastní šetření a analýza, sezení fokusních skupin

Tabulka č. 48: Problémový okruh 1, cíl 1.2

Problémový okruh 1	Problematika spojená s „přetahováním“ dětí a žáků mezi obcemi, které jsou zřizovateli MŠ či ZŠ, a problém věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ
Cíl 1.2	Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Dvůr Králové nad Labem pro děti v rozmezí věku 2–3 let
Popis cíle	Děti, které navštěvují MŠ, mají rozdílné nároky na péči. Děti v rozmezí dvou a tří let nejsou ještě samostatné a péče o ně je náročnější. V současné době jsou tyto děti ve stejných třídách jako děti starší. Město Dvůr Králové nad Labem disponuje dostatečnými kapacitami a dostatečným počtem dětí v MŠ, aby mohla být vytvořena samostatná/é třída/y, ve které by byly právě děti v rozmezí věku 2–3 let. Objekt, ve kterém by tyto třídy byly, by se uzpůsobil na míru pro tuto věkovou kategorii a byl by i adekvátně personálně zajištěn (pro péči a výchovu dětí ve věku 2–3 let je zapotřebí více vychovatelek, než v případě dětí starších).
Hlavní opatření	Právní analýza Provést průzkum a rozbor technických dokumentací objektů MŠ ve Dvoře Králové nad Labem za účelem vytipování nejvhodnějšího objektu k umístění dětí ve věku 2–3 let Finanční opatření Zpracovat podklady týkající se finanční náročnosti realizace nezbytných opatření pro zajištění odpovídajících prostor pro děti ve věku 2–3 let Věcná opatření Zajistit dostatečné personální zajištění tříd pro děti ve věku 2–3 let Zajistit odpovídající umývárny a záchody pro děti ve věku 2–3 let v souladu s hygienickými předpisy
Název indikátorů k hodnocení cíle	Odpovídající sociální zařízení ve vytipovaném objektu ANO/NE Počet provedených průzkumů za účelem vytipování nejvhodnějšího objektu k umístění dětí ve věku 2–3 let
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta města Dvůr Králové nad Labem</i>

Zdroj: vlastní šetření a analýza, sezení fokusních skupin

Tabulka č. 49: Problémový okruh 2, cíl 2.1

Problémový okruh 2	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému předškolního a základního vzdělávání v ORP Dvůr Králové nad Labem s potenciálem vícezdrojového financování
Cíl 2.1	Realizace společných debat a pracovních schůzek ředitelů škol a daných představitelů obcí za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy
Popis cíle	Spolupráce, výměna zkušeností a informací. To vše je velmi důležité, a pokud bude docházet k těmto činnostem formou společných debat, mělo by to napomoci k úspěšnému podpoření žádosti o dotace. Více hlav více ví, je tak větší šance, že se na nic nezapomene.
Hlavní opatření	Právní analýza Provést právní rozbor jednotlivých žádostí o dotace, zda splňují všechny podmínky a kritéria Finanční analýza Provést rozbor finančních nákladů týkajících se realizace debat (zajištění místa, občerstvení, pohonné hmoty, apod.) Věcná analýza Zavést společné debaty a pracovní schůzky mezi představiteli obcí a zástupci školních a předškolních zařízení Stanovení pravidelného střídání místa konání
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a zástupci škol a školských zařízení
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i>

Zdroj: vlastní šetření a analýza, sezení fokusních skupin

Tabulka č. 50: Problémový okruh 2, cíl 2.2

Problémový okruh 2	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému předškolního a základního vzdělávání v ORP Dvůr Králové nad Labem s potenciálem vícezdrojového financování
Cíl 2.2	Realizace nezbytných investičních a neinvestičních potřeb obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem včetně rekonstrukčních opatření týkajících se zařízení MŠ a ZŠ
Popis cíle	V rámci zpracování analytické části byly zjišťovány i nezbytné investiční potřeby obcí, týkajících se zařízení souvisejících se školstvím. Realizace těchto potřeb napomůže ke zkvalitnění daných zařízení a k celkovému zkvalitnění systému předškolního a základního vzdělávání v území ORP Dvůr Králové nad Labem. Opomenout nelze ani realizaci neinvestičních potřeb (např. učebnice, zajištění výuky plavání, atd.).
Hlavní opatření	Právní analýza Provést analýzy a studie týkající se bezpečnosti v okolí škol a školských zařízení a v případě nedostatečné bezpečnosti provést odpovídající opatření ke zvýšení bezpečnosti Zpracování projektové dokumentace pro jednotlivá opatření (např. rekonstrukce střechy budovy školy v Bílé Třemešné, Dubenci; rekonstrukce tělocvičny v ZŠ Bílá Třemešná, Mostek, atd. – blíže viz konkrétní aktivity) Finanční analýza Provést rozbor finančních nákladů týkajících se realizace jednotlivých investičních a neinvestičních potřeb Věcná analýza Vypsání výběrového řízení na zpracovatele projektové dokumentace Vypsání výběrového řízení na zhotovitele daných zakázek
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet zpracovaných dokumentací pro jednotlivá opatření Počet vypsání výběrových řízení na zpracovatele projektové dokumentace Počet vypsání výběrových řízení na zhotovitele zakázek
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i>

Zdroj: vlastní šetření a analýza, sezení fokusních skupin

3.2.4. Indikátory

Stanovení indikátorů nebo též monitorovacích ukazatelů představuje důležitou součást celého strategického dokumentu. Díky indikátorům můžeme měřit úspěšnost dosahování stanovených cílů, potažmo v konečném důsledku celé strategie.

Každý indikátor musí být jasně popsán. Vyjma uvedení názvu je nutné definovat měrnou jednotku, ve které je indikátor měřen, dále je uveden gestor indikátoru neboli osoba zodpovědná za zjištění hodnot indikátoru. Definovány jsou i roky sledování hodnot indikátoru – výchozí rok před zahájením realizace, v polovině plánovacího období a konečný rok sledování. Stručně je indikátor také popsán, co konkrétně měříme, dále je uvedeno, jak bude indikátor vypočten a odkud budou čerpána data k výpočtu indikátoru.

Pro každý problémový okruh je zvolen minimálně jeden indikátor výsledku (dosažitelný realizací souboru opatření/projektů/aktivit – hierarchická úroveň-problémový okruh)a pro každý cíl je zvolen

minimálně jeden indikátor výstupu (dosažitelný realizací konkrétního opatření/projektu/aktivity – hierarchická úroveň-konkrétní specifický cíl). Indikátor výstupu bude schopen dostatečně jasně sledovat, zda stanoveného cíle dosahujeme. Indikátorů výstupu může být i více.

Problémový okruh 1	Problematika spojená s „přetahováním“ dětí a žáků mezi obcemi, které jsou zřizovateli MŠ či ZŠ, a problém věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ		
Číslo indikátoru	1.a		
Název indikátoru	Počet provedených opatření za účelem odstranění problematiky spojené s „přetahováním“ dětí a problematiky věkového rozdílu dětí v MŠ		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí oddělení ŠKIC odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 8	Návrh: 17
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda dochází k realizaci opatření za účelem odstranění nedostatků uvedených v tomto problémovém okruhu.		
Metodika a výpočet:	Součet provedených opatření		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky města Dvůr Králové nad Labem		

Cíl 1.1	Vytvoření dohody o spolupráci venkovských škol a předškolních zařízení v území ORP Dvůr Králové nad Labem za účelem předejití hrozby z důvodu poklesu počtu dětí, žáků		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Vytvořená dohoda o spolupráci, případně o zřízení svazkové školy ANO/NE		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: ředitel ZŠ a MŠ Mostek		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pomocí tohoto indikátoru uvidíme, zdali došlo k podepsání dohody mezi jednotlivými venkovskými školami a školskými zařízeními za účelem vzájemné spolupráce či zřízení svazkové školy, včetně sdílení školní infrastruktury.		
Metodika a výpočet:	Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=vytvořena		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky daných škol a školských zařízení		

Cíl 1.1	<i>Vytvoření dohody o spolupráci venkovských škol a předškolních zařízení v území ORP Dvůr Králové nad Labem za účelem předejití hrozby z důvodu poklesu počtu dětí, žáků</i>		
Číslo indikátoru	1.1.2		
Název indikátoru	Počet propagačních materiálů těchto škol a školských zařízení		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: ředitel ZŠ a MŠ Bílá Třemešná		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 3	Návrh: 6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pomocí tohoto indikátoru budeme moci sledovat, zda dané školy a školská i zařízení vytvářejí materiály za účelem propagace těchto zařízení s uvedením důvodů, proč právě tato zařízení jsou pro rodiče vhodnější k umístění dětí a žáků.		
Metodika a výpočet:	Součet propagačních materiálů		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky daných škol a školských zařízení		

Cíl 1.2	<i>Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Dvůr Králové nad Labem pro děti v rozmezí věku 2–3 let</i>		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Počet provedených průzkumů za účelem vytipování nejvhodnějšího objektu k umístění dětí ve věku 2–3 let		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: ředitelka MŠ Drtinova, příp. ředitelka MŠ Elišky Krásnohorské		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 4	Návrh: 9
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Díky tomuto indikátoru zjistíme, zdali dochází ve Dvoře Králové nad Labem k průzkumům jednotlivých škol a školských zařízení za účelem vytipování nejvhodnějšího objektu k umístění dětí ve věku 2–3 let		
Metodika a výpočet:	Součet provedených průzkumů		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky města Dvůr Králové nad Labem		

Cíl 1.2	<i>Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Dvůr Králové nad Labem pro děti v rozmezí věku 2–3 let</i>		
Číslo indikátoru	1.2.2		
Název indikátoru	Odpovídající sociální zařízení ve vytipovaném objektu ANO/NE		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru VÚP MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 1	Návrh: 1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Sledováním tohoto indikátoru zjistíme, zdali v daném nejvhodnějším objektu pro umístění dětí ve věku 2–3 let jsou vybudována odpovídající sociální zařízení či nikoliv.		
Metodika a výpočet:	Výpočet v tomto případě představuje pouze hodnotu jedna, tj. ANO=sociální zařízení jsou odpovídající		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky města Dvůr Králové nad Labem		

Problémový okruh 2	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému předškolního a základního vzdělávání v ORP Dvůr Králové nad Labem s potenciálem vícezdrojového financování		
Číslo indikátoru	2.a		
Název indikátoru	Celkový počet realizovaných potřeb obcí v SO ORP Dvůr Králové nad Labem týkajících se škol a školských zařízení		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí oddělení ŠKIC odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 40	Návrh: 70
Skutečnost	Okolo 20		
Popis měřítka:	Díky monitorování tohoto indikátoru budeme schopni říci, zda se daří realizovat potřeby obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem, které se týkají škol a školských zařízení.		
Metodika a výpočet:	Součet realizovaných potřeb obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem, které se týkají škol a školských zařízení		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem		

Cíl 2.1	<i>Realizace společných debat a pracovních schůzek ředitelů škol a daných představitelů obcí za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy</i>		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a zástupci škol a školských zařízení		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 5	Návrh: 10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Díky tomuto indikátoru budeme schopni zjistit, zda k těmto debatám mezi zainteresovanými subjekty dochází nebo ne.		
Metodika a výpočet:	Součet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a řediteli daných škol a školských zařízení. Z těchto debat bude proveden jednoduchý zápis, který bude zaevidován v sekci, kde jsou informace o školství.		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky města Dvůr Králové nad Labem http://www.mudk.cz/ , případně internetové stránky dalších obcí z SO ORP Dvůr Králové nad Labem		

Cíl 2.2	<i>Realizace nezbytných investičních a neinvestičních potřeb obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem včetně rekonstrukčních opatření týkajících se zařízení MŠ a ZŠ</i>		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	Počet vypsaných výběrových řízení na zpracovatele projektové dokumentace		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 7	Návrh: 14
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento indikátor nám umožní sledovat, kolik se podařilo vypsat výběrových řízení na zpracovatele projektových dokumentací týkajících se jednotlivých opatření.		
Metodika a výpočet:	Součet vypsaných výběrových řízení na zpracovatele projektové dokumentace		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem a jejich jednotlivých škol a školských zařízení		

Cíl 2.2	Realizace nezbytných investičních a neinvestičních potřeb obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem včetně rekonstrukčních opatření týkajících se zařízení MŠ a ZŠ		
Číslo indikátoru	2.2.2		
Název indikátoru	Počet zpracovaných dokumentací pro jednotlivá opatření		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovníce odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 5	Návrh: 10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento indikátor nám umožní sledovat, kolik se podařilo zpracovat dokumentací týkajících se jednotlivých opatření.		
Metodika a výpočet:	Součet zpracovaných dokumentací		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem a jejich jednotlivých škol a školských zařízení		

Cíl 2.2	Realizace nezbytných investičních a neinvestičních potřeb obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem včetně rekonstrukčních opatření týkajících se zařízení MŠ a ZŠ		
Číslo indikátoru	2.2.3		
Název indikátoru	Počet vypsaných výběrových řízení na zhotovitele zakázek		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovníce odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 3	Návrh: 8
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Tento indikátor nám umožní sledovat, kolik se podařilo vypsat výběrových řízení na zhotovitele konkrétních zakázek.		
Metodika a výpočet:	Součet vypsaných výběrových řízení na zhotovitele konkrétních zakázek		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem a jejich jednotlivých škol a školských zařízení		

3.3. Pravidla pro řízení strategie

3.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
starosta obce Mostek
starosta města Dvůr Králové nad Labem
starosta vybrané obce/vybraných obcí
vedoucí oddělení ŠKIC odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
ředitel ZŠ a MŠ Mostek
ředitel ZŠ a MŠ Bílá Třemešná
ředitelka MŠ Drtinova, příp. ředitelka MŠ Elišky Krásnohorské
vedoucí odboru VÚP MěÚ Dvůr Králové nad Labem
pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Vytvoření dohody o spolupráci venkovských škol a předškolních zařízení, případně svazkové školy, v území ORP Dvůr Králové nad Labem za účelem předejití hrozby z důvodu poklesu počtu dětí, žáků	starosta obce Mostek
1.2	Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Dvůr Králové nad Labem pro děti v rozmezí věku 2–3 let	starosta města Dvůr Králové nad Labem
2.1	Realizace společných debat a pracovních schůzek ředitelů škol a daných představitelů obcí za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy	starosta vybrané obce

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
2.2	Realizace nezbytných investičních a neinvestičních potřeb obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem včetně rekonstrukčních opatření týkajících se zařízení MŠ a ZŠ	starosta vybrané obce

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.a	Počet provedených opatření za účelem odstranění problematiky spojené s „přetahováním“ dětí a problematiky věkového rozdílu dětí v MŠ	vedoucí oddělení ŠKIC odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
1.1.1	Vytvořená dohoda o spolupráci, případně o zřízení svazkové školy ANO/NE	ředitel ZŠ a MŠ Mostek
1.1.2	Počet propagačních materiálů těchto škol a školských zařízení	ředitel ZŠ a MŠ Bílá Třemešná
1.2.1	Počet provedených průzkumů za účelem vytipování nejvhodnějšího objektu k umístění dětí ve věku 2-3 let	ředitelka MŠ Drtinova, příp. ředitelka MŠ Elišky Krásnohorské
1.2.2	Odpovídající sociální zařízení ve vytipovaném objektu ANO/NE	vedoucí odboru VÚP MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.a	Celkový počet realizovaných potřeb obcí v SO ORP Dvůr Králové nad Labem týkajících se škol a školských zařízení	vedoucí oddělení ŠKIC odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.1.1	Počet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a zástupci škol a školských zařízení	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.2.1	Počet vypsání výběrových řízení na zpracovatele projektové dokumentace	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.2.2	Počet zpracovaných dokumentací pro jednotlivá opatření	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.2.3	Počet vypsání výběrových řízení na zhotovitele zakázek	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu. Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

3.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

3.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem

financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam,

kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

3.4. Závěr a postup zpracování

3.4.1. Shrnutí

V návrhové části oblasti školství a předškolního vzdělávání byly definovány dva problémové okruhy.

První problémový okruh se týká **problematicky spojené s „přetahováním“ dětí a žáků mezi obcemi, které jsou zřizovateli MŠ či ZŠ a problému věkového rozdílu dětí navštěvujících MŠ**. Pro tento problémový okruh byly definovány dva cíle, jejichž naplňováním by mělo dojít k odstranění identifikovaného problémového okruhu. Cíle byly definovány následovně:

- Vytvoření dohody o spolupráci venkovských škol a předškolních zařízení v území ORP Dvůr Králové nad Labem za účelem předejití hrozby z důvodu poklesu počtu dětí, žáků
- Provést nezbytná opatření pro vytvoření třídy ve městě Dvůr Králové nad Labem pro děti v rozmezí věku 2–3 let

Druhý problémový okruh se týká **nedostatku finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému předškolního a základního vzdělávání v ORP Dvůr Králové nad Labem s potenciálem vícezdrojového financování**. Pro tento okruh byly zvoleny dva cíle:

- Realizace společných debat a pracovních schůzek ředitelů škol a daných představitelů obcí za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro jednotlivé obce a školy
- Realizace nezbytných investičních a neinvestičních potřeb obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem včetně rekonstrukčních opatření týkajících se zařízení MŠ a ZŠ

Každý problémový okruh má stanoven indikátor výsledku, který je dosažitelný realizací souboru projektů/opatření/aktivit. Každý cíl má svého správce a dále má stanoven minimálně jeden indikátor výstupu. Prostřednictvím indikátorů sledujeme, zda se daří cíle naplňovat či nikoliv.

3.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Následující řádky rekapitulují, jak strategie vznikala. Do konce května 2014 probíhalo zpracování analytické části oblasti školství a předškolního vzdělávání. Následně byla analytická část předána odbornému týmu SMO za oblast školství a předškolní vzdělávání. Odborný tým definoval připomínky a doporučení a odeslal dokument k oponentuře odborníkovi na tuto oblast. Zpracovatelský tým ORP Dvůr Králové nad Labem obdržel připomínky odborného týmu SMO a oponentský posudek. Připomínky byly zapracovány do dokumentu. Pracovník pro analýzy a strategie následně navrhl problémové okruhy a cíle (srpen, září, říjen 2014). Jejich znění a obsah byly konzultovány nejprve v rámci zpracovatelského týmu ORP Dvůr Králové nad Labem a následně byly projednávány v rámci tzv. fokusní skupiny, která byla tvořena zástupci odboru školství města Dvůr Králové nad Labem, osobami pracujícími v oblasti školství a předškolního vzdělávání a představiteli některých obcí. Na základě informací z fokusní skupiny byly problémové okruhy a cíle upraveny. K jednotlivým problémovým okruhům byly zvoleny a definovány indikátory výsledku, k cílům indikátory výstupu (listopad 2014). Celá návrhová část byla poté konzultována v rámci zpracovatelského týmu ORP Dvůr Králové nad Labem a následně byla odsouhlasena její finální podoba.

3.5. Přílohy

3.5.1. Seznam zkratk

ČR – Česká republika
DSO – dobrovolný svazek obcí
EU – Evropská unie
IROP – Integrovaný regionální operační program
MěÚ – Městský úřad
MF – Ministerstvo financí
MŠ – mateřská škola
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
odbor ŠKS – Odbor Školství, kultury a sociálních věcí
odbor VÚP – Odbor výstavby a územního plánování
oddělení ŠKIC – Oddělení školství, kultury a informačního centra
ONIV – ostatní neinvestiční výdaje
OP VVV – Operační program výzkum, vývoj a vzdělávání
PO – prioritní osa
RUD – rozpočtové určení daní
SMO ČR – Svaz měst a obcí České republiky
SO ORP – Správní obvod obce s rozšířenou působností
SŠ – střední škola
SVČ – středisko volného času
ŠD – školní družina
ŠK – školní klub
ZŠ – základní škola
ZUŠ – základní umělecká škola

3.5.1. Vazba na OP VVV – PO3 a IROP – SC 2.4

Vazba na Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV) – prioritní osa 3 (PO 3) Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání

Na základě jednání s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy – odborem přípravy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání – najdou uplatnění některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce v podporovaných oblastech a aktivitách prioritní osy 3 „Rovný přístup ke kvalitnímu předškolnímu, primárnímu a sekundárnímu vzdělávání“, jako např. podpora budování kapacit pro inkluzivní vzdělávání, vytváření kapacit pro rozvoj základních pre/gramotností v mateřských a základních školách, podpora budování kapacit pro pedagogický leadership na úrovni školy a území včetně rozvoje spolupráce školy, rodičů a mimoškolního vzdělávání, nebo podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány.

Vazba na Operační program Integrovaný regionální operační program (IROP) – specifický cíl 2.4

Uplatnění najdou některé výstupy souhrnných dokumentů projektu meziobecní spolupráce, a to zejména v oblastech budování infrastruktury mateřských škol, podpora krajského akčního plánování s vazbou na místní akční plány s potřebami rozvoje infrastruktury pro podporu polytechnického vzdělávání, připojení k internetu nebo konektivita celých škol.

4. Téma 2.: Sociální služby

4.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

4.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Z pohledu obcí je zajištění sociální péče jednou z významných aktivit, kterou v rámci výkonu samostatné působnosti plní. Tato oblast je velmi široká, finančně náročná a je neustále kladen důraz na zvyšování kvality těchto služeb. Co se týče financování, veřejné zdroje zcela určitě nebudou přibývat, zatímco počet uživatelů těchto služeb bude, vzhledem k demografickému vývoji, spíše narůstat.

Při reformě veřejné správy, konkrétně při ukončení činnosti okresních úřadů k 31. 12. 2002, například převzaly mnohé obce zřizovatelské kompetence k části pobytových zařízení pro seniory a osoby se zdravotním postižením. Do dnešní doby se neustále potýkají s financováním těchto zařízení. V rámci sociální reformy bylo také přeneseno břemeno zajištění poskytování sociálních služeb ve zvýšené míře na obce, a to bez dostatečného finančního zajištění.

Vývoj společnosti a demografický vývoj vyžadují kvalitativní změnu sociálních služeb a flexibilitu jejich spektra. Takto zásadní a rozsáhlé změny vyžadují dlouhodobá koncepční řešení, která berou v úvahu i širší souvislosti. Z tohoto důvodu je oblast sociálních služeb vhodným tématem pro spolupráci obcí. Společně lze nastavit efektivnější systém nejen z pohledu ekonomického, ale také humánního.

Meziobecní spolupráce na tomto poli může přinést vhodné strategie k řešení sociální problematiky, může vhodným způsobem podpořit přirozený rozvoj regionu – místního území. Obec je v této oblasti nejen v postavení poskytovatele a subjektu, který finančně přispívá ostatním poskytovatelům sociálních služeb, ale také koordinátora spolupráce s neziskovým sektorem, podnikatelskými strukturami a zájmovými sdruženími. Vhodně nastavenými strategiemi, programy, projekty je možné předejít sociální exkluzi některých skupin obyvatel, podpořit sociální začlenění již vyloučených skupin a saturovat oprávněné potřeby cílových skupin.

Nezanedbatelným bonusem spolupráce v regionu může být rozvoj tzv. sociální ekonomiky, jejíž koncept přináší nová a moderní řešení aktuálních témat, kterými jsou například integrace osob sociálně vyloučených, rozvoj místních zdrojů apod. Jeden z předpokladů, z nichž sociální ekonomika vychází, je, že stát není schopen finančně ani organizačně zajistit všechny sociální potřeby občanů. Sociální ekonomika je sociálně odpovědná, podporuje sociální soudržnost, směřuje k boji proti chudobě a sociální exkluzi.

Vzhledem k finanční náročnosti a proměnlivosti požadavků na spektrum sociálních služeb je žádoucí, aby byla vytvořena optimální síť sociálních služeb v regionu odpovídající skutečným potřebám. V této oblasti je celá řada problémů a témat, které je vhodné řešit společně, v rámci meziobecní spolupráce. Nemusí se však vždy jednat přímo o sociální služby ve smyslu zákona o sociálních službách, neoddiskutovatelný přínos je i v rozvoji služeb návazných či souvisejících. Smyslem projektu rozvoje meziobecní spolupráce není tvorba komunitních plánů rozvoje sociálních služeb nebo jejich nahrazování. Cílem je najít vhodné téma pro meziobecní spolupráci, které přispěje k místnímu rozvoji, aniž by byly narušeny již funkční principy či schémata.

Základní legislativa

V roce 2006 byly schváleny zákony, které zásadním způsobem transformovaly sociální oblast a poskytování sociálních služeb v ČR. V současné době je poskytování sociálních služeb v České republice upraveno těmito základními právními předpisy:

- 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kterým jsou upraveny podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Kromě toho zákon upravuje podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v této oblasti, včetně kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb, předpoklady pro výkon činností v sociálních službách a předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka.
- vyhláška MPSV č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, v níž je mj. stanoven rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb, maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb, způsob hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby, obsah a hodnocení plnění standardů sociálních služeb atd.

4.1.2. Popis sociálních služeb ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Následující stránky jsou věnovány popisu oblasti sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem. Na základě zjištěných dat bude možné určit, které sociální služby jsou v ORP dostačující a které věci je naopak vhodné řešit v rámci meziobecní spolupráce.

Druhů zařízení sociálních služeb uvádí zákon 108/2006 Sb., o sociálních službách celkem 20 (viz § 34 tohoto zákona). Tabulka 51 zobrazuje počet jednotlivých druhů sociálních služeb, které jsou přítomny v ORP Dvůr Králové nad Labem dle údajů z Registru poskytovatelů sociálních služeb.

Tabulka č. 51: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Dvůr Králové nad Labem

Druh zařízení sociálních služeb	Počet
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
Domovy pro seniory	2
Azylové domy	1
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
celkem	5

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Podle Registru sociálních služeb v ORP Dvůr Králové n/L poskytuje sociální služby celkem 5 organizací (viz tabulka 51). Podle databáze ČSÚ zde působí celkem 11 zařízení sociálních služeb. Jedná se o značný rozdíl v hodnotě, který bude způsobený nejspíš odlišnou metodikou počítání a hodnocení sociálních služeb. Dalším důvodem může být to, že podle databáze ČSÚ jsou rozepsány již poskytované služby, které dané organizace nabízí. Všechny organizace a zařízení sociálních služeb, které obě databáze uvádějí, jsou lokalizovány do Dvora Králové n/L či jeho městských částí. Z toho vyplývá, že poskytovatelé a zařízení sociálních služeb jsou v ORP Dvůr Králové n/L výrazně koncentrovány do centra.

Přestože v ORP Dvůr Králové n/L nabízí podle Registru MPSV sociální služby pouze 5 organizací, poskytovaných sociálních služeb je zde více, neboť každá z těchto organizací nabízí více sociálních služeb (viz informace k jednotlivým poskytovatelům níže).

Každá organizace byla zařazena pod jeden její druh poskytované činnosti, konkrétně dle převažujícího druhu činnosti (opět viz informace k jednotlivým poskytovatelům níže).

Informace k jednotlivým poskytovatelům

Diakonie ČCE středisko ve Dvoře Králové nad Labem – poskytuje služby: pečovatelská služba, denní stacionáře, domovy se zvláštním režimem, domovy pro seniory – bráno jako jeden subjekt – zařazeno podle převažující činnosti pod: Domovy pro seniory

Farní charita Dvůr Králové nad Labem – poskytuje služby: sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociálně terapeutické dílny, odborné sociální poradenství, osobní asistence, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež – bráno jako jeden subjekt – zařazeno podle převažující činnosti pod: Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Domov sv. Josefa v Žirči u Dvora Králové n. Labem, středisko OCHČK – poskytuje služby: chráněné bydlení, domovy pro osoby se zdravotním postižením, odlehčovací služby, odborné sociální poradenství – bráno jako jeden subjekt – zařazeno podle převažující činnosti pod: Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Pečovatelská služba Města Dvůr Králové nad Labem – poskytuje služby: pečovatelská služba, azylové domy, noclehárny – bráno jako jeden subjekt, zařazeno podle převažující činnosti pod: azylové domy (ačkoliv nejvíce klientů spadá pod službu „pečovatelská služba“, zařazeno pod „azylové domy“, neboť pečovatelská služba není zařízením sociálních služeb podle § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)

Domov pro seniory Dvůr Králové – zařazeno pod: Domovy pro seniory

Pokud bychom hodnotili zařízení sociálních služeb podle lokalizace hlavního sídla, získáme následující výsledky (tabulky 52 a 53).

Tabulka č. 52: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb působících a mající sídlo v ORP Dvůr Králové nad Labem

Druh zařízení sociálních služeb	počet
Domovy pro seniory	1
Azylové domy	1
Celkem	2

Zdroj: vlastní šetření

V ORP Dvůr Králové n/L mají sídlo a působí pouze 2 organizace poskytující sociální služby (viz tabulka 52) – Pečovatelská služba Města Dvůr Králové n/L a Domov důchodců Dvůr Králové n/L. Typy sociálních služeb, které poskytují, jsou uvedeny v informacích (viz informace níže).

Informace k jednotlivým poskytovatelům**Dvůr Králové**

- *Pečovatelská služba Města Dvůr Králové n/L – Azylový dům Žofie, noclehárna, pečovatelská služba (zařazeno pod: azylové domy)*
- *Domov důchodců Dvůr Králové nad Labem – domov pro seniory*

Mostek

Dům s pečovatelskou službou – není registrovanou sociální službou ve smyslu zákona č.108/2006 Sb.

V ORP Dvůr Králové n/L působí dále 6 organizací, které mají sídlo mimo území ORP. Informace k těmto organizacím jsou uvedeny v tabulce 53.

Tabulka č. 53: Zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Dvůr Králové nad Labem se sídlem zřizovatele mimo území ORP

pořadové číslo	název zařízení	typ zařízení	zřizovatel zařízení	sídlo zařízení (ORP)
1.	Diakonie ČCE	pečovatelská služba, denní stacionář, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem, Ježkův dům Doubravice (pečovatelská služba)	Českobratrská církev evangelická	Hlavní město Praha
2.	Oblastní charita Červený Kostelec	odlehčovací služby, odborné sociální poradenství, chráněné bydlení, chráněné dílny, domov pro osoby se zdravotním postižením	Diecézní charita Hradec Králové	Hradec Králové
3.	Farní charita Dvůr Králové nad Labem	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, odborné sociální poradenství, sociálně terapeutické dílny, osobní asistence, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, odlehčovací služby; dále hlídání dětí, občanská poradna	Biskupství Královéhradecké	Hradec Králové
4	SPCCH – Svaz postižených civilizačními chorobami	rehabilitační služby, pomoc lidem postižených těmito chorobami	Centrum služeb SPCCH	Hlavní město Praha
5	Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov, RIAPS Trutnov	kontaktní centrum, terénní služby, sociální rehabilitace	nezisková nestátní příspěvková organizace (zřizovatel kraj)	Trutnov
6	Společné cesty – o. s.	osobní asistence	občanské sdružení	Náchod

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka 54 shrnuje počet jednotlivých typů sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem (podle údajů z Registru sociálních služeb). Z této tabulky vyplývá, že v ORP Dvůr Králové n/L převažují služby typu sociální péče (celkem 10 služeb; podíl z celku 58,8 %). Služby typu sociální prevence představují 29,4 % a služby typu sociální poradenství představují 11,8 %. Informace o tom, jaká zařízení sociálních služeb dané služby poskytují, jsou již obsaženy v rámečku na str. 93.

Tabulka č. 54: Počet jednotlivých typů sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem podle údajů Registru sociálních služeb

Typ sociální služby	Druh sociální služby	
Sociální poradenství		2
Služby sociální péče	Osobní asistentství	1
	Pečovatelská služba	2
	Tísňová péče	---
	Průvodcovské a předčitatelské služby	---
	Podpora samostatného bydlení	---
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	---
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	---
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	---
Služby sociální prevence	Raná péče	---
	Telefonická krizová pomoc	---
	Tlumočnické služby	---
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	---
	Kontaktní centra	---
	Krizová pomoc	---
	Intervenční centra	---
	Nízkoprahová denní centra	---
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	1
	Služby následné péče	---
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	---
	Sociálně terapeutické dílny	1
	Terapeutické komunity	---
	Terénní programy	---
	Sociální rehabilitace	---

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Z tabulky 55 vyplývá, že v ORP Dvůr Králové n/L i na základě vlastního šetření převažují služby typu sociální péče (celkem 11 služeb; podíl z celku 50 %). Služby typu sociální prevence představují 41 % a služby typu sociální poradenství představují 9 %. Informace o tom, jaká zařízení sociálních služeb dané služby poskytují, jsou též obsaženy v rámečku na str. 93 a v tabulce 53.

Oproti výsledkům získaným z grafu 3 se výsledky podle grafu 4 částečně liší. U služeb typu sociální péče došlo k poklesu podílu o 9 %, u služeb typu sociální prevence došlo k nárůstu podílu přibližně o 11 % a u služeb typu sociální poradenství došlo k poklesu podílu, a to přibližně o 3 %.

Tabulka č. 55: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) na základě provedeného vlastního šetření

Typ sociální služby	Druh sociální služby	
Sociální poradenství		2
Služby sociální péče	Osobní asistentství	2
	Pečovatelská služba	2
	Tísňová péče	---
	Průvodcovské a předčitatelské služby	---
	Podpora samostatného bydlení	---
	Odlehčovací služby	1
	Centra denních služeb	---
	Denní stacionáře	1
	Týdenní stacionáře	---
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1
	Domovy pro seniory	2
	Domovy se zvláštním režimem	1
	Chráněné bydlení	1
	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	---
Služby sociální prevence	Raná péče	---
	Telefonická krizová pomoc	---
	Tlumočnické služby	---
	Azylové domy	1
	Domy na půl cesty	---
	Kontaktní centra	1
	Krizová pomoc	---
	Intervenční centra	---
	Nízkoprahová denní centra	---
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	1
	Noclehárny	1
	Služby následné péče	---
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	1
	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	---
	Sociálně terapeutické dílny	1
	Terapeutické komunity	---
	Terénní programy	1
	Sociální rehabilitace	2

Zdroj: vlastní šetření

Zařízení sociálních služeb a jimi poskytované druhy sociálních služeb můžeme hodnotit i z hlediska, kdo je jejich zřizovatelem. Zřizovatelem může být Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), krajský úřad, obec, církevní organizace, fyzická osoba, právnická osoba, občanské sdružení, obecně prospěšná společnost, apod. Tabulky 56 a 57 člení zařízení sociálních služeb a jimi poskytované druhy sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem podle výše zmíněného hlediska. Mezi „Jiný zřizovatel“ byly zahrnuty zřizovatelé v tabulce nejmenované (občanské sdružení, právnická osoba, apod.).

Tabulka č. 56: Počet zařízení sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem dle zřizovatele

Druh služby	zřizovatel					
	MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Posuzovaný správní obvod	ORP Dvůr Králové nad Labem					
Typ zařízení sociálních služeb						
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				1		
Domovy pro seniory		1		1		
Azylové domy			1			
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				1		
celkem	0	1	1	3	0	0

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Z tabulky 56 vyplývá, že v ORP Dvůr Králové n/L působí a nabízí sociální služby nejvíce zařízení zřízených církví – celkem 3 – Domov sv. Josefa v Žirči u Dvora Králové n. Labem, středisko OCHČK (zřizovatel Diecézní charita Hradec Králové), Diakonie ČCE – středisko ve Dvoře Králové nad Labem (zřizovatel Českobratrská církev evangelická) a Farní charita Dvůr Králové nad Labem (zřizovatel Biskupství Královéhradecké, složka Diecézní katolické charity Hradec Králové). Dále zde funguje jedna příspěvková organizace Královéhradeckého kraje (Domov duchodců Dvůr Králové n/L) a jedna příspěvková organizace Města Dvůr Králové nad Labem (Pečovatelská služba Města Dvůr Králové nad Labem).

Tabulka č. 57: Počet poskytovaných druhů sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem dle zřizovatele

typ sociální služby		zřizovatel					
		MPSV	kraj	obec	církev	FO	jiný
Sociální poradenství					2		
Služby sociální péče	Osobní asistentství				1		
	Pečovatelská služba			1	1		
	Odlehčovací služby				1		
	Denní stacionáře				1		
	Domovy pro osoby se zdravotním postižením				1		
	Domovy pro seniory		1		1		
	Domovy se zvláštním režimem				1		
	Chráněné bydlení				1		
	Azylové domy			1			
	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež				1		
	Noclehárny			1			
	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi				1		
	Sociálně terapeutické dílny				1		
celkem		0	1	3	13	0	0

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Největší počet poskytovaných služeb podle druhu zřizovatele (tabulka č. 57) je poskytován církevními organizacemi (celkem 13). Dokládá to tak, že v ORP Dvůr Králové n/L poskytují sociální služby především církevní organizace. V porovnání se sousedním ORP Trutnov je tak situace značně odlišná, neboť v ORP Trutnov převažují zařízení a jimi poskytované služby zřízená „jiným subjektem“, obcí či Královéhradeckým krajem.

Tak jako řada jiných organizací, ani zařízení sociálních služeb se neobejdou bez finančních prostředků, které jsou potřebné k bezproblémovému chodu těchto zařízení. Finanční prostředky mohou jednotlivá zařízení získat formou dotace z MPSV, kraje či obce, dále formou příspěvku zřizovatele,

úhrad uživatelů daných zařízení, sponzorskými dary, apod. (viz tabulka 58). Mezi „Jiné finanční zdroje“ byly zařazeny zdroje v tabulce nejmenované, např. tržby od zdravotních pojišťoven.

Tabulka č. 58: Přehled financování zařízení sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2012

Druh služby	finanční prostředky						
	dotace MPSV	dotace kraj	dotace obec	příspěvek zřizovatele	úhrady uživatelů	sponzorsk é dary	jiné finanční zdroje
Posuzovaný správní obvod	Dvůr Králové nad Labem						
Druh zařízení sociálních služeb							
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	5 991 000	1 843 000	952 000	0	7 272 230	3 680 834	11 676 249
Domovy pro seniory	7 011 000	1 198 000	336 000	3 331 000	24 698 200	202 000	1 087 900
Azylové domy	1 388 000	0	0	5 378 571	3 604 826	245 000	483 420
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	2 055 000	347 000	261 000	0	1 618 201	100 000	1 019 215
celkem za všechna zařízení	16 445 000	3 388 000	1 549 000	8 709 571	37 193 457	4 227 834	14 266 784

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Z tabulky 58 vyplývá, že nejvíce finančních prostředků v roce 2012 v ORP Dvůr Králové n/L pocházelo z úhrad uživatelů za poskytované služby (37,2 mil. Kč, 43 % celkových finančních prostředků). Druhé místo zaujaly dotace z MPSV (16,4 mil. Kč, 19 % celkových finančních prostředků). 17 % finančních prostředků představovaly jiné finanční zdroje (14,3 mil. Kč, např. příjmy od zdravotních pojišťoven, úroky, apod.), 10 % představovaly příspěvky zřizovatele (8,7 mil. Kč). Další sledované druhy finančních prostředků již byly pod 5 mil. Kč (sponzorské dary 4,2 mil. Kč, dotace kraje 3,4 mil. Kč, dotace od obcí 1,5 mil. Kč).

Celkové finanční prostředky v ORP Dvůr Králové n/L organizacím provozujícím sociální služby (dle Registru sociálních služeb) byly v roce 2012 celkem 85,8 mil. Kč.

Ze získaných údajů vyplývá, že nejvýznamnější položkou příjmů jsou prostředky z úhrad uživatelů. Zařízení sociálních služeb by se však neobešla bez provozních dotací, které jsou velmi významné a podporují udržitelnost fungování těchto organizací.

Sociální služby mohou být poskytovány třemi formami: pobytové, ambulantní a terénní (bližší viz § 33 zákona č. 108/2006 Sb.). Dále u jednotlivých forem můžeme hodnotit řadu ukazatelů. V rámci této práce byly hodnoceny ukazatele: počet klientů, počet kontaktů (služba trvá více jak 10 minut), počet intervencí (služba trvá více než 30 minut), počet lůžek a počet hovorů (kontakt s uživatelem pomocí telefonu, a to pouze u služby „telefonická krizová pomoc“)⁸. Některé ukazatele nelze u některé formy hodnotit (např. počet lůžek u terénní služby), přesto pro lepší přehled byly dané ukazatele v tabulce 59 ponechány u všech forem poskytování sociálních služeb. Informace k tabulce jsou shrnuty v následujícím rámečku.

⁸Zdroj: zákon č. 108/2006 Sb., <http://www.mpsv.cz/>

Tabulka č. 59: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2012

kapacita	pobytová					ambulantní					terénní				
Druh zařízení sociálních služeb	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory	klienti	kontakty	intervence	lůžka	hovory
Domovy pro osoby se zdravotním postižením				23				5							
Domovy pro seniory				113		18					188				
Azylové domy				10		21					380				
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež						104					38				

Zdroj: Registr poskytovatelů sociálních služeb

Domov sv. Josefa v Žirči – pobytová kapacita je ve skutečnosti 44 lůžek (7 lůžek pro odlehčovací pobyty, 14 lůžek pro trvalé pobyty, 2 lůžka chráněné bydlení + 21 lůžek pro zdravotní pobyty – tato lůžka pro zdravotní pobyty nejsou v Registru MPSV uvedena, neboť se nejedná o sociální službu)

Domovy pro seniory – Domov důchodců Dvůr Králové n/L (80 lůžek), *Diakonie ČCE středisko ve Dvoře Králové nad Labem* (domovy pro seniory) – pobytové služby – Domov Diakonie (23 lůžek), Domov se zvláštním režimem (10 lůžek); ambulantní služby – denní stacionář (10 klientů), pečovatelská služba (8 klientů); terénní služby – pečovatelská služba (188 klientů)

Pečovatelská služba Města Dvůr Králové n/L (azylové domy) – pobytová kapacita – 10 lůžek azylový dům Žofie; ambulantní služby – 7 klientů noclehárna, 14 klientů pečovatelská služba; terénní služby – 380 klientů pečovatelská služba

Farní charita Dvůr Králové n/L (nízkoprahová zařízení pro děti a mládež) – ambulantní služby – nízkoprahová zařízení pro děti a mládež Střelka (25 klientů), odborné sociální poradenství (15 klientů), sociálně terapeutické dílny (14 klientů), sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (50 klientů); terénní služby – osobní asistence (13 klientů), sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi (25 klientů)

Domy s pečovatelskou službou – 2 ve Dvoře Králové n/L (provozovatel Pečovatelská služba Města Dvůr Králové n/L), Ježkův dům v Doubravici (provozovatel obec Doubravice, péči zajišťuje Diakonie ČCE Dvůr Králové n/L), Mostek (1 objekt) – nejsou registrovanou sociální službou

Příjmy z úhrad uživatelů pokryjí přibližně 33 % celkových nákladů u služby „pečovatelská služba“. V případě služby „osobní asistence“ pokryjí přibližně 29,5 %, v případě služby „odlehčovací služby“ pokryjí příjmy z úhrad uživatelů přibližně 24 % (tabulka 60). Z toho vyplývá, že pokryjí pouze jednu třetinu ze všech výdajů v prvním případě, necelou třetinu ve druhém případě, resp. jednu čtvrtinu ve třetím případě. Oblast sociálních služeb je tak značně závislá na dotacích a příspěvcích na provoz.

Tabulka č. 60: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v ORP Dvůr Králové nad Labem – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012

Druh služby	Pečovatelská služba	Osobní asistence	Tísňová péče	Průvodcovské a předčítatelské služby	Podpora samostatného bydlení	Odlehčovací služby	Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	tlumočnické služby
Příjmy z úhrad uživatelů	3915987	367 881	0	0	0	899314	0	0
Výdaje	11793520	1247042,9	0	0	0	3793787,7	0	0
Podíl úhrad uživatelů služeb na celkových výdajích na službu (v %)	33	29,5	0	0	0	24	0	0

Zdroj: vlastní šetření, výroční zprávy daných organizací

Tabulka č. 61: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v ORP Dvůr Králové nad Labem – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012

Pečovatelská služba	0
Osobní asistence	0
Odlehčovací služby	7

Zdroj: vlastní šetření, výroční zprávy daných organizací

Poznámka: uvedeny pouze služby, které jsou z uvedených v ORP Dvůr Králové k dispozici

Z šetření evidovaného počtu neuspokojených žadatelů vyplynulo následující:

V rámci pečovatelské služby a osobní asistence nebyl organizacemi působícími v ORP Dvůr Králové n/L za rok 2012 evidován žádný neuspokojený žadatel (tabulka 61).

V případě odlehčovacích služeb bylo v roce 2012 evidováno celkem 7 žadatelů, kterým nemohla být služba poskytnuta z kapacitních důvodů.

V následující tabulce 62 se zaměříme na počty uživatelů v jednotlivých zařízeních sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem členěných do následujících kategorií: „Děti a mládež do 18 let“ a „Dospělí“. Druhá jmenovaná kategorie je rozčleněna ještě podle pohlaví uživatele.

Z této tabulky vyplývá, že z dospělých osob v roce 2012 převažují ženy nad muži – u typu zařízení služby domov pro seniory, služby domovy pro osoby se zdravotním postižením a služby azylové domy přibližně dvojnásobně - způsobeno nejspíš tím, že ženy se dožívají v průměru vyššího věku než muži. U zařízení služby nízkoprahová zařízení pro děti a mládež v roce 2012 představovaly ženy přibližně 2/3. Kategorie obyvatel Děti a mládež do 18 let využila služeb nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (provozovatel Farní charita Dvůr Králové n/L).

Tabulka č. 62: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2012

Typ zařízení	Azylové domy			Domov pro osoby se zdravotním postižením			Domovy pro seniory		
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí		Děti a mládež do 18 let	Dospělí	
		muži	ženy		muži	ženy		muži	ženy
Posuzovaný správní obvod – celkem	0	85	172	0	83	185	0	107	216
Typ zařízení	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež								
	Děti a mládež do 18 let	Dospělí							
		muži	ženy						
Posuzovaný správní obvod – celkem	132	256	377						

Zdroj: vlastní šetření, výroční zprávy daných organizací

Poznámka: v tabulce jsou uvedeny zařízení sociálních služeb dle přiřazení organizací k daným druhům sociálních služeb (viz informace k tabulce 44)

Tabulka 63 shrnuje zjištěné údaje o průměrných nákladech na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby. Průměrné náklady na uživatele/den byly vypočteny na základě vzorce: celkové náklady daného druhu zařízení dělené počtem dní v kalendářním roce a zjištěná hodnota byla vydělena počtem uživatelů daného zařízení v daném roce.

Tabulka č. 63: Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2012

Druh zařízení sociálních služeb	Celkové náklady (100 %)	Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní služby	Průměrné náklady na uživatele/den terénní služby	Průměrné náklady na uživatele/den pobytové služby
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	31415313	nerelevantní	---	2139
Domovy pro seniory	18846200	516	58	820
Azylové domy	10825398	statistika nevedena	18	397
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	5397462	10	263	---

Zdroj: vlastní šetření, výroční zprávy daných organizací

Ze získaných dat vyplývá (tabulka č. 63), že nejvyšší průměrné náklady jsou na uživatele/den pobytové služby, což je logické (zajištění lůžka, stravy, atd.). Nejvyšší průměrné náklady u pobytových služeb byly v roce 2012 v Domově sv. Josefa – přes 2 tisíce Kč na uživatele/den. U ambulantních a terénních služeb byly průměrné náklady na uživatele/den nižší než u pobytové služby – rozdíl jsou však mezi jednotlivými organizacemi poměrně značné – vyplývá to z poskytovaných druhů ambulantních služeb (některé jsou nákladnější, některé méně).

Informace:

PS Města Dvůr Králové n/L – ambulantní část představuje koupele a pedikúry ve středisku osobní hygieny

Dobrovolnická služba

Dobrovolnická služba představuje činnost, při níž dobrovolník poskytuje pomoc nezaměstnaným, osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým, seniorům, apod., při níž poskytuje pomoc při přírodních, ekologických nebo humanitárních katastrofách či při uskutečňování rozvojových programů (blíže viz zákon č. 198/2002 Sb.). Důležité je zmínit, že se nejedná o výdělečnou činnost. Dle své povahy se dobrovolnická činnost dělí na krátkodobou (délka trvání do 3 měsíců) a dlouhodobou (délka trvání 3 měsíce a déle).

Co se týče dobrovolnické služby v ORP Dvůr Králové nad Labem, akreditovaná organizace zde nemá sídlo žádná. Přesto zde dobrovolnická organizace působí – jedná se o neakreditovanou organizaci Královédvorská Arnika⁹. V ORP funguje i firemní dobrovolnictví – např. asistence při výletech.

Od 22. 2. 2013 v ORP Dvůr Králové n/L působí akreditovaná organizace Oblastní charita Trutnov (sídlo v Trutnově) se svým akreditovaným projektem „Michaela“ (pomoc osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým a seniorům).

4.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy**a. Analýza cílových (dotčených) skupin**

Tabulka č. 64: Analýza dotčených cílových skupin v ORP Dvůr Králové nad Labem

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	poskytovatelé služeb	naplněná kapacita zařízení dostatek finančních prostředků podpora ze strany zřizovatele a dalších orgánů přispívajících na jejich provoz (MPSV, kraj, apod.)	nedostatečná kvalita poskytovaných služeb malá kapacita zařízení nezáměr zlepšovat úroveň zařízení nedodržování podmínek k přijetí uživatelů	informativní schůzky internet	rozšíření kapacity potřebných zařízení poskytovaných služeb dotace na zkvalitnění zařízení sociálních služeb vytvoření komunitního plánu sociálních služeb

⁹Sídlo v Doubravici, náplň organizace: navštěvování klientů, povídání si s nimi, předčítání, pomoc s vyřizováním korespondence, asistence při zájmových a rehabilitačních činnostech, doprovod klientů při vycházkách do města, návštěvách divadelních představení, koncertů a jiných kulturních a společenských akcí, příprava vlastních kulturních a zábavných programů pro obyvatele sociálních a zdravotnických zařízení (např. ve spolupráci s místní Základní uměleckou školou a školní družinou při ZŠ 5. května).

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
2.	uživatelé služeb	odpovídající kvalita zařízení příjemné zacházení od pracovníků v sociálních službách odpovídající časový fond pomoci dotyčného/ne	nevhodné chování nedodržování řádu daného zařízení problémy s placením za služby	telefon internet informační materiály	zvýšit informovanost o dostupných sociálních službách
3.	rodinní příslušníci	dobré zacházení s uživatelem služeb včasná komunikace a informovanost odpovídající kvalita zařízení	problémy s placením za služby (pokud hradí za uživatele) neochota spolupráce nezájem o rodinného příslušníka v zařízení sociálních služeb	email telefon	zajištění včasného informování o situaci dotyčného/ne v zařízení sociálních služeb
4.	veřejnost	dobrá informovanost o dostupnosti zařízení sociálních služeb dostatečná nabídka poskytovaných druhů sociálních služeb	nezájem o problematiku sociálních služeb	informativní letáky prezentace dostupných sociálních služeb prostřednictvím webových stránek	zvýšení informovanosti veřejnosti o dostupných sociálních službách
5.	představitelé obcí	dostatečná informovanost vlastních občanů dobrá komunikace s poskytovateli sociálních služeb bezproblémový chod zařízení soc. služeb (jak těch, kde je obec zřizovatel, tak ostatních) uspokojení poptávky na území ORP	slabá spolupráce nedostatek prostředků na příspěvky zařízením sociálních služeb	pracovní schůzky telefon	vytvoření komunitního plánu sociálních služeb zlepšení informovanosti od poskytovatelů sociálních služeb
6.	zřizovatelé zařízení služeb	bezproblémový chod zřizovaných zařízení soc. služeb	slabá finanční podpora zřizovaných	pracovní schůzky	zvýšit úroveň spolupráce zřizovatel/poskytovatel

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
		dobré reference na své služby dobrá komunikace	zařízení slabý zájem o informování o činnosti zřízené organizace	telefon email	dotace na zkvalitnění zařízení sociálních služeb
7.	kraj	uspokojení poptávky na území kraje pravidelné informování o činnosti zařízení sociálních služeb	slabý zájem o problematiku sociálních služeb slabá finanční podpora zařízení sociálních služeb	pracovní schůzky (se zřizovateli, poskytovateli, obcemi)	vytvoření komunitního plánu sociálních služeb podpora spolupráce
8.	církevní organizace	bezproblémový chod zřizovaných zařízení soc. služeb přehled a informace o zřízených organizacích	slabá finanční podpora na svá zařízení	pracovní schůzky	podpora spolupráce
9.	zaměstnanci v sociálních službách	odpovídající finanční ohodnocení odpovídající vybavení a zázemí zařízení sociálních služeb	špatná pracovní morálka nevhodné chování nedodržování pracovní smlouvy velký nápor z důvodu nedostatečné kapacity	pracovní porady s vedením	dotace na zkvalitnění vybavení a pracovního prostředí zařízení sociálních služeb podpůrné benefity pro zaměstnance
10.	dárci, sponzoři	propagace a reklama odpovídající využití poskytnutých finančních prostředků	ukončení spolupráce neochota přispívat z důvodu zhoršených ekonomických podmínek	telefon účast na různých akcích	zlepšit úroveň propagace zavést motivační opatření, aby dárce a sponzoři stále přispívali
11.	média	aktuální informace o sektoru sociálních služeb	zkreslení některých uvedených informací vlivem negativní prezentace špatný obrázek o zařízení sociálních služeb	telefon účast na různých akcích	pravidelná komunikace

Zdroj: vlastní šetření, analýza území

Očekávání jednotlivých skupin se částečně liší, zřizovatelé a poskytovatelé služeb očekávají především bezproblémové fungování sociální služby, což očekávají i představitelé obcí a církevní organizace u jimi zřízených zařízení (viz tabulka 64). Uživatelé sociálních služeb a jejich rodinní příslušníci očekávají především odpovídající kvalitu poskytovaných sociálních služeb. Dále většina dotčených skupin očekává dobrou komunikaci a informovanost.

Rizika spojená s jednotlivými skupinami se také částečně liší, u řady skupin představuje riziko nedostatek finančních prostředků či slabé spolupráce.

Způsob komunikace je u řady skupin podobný - osobní jednání, telefonicky, internet.

Z navržených opatření lze zmínit např. vytvoření komunitního plánu sociálních služeb, dotace na zkvalitnění oblasti sociálních služeb a zlepšení úrovně informovanosti.

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Tabulka č. 65: Analýza rizik za oblast sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem

Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
		P	D	V = P.D		
Finanční riziko	slabá podpora zařízení sociálních služeb jednotlivými zřizovateli	1	5	5	vyhledání alternativních podporovatelů (sponzoři, dárce)	poskytovatelé zařízení sociálních služeb, zprostředkovaně i uživatelé
	nedostatečné dotace na provoz od státu	2	5	10	vyhledání alternativních podporovatelů (sponzoři, dárce)	zřizovatelé a poskytovatelé zařízení sociálních služeb, zprostředkovaně i uživatelé
	nedostatek prostředků na zkvalitnění služeb	3	4	12	žádost o dotace z fondů EU	zřizovatelé a poskytovatelé zařízení sociálních služeb, zprostředkovaně i uživatelé
	nedostatek prostředků na zvýšení potřebné kapacity	5	3	15	žádost o dotace z fondů EU	zájemci o sociální služby
Organizační riziko	není dostatečná reakce na demografický vývoj	3	3	9	vytvoření komunitního plánu sociálních služeb	obce, zájemci o sociální služby
	nezájem obcí spolupracovat	2	3	6	podpora meziobecní spolupráce	obce, zařízení sociálních služeb
	špatné zajištění provozu dané organizace	2	4	8	kontrola ze strany zřizovatele	daná organizace, zájemci o sociální služby
Právní riziko	nevhodná změna legislativy – vyšší náklady na služby, složitější systém financování	3	4	12	upozornění na nevhodnou změnu legislativy	téměř všechny subjekty zainteresované v resortu sociálních služeb
Technické riziko	nedostačující vybavení zařízení sociálních služeb	2	3	6	žádost o dotace z fondů EU	zájemci o sociální služby

	špatný technický stav objektů, kde jsou zařízení sociálních služeb koncentrovány	2	4	8	žádost o dotace z fondů EU	obce, zájemci o sociální služby, poskytovatelé sociálních služeb
Věcné riziko	nezájem uživatelů a rodinných příslušníků o určité sociální služby	1	3	3	podpora zlepšení informovanosti	dané zařízení sociální služby, o které není zájem
	slabá informovanost o dostupných zařízeních sociálních služeb	3	3	9	podpora zlepšení informovanosti	zájemci o sociální služby, obce, rodinní příslušníci

Zdroj: vlastní šetření

Největší riziko je spatřováno v nedostatku prostředků na zvýšení potřebné kapacity (celkem 15 bodů). Řešením by mohla být žádost o dotaci, aby byly prostředky na rozšíření daných kapacit. Na druhém místě se umístila rizika nedostatek prostředků na zkvalitnění služeb a nevhodná změna legislativy (obě 12 bodů). V prvním případě je opatřením ke snížení významnosti rizika opět žádost o dotace, v druhém případě je to upozornění na nevhodnou změnu legislativy.

4.1.4. SWOT analýza oblasti sociálních služeb

Tabulka č. 66: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Organizace poskytující terénní sociální služby zajišťují tyto služby po celém ORP	1. Absence některých druhů sociálních služeb
2. Ačkoliv v ORP působí pouze několik organizací poskytujících sociální služby, jedná se převážně o větší organizace, které jsou v čase stabilnější	2. Stále naplněná kapacita zařízení sociálních služeb poskytujících pobytové služby (především pro seniory)
3. Žádní evidovaní neuspokojení žadatelé terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením	3. Žádné akreditované organizace vykonávající dobrovolnickou činnost v ORP
	4. Koncentrace zařízení sociálních služeb téměř výhradně do centra ORP
Příležitosti	Hrozby
1. Lepší úroveň spolupráce (poskytovatelé služeb, obce)	1. Snižování příspěvků a provozních dotací na fungování zařízení sociálních služeb
2. Pravidelná aktualizace komunitního plánu	2. Zhoršování kvality nabízených služeb
3. Dotace z EU – např. na zkvalitnění zařízení sociálních služeb, na opravu nevyhovujících objektů	3. Nevhodná změna legislativy
4. Akreditace dobrovolnické služby a projektů	4. Nereagování na horšící se technický stav některých objektů, kde jsou zařízení sociálních služeb
5. Poskytovat v ORP druh služby „Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením“	5. Nereagování na trend demografického vývoje
6. Poskytovat v ORP druh služby „Podpora samostatného bydlení“	<i>Zdroj: vlastní šetření</i>

Za silné stránky v ORP Dvůr Králové n/L lze považovat, že organizace, které v ORP působí, poskytují terénní sociální služby po celém ORP – občané všech obcí ORP potřebující tyto služby tak jsou uspokojeni. S výše jmenovaným souvisí i další bod a to, že organizace nenevidují žádné neuspokojené

žadatele v případě terénních a ambulantních služeb. Dalším plusem je to, že organizace, které v ORP působí, jsou větší subjekty, které jsou v čase stabilnější a je zde menší pravděpodobnost ukončení činnosti.

Za slabé stránky lze považovat to, že zařízení sociálních služeb jsou téměř výhradně koncentrována do centra ORP (z řady obcí poměrně daleko), dále že v ORP není ke sledovanému roku 2012 žádná akreditovaná organizace vykonávající dobrovolnickou činnost (v roce 2013 již zde působí Oblastní charita Trutnov z ORP Trutnov). Dalším mínusem je nedostatečná kapacita zařízení sociálních služeb, které poskytují pobytové služby, především pro seniory. Mínusem je i absence některých potřebných typů sociálních služeb.

Příležitostí v oblasti sociálních služeb je hned několik. Jedná se o vytvoření komunitního plánu sociálních služeb, dále o využití dotací z EU, zlepšení úrovně spolupráce, poskytování v ORP nových, potřebných druhů služeb (především Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením a Podpora samostatného bydlení).

Co se týče hrozeb, jedná se především o nereagování na současný trend demografického vývoje, nereagování na horšící se stav některých objektů, dále zhoršování kvality poskytovaných služeb, nevhodné změny legislativy a menší objem poskytnutých příspěvků a provozních dotací na fungování zařízení sociálních služeb.

4.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

V ORP Dvůr Králové n/L poskytuje sociální služby (dle údajů z Registru sociálních služeb) celkem pět organizací (Diakonie ČCE-středisko Dvůr Králové n/L, Domov důchodců Dvůr Králové n/L, Farní charita Dvůr Králové n/L, Oblastní charita Červený Kostelec-konkrétně Domov sv. Josefa v Žirči a Pečovatelská služba Města Dvůr Králové n/L) - jedná se o větší organizace, které poskytují řadu druhů sociálních služeb. V realitě v ORP Dvůr Králové n/L působí i některé další organizace (SPCCH – Svaz postižených civilizačními chorobami, Sdružení ozdravoven a léčeben okresu Trutnov, RIAPS Trutnov).

Nejvíce organizací sociálních služeb je zřízeno církví (celkem 3) a tyto organizace dohromady poskytují i nejvíce druhů sociálních služeb v území. V současné době začíná být trendem provozování zařízení sociálních služeb podnikatelským subjektem, v ORP Dvůr Králové nad Labem zatím tento případ nenastal.

Celkové finanční prostředky organizací provozující sociální služby (dle Registru sociálních služeb) v ORP Dvůr Králové n/L byly v roce 2012 celkem 85,8 mil. Kč (nejvýznamnější položkou příjmů byly prostředky z úhrad uživatelů (43 % celkových finančních prostředků). Velmi důležitými příjmy jsou však i provozní dotace, které podporují udržitelnost fungování těchto organizací. Z toho vyplývá, že bez těchto dotací by bylo zajištění fungování těchto organizací velmi problematické, což platí obecně pro oblast sociálních služeb.

Příjmy z úhrad uživatelů pokryjí přibližně 33 % celkových nákladů u služby „pečovatelská služba“. V případě služby „odlehčovací služby“ pokryjí příjmy z úhrad uživatelů přibližně 24 %. Dokládá to opět velký význam dotací na provoz zařízení.

Organizace zajišťující pečovatelskou službu v ORP neevidovaly v roce 2012 žádné neuspokojené žadatele v případě terénních a ambulantních služeb. V případě odlehčovacích služeb bylo evidováno 7 neuspokojených žadatelů. Ve využívání zařízení sociálních služeb převažují ženy nad muži.

Největší průměrné náklady na uživatele/den připadají na pobytové služby, což je vzhledem k nárokům na službu logické.

V ORP Dvůr Králové n/L nemá sídlo žádná akreditovaná organizace, která poskytuje dobrovolnickou službu a tudíž ani žádný akreditovaný projekt. V ORP však působí od 22.2.2013 Oblastní charita Trutnov se svým akreditovaným projektem "Michaela" (pomoc osobám sociálně slabým, zdravotně postiženým a seniorům). Dále v ORP v rámci dobrovolnické služby působí a má i sídlo neakreditovaná organizace Královédvorská Arnika.

Od 1. září 2014 bude zahájen provoz nového zařízení sociálních služeb, které bude poskytovat službu typu sociální prevence, konkrétně sociální rehabilitaci. Služba bude poskytována obecně prospěšnou společností MISERICORDIA, o.p.s.

Nelze opomenout ani další subjekty, které sice nejsou zařízením sociálních služeb, ale jejich služby se sociální oblastí souvisí. Jedná se o Svaz diabetiků ČR, Územní organizace Dvůr Králové nad Labem, která se zaměřuje na osoby nemocné diabetem. Z dalších subjektů lze jmenovat kluby důchodců – Klub důchodců v Sadové a Klub důchodců Žireč. Nelze opomenout ani Mateřské centrum Žirafa, o.s.

Z dotazníkového šetření se starosty jednotlivých obcí ORP Dvůr Králové n/L vyplynulo, že představitelé obcí za největší problémy v oblasti sociálních služeb považují nedostatek financí, které je možné směřovat do sociální oblasti, dále nedostatečnou kapacitu služeb pro seniory a chybějící možnosti dostupného bydlení.

Možnosti Meziobecní spolupráce tak na základě zjištěných dat z analytické části a informací z dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se starosty jsou následující:

- *využití možnosti vícezdrojového financování (EU, ČR) – různorodé projekty v oblasti sociálních služeb*
- *meziobecní spolupráce v oblasti terénních a ambulantních služeb*
- *vytváření a koordinace vytváření nových pracovních míst*
- *vytvoření sítě dostupného bydlení*

4.2. Návrhová část pro oblast sociálních služeb

4.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Sociální služby“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti sociálních služeb.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území ORP Dvůr Králové nad Labem a ze zástupců organizací působících v oblasti sociálních služeb v tomto území. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma sociálních služeb.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

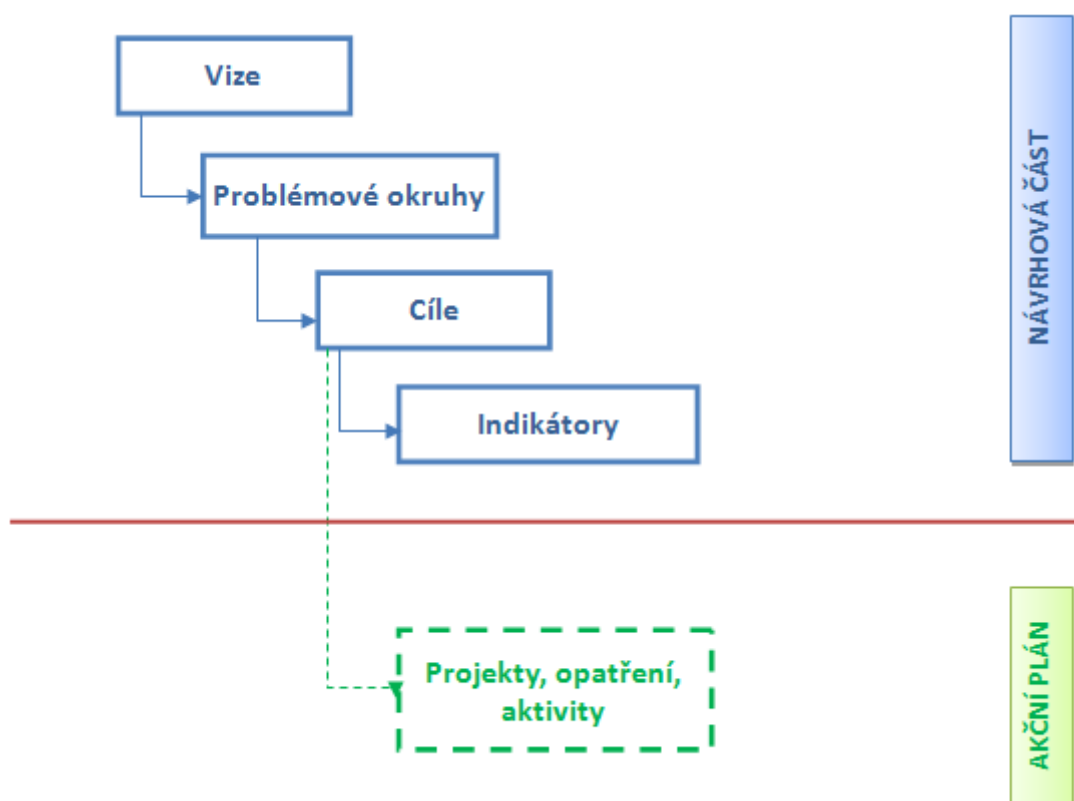
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma sociálních služeb. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Sociální služby“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

VICE MEZIOBECNÍ SPOLUPRÁCE <i>Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem je region založený na rovném partnerství všech jeho členů. Oblast disponuje optimálně dimenzovanou sítí dobře vybavených předškolních a školních zařízení s vysokou kvalitou výuky a nabízí rozsáhlý výběr mimoškolních aktivit. Území je rovnoměrně pokryto sítí sociálních služeb a zařízení, které jsou dostupné pro všechny cílové skupiny obyvatel. Obce ORP Dvůr Králové nad Labem využívají efektivní a pro občany dostupný systém nakládání s odpady, jehož prioritou je ochrana životního prostředí. Společný servis samosprávám přináší obcím Královédvorská kvalifikovanější rozhodování ve vybraných oblastech a představitelům obcí větší prostor k řešení rozvojových potřeb obce.</i>
Problémová oblast 1: Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem
<i>Cíl 1.1 Zajistit větší podporu zařízením poskytujícím terénní pečovatelskou službu a osobní asistenci seniorům a osobám se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním</i>
<i>Cíl 1.2 Zajistit větší podporu zařízením poskytujícím terénní službu pro rodiny, děti a mládež a sociálně znevýhodněné osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy</i>
<i>Cíl 1.3 Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovníctví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy</i>
Problémová oblast 2: Nedostatek kapacit individuálních forem bydlení a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním
<i>Cíl 2.1 Posílení kapacit individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>
<i>Cíl 2.2 Podpora vzniku pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>
Problémová oblast 3: Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému sociálních služeb s potenciálem vícezdrojového financování a zajištění větší informovanosti
<i>Cíl 3.1 Realizace společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro zkvalitnění a rozvíjení zařízení sociálních služeb</i>
<i>Cíl 3.2 Zavést pravidelné aktualizace komunitního plánu a posílit poradenskou činnost pro zájemce o informace z oblasti sociálních služeb v území ORP Dvůr Králové nad Labem</i>

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

4.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan:

SO ORP Dvůr Králové nad Labem – partnerský podkrkonošský region

VIZE:

Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem je region založený na rovném partnerství všech jeho členů. Oblast disponuje optimálně dimenzovanou sítí dobře vybavených předškolních a školních zařízení s vysokou kvalitou výuky a nabízí rozsáhlý výběr mimoškolních aktivit. Území je rovnoměrně pokryto sítí sociálních služeb a zařízení, které jsou dostupné pro všechny cílové skupiny obyvatel. Obce ORP Dvůr Králové nad Labem využívají efektivní a pro občany dostupný systém nakládání s odpady, jehož prioritou je ochrana životního prostředí. Společný servis samosprávám přináší obcím Královédvorská kvalifikovanější rozhodování ve vybraných oblastech a představitelům obcí větší prostor k řešení rozvojových potřeb obce.

Problémové okruhy

Zmapováním a analýzou oblasti sociálních služeb bylo zjištěno současné rozmístění zařízení sociálních služeb, jejich kapacity a poskytované služby. Díky této analýze byly dále zjištěny určité poznatky, které je vhodné a potřebné v budoucnosti řešit. Na základě provedené analýzy současného stavu v oblasti sociálních služeb byly zjištěny některé problémy či nedostatky, se kterými se oblast sociálních služeb v území ORP Dvůr Králové nad Labem potýká.

Podkladem pro identifikaci a formulaci problémových okruhů a v nich obsažených cílů byla jednak analytická část (kvantitativní údaje), dále SWOT analýza a názory odborníků na oblast sociálních služeb (kvalitativní údaje) získané diskuzí v tzv. fokusní skupině. Na úvod je nutné konstatovat, že následující konkrétní cíle a opatření, obsažené v problémových okruzích, se navzájem prolínají.

Nejzásadnější problémy byly následně rozděleny do tří problémových okruhů. Při definici každého problémového okruhu jsou v následujícím textu jasně zformulovány příčiny problému, jejich vzájemné vazby a případné důsledky v případě neřešení daného problému.

Tabulka č. 67: Přehled problémových okruhů v oblasti sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem

Problémové okruhy
1. Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem
2. Nedostatek kapacit individuálních forem bydlení a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním
3. Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému sociálních služeb s potenciálem vícezdrojového financování a zajištění větší informovanosti

Zdroj: zpracování analytické části k oblasti sociálních služeb, názory odborníků z branže

1. Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem

Z analýzy současného stavu, z výročních zpráv organizací a z komunikace s představiteli zařízení sociálních služeb bylo zjištěno, že pobytové kapacity zařízení sociálních služeb určených pro seniory jsou celoročně plně obsazeny. Když se uvolní nějaké místo, např. z důvodu úmrtí, je hned opět obsazeno. Počet žadatelů v pořadníku je mnohdy velmi rozsáhlý. Ze značné části však tyto kapacity využívají lidé s nižší mírou potřeb. Ze strategie Královéhradeckého kraje vyplývá, že v následujícím období není žádoucí tyto kapacity navyšovat.

Je nutné si uvědomit, že ne všichni lidé v důchodovém věku potřebují komplexní servis, kterého se jim dostane v domovech pro seniory či v DPS¹⁰. Řadě lidí postačí poskytování a zajištění některých potřeb formou terénních služeb, např. návštěvou u nich doma.

Dále bylo zjištěno, že i v případě osob se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním je terénní podpora vnímána jako nedostatečná. Do budoucna je vhodné podporovat a vést tyto osoby k větší samostatnosti a formou terénní služby zajišťovat pomoc přímo v domácnostech a v jejich přirozeném prostředí.

I v případě dětí a mládeže ohrožených společensky nežádoucími jevy je terénní podpora vnímána jako nedostatečná. Přibývá stále více mladistvých závislých na lehkých či tvrdých drogách, apod. Je žádoucí na tento negativní trend reagovat adekvátní formou prevence, aby tento trend nepokračoval.

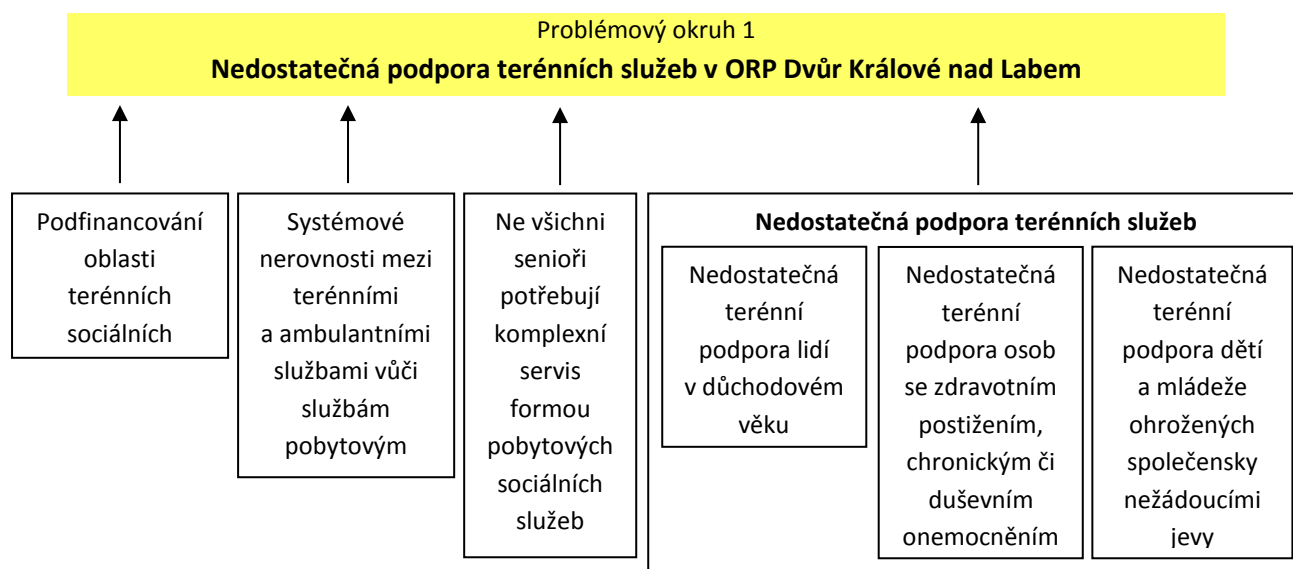
Příčina tkví v systémových nerovnostech, neboť terénní i ambulantní služby jsou výrazně znevýhodněny oproti službám pobytovým. Terénní i ambulantní služby jsou (na rozdíl od služeb pobytových, kterým ze zákona náleží příspěvek celý) postaveny do role, kdy se s uživatelem dohadují o každou vynaloženou korunu a o každý úkon. Dále např. senioři využívající terénní či ambulantní služby nejsou (na rozdíl od seniorů v pobytových službách) chráněni před výší nákladů na služby a na živobytí – zatímco při pobytu v domově jim musí zbýt alespoň 15 % příjmů (důchodu), v domácnosti a s využitím terénních služeb takové záruky nemají¹¹.

¹⁰ Dům s pečovatelskou službou není zařízením sociálních služeb podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ale jedná se o byty ve vlastnictví obce, o nichž také sama obec rozhoduje. To znamená, že přiděluje tyto byty na základě předem stanovených kritérií jednotlivým žadatelům o tento druh bydlení, s nimiž pak uzavírá běžnou nájemní smlouvu. Pro uzavírání smluv k bytům v domech s pečovatelskou službou nejsou stanovena žádná speciální pravidla. Byty v domech s pečovatelskou službou, jsou byty v domech zvláštního určení podle ustanovení § 2300 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Pojem bytů v domech zvláštního určení definován není. Přitom se předpokládá, že obyvatelům těchto bytů zvláštního určení bude poskytována sociální služba podle § 40. zákona o sociálních službách, tedy pečovatelská služba. Zdroj: <http://www.mpsv.cz/>

¹¹ Zdroj: Plán rozvoje sociálních služeb v Královéhradeckém kraji 2011-2016, dostupné z: <http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/krajsky-urad/socialni-oblast/rozvoj-soc-sluzeb/plan-rozvoje-soc-sluzeb/krajsky-plan-rozvoje-socialnich-sluzeb-10406/>

Důsledkem neřešení nedostatečné podpory terénních služeb bude přetrvávající plná obsazenost zařízení sociálních služeb poskytujících pobytové služby, ačkoliv mnoha lidem, kteří tyto služby využívají, by postačila péče formou terénní služby. Nadále by také přetrvávaly výše zmíněné systémové nerovnosti mezi terénními a ambulantními službami vůči službám pobytovým.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

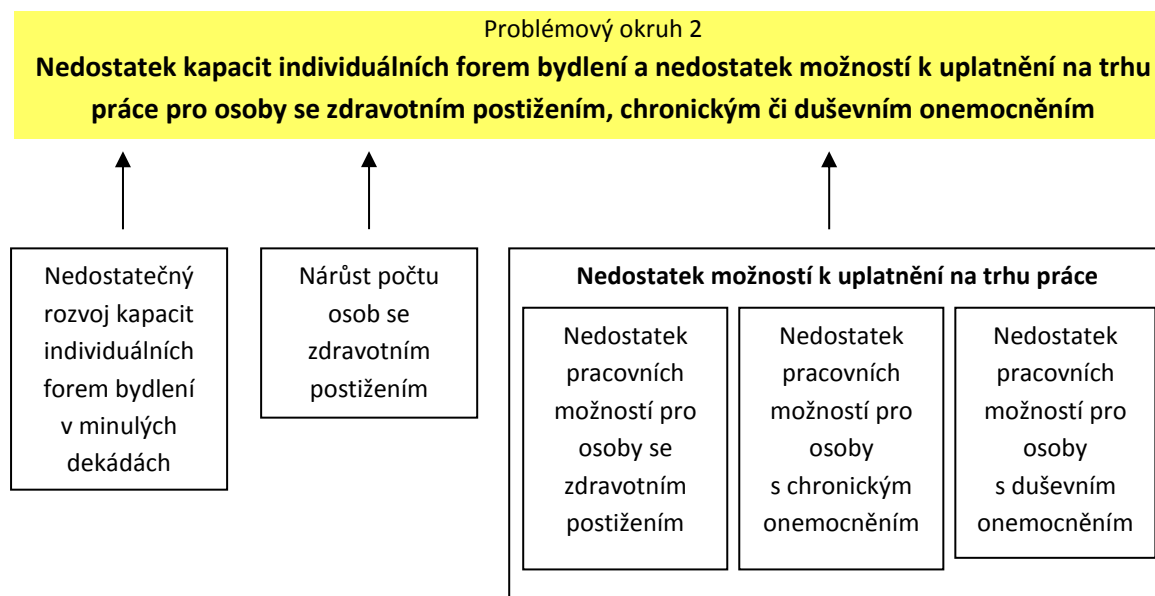
2. Nedostatek kapacit individuálních forem bydlení a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním

Z analýzy současného stavu a na základě projednání této problematiky s odborníky na oblast sociálních služeb bylo zjištěno, že na území ORP Dvůr Králové nad Labem není dostatek kapacit individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním. Jakmile tyto osoby dosáhnou dospělosti, nemohou využívat dosavadních služeb, neboť s dovršením dospělosti přestávají být cílovou skupinou, případně jsou kapacity naplněné, neboť se rodí více dětí s postižením a tím pádem přibývá více nových klientů těchto služeb. Navíc od dovršení věku 26 let nelze prodlužovat jejich docházka do speciální školy. Rodiče těchto osob postupně stárnou a péče o své děti je pro ně čím dál více náročnější. S tím souvisí i jejich následné uplatnění na trhu práce, neboť s určitou formou postižení či onemocnění je pro ně velmi složité sehnat práci. V říjnu 2014 došlo v Žirči k otevření nového pracoviště s uplatněním pro lidi se zdravotním znevýhodněním na trhu práce, momentálně alespoň na částečný úvazek. Je žádoucí, aby tento trend pokračoval a vznikalo více takovýchto pracovišť.

Příčina je následující. V posledních dekádách let se rozvíjejí služby, které umožňují rodinám, které mají dítě s určitou formou postižení, pečovat o toto dítě v domácím prostředí. Jedná se např. o denní zařízení pro děti a mládež s mentálním a zdravotním handicapem. Nedošlo však k rozvoji potřebné a adekvátní nabídky sociálních služeb pro tyto osoby, jakmile dosáhnou určitého věku, a tento nedostatečný rozvoj se v dnešní době projevuje – nedostatek kapacit individuálních forem bydlení, nedostatek možností k uplatnění na trhu práce.

Důsledkem neřešení nedostatku kapacit individuálních forem bydlení a nedostatku možností k uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním může dojít k situaci, že bude přibývat stále více osob, které se ocitnou v této složité životní situaci.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

3. Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému sociálních služeb s potenciálem vícezdrojového financování a zajištění větší informovanosti

V současné době je velkým problémem nedostatek finančních zdrojů na jakékoliv větší investice (novější interní a externí vybavení zařízení sociálních služeb, opravy objektů sociálních služeb, posílení kapacit některých zařízení, zajištění potřebných sociálních služeb v ORP, které zde nejsou v současné době k dispozici, apod.). Obdobně tomu je i v ORP Dvůr Králové nad Labem. Meziobecní spolupráce nabízí v tomto případě možnost jednak konzultací obcí v ORP s poskytovateli sociálních služeb či se zájemci o poskytování sociálních služeb nad zpracováním kvalitní žádosti o dotaci, aby byla žádost úspěšná a podpořená, ale také možnost zlepšit úroveň informovanosti a poradenské činnosti formou osobních setkání.

Z analýzy současného stavu vyplynulo, že příjmy z úhrad uživatelů ani zdaleka nepokryjí veškeré náklady zařízení sociálních služeb a že jsou značně závislé na provozních dotacích poskytnutých z MPSV, Královéhradeckého kraje či konkrétní obce. Díky těmto dotacím jsou poskytovatelé schopni udržet zařízení alespoň v běžném chodu včetně drobných oprav a drobných investic do vybavení. Na větší investiční akce však finanční prostředky nestačí a bez dalších získaných finančních prostředků je realizace takových akcí téměř nemožná. I na základě dotazníkového šetření provedeného s představiteli obcí ORP Dvůr Králové nad Labem vyplynulo, že značným problémem je nedostatek financí, které je možné směřovat do sociální oblasti.

Příčina, proč není dostatek finančních prostředků na tyto velké investiční akce, je následující. Velký vliv má současné hospodářské klima nejen v České republice, ale i v celé Evropě, potažmo na

celém světě – tedy slabý hospodářský růst, stagnace či pokles. Důsledkem je to, že pokud se Česká republika nechce moc zadlužovat, musí v nějakých ohledech šetřit, což se bezprostředně dotýká i oblasti sociálních služeb. Z MPSV přichází na tuto oblast meziročně méně peněz, než v minulých letech, což se negativně projevuje na vylepšování zařízení sociálních služeb a zvyšování jejich kvality.

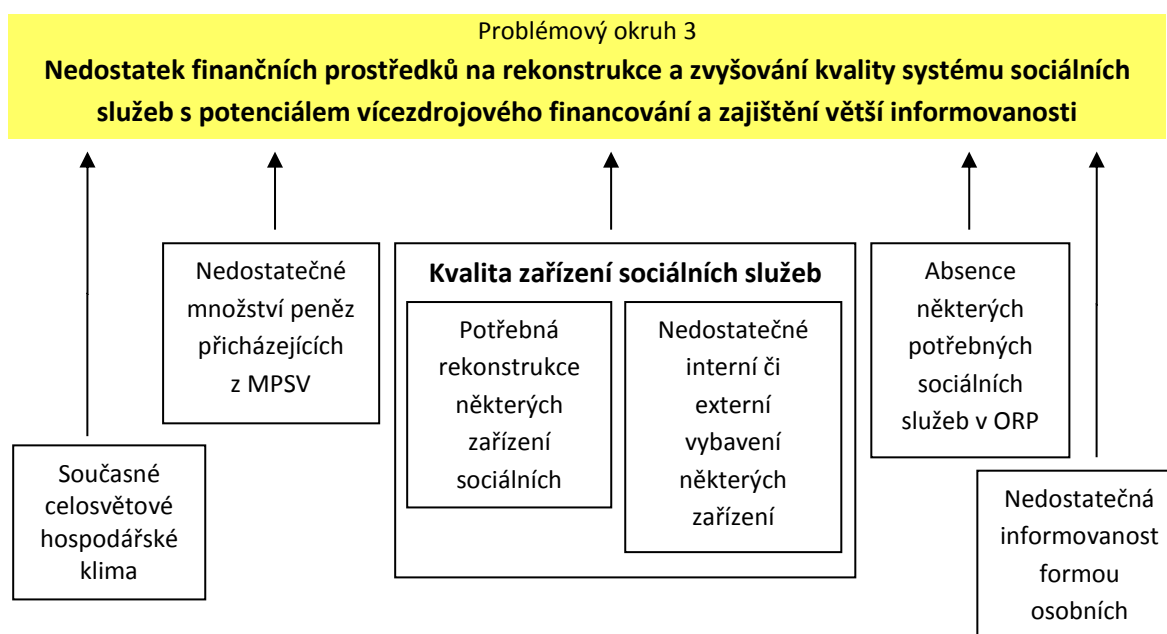
Spolupráce a předávání informací mezi jednotlivými obcemi ORP a zainteresovanými subjekty v oblasti sociálních služeb představuje značný potenciál, jak se s touto situací vyrovnat a získat finanční prostředky i na velké investiční akce. Prostřednictvím intenzivní spolupráce se podaří vytvořit kvalitní žádosti o dotace (např. z evropských fondů), čímž se zvyšuje šance, aby uspěly a byly podpořeny. V případě podpořených žádostí o dotaci je nutné zajistit část prostředků z vlastních rozpočtů. Díky spolufinancování by však tato záležitost neměla být pro jednotlivé subjekty velkou zátěží.

Důležité bude také nadále rozvíjet informovanost a poradenskou činnost formou určitých setkání v obcích ORP Dvůr Králové nad Labem.

V případě neřešení problému financování a nedostatečných finančních prostředků na větší investiční akce může dojít k situaci, kdy některá zařízení sociálních služeb budou buď v nevyhovujícím technickém stavu, nebo vzhledem k zastaralému a opotřebovanému vybavení nekonkurenceschopné. V důsledku toho by došlo k jejich uzavření a ukončení činnosti a poklesu nabídky poskytovaných sociálních služeb na území ORP Dvůr Králové nad Labem. V důsledku nerozvíjení dostatečné informovanosti a poradenské činnosti může dojít k nárůstu výskytu společensky nežádoucích jevů.

Od 1. 1. 2015 začal platit nový způsob přidělování dotací. Od tohoto data jsou kraje a tedy i Královéhradecký kraj povinny rozdělovat kromě jim přidělených dotací i peníze pro poskytovatele sociálních služeb od MPSV. Otázkou zůstává, jak se tento systém osvědčí.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

4.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Definování a popis jednotlivých cílů představuje stěžejní část celého Souhrnného dokumentu. Na základě zpracovaných předcházejících částí týkajících se problematiky sociálních služeb je potřeba definovat konkrétní cíle, které povedou k řešení identifikovaných problémových okruhů.

Jednotlivé cíle je potřeba správně formulovat, detailně popsat a následně formulovat opatření, prostřednictvím jejichž realizace bude docházet k naplňování každého specifického cíle. Jednotlivé cíle mají pro přehlednost číselné označení v rámci dané oblasti. Při definování cílů bylo uplatněno pravidlo **SMART** – každý cíl musí být **S**pecifický, **M**ěřitelný, **A**mbiciózní, **R**eálný, **T**ermínovaný.

Jednotlivé cíle byly nejprve stanoveny realizačním týmem a následně upřesněny a ověřeny v rámci fokusní skupiny. K jednání v rámci fokusní skupiny byli přizváni zástupci dotčených obcí a odborníci na danou oblast. Po uskutečněných jednáních byly jednotlivé cíle popsány a každému cíli byl přiřazen gestor, který bude dohlížet na jeho naplňování.

Tabulka č. 68: Přehled jednotlivých cílů v oblasti sociálních služeb

Problémový okruh 1	Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem
Cíl 1.1	<i>Zajistit větší podporu zařízením poskytujícím terénní službu pro vybrané cílové skupiny</i>
Cíl 1.2	<i>Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy</i>
Problémový okruh 2	Nedostatek kapacit individuálních forem bydlení a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním
Cíl 2.1	<i>Posílení kapacit individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>
Cíl 2.2	<i>Podpora vzniku pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>
Problémový okruh 3	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému sociálních služeb s potenciálem vícezdrojového financování a zajištění větší informovanosti
Cíl 3.1	<i>Realizace společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro zkvalitnění a rozvíjení zařízení sociálních služeb</i>
Cíl 3.2	<i>Zavést pravidelné aktualizace komunitního plánu a posílit poradenskou činnost pro zájemce o informace z oblasti sociálních služeb v území ORP Dvůr Králové nad Labem</i>

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 69: Problémový okruh 1, cíl 1.1

Problémový okruh 1	Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem
Cíl 1.1	Zajistit větší podporu zařízením poskytujícím terénní službu pro vybrané cílové skupiny
Popis cíle	Terénní i ambulantní služby jsou výrazně znevýhodněny oproti službám pobytovým. Jejich podpora není v současné době dostatečná. Řadě lidí postačí poskytování a zajištění některých potřeb formou terénních služeb, např. návštěvou u nich doma. Zajištění některých potřeb formou terénních služeb by stačilo i řadě současných uživatelů domovů pro seniory, případně DPS. Navíc ve srovnání s pobytovými službami je terénní služba levnější. Je vhodné preferovat terénní služby před pobytovými, pokud je to u klientů v případě jejich stavu možné. Osoby se zdravotním, chronickým či duševním onemocněním vést k větší samostatnosti a formou terénní služby zajišťovat pomoc přímo v domácnostech a v jejich přirozeném prostředí. Další skupinou osob, u které je podpora terénních služeb nedostatečná, jsou rodiny, děti a mládež a sociálně znevýhodněné osoby ohrožené společensky nežádoucími jevy. Společensky nežádoucími jevy, které ohrožují děti a mládež, jsou nebezpečné a je vhodné se snažit jim předcházet. Společensky nežádoucími jevy jsou myšleny např. sociální vyloučení osob, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, užívání a závislost na návykových látkách, apod. Ačkoliv ve Dvoře Králové nad Labem existují zařízení, která poskytují mj. služby dětem a mládeži ohrožené společensky nežádoucími jevy, jejich podpora je nedostatečná a je vhodné tuto podporu rozvíjet a zvýšit.
Hlavní opatření	Právní analýza Příprava podkladů pro navýšení dotační podpory pro terénní služby pro výše uvedené cílové skupiny Odstranit systémové nerovnosti mezi službami terénními a ambulantními oproti službám pobytovým Finanční analýza Zvýšit dotační podporu na zajištění terénních služeb pro výše uvedené cílové skupiny Zpracování variant týkajících se navýšení mzdového ohodnocení osob pracujících v oblasti sociálních služeb Věcná analýza Zvýšit počet pracovníků přímé péče v terénu Propagace terénních služeb v mnoha případech, kde jsou terénní služby vhodnější i finančně výhodnější, než služby pobytové Zvýšit počet terénních výjezdů pracovníků těchto zařízení za účelem realizace preventivních programů pro děti a mládež v obcích ORP Dvůr Králové nad Labem zaměřených na společensky nežádoucí jevy
Název indikátorů k hodnocení cíle	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“ Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální prevence „nizkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“ Počet uskutečněných terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro děti a mládež
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i>

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 70: Problémový okruh 1, cíl 1.2

Problémový okruh 1	Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem
Cíl 1.2	Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy
Popis cíle	V dnešní době může opatrovníka vykonávat v podstatě kdokoliv (osoba blízká, soused, obec). Mnohdy funkce výkonu veřejného opatrovníka „spadne“ na obec. Tuto činnost v mnoha případech bezplatně vykonává ve svém volném čase starosta, neboť mnoho obcí v ORP nemá dostatečné personální kapacity na zajištění této funkce. I samotné centrum ORP (Město Dvůr Králové nad Labem), ačkoliv v současné době tuto činnost ve městě zajišťují čtyři sociální pracovníce a referentka právního oddělení, by uvítalo při výkonu této funkce podporu. V současné době je v přípravě nový zákon o veřejném opatrovnictví. Momentálně zákon počítá mimo jiné se zavedením účelové dotace na výkon opatrovnické agendy. Realizace tohoto cíle se bude odvíjet od toho, jaké bude finální znění tohoto zákona, až vstoupí v platnost.
Hlavní opatření	Právní analýza Zpracování návrhu veřejnoprávní smlouvy týkající se přenesení výkonu veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně Finanční analýza Zavést finanční spoluúčast obcí v případě převedení výkonu opatrovnictví na obec vyššího stupně Věcná analýza Zajistit dostatečné personální kapacity obcí vyššího stupně v případě převedení výkonu opatrovnictví z obcí I. stupně
Název indikátorů k hodnocení cíle	Možnost „přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy“ zajištěna ANO/NE
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i>

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 71: Problémový okruh 2, cíl 2.1

Problémový okruh 2	Nedostatek kapacit individuálních forem bydlení a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním
Cíl 2.1	Posílení kapacit individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním
Popis cíle	Na základě provedené analýzy a získaných informací od odborníků na oblast sociálních služeb bylo zjištěno, že kapacity individuálních forem bydlení jsou nedostatečné a je potřebné je posílit. Posílení může být provedeno např. formou navýšení počtu bezbariérových bytů s případnou osobní asistencí, podporou samostatného bydlení. Naplnění tohoto cíle by mělo vést k dostatečné reakci na dostupnost tohoto ubytování. Jedná se především o případy, kdy již není rodina schopná ubytování pro tuto osobu zajistit.
Hlavní opatření	Právní analýza Provedení rozboru za účelem nalezení vhodných objektů pro individuální formy bydlení Vyhotovení plánů pro úpravu objektů vhodných pro individuální formy bydlení Finanční analýza Zpracování variant k získání finančních prostředků na realizaci Rozbor nezbytných výdajů potřebných k realizaci Věcná analýza Navýšit počet bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením Navýšit počet bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet nových bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením Počet nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i>

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 72: Problémový okruh 2, cíl 2.2

Problémový okruh 2	Nedostatek kapacit individuálních forem bydlení a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním
Cíl 2.2	Podpora vzniku pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním
Popis cíle	Uplatnit se pracovně v životě je pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním velmi složité. Vzhledem ke svému zdravotnímu či psychickému stavu jsou tito lidé v mnoha ohledech limitováni a vhodných pracovních míst je pro ně velmi málo. Pozitivní je, že v říjnu 2014 došlo v Žirči k otevření nového pracoviště s uplatněním pro lidi se zdravotním znevýhodněním na trhu práce. Je žádoucí, aby takových pracovišť vznikalo více a tito lidé našli na trhu práce uplatnění. Nejen osoby se zdravotním znevýhodněním, ale i osoby s chronickým či duševním onemocněním.
Hlavní opatření	Právní analýza Zpracovat standardy pro založení nového sociálního podniku Provedení rozboru možností rozšíření počtu pracovních míst stávajících pracovišť vhodných pro výše jmenované skupiny Připravit podklady pro zaměstnání dalších osob výše jmenovaných cílových skupin Finanční analýza Navýšit množství finančních prostředků alokovaných na sociální podnikání Věcná analýza Zvýšit počet pracovních míst vhodných pro osoby se zdravotním znevýhodněním Vytvořit pracovní místa pro osoby s duševním či chronickým onemocněním
Název indikátorů k hodnocení cíle	Množství finančních prostředků alokovaných na sociální podnikání Počet nových pracovních míst vhodných pro osoby se zdravotním znevýhodněním Počet nových pracovních míst pro osoby s duševním či chronickým onemocněním
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i>

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 73: Problémový okruh 3, cíl 3.1

Problémový okruh 3	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému sociálních služeb s potenciálem vícezdrojového financování a zajištění větší informovanosti
Cíl 3.1	Realizace společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro zkvalitnění a rozvíjení zařízení sociálních služeb
Popis cíle	Spolupráce, výměna zkušeností a informací. To vše je velmi důležité, a pokud bude docházet k těmto činnostem formou společných debat, mělo by to napomoci k úspěšnému podpoření žádosti o dotace. Více hlav více ví, je tak větší šance, že se na nic nezapomene. Navíc prostřednictvím těchto debat budou průběžně vyplývat na povrch myšlenky a potřeby, které bude potřebné do budoucna v oblasti sociálních služeb ještě řešit. Díky tomu oblast sociálních služeb bude v ORP Dvůr Králové nad Labem pružněji reagovat na změny poptávky, apod.
Hlavní opatření	Právní analýza Provést právní rozbor jednotlivých žádostí o dotace, zda splňují všechny podmínky a kritéria Finanční analýza Provést rozbor finančních nákladů týkajících se realizace debat (zajištění místa, občerstvení, pohonné hmoty, apod.) Věcná analýza Zavést společné debaty a pracovní schůzky mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb Stanovení pravidelného střídání místa konání
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i>

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 74: Problémový okruh 3, cíl 3.2

Problémový okruh 3	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému sociálních služeb s potenciálem vícezdrojového financování a zajištění větší informovanosti
Cíl 3.2	Zavést pravidelné aktualizace komunitního plánu a posílit poradenskou činnost pro zájemce o informace z oblasti sociálních služeb v území ORP Dvůr Králové nad Labem
Popis cíle	V území ORP Dvůr Králové nad Labem dochází nyní k aktualizaci komunitního plánu pro celé území ORP, což je pozitivní. Do konce roku 2014 by měl být komunitní plán hotový a budou tak mj. k dispozici aktuální informace o poskytovatelích zařízení sociálních služeb. Podstatné však bude komunitní plán průběžně aktualizovat, aby nedošlo k situaci, která nastala nedávno, že nebyl komunitní plán od roku 2010 do současné doby aktualizován. Vhodné je také provést občasné zjišťování po poptávce občanů po typu zařízení sociálních služeb formou průzkumu, čímž dojde k doplnění zisku informací, které se získají prostřednictvím uskutečněných debat (viz výše). V případě zájmu občanů z jednotlivých obcí o informace z oblasti sociálních služeb bude vhodné zajistit poradenskou činnost prostřednictvím osobního setkání.
Hlavní opatření	• Pravidelný rozbor (jednou za rok) aktuálnosti a neaktuálnosti komunitního plánu • V případě neaktuálnosti informací provést aktualizaci komunitního plánu • Na základě zájmu občanů o informace z některé obce zajistit poradenskou činnost prostřednictvím osobního setkání, např. na obecním úřadě v dané obci
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet provedených aktualizací komunitního plánu Počet uskutečněných osobních setkání v obcích ORP za účelem poradenské činnosti
Správce cíle	<i>Předpoklad: starosta vybrané obce</i>

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

4.2.4. Indikátory

Stanovení indikátorů nebo též monitorovacích ukazatelů představuje důležitou součást celého strategického dokumentu. Díky indikátorům můžeme měřit úspěšnost dosahování stanovených cílů, potažmo v konečném důsledku celé strategie.

Každý indikátor musí být jasně popsán. Vyjma uvedení názvu je nutné definovat měrnou jednotku, ve které je indikátor měřen, dále je uveden gestor indikátoru neboli osoba zodpovědná za zjištění hodnot indikátoru. Definovány jsou i roky sledování hodnot indikátoru – výchozí rok před zahájením realizace, v polovině plánovacího období a konečný rok sledování. Stručně je indikátor také popsán, co konkrétně měříme, dále je uvedeno, jak bude indikátor vypočten a odkud budou čerpána data k výpočtu indikátoru.

Pro každý problémový okruh je zvolen minimálně jeden indikátor výsledku (dosažitelný realizací souboru opatření/projektů/aktivit – hierarchická úroveň-problémový okruh) a pro každý cíl je zvolen minimálně jeden indikátor výstupu (dosažitelný realizací konkrétního opatření/projektu/aktivity – hierarchická úroveň-konkrétní specifický cíl). Indikátor výstupu bude

schopen dostatečně jasně sledovat, zda stanoveného cíle dosahujeme. Indikátorů výstupu může být i více.

Problémový okruh 1	Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem		
Číslo indikátoru	1.a		
Název indikátoru	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené na podporu zařízení poskytujících a vykonávajících činnost terénní služby v SO ORP Dvůr Králové nad Labem		
Měrná jednotka	Množství Kč		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: navýšení o 5 %	Návrh: navýšení o dalších 5 %
Skutečnost	Současné množství poskytovaných finančních prostředků		
Popis měřítka:	Díky sledování tohoto indikátoru zjistíme, o kolik více se podařilo získat finančních prostředků formou dotace přidělené všem zařízením poskytujícím a vykonávajícím terénní služby v SO ORP Dvůr Králové nad Labem		
Metodika a výpočet:	Součet finančních prostředků získaných navíc formou dotace přidělené na podporu zařízením poskytujícím a vykonávajícím terénní služby v SO ORP Dvůr Králové nad Labem		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky organizací poskytujících tyto služby, výroční zprávy těchto organizací		

Cíl 1.1	Zajistit větší podporu zařízením poskytujícím terénní službu pro vybrané cílové skupiny		
Číslo indikátoru	1.1.1		
Název indikátoru	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“		
Měrná jednotka	Množství Kč		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: navýšení o 5 %	Návrh: navýšení o dalších 5 %
Skutečnost	Současné množství poskytovaných finančních prostředků		
Popis měřítka:	Pomocí tohoto indikátoru uvidíme, zdali se podařilo získat více finančních prostředků přidělených pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“.		
Metodika a výpočet:	Součet více získaných finančních prostředků přidělených pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky organizací poskytujících tyto služby		

Cíl 1.1	Zajistit větší podporu zařízením poskytujícím terénní službu pro vybrané cílové skupiny		
Číslo indikátoru	1.1.2		
Název indikátoru	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální prevence „nizkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“, „terénní programy“, „sociální rehabilitace“		
Měrná jednotka	Množství Kč		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: navýšení o 5 %	Návrh: navýšení o dalších 5 %
Skutečnost	Současné množství poskytovaných finančních prostředků		
Popis měřítka:	Pomocí tohoto indikátoru uvidíme, zdali se podařilo získat více finančních prostředků přidělených pro typy služeb sociální prevence „nizkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“, „terénní programy“, „sociální rehabilitace“.		
Metodika a výpočet:	Součet více získaných finančních prostředků přidělených pro typy služeb sociální prevence „nizkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“, „terénní programy“, „sociální rehabilitace“.		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky organizací poskytujících tyto služby		

Cíl 1.1	<i>Zajistit větší podporu zařízením poskytujícím terénní službu pro vybrané cílové skupiny</i>		
Číslo indikátoru	1.1.3		
Název indikátoru	Počet uskutečněných terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro výše uvedené cílové skupiny		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 8	Návrh: 20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Sledování tohoto indikátoru nám umožní zjistit, kolik bylo uskutečněno terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro výše uvedené cílové skupiny.		
Metodika a výpočet:	Součet uskutečněných terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro výše uvedené cílové skupiny		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky organizací poskytujících tyto služby		

Cíl 1.2	<i>Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy</i>		
Číslo indikátoru	1.2.1		
Název indikátoru	Možnost „přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy“ zajištěna ANO/NE		
Měrná jednotka	Ano / Ne		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Ano	Ano
Skutečnost	Ne		
Popis měřítka:	Prostřednictvím tohoto indikátoru zjistíme, jestli je již možné přenést výkon funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy. Vše se bude odvíjet od znění připravovaného zákona o veřejném opatrovnictví.		
Metodika a výpočet:	Konkrétní znění zákona o veřejném opatrovnictví, zda tuto možnost umožňuje či nikoliv		
Zdroj čerpání dat:	Zákon o veřejném opatrovnictví		

Problémový okruh 2	Nedostatek kapacit individuálních forem bydlení a nedostatek možností k uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním		
Číslo indikátoru	2.a		
Název indikátoru	Celkový počet nově vytvořených kapacit pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 55	Návrh: 135
Skutečnost	9		
Popis měřítka:	Díky monitorování tohoto indikátoru budeme schopni říci, zda se daří posilovat kapacity určené pro výše zmíněné cílové skupiny.		
Metodika a výpočet:	Součet všech nových kapacit pro výše uvedené cílové skupiny		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem, internetové stránky firem zaměstnávajících tyto osoby		

Cíl 2.1	Posílení kapacit individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním		
Číslo indikátoru	2.1.1		
Název indikátoru	Počet nových bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 20	Návrh: 60
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda došlo v území SO ORP Dvůr Králové nad Labem k posílení kapacit bytů s bezbariérovým přístupem či nikoliv. Ať už se bude jednat o rekonstruované a přestavěné byty či byty nové.		
Metodika a výpočet:	Součet nových bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem		

Cíl 2.1	<i>Posílení kapacit individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>		
Číslo indikátoru	2.1.2		
Název indikátoru	Počet nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovnice odboru sociálního MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 10	Návrh: 20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda došlo v území SO ORP Dvůr Králové nad Labem k zprovoznění či výstavbě nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním či nikoliv.		
Metodika a výpočet:	Součet nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem		

Cíl 2.2	<i>Podpora vzniku pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>		
Číslo indikátoru	2.2.1		
Název indikátoru	Počet nových pracovních míst vhodných pro osoby se zdravotním znevýhodněním		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 15	Návrh: 35
Skutečnost	9		
Popis měřítka:	Díky tomuto indikátoru budeme schopni monitorovat, kolik nových pracovních míst vhodných pro osoby se zdravotním znevýhodněním bylo vytvořeno.		
Metodika a výpočet:	Součet nových pracovních míst vhodných pro osoby se zdravotním znevýhodněním		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy subjektů zaměstnávající tyto osoby		

Cíl 2.2	<i>Podpora vzniku pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>		
Číslo indikátoru	2.2.2		
Název indikátoru	Počet nových pracovních míst pro osoby s duševním či chronickým onemocněním		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 10	Návrh: 20
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Díky tomuto indikátoru budeme schopni monitorovat, kolik nových pracovních míst vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním bylo vytvořeno.		
Metodika a výpočet:	Součet nových pracovních míst vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy subjektů zaměstnávající tyto osoby		

Cíl 2.2	<i>Podpora vzniku pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>		
Číslo indikátoru	2.2.3		
Název indikátoru	Množství finančních prostředků alokovaných na sociální podnikání		
Měrná jednotka	Množství Kč		
Správce měřítka	Předpoklad: Vedoucí sociálního oddělení odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 1 000 000	Návrh: 2 000 000
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Díky sledování tohoto indikátoru budeme schopni monitorovat, kolik finančních prostředků bylo alokováno ze všech zdrojů na sociální podnikání a zda došlo ke zvýšení.		
Metodika a výpočet:	Součet množství finančních prostředků alokovaných na sociální podnikání		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy subjektů zaměstnávající tyto osoby		

Problémový okruh 3	Nedostatek finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému sociálních služeb s potenciálem vícezdrojového financování a zajištění větší informovanosti		
Číslo indikátoru	3.a		
Název indikátoru	Celkový počet akcí zaměřených na zkvalitnění systému sociálních služeb v území SO ORP Dvůr Králové nad Labem		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 11	Návrh: 22
Skutečnost	Do hodnoty 5		
Popis měřítka:	Pomocí tohoto indikátoru budeme moci zjistit, zda dochází ke zkvalitňování systému sociálních služeb v SO ORP Dvůr Králové nad Labem (poskytnuté dotace na rekonstrukce, aktuální informace, preventivní opatření, apod.).		
Metodika a výpočet:	Součet všech akcí zaměřených na zkvalitnění systému sociálních služeb v území SO ORP Dvůr Králové nad Labem		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky města Dvůr Králové nad Labem http://www.mudk.cz/ , případně internetové stránky dalších obcí z SO ORP Dvůr Králové nad Labem, výroční zprávy poskytovatelů sociálních služeb		

Cíl 3.1	Realizace společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro zkvalitnění a rozvíjení zařízení sociálních služeb		
Číslo indikátoru	3.1.1		
Název indikátoru	Počet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 5	Návrh: 10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Díky tomuto indikátoru budeme schopni zjistit, zda k těmto debatám mezi zainteresovanými subjekty dochází nebo ne.		
Metodika a výpočet:	Součet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb. Z těchto debat bude proveden jednoduchý zápis, který bude zaevidován v sekci, kde jsou informace o sociálních službách.		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky města Dvůr Králové nad Labem http://www.mudk.cz/ , případně internetové stránky dalších obcí z SO ORP Dvůr Králové nad Labem		

Cíl 3.2	Zavést pravidelné aktualizace komunitního plánu a posílit poradenskou činnost pro zájemce o informace z oblasti sociálních služeb v území ORP Dvůr Králové nad Labem		
Číslo indikátoru	3.2.1		
Název indikátoru	Počet provedených aktualizací komunitního plánu		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: Vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 3	Návrh: 6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pomocí tohoto indikátoru zjistíme, zda je komunitní plán v čase aktualizován, tedy zda-li dochází k vkládání nových informací a nahrazování těch zastaralých.		
Metodika a výpočet:	Součet provedených aktualizací komunitního plánu		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky města Dvůr Králové nad Labem http://www.mudk.cz/		

Cíl 3.2	Zavést pravidelné aktualizace komunitního plánu a posílit poradenskou činnost pro zájemce o informace z oblasti sociálních služeb v území ORP Dvůr Králové nad Labem		
Číslo indikátoru	3.2.2		
Název indikátoru	Počet uskutečněných osobních setkání v obcích ORP za účelem poradenské činnosti		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 3	Návrh: 6
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Prostřednictvím tohoto indikátoru zjistíme, zda-li v území ORP Dvůr Králové nad Labem dochází k osobním setkáním za účelem poradenské činnosti či nikoliv. Počet setkání se bude odvíjet od projeveného zájmu o tuto činnost.		
Metodika a výpočet:	Součet uskutečněných osobních setkání za účelem poradenské činnosti		
Zdroj čerpání dat:	Internetové stránky poskytovatelů sociálních služeb		

4.3. Pravidla pro řízení strategie

4.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	<i>Zajistit větší podporu zařízením poskytujícím terénní službu pro vybrané cílové skupiny</i>	<i>starosta vybrané obce</i>
1.2	<i>Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy</i>	<i>starosta vybrané obce</i>
2.1	<i>Posílení kapacit individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>	<i>starosta vybrané obce</i>
2.2	<i>Podpora vzniku pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním</i>	<i>starosta vybrané obce</i>
3.1	<i>Realizace společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro zkvalitnění a rozvíjení zařízení sociálních služeb</i>	<i>starosta vybrané obce</i>
3.2	<i>Zavést pravidelné aktualizace komunitního plánu a posílit poradenskou činnost pro zájemce o informace z oblasti sociálních služeb v území ORP Dvůr Králové nad Labem</i>	<i>starosta vybrané obce</i>

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.a	Nedostatečná podpora terénních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem	vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
1.1.1	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální péče „pečovatelská služba“, „osobní asistence“	vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
1.1.2	Množství získaných finančních prostředků formou dotace přidělené pro typy služeb sociální prevence „nizkoprahová zařízení pro děti a mládež“, „sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi“, „kontaktní centra“, „terénní programy“, „sociální rehabilitace“	vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
1.1.3	Počet uskutečněných terénních výjezdů pracovníků zařízení sociálních služeb za účelem realizace preventivních programů pro výše uvedené cílové skupiny	vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
1.2.1	Možnost „přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy“ zajištěna ANO/NE	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.a	Celkový počet nově vytvořených kapacit pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním	vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.1.1	Počet nových bytů s bezbariérovým přístupem pro osoby se zdravotním postižením	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.1.2	Počet nových bytů vhodných pro osoby s duševním či chronickým onemocněním	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.2.1	Počet nových pracovních míst vhodných pro osoby se zdravotním znevýhodněním	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.2.2	Počet nových pracovních míst pro osoby s duševním či chronickým onemocněním	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
2.2.3	Množství finančních prostředků alokovaných na sociální podnikání	vedoucí sociálního oddělení odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
3.a	Celkový počet akcí zaměřených na zkvalitnění systému sociálních služeb v území SO ORP Dvůr Králové nad Labem	vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
3.1.1	Počet uskutečněných společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb	pracovnice odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
3.2.1	Počet provedených aktualizací komunitního plánu	vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem
3.2.2	Počet uskutečněných osobních setkání v obcích ORP za účelem poradenské činnosti	vedoucí odboru ŠKS MěÚ Dvůr Králové nad Labem

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1. - 3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1. - 2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

4.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

4.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Přípravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

4.4. Závěr a postup zpracování

4.4.1. Shrnutí

V návrhové části oblasti sociálních služeb byly definovány tři problémové okruhy.

První problémový okruh se týká **nedostatečné podpory terénních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem**. Pro tento problémový okruh byly zvoleny tři cíle, jejichž naplňováním by mělo dojít k odstranění identifikovaného problémového okruhu. Cíle byly definovány následovně:

- Zajistit větší podporu zařízením poskytujícím terénní službu pro vybrané cílové skupiny
- Zajištění možnosti přenesení výkonu funkce veřejného opatrovnictví z obcí I. stupně na obec vyššího stupně prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy

Druhý problémový okruh se týká **nedostatku kapacit individuálních forem bydlení a nedostatku možností k uplatnění na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním**. Pro tento okruh byly zvoleny dva cíle:

- Posílení kapacit individuálních forem bydlení pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním
- Podpora vzniku pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením, chronickým či duševním onemocněním

Třetí problémový okruh se týká **nedostatku finančních prostředků na rekonstrukce a zvyšování kvality systému sociálních služeb s potenciálem vícezdrojového financování a zajištění větší informovanosti**. Pro tento okruh byly zvoleny dva cíle:

- Realizace společných debat a pracovních schůzek mezi představiteli obcí a poskytovateli sociálních služeb za účelem vyhotovování žádostí o dotace pro zkvalitnění a rozvíjení zařízení sociálních služeb
- Zavést pravidelné aktualizace komunitního plánu a posílit poradenskou činnost pro zájemce o informace z oblasti sociálních služeb v území ORP Dvůr Králové nad Labem

Každý problémový okruh má stanoven indikátor výsledku, který je dosažitelný realizací souboru projektů/opatření/aktivit. Každý cíl má svého správce a dále má stanoven minimálně jeden indikátor výstupu. Prostřednictvím indikátorů sledujeme, zda se daří cíle naplňovat či nikoliv.

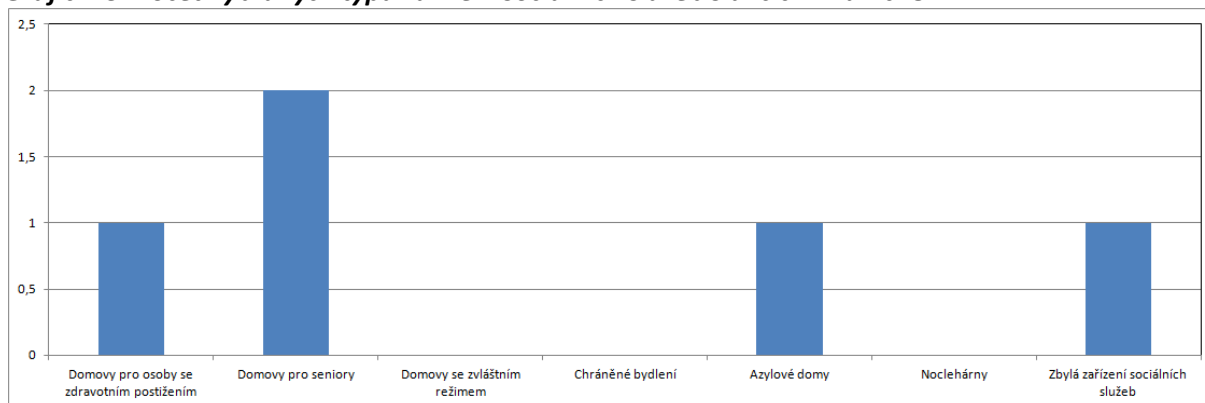
4.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Následující řádky rekapituluji, jak strategie vznikala. Do konce května 2014 probíhalo zpracování analytické části oblasti sociálních služeb. Následně byla analytická část předána odbornému týmu SMO za oblast sociálních služeb. Odborný tým definoval připomínky a doporučení a odeslal dokument k oponentuře odborníkovi na tuto oblast. Zpracovatelský tým ORP Dvůr Králové nad Labem obdržel připomínky odborného týmu SMO a oponentský posudek. Připomínky byly zapracovány do dokumentu. Pracovník pro analýzy a strategie následně navrhl problémové okruhy a cíle (srpen, září, říjen 2014). Jejich znění a obsah byly konzultovány nejprve v rámci zpracovatelského týmu ORP Dvůr Králové nad Labem a následně byly projednávány v rámci tzv. fokusní skupiny, která byla tvořena zástupci odboru sociálních služeb města Dvůr Králové nad Labem, osobami pracujícími v oblasti sociálních služeb a představiteli některých obcí. Na základě informací z fokusní skupiny byly problémové okruhy a cíle poupraveny. K jednotlivým problémovým okruhům byly zvoleny a

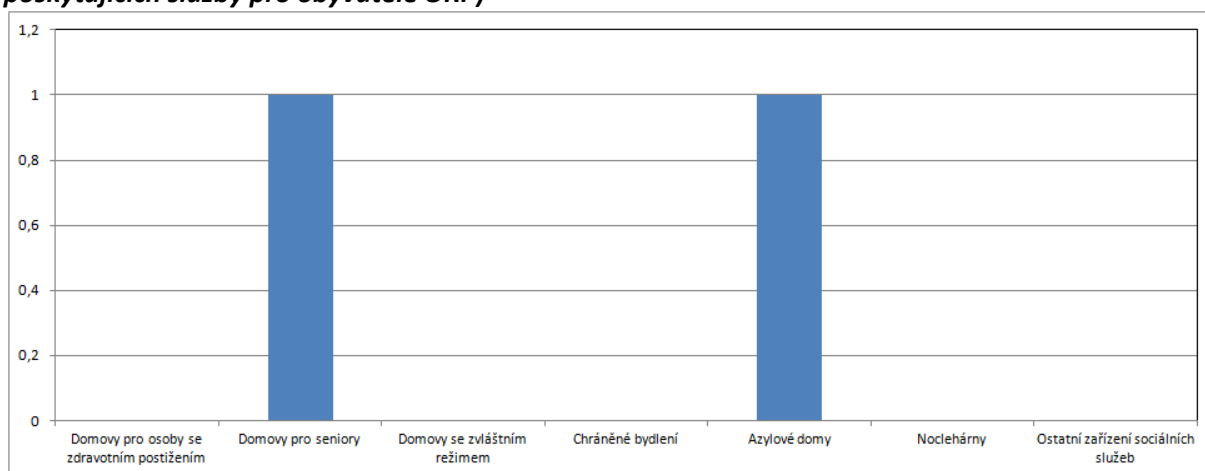
definovány indikátory výsledku, k cílům indikátory výstupu (listopad 2014). Celá návrhová část byla poté konzultována v rámci zpracovatelského týmu ORP Dvůr Králové nad Labem a následně byla odsouhlasena její finální podoba.

4.5. Přílohy

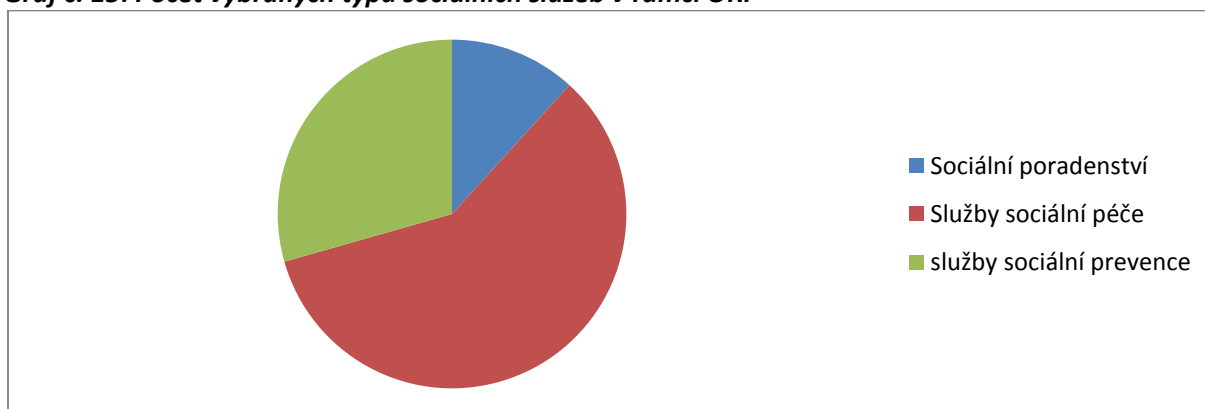
Graf č. 13: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP

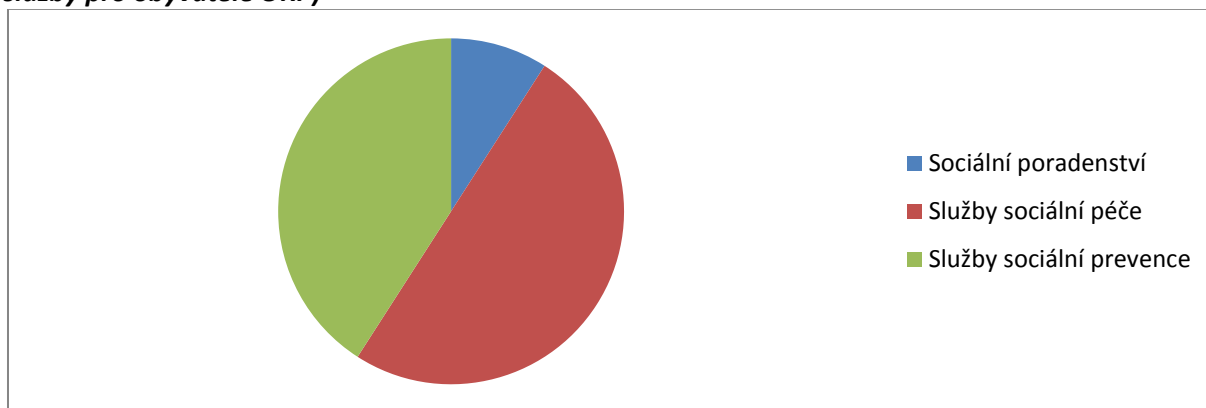
Graf č. 14: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

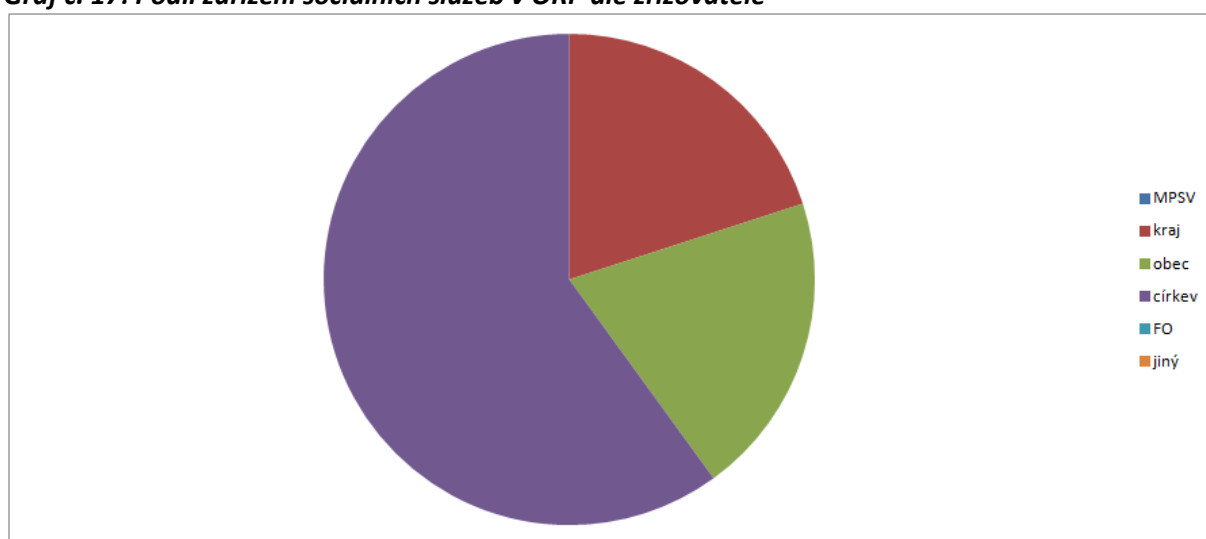
Graf č. 15: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP

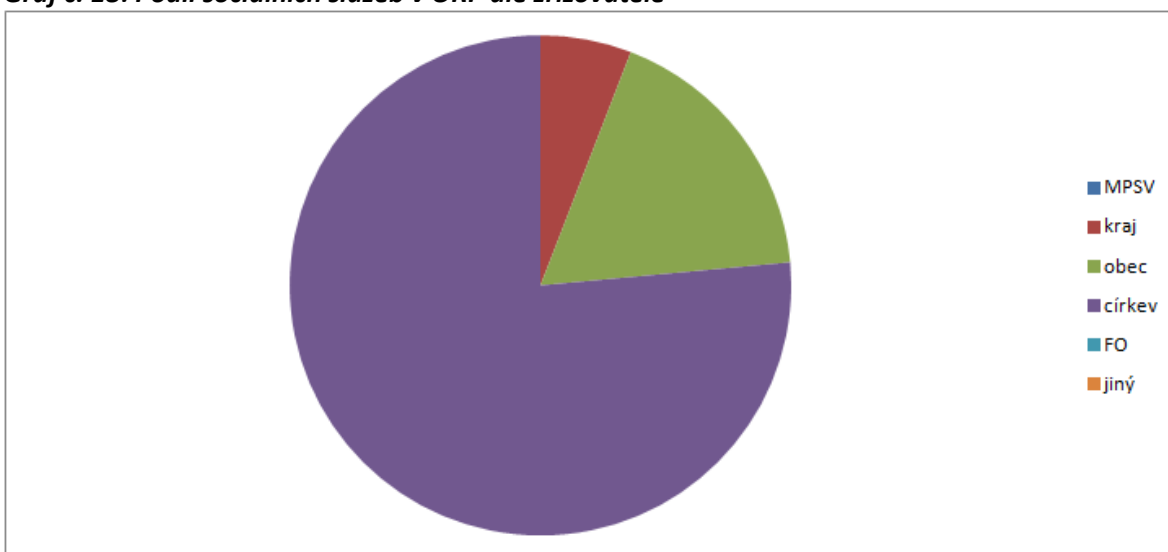
Graf č. 16: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)

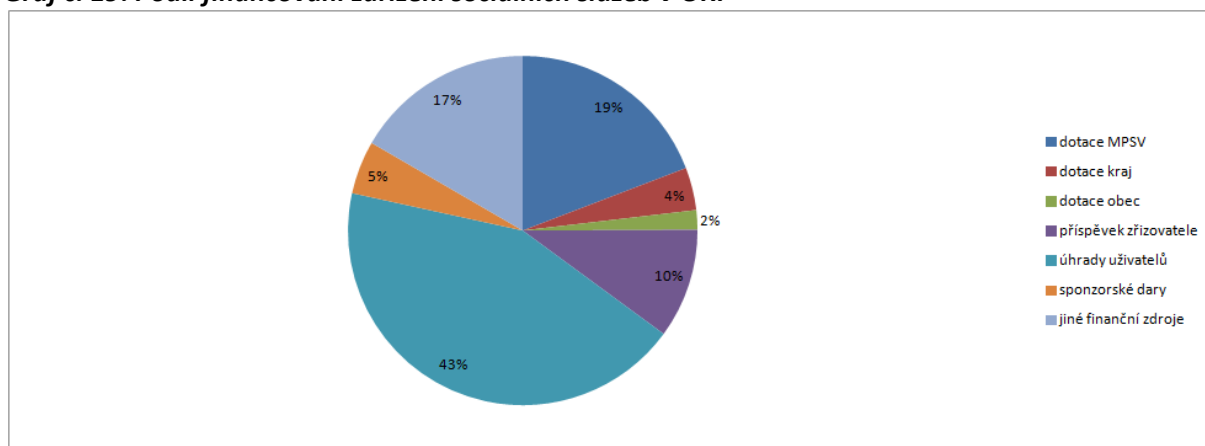
Graf č. 17: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

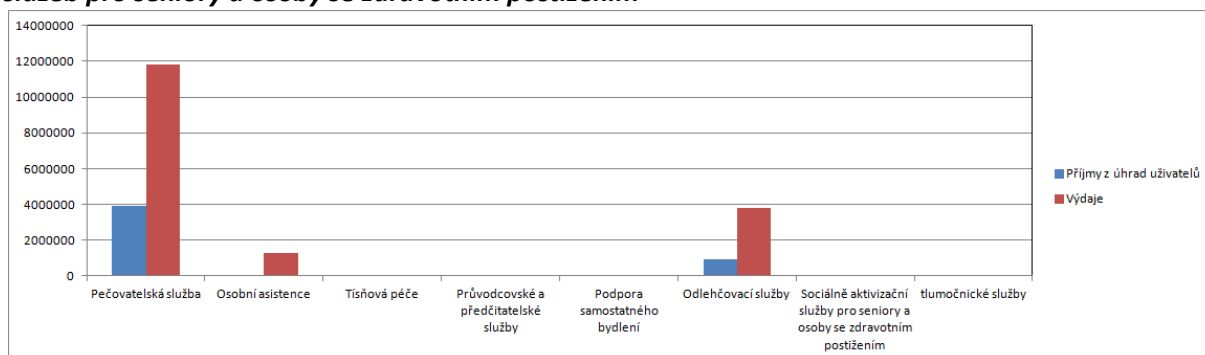
Graf č. 18: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele

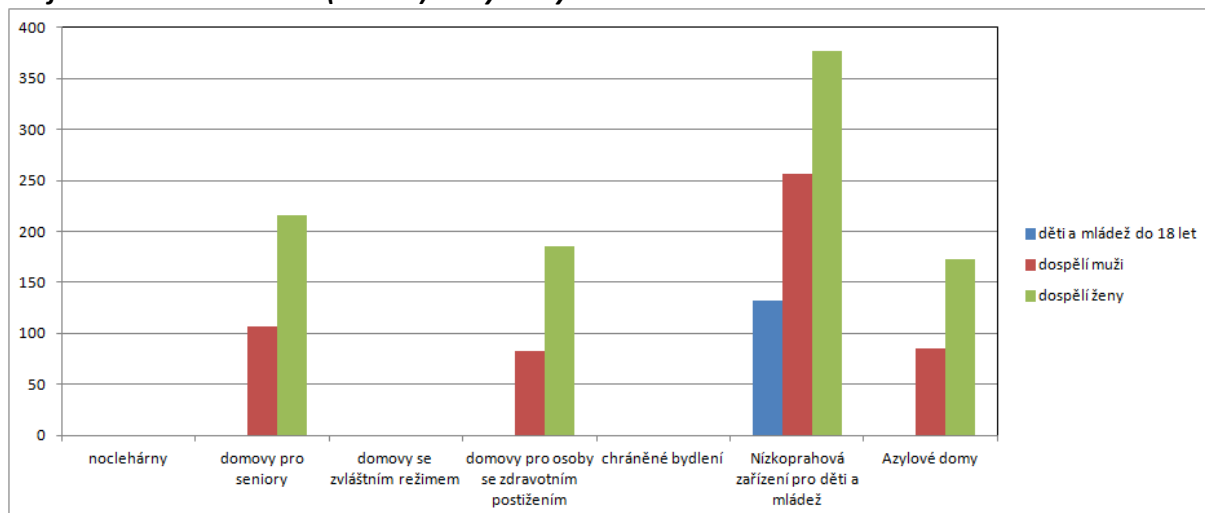
Graf č. 19: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP

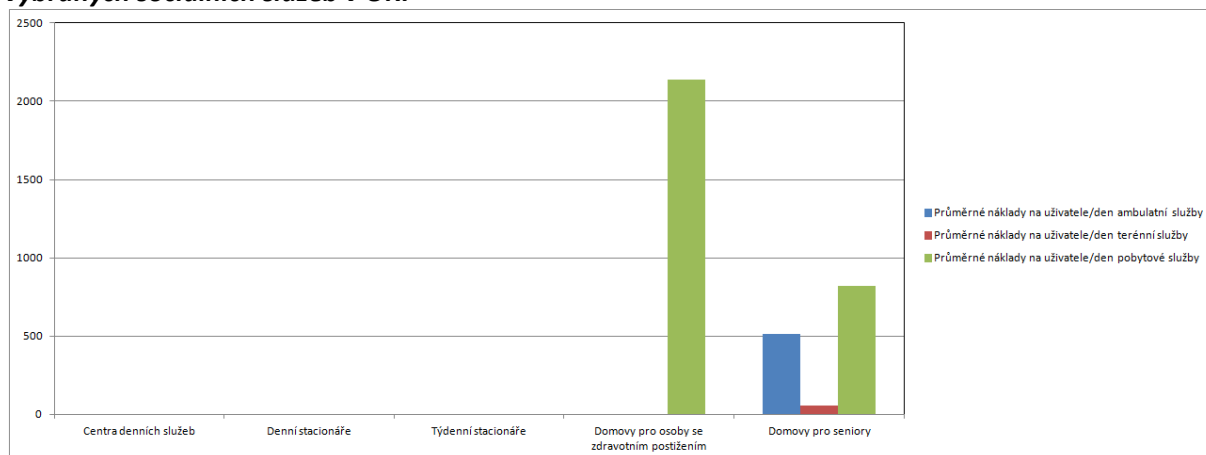
Graf č. 20: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením

Graf č. 21: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012

Graf č. 22: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP

5. Téma 3.: Odpadové hospodářství

5.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

5.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Odpadové hospodářství je jednou z mnoha problematik, které v současné době většina obcí a měst řeší v samostatné působnosti. Jedná se hlavně o povinnosti obcí a měst jako původců odpadů a také povinnosti při zajištění nakládání s odpady, zajištění jeho financování a mnohé další. Obce jsou dle zákona o odpadech původci odpadů od jejich občanů. Mají tedy povinnosti při zajištění svozu odpadů, zajištění sběrných míst pro odkládání odpadů, zajištění veškerých nádob na odpad (i tříděný), zajištění dalšího nakládání s odpadem apod.

Obce a města mají povinnost zajistit nakládání s:

- odpady pocházejícími od občanů, žijících na jejich území,
- odpady vzniklémi při jejich samotné činnosti,
- odpady pocházejícími od malých firem a živnostníků, kteří jsou zapojeni do jejich systému odpadového hospodářství.

Nakládání s odpady hradí obce z finančních prostředků zahrnutých v jejich rozpočtech (příjmy z poplatků od občanů, příjmy od živnostníků zapojených do systému odpadového hospodářství obce, odměny za zajištění tříděného sběru (EKO-KOM, a.s.), odměny za zajištění zpětného odběru výrobků (kolektivní systémy) apod.).

Obce jsou samosprávnými subjekty, které mají širokou míru pravomocí v nastavení systému svého odpadového hospodářství a v oblasti nakládání s odpady. Meziobecní spolupráce by mohla být dobrým nástrojem ke zlepšení komunikace v území, propojení jednotlivých potřeb obcí, společnému řešení problémů, úspoře finančních prostředků a v neposlední řadě k posunu v naplňování cílů Plánu odpadového hospodářství ČR.

Základní legislativa

Výčet nejdůležitějších právních předpisů ČR, souvisejících s problematikou odpadového hospodářství, je uveden níže.

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v platném znění
- Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech a o změně některých zákonů, v platném znění
- Vyhláška č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, v platném znění
- NV č. 197/2003 Sb., o Plánu odpadového hospodářství České republiky
- Vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu, v platném znění
- Vyhláška č. 341/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s biologicky rozložitelnými odpady, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2005 Sb., o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění
- Vyhláška č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů, v platném znění
- Vyhláška č. 384/2001 Sb., o nakládání s PCB, v platném znění
- Vyhláška č. 237/2002 Sb., o podrobnostech způsobu provedení zpětného odběru některých výrobků, v platném znění
- Vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s autovraky, v platném znění

Identifikace problémů

V rámci řízených rozhovorů se starosty a představiteli obcí, především při vyplňování dotazníků, byly identifikovány následující problematické okruhy a prostory pro zlepšení v oblasti odpadového hospodářství:

- 1) Vysoké náklady systému svozu odpadů – svoz směsného komunálního odpadu i separovaného odpadu. Celkové náklady na svoz odpadu na jednoho obyvatele jsou v rámci ORP nejvyšší v rámci všech ORP Královéhradeckého kraje.
- 2) Existence černých skládek – obyvatelé mají možnosti, jak odevzdávat vyprodukovaný odpad, přesto je problém nelegálních skládek stále aktuální. Likvidace a s ní spojené náklady jsou pak vždy na straně obce.
- 3) Malý počet a rozmístění sběrných míst a sběrných dvorů – na území v tuto chvíli působí pouze dva sběrné dvory. Celá řada obcí je tak odkázána na organizovaný svoz odpadů (především se jedná o objemný a nebezpečný odpad), který je v obcích organizován nepravidelně, minimálně 2x ročně.
- 4) Absence koncového zařízení pro nakládání s BRO – na území SO ORP jednoznačně schází kompostárna popřípadě bioplynová stanice (BPS). Odpad vznikající kosením obecních pozemků tak zpravidla nekončí v koncovém zařízení. Stejně tak je tomu například u větví z prořezávek obecní zeleně, které pouze výjimečně končí ve štěpkovačích. Obdobná situace pak nastává i u BRKO produkovaného domácnostmi.
- 5) Není řešena problematika prevence vzniku odpadů – legislativně je tato problematika upravena, v praxi se však prozatím nevyužívá.

Svazky obcí, které již spolupracují v oblasti odpadového hospodářství na území ORP a typ spolupráce

Na území SO ORP Dvůr Králové nad Labem působí celkem 5 DSO (Sdružení Podzvíčinsko, Mikroregion Hustířanka, Společenství obcí Podkrkonoší, Krkonoše – svazek měst a obcí, Lázeňský mikroregion). Žádný z těchto svazků ve své působnosti neřeší problematiku odpadového hospodářství. Byly zde jisté náznaky, kdy byla identifikována potřeba vzniku kompostárny, nicméně k samotné realizaci nakonec nedošlo.

5.1.2. Popis odpadového hospodářství ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Na území ORP Dvůr Králové nad Labem působí pět svozových společností. Ve většině případů provádí svoz odpadu (jak směsného KO, tak separovaného KO) společnost Marius Pedersen a.s., potažmo její dceřiná společnost TRANSPORT Trutnov s.r.o. (společnost TRANSPORT Trutnov s.r.o. je z 60 % vlastněna společností Marius Pedersen a.s. a ze 40 % Městem Trutnov). Částečně provádí na daném území svoz odpadu také společnost Technické služby města Dvůr Králové nad Labem, která je příspěvkovou organizací a jedním z jejích hlavních předmětů činnosti je svoz komunálního odpadu včetně jeho evidence. Úplně okrajově působí na území SO ORP také společnost Granplast s.r.o., která se zabývá především sběrem recyklovatelných odpadů, jejich dotříděním a přípravou k dalšímu zpracování a společnost SITA CZ a.s., která je jednou z předních společností v ČR působících v oblasti odpadového hospodářství.

Při osobním jednání na společnosti TRANSPORT Trutnov s.r.o. byly stanoveny průměrné ceny za svoz následovně:

- 1) cena za svoz SKO 2 150 Kč byla stanovena jako součet průměrné ceny za uložení 1 tuny odpadu na skládku (1 200 Kč/t) a průměrné ceny za svoz 1 tuny odpadu (1 000 Kč/t).

- 2) cena za svoz tříděného/separovaného odpadu 3 000 Kč. Tato cena byla stanovena jako průměrná cena s ohledem na náklady vynaložené na jednotlivé druhy separovaného odpadu. Jako nejdražší se jeví svoz plastů, kde se průměrná cena na svoz pohybuje na hranici 4 000 Kč/t. Naopak nejlevnější je svoz papíru, kde se průměrná cena pohybuje okolo 2 500 Kč/t.

Údaje uvedené výše jsou průměrné a vycházejí z neúplných dat. Především se jedná o údaj týkající se ceny v Kč za 1 tunu směsného KO a separovaného KO. Tato skutečnost je dána především tím, že svozové společnosti nebyly ochotny poskytnout tato data. Osloveny tak byly především osoby odpovědné za data týkající se svozu (starostové, popřípadě účetní jednotlivých obcí). Ti se potom z dostupných údajů snažili poskytnout požadovaná data, což nebylo ve všech případech možné. Přesto je nutné ocenit snahu všech zúčastněných stran.

Zároveň je nutné poznamenat, že průměrné ceny na sběr, svoz, odstranění/využití zjištěné při osobním jednání ne úplně odpovídají cenám uvedeným ve studii **Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR** (za rok 2012), kterou zpracovala společnost Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (IURMO) v roce 2013. Z uvedené studie vyplývá, že průměrné náklady na sběr, svoz, odstranění/využití směsného KO z obcí činily v roce 2012 v rámci České republiky 2 548,50 Kč/t a v rámci Královéhradeckého kraje 2 193,- Kč/t, přičemž Královéhradecký kraj má druhé nejnižší náklady v rámci všech krajů ČR. Náklady vynakládané v rámci SO ORP Dvůr Králové nad Labem jsou ve výše uvedené studii v rozmezí 2 441–2 727,- Kč/t a území SO ORP tak patří k území s nejvyššími náklady na sběr, svoz a odstranění/využití daného druhu odpadu v kraji.

Ze studie vyplývá, že obdobná je i situace v případě nákladů na sběr a svoz separovaného/tříděného odpadu. Průměrné celkové náklady na tříděný sběr využitelných odpadů činily v roce 2012 v rámci České republiky 4 678,60 Kč/t a v rámci Královéhradeckého kraje 4 194,- Kč/t. Celkové náklady vynakládané v rámci SO ORP Dvůr Králové nad Labem byly v rozmezí 4 477 – 5 357,- Kč/t a patřily, dle studie, opět k nejvyšším v rámci kraje.

Co se týče výše poplatku na občana (Kč/rok) tak zde je buď cena stanovena závaznou obecní vyhláškou, popřípadě obce stanovují poplatek na svezenu nádobu – tzv. známkový systém. V tomto případě nelze poplatek na občana adekvátně určit. Známkový systém využívají následující obce:

- 1) Bílá Třemešná – 62 Kč/kus.
- 2) Dvůr Králové nad Labem – týdenní = 2 250 Kč/rok (2 510 Kč s vynáškou); 14denní = 1 240 Kč/rok (1 370 Kč); měsíční = 680 Kč/rok (745 Kč); kontejner = 19 500 Kč/rok.
- 3) Horní Brusnice – 14denní = 1 735 Kč/rok; měsíční = 945 Kč/rok.
- 4) Hřibojedy – 14denní = 1 745 Kč/rok; měsíční = 945 Kč/rok.
- 5) Litič – měsíční = 720 Kč/rok (120 l) a 1 440 Kč/rok (240 l); dvouměsíční = 370 Kč/rok a 740 Kč/rok.
- 6) Trotina – jednorázová = 72 Kč; 26 svozů = 1 447 Kč/rok; 21 svozů = 1 171 Kč/rok; 13 svozů = 733 Kč/rok.
- 7) Velký Vřešťov – jednorázová = 76 Kč; 14denní = 1 476 Kč/rok a 2 703 Kč/rok (240 l); 21 svozů = 1 242 Kč/rok; chataři = 400 Kč jednorázově.
- 8) Zdobín – jednorázová = 78 Kč (nejčastěji využíváno).

Obec Třebihošť nemá vyhlášku a nevybírá poplatek.

Zdroj dat: TRANSPORT Trutnov s.r.o. – svozová společnost působící na území SO ORP, rozhovor se starosty a zástupci jednotlivých obcí (př. účetní cena v Kč za 1 t svezenu odpadu), internetové stránky svozových společností, internetové stránky obcí, Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí o.p.s. (<http://www.institut-urmo.cz/cz/projekty/18-odpadove-hospodarstvi>)

Zařízení k nakládání s odpady

V této kapitole jsou uvedena zařízení k nakládání s odpady na území ORP a v jeho blízkosti. Dále jsou uvedena sběrná místa, bioplynové stanice.

Tabulka č. 75: Sběrné dvory a sběrná místa na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Obec Vítězná	Vítězná Kocléřov 123	Kocléřov	579815			O	SD nemá souhlas k nakládání s odpady
2.	Technické služby města Dvora Králové nad Labem	Seifertova 2936	Dvůr Králové nad Labem	579203			O	SD příspěvková organizace
3.	Obec Kocbeře	Kocbeře 53	Kocbeře	579394			O	SM garáž vedle OÚ
4.	Dubenec		Dubenec	579190			O	SM

Zdroj: <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>, databáze sběrných dvorů (<http://www.sberne-dvory.cz/>)

Tabulka č. 76: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu na území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	LUKAS TRADE s.r.o.	Slovany 3051	Dvůr Králové n. L.	579203			S	barevné kovy, železo, litina, papír, plast. fólie, autovraky
2.	Josef Jirouš – SBĚRNÉ SUROVINY A AUTODOPRAVA JIKO	Štítného 628	Dvůr Králové n. L.	579203			S	barevné kovy, železo, litina, stavební suť, další
3.	Milan Brdička KOPROZ	Rokycanova 783	Dvůr Králové n. L.	579203	60,00	50,00	S	barevné kovy, železo, stříbro
4.	Bohuslav Žižka	Verdek28	Dvůr Králové n. L.	579203			S	barevné kovy, železo, papír, litina, plasty, nápoj. kartony,
5.	Ing. Jiří Vidasov	5. května	Dvůr Králové n. L.	579203			S	barevné kovy, železo, litina, papír, plast. fólie, autovraky
6.	František Slanina	Mostek 161	Mostek	579556			S	
7.	Anna Alušíková	Vlčkovice 21	Vlčkovice v Podkrkonoší	579831			S	

Zdroj dat: rozhovor se starosty a zástupci jednotlivých obcí, <http://websouhlas.y.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>, internetové stránky výkupu odpadů a obcí

Na území ORP Dvůr Králové nad Labem se nachází pouze dva sběrné dvory. První provozuje příspěvková společnost Technické služby města Dvora Králové nad Labem. Je provozován v areálu Technických služeb a slouží občanům k odevzdávání vyříděných složek komunálního odpadu a vyřazených elektrozařízení. Ve sběrném dvoře není vybírána žádná úhrada za odložení odpadu od občanů města. Podnikatelé smí sběrný dvůr využívat pouze k odložení vyřazených elektrozařízení. Druhý sběrný dvůr se nachází v obci Vítězná. Vzhledem k tomu, že nemá souhlas k provozu zařízení k nakládání s odpady, lze jej pokládat spíše za sběrné místo. I tento dvůr slouží ke sběru vyříděných složek komunálního odpadu a jako místo zpětného odběru elektrozařízení a baterií. Využívat jej mohou fyzické nepodnikající osoby s trvalým pobytem na území obce.

Oba sběrné dvory uvádějí na svých webových stránkách seznamy odpadů, které je možné ve sběrných dvorech odevzdat.

Na sledovaném území se nenachází žádné sběrné místo, vyjma dvou neoficiálních (Kocbeře a Dubenec – viz tab. č. 75). Jednotlivé obce pouze organizují nepravidelné svozy především objemného odpadu. Zpravidla se tak děje 2x ročně. Podobná je i situace u sběru nebezpečného odpadu, kdy obce organizují buď kontinuální celoroční sběr, popřípadě jeho sběr organizují minimálně 2x ročně.

Poslední tabulka pak uvádí přehled výkupu odpadů, které působí na území ORP. Spádovost jednotlivých sběrů je dána především druhem vykupovaného odpadu či suroviny.

Tabulka č. 77: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav

Č.	Provozovatel é zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Tomáš Cvrček s.r.o.	Vlčice 166	Vlčice	579823	900,00	841,00	S	
2.	Marius Pedersen, a.s.	Na Bělidle 1463	Vrchlabí	579858	12 000,00	8 690,00	S	Max. okamžitá kapacita – 150 t
3.	Marius Pedersen a.s.	Heřmánkovi ce	Heřmánkov ice	574058	2 000,00	1 000,00	S	
4.	NAPOS s.r.o. Předměřice nad Labem	U Panelárny 461	Předměřice nad Labem	570672	10 680,00	8 544,00	S	
5.	Marius Pedersen a.s.	Rychnovek	Rychnovek	574406	9 000,00	-	S	dopravně recyklační areál
6.	MP Pardubice – dopravně recyklační centrum	Dělnická 380	Černá za Bory	555134	50 000,00	13 380,00	S	
7.	Severočeské komunální služby s.r.o.	Přibyslavská 124	Nová Paka	573248	2 840,00	4 000,00	S	třídírna odpadů a sběrný dvůr
8.	Marius Pedersen a.s., provozovna Kukleny (HK)	Pardubická	Hradec Králové – Kukleny	569810	7 000,00	4 990,00	S	Náchod – Heřmánkovice

Zdroj dat: <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>, rozhovor se starosty a zástupci jednotlivých obcí, internetové stránky svazových společností

Tabulka č. 78: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o.	na Rovni 849	Rtyně v Podkrkonoší	579637	nelze určit	O	
2.	Tomáš Cvrček s.r.o.	Vlčice 166	Vlčice	579823	nelze určit	S	
3.	Marius Pedersen, a.s.	Na Bělidle 1463	Vrchlabí	579858	nelze určit	S	
4.	NAPOS s.r.o. Předměřice nad Labem	U Panelárny 461	Předměřice nad Labem	570672	nelze určit	S	
5.	Transform a.s.	Na Lužci 659	Lázně Bohdaneč	574767	nelze určit	S	

Zdroj dat: TRANSPORT Trutnov s.r.o. – svozová společnost působící na území SO ORP, rozhovor se starosty a zástupci jednotlivých obcí, internetové stránky svozových společností, <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Na území SO ORP Dvůr Králové nad Labem se nenacházejí žádné třídící linky. V nejbližším okolí se potom nacházejí třídící linky, které slouží zároveň jako koncová zařízení pro odpad produkovaný na území ORP. Které zařízení je využíváno konkrétní obcí, není možné zjistit. Odpad předaný ke svozu a naložený na vozidla svozové společnosti se stává majetkem dané společnosti. Které zařízení pak využívá jako koncové je jen na jejím uvážení a tím pádem není možné určit, kde končí konkrétní odpad. K uvedenému tvrzení je potřebné uvést fakt, že podstatná část koncových zařízení je ve vlastnictví společnosti Marius Pedersen, a.s.

Zároveň není možné zjistit přesné hodnoty roční kapacity jednotlivých zařízení a kapacity jejich průměrného ročního využití. Důvodů je hned několik. Provozních řády zařízení určují různé hodnoty kapacit (kapacita areálu, kapacita jednotlivých oddělení, přibližná roční kapacita, okamžitá maximální kapacita, apod.), provozovatelé často tyto hodnoty mění s ohledem na potřeby trhu (nové způsoby třídění s ohledem na nové obalové technologie), zařízení přijímají nejenom komunální odpad, ale i odpad pocházející od komerčních původců odpadu.

Tabulka č. 79: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Provozovatel / vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Horní Labe a.s.	Bohuslavická 226	Trutnov	579025	2000,00	520,00	S	Kompostárna Kryblice
2.	Městské vodovody a kanalizace Úpice	Regnerova 1082	Úpice	579777	6410,00		O	Odpadová BPS Úpice. VI. město Úpice
3.	Vladimír Pechan	Vlčice	Vlčice	579823	11450,00	11427,00	S	BPS Vlčice
4.	ENERGO TOP BIO s.r.o.	Vlčice	Vlčice	759823			S	BPS Vlčice II
5.	AGRO CS a.s.		Jaroměř	574121	67000,00	6700,00	S	BPS
6.	AGRO CS a.s.		Jaroměř	574121	29900,00	25000,00	S	kompostárna
7.	MP Centrum komplexního nakládání s odpady	Dolní Branná	Dolní Branná	579122	neposkytnuto	neposkytnuto	S	Zpevněná kompostovací plocha
8.	A-TAURUS s.r.o.	Zemědělská 837	Rtyně v Podkrkonoší	579637	neposkytnuto	neposkytnuto	S	Zemědělská BPS Rtyně v Podkrkonoší
9.	Farma Basařovi s.r.o.	Prosečné 53	Prosečné	579602	5000,00	4700,00	S	Zemědělská BPS Prosečné
10.	Zemědělské a obchodní družstvo Lánov	Lánov 43	Lánov	579432	6200,00	5500,00	S	Zemědělská BPS Lánov
11.	Technické služby Hradec Králové	Březhradská 3	Hradec Králové	569810	8000,00	8000,00	O	kompostárna – 2 provozovny (Březhrad a letiště) kapacita uvedena celkem
12.	ABIOGAS s.r.o.	Červený Kostelec - Olešnice 351	Červený Kostelec	573965	30000,00		S	Zemědělská bioplynová stanice Olešnice
13.	Zemědělské družstvo Ostaš	Česká Metuje	Česká Metuje	573981	neposkytnuto	neposkytnuto	S	Zemědělská bioplynová stanice Česká Metuje
14.	Město Hořice	nám. Jiřího z Poděbrad	Hořice	572926	neposkytnuto	neposkytnuto	O	využití odpadu k rekultivaci a terénním úpravám

Zdroje dat: www.zeraagency.eu – databáze kompostáren, www.czba.cz – databáze bioplynových stanic, <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>, rozhovory se zástupci provozovatelů daných zařízení

Tabulka č. 80: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel /vlastník (O, OK, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Horní Labe a.s.	Bohuslavická 226	Trutnov	579025		S	
2.	Odpadová bioplynová stanice Úpice	Regnerova 1082	Úpice	579777		O	Městské vodovody a kanalizace Úpice
3.	AGRO CS a.s.		Jaroměř	574121		S	kompostárna

Zdroje dat: www.zeraagency.eu – databáze kompostáren, www.czba.cz – databáze bioplynových stanic, <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>, rozhovory se zástupci provozovatelů daných zařízení)

Na území SO ORP se nenachází žádné zařízení pro nakládání s BRO. Této situace si jsou obce vědomy a téma nakládání s BRO, potažmo BRKO, včetně možnosti vzniku koncových zařízení, jsou jedním z možných témat při řešení meziobecní spolupráce. Je zde znatelný požadavek především pro zřízení kompostáren a nastavení systému nakládání s BRKO. Jednoznačně lze tedy konstatovat, že počet koncových zařízení pro nakládání s BRO a BRKO je nedostatečný a je jednou z oblastí, která bude řešena v návrhové části projektu.

Co se týče shora uvedených koncových zařízení, jak kompostáren, tak především bioplynových stanic, pak lze říci, že BRKO zpracovávají ve velice nízkém množství a slouží především ke zpracování rostlinného materiálu.

Tabulka č. 81: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu mimo území ORP			Roční maximální kapacita [t]	Průměrně využitá roční kapacita [t]	Typ zařízení (spalovna NO, OO, PrO); ZEVO (KO, NO, OO)	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ					
1.	TERMIZO, a.s.	Třída Dr. M. Horákové 571/56	Liberec	556904	96000,00	93000,00		S	
2.	AGRO CS a.s.		Jaroměř	574121			spalovna OO	S	spalování OO, biologické procesy
3.	Městské vodovody a kanalizace Úpice	T. G. Masaryka 120	Úpice	579777	6410,00		spalovna OO	O	

Zdroj dat: TRANSPORT Trutnov s.r.o. – svozová společnost působící na území SO ORP, Český hydrometeorologický ústav – seznam spaloven <http://www.chmu.cz/files/portal/docs/uoco/oez/emise/spalovny/index.html>, internetové stránky svozových společností, <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Na území SO ORP Dvůr Králové nad Labem se nenachází žádná spalovna ani zařízení pro energetické využití odpadů (ZEVO).

Nejbližší ZEVO se nachází v Liberci a je provozováno společností TERMIZO, a.s. Lze téměř s jistotou určit, že žádný odpad vyprodukovaný na sledovaném území nekončí ve zmiňovaném koncovém zařízení.

Tabulka č. 82: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Typ skládky z hlediska ukládaných odpadů (OO, NO, IO)	Stav skládky	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ				
1.	Společnost Horní Labe a.s.	Bohuslavice 226	Trutnov	579025	S-OO	otevřená	S	
2.	SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o.	na Rovni 849	Rtyně v Podkrkonoší	579637	S-OO	otevřená	O (Město Rtyně v P.)	
3.	Marius Pedersen a.s.	Dolní Branná	Dolní Branná	579122	S-OO1, S-OO2, S-OO3	otevřená	S	

Zdroj dat: rozhovor se starosty a zástupci jednotlivých obcí, internetové stránky příslušných koncových zařízení, <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Tabulka č. 83: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav

Č.	Provozovatelé zařízení	Adresa provozu			Výčet všech obcí území ORP, která využívají tato koncová zařízení	Provozovatel/vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Společnost Horní Labe a.s.	Bohuslavice 226	Trutnov	579025	nelze určit	S	
2.	SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o.	na Rovni 849	Rtyně v Podkrkonoší	579637	nelze určit	O (Město Rtyně v Podkrkonoší)	
3.	Marius Pedersen a.s.	Dolní Branná	Dolní Branná	579122	nelze určit	S	

Zdroj dat: rozhovor se starosty a zástupci jednotlivých obcí, internetové stránky příslušných koncových zařízení, <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Tabulka č. 84: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP, současný stav

Č.	Provozovatel a zařízení	Adresa provozu			Specifikace typu dalších zařízení pro nakládání s odpady	Provozovatel/ vlastník (O, S)	Poznámky
		Ulice a číslo popisné	Obec	ZÚJ			
1.	Lukas trade s.r.o.	Slovany 3051	Dvůr Králové n/L	579203	sběr a demontáž autovraků	S	
2.	Josef Kohl	Zábrodí 124	Zábrodí	574651	sběr a demontáž autovraků	S	
3.	ELEKTRO- ODPAD DOHNAL, s.r.o.	Mírová 694	Trutnov	579025	sběr elektroodpadu	S	
4.	ELEKTRO- ODPAD DOHNAL, s.r.o.	Mladé Buky 7	Mladé Buky	579548	sběr elektroodpadu	S	
5.	Ing. Vladimír MATĚJKA	Mládežnická 522	Trutnov	579025	sběr a demontáž autovraků	S	
6.	ekolokovo, s.r.o.	Náchodská 4	Trutnov	579025	demontáž autovraků, sběr kovů	S	
7.	Roman Jirouš	Ocelot 161	Žacléř	579874	sběr a demontáž autovraků	S	
8.	Zdeněk Vavřena	Batňovice 162	Batňovice	579041	sběr a demontáž autovraků	S	

Zdroj dat: rozhovor se starosty a zástupci jednotlivých obcí, internetové stránky příslušných koncových zařízení, <http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/>

Na řešeném území ORP se nenachází žádná skládka odpadů. Tento fakt je jistě pozitivní s ohledem na kvalitu životního prostředí. Na druhou stranu však znamená do jisté míry větší náklady pro obce s ohledem na svozové náklady.

Svozové společnosti svážející odpad z území využívají pro ukládání především skládku v Bohuslavicích, která je provozována společností Horní Labe a.s. a částečně skládku ve Rtyni v Podkrkonoší provozovanou společností SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o. Obě uvedené skládky odpadů jsou otevřené a z hlediska ukládaných odpadů se jedná o skládky S-OO – skládky ostatního odpadu (komunální a průmyslový).

Seznam dalších zařízení pro nakládání s odpady představují především provozovny, ve kterých probíhá sběr a demontáž autovraků, sběr elektroodpadu apod.

Doplňující informace – černé skládky odpadu a ekologické zátěže, současný stav na území ORP

Na území ORP se nachází několik černých skládek. Informace o těchto skládkách byly zjištěny při řízených rozhovorech se starosty jednotlivých obcí. Problém s černými skládkami uvedlo celkem 7 dotázaných zástupců obcí. Problém s černými skládkami je stále aktuální. Vzhledem k uváděnému počtu však lze konstatovat, že se situace významně lepší. Náklady s odstraňováním černých skládek logicky nesou dotčené obce.

Systém evidence kontaminovaných míst pak ve svém seznamu uvádí následující **schválené** objekty ekologických zátěží¹²:

1) Dvůr Králové nad Labem – Bývalá stáčírna živic, Dvůr Králové, Dvůr Králové nad Labem – bývalá plynárna, Dvůr Králové obalovna a Městská, Elišákova cihelna.

2) Choustníkov Hradiště – Rýcholka s.r.o.

Produkce odpadů

V této části se analýza zabývá zjištěním produkce odpadů od všech původců v ORP (rok 2008–2012, zdroj: Veřejná databáze GROUP ISOH, dostupná na <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>) a dále identifikací odpadů, jejichž původcem je obec (rok 2012, zdroj: ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.).

Tabulka č. 85: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Produkce odpadů [t]						
Produkce ostatních odpadů (OO)	46 285,52	22 951,59	62 898,13	37 724,75	32 150,07	28 190,55
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	2 718,69	1 481,99	1 106,57	3 452,43	1 159,00	1 216,47
Celková produkce (OO a NO)	49 229,22	24 433,58	64 004,70	41 177,18	33 309,07	29 407,02

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z analýzy a především z výše uvedené tabulky jednoznačně vyplývá, že podíl ostatních odpadů (OO) na sledovaném území jednoznačně dominuje a představuje ve sledovaném období průměrně více než 95 % celkové produkce odpadů. Zároveň lze konstatovat, že produkce OO má sestupný trend, což je plně v souladu s cíli POH. Stejně konstatování lze učinit i při hodnocení produkce odpadů přepočtené na jednoho obyvatele ORP. I zde platí, že od roku 2009 dochází k postupnému snižování produkce OO přepočtené na obyvatele a tudíž lze vyzorovat klesající trend. Výkyv v roce 2009 byl způsoben nadměrnou produkcí odpadu 170903 – jiné stavební a demoliční odpady (včetně směsných stavebních a demoličních odpadů) obsahující nebezpečné látky. Z uvedených dat lze odvodit, že se v daném období na území ORP realizovaly stavební či demoliční činnosti. Důležité je také identifikovat, že výkyvy v produkci odpadů způsobují především odpady z výrobní, stavební a průmyslové sféry.

Množství nebezpečných odpadů (NO) je pak téměř konstantní a tím pádem bez výrazného trendu, vyjma roku 2010, kdy bylo vyprodukováno 3x větší množství NO než v roce předchozím. Pokud bychom zanedbali zmiňovaný rok 2010, pak lze konstatovat, že se na území SO ORP ročně vyprodukuje průměrně pouze cca 1 240 tun NO, což představuje přibližně 45 kg NO v přepočtu na jednoho občana. Podíl NO k celkové produkci odpadů i produkce NO přepočtená na občana jsou pak bez výrazného trendu a lze konstatovat, že obě zmiňované veličiny jsou konstantní.

Pokud budeme porovnávat měrnou produkci NO na obyvatele, mezi teoretickou datovou základnou roku 2000 a obdobím 2008–2012, pak lze říci, že se měrná produkce NO výrazně snížila. Meziroční změna měrné produkce NO pak představuje v období let 2008–2012 pokles, který se

¹² (Zdroj dat: řízené rozhovory se starosty a zástupci obcí, Systém evidence kontaminovaných míst (<http://info.sekm.cz/hledat/lokality>), internetové stránky obcí území SO ORP Dvůr Králové nad Labem)

pohybuje v průměru na úrovni 88 % oproti roku 2000. Základní cíl POH – Snížení měrné produkce NO o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000 s předpokladem dalšího snižování – se podařilo výrazně překročit. Je potřeba konstatovat, že území SO ORP Dvůr Králové nad Labem nepředstavuje z pohledu tvorby NO nebezpečnou lokalitu. I přesto je však zásadní udržet daný trend, popřípadě se ještě pokusit eliminovat tvorbu vzniku NO.

Pokud budeme hodnotit další cíl POH – Snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu, pak jediným negativem je rok 2009, kdy došlo k výraznému nárůstu celkového množství odpadů (30% nárůst oproti datové základně roku 2000). Období let 2010–2012 pak naopak představuje optimální trend, kdy dochází k neustálému snižování podílu celkové produkce odpadů k teoretické datové základně roku 2000.

Území SO ORP je charakteristické přírodním rázem. Průmyslovým střediskem je město Dvůr Králové nad Labem, kde se soustřeďuje většina průmyslových podniků. Pokud bychom charakterizovali místní subjekty z pohledu jejich zaměření, pak největší skupinu tvoří subjekty z oblasti služeb (velkoobchod a maloobchod, opravy a údržba), následuje zpracovatelský průmysl a následně pak zemědělská činnost. Jak již bylo zmíněno, území nepředstavuje z hlediska svého charakteru výraznou hrozbu z pohledu produkce NO. Cílem je tento stav udržet a naplňovat dlouhodobě všechny relevantní cíle POH.

Tabulka č. 86: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce NO [t]	Měrná produkce NO [kg/obyv.]	Celková produkce OO [t]	Měrná produkce OO [kg/obyv.]	Celková produkce všech odpadů (NO+OO) [t]	Měrná produkce všech odpadů (NO+OO) [kg/obyv.]
ORP Dvůr Králové nad Labem	27 398	426,01	15,55	12 665,95	462,29	13 091,95	477,84
Královéhradecký kraj	552 946	6 848,02	12,38	256 859,01	464,53	263 707,03	476,91

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 86 je zobrazena produkce odpadů za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce všech odpadů od obcí tvoří 44,52 % z celkové produkce odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Produkce nebezpečných odpadů od obcí tvoří 35 % z produkce nebezpečných odpadů vyprodukovaných všemi původci v ORP. Z těchto hodnot je patrné, že 55,48 % z celkové produkce odpadů bylo vyprodukováno právnickými osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP. Největšího producenta nebezpečného odpadu nelze v území přesně definovat.

Jak je z tabulky zřejmé, v porovnání s průměrnými hodnotami za Královéhradecký kraj vykazuje ORP vyšší měrnou produkci nebezpečných odpadů a nižší měrnou produkci ostatních odpadů, které byly vyprodukovány v obcích. Z hlediska měrné produkce všech odpadů se ORP pohybuje nad průměrnou hodnotou za kraj. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 3,41 kg vyšší hodnoty měrné produkce nebezpečných odpadů a o 64,97 kg nižší hodnoty měrné produkce všech odpadů, které byly vyprodukovány obcemi.

Tabulka č. 87: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008–2012

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
01	Odpady z geologického průzkumu, těžby, úpravy a dalšího zpracování nerostů a kamene	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
02	Odpady z prvovýroby v zemědělství, zahradnictví, myslivosti, rybářství a z výroby a zpracování potravin	71,01	670,15	6 723,97	779,63	864,32
03	Odpady ze zpracování dřeva a výroby desek, nábytku, celulózy, papíru a lepenky	1 203,01	0,00	0,00	0,00	0,00
04	Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu	36,72	122,11	700,22	428,39	1 060,28
05	Odpady ze zpracování ropy, čištění zemního plynu a z pyrolytického zpracování uhlí	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
06	Odpady z anorganických chemických procesů	17,37	2,06	18,88	10,75	14,89
07	Odpady z organických chemických procesů	46,57	1 385,17	1 029,97	1 383,52	1 678,11
08	Odpady z výroby, zpracování, distribuce a používání nátěrových hmot (barev, laků a smaltů), lepidel, těsnících materiálů a tiskařských barev	52,64	40,02	51,63	47,11	30,94
09	Odpady z fotografického průmyslu	2,50	2,40	1,19	0,36	2,31
10	Odpady z tepelných procesů	140,42	5,80	31,77	17,77	16,06
11	Odpady z chemických povrchových úprav, z povrchových úprav kovů a jiných materiálů a z hydrometalurgie neželezných kovů	12,43	9,54	10,25	12,99	10,90
12	Odpady z tváření a z fyzikální a mechanické úpravy povrchu kovů a plastů	524,51	540,28	553,56	740,17	632,77
13	Odpady olejů a odpady kapalných paliv (kromě jedlých olejů a odpadů uvedených ve skupinách 05 a 12)	93,49	26,82	251,38	192,06	108,82
14	Odpady organických rozpouštědel, chladiv a hnacích médií (kromě odpadů uvedených ve skupinách 07 a 08)	2,37	3,16	3,28	9,82	13,31
15	Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené	1 283,16	1 370,17	1 264,00	1 335,71	1 693,91
16	Odpady v tomto katalogu jinak neurčené	1 276,67	951,41	869,68	931,53	765,94

Číslo skupiny odpadů	Název skupiny odpadů	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
17	Stavební a demoliční odpady (včetně vytěžené zeminy z kontaminovaných míst)	6 525,26	43 097,55	16 824,43	17 988,82	11 619,32
18	Odpady ze zdravotní nebo veterinární péče a /nebo z výzkumu s nimi souvisejícího (s výjimkou kuchyňských odpadů a odpadů ze stravovacích zařízení, které bezprostředně nesouvisejí se zdravotní péčí)	31,14	29,26	29,49	27,06	60,64
19	Odpady ze zařízení na zpracování (využívání a odstraňování) odpadu, z čistíren odpadních vod pro čištění těchto vod mimo místo jejich vzniku a z výroby vody pro spotřebu lidí a vody pro průmyslové účely	389,91	203,66	271,01	232,18	580,08
20	Komunální odpady (odpady z domácností a podobné živnostenské, průmyslové odpady a odpady z úřadů) včetně složek z odděleného sběru	12 724,39	15 545,13	12 542,10	9 170,23	10 254,42
50	Odpady vzniklé z elektroodpadů	0,00	0,00	0,36	0,99	0,00
Celková produkce odpadů [t]		24 433,57	64 004,69	41 177,17	33 309,09	29 407,02

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Pokud vyjdeme z dat roku 2012 a budeme stanovovat pět skupin odpadů s největším množstevním zastoupením na území ORP, pak dostaneme následující výsledky:

- největší podíl na celkové produkci odpadů zaujímá skupina odpadů 17 – Stavební a demoliční odpady (11 619 tun), a to i přesto, že jeho produkce oproti předchozímu roku klesla o 35 %. Tato skutečnost je logická a je způsobena stavební produkcí v regionu. Největší produkci dané skupiny odpadu tvoří dle ISOH beton, cihly, sklo, plasty, dřevo (obsahující nebezpečné látky nebo nebezpečnými látkami znečištěné) a směsi nebo oddělené frakce betonu, cihel, tašek a keramických výrobků.

- následuje skupina odpadů 20 – Komunální odpad, včetně složek z odděleného sběru (10 254 tun). Pokud vyjdeme z praxe (oprostíme se od nepřiliš přesné definice komunálního odpadu) pak v položce 20 nalezneme odpad vznikající na území a produkováný občany obcí, firmami a fyzickými osobami, které mají oprávnění k podnikání. Je tedy naprosto logické, že má tato skupina odpadů takovou váhu. I přesto, že lidé mají tendenci kupovat stále větší množství výrobků, je potěšitelné, že s výjimkou roku 2012 má produkce v dané skupině klesající trend. Je pravděpodobné, že tento trend souvisí s celkovým snížením produkce odpadů.

- s významným odstupem, co se vyprodukovaného množství odpadů týče, pak následují další tři skupiny odpadů. Jedná se o skupinu 15 – Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené (1 694 tun), skupina 07 – Odpady z organických chemických procesů (1 678 tun) a 04 – Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu (1 060 tun). Tyto tři skupiny odpadů mají nejenom podobné vyprodukované množství, ale i podobný

trend vývoje. Tento odpad vzniká především z průmyslové produkce na území SO ORP (např. JUTA a.s., JASS a.s., INOTEX spol. s r.o., Bazény A&M Borovnička, BOHEMIA LINEN s.r.o.).

Tabulka č. 88: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce odpadů	24 433,58	64 004,70	41 177,18	33 309,07	29 407,02
Celková produkce KO	13 886,40	16 843,92	13 744,80	10 432,06	11 865,80
Celková produkce SKO	6 411,77	11 145,39	8 777,47	5 728,97	6 553,36

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z analýzy výše uvedených dat vyplývá, že pokud zanedbáme celkovou produkci odpadů v roce 2008, pak má celková produkce odpadů od roku 2009 do roku 2012 sestupnou tendenci. Tento trend je plně v souladu s dlouhodobým cílem Plánu odpadového hospodářství (POH), kterým je snižování měrné produkce odpadů nezávisle na úrovni ekonomického růstu. Zároveň má tento trend pozitivní vliv, s ohledem na cíle kohezní politiky (neboli politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti) Evropské unie, na hodnocení území ORP ve vazbě na OPŽP 2014–2020 (konkrétně prioritní osa 3 – Zkvalitnění nakládání s odpady, specifický cíl 1 – předcházení vzniku odpadů).

Podobné výsledky platí i při analýze produkce komunálního odpadu (KO) a směsného komunálního odpadu (SKO) přepočtené z výše uvedených hodnot celkové produkce odpadů od všech původců na jednoho obyvatele. Při podrobné analýze je zde patrný jeden rozdíl, a to rok 2012. V tomto roce sice došlo k poklesu celkové produkce odpadů oproti předešlému roku, nicméně jak KO, tak SKO zaznamenaly podobný nárůst. Konkrétně produkce KO se v roce 2012 zvýšila oproti předchozímu roku o 13,74 % a produkce SKO o 14,39 %.

V následující části o produkci odpadů, jejichž původcem je obec (hodnocení produkce KO a SKO, separovaných odpadů) se objevují data ze dvou databází. Hodnoty jsou vyjádřeny z Informačního systému odpadového hospodářství (ISOH) MŽP a z databáze společnosti EKO-KOM, a.s. Tyto databáze vznikají rozdílným způsobem sběru dat, jejich výpočtu a kontrolních mechanismů. Do ISOH se informace sbírají komplexně, tedy za všechny odpady vyprodukované v území ČR, včetně způsobů nakládání s těmito odpady, jednou ročně, dle ohlašovací povinnosti stanovené zákonem č. 185/2001 Sb., o odpadech, v platném znění. Databáze tvořena prostřednictvím ohlášených údajů, ke kterým jsou vytvořeny dle dané metodiky dopočty odpadů těch subjektů, které nemají ohlašovací povinnost nebo ohlašovací povinnost nesplnily apod. Co se týče výpočtu produkce odpadů, data z ISOH jsou sečtena z produkce obcí (způsob nakládání A00 a AN60) a od všech občanů (způsob nakládání BN30, partner = občan obce), kteří odevzdali odpad v zařízení k tomu určeným (tedy ve sběrných dvorech, sběrných místech, výkupnách odpadů apod.). Dále jsou v produkci započítány odpady od subjektů, zapojených do systému sběru a nakládání s odpady obce (tzn. malých firem a živnostníků). Kontrolní mechanismy probíhají v několika stupních (kontroly vykazovaných množství předávaných odpadů, výkyvy v časové řadě apod.) nad veškerým objemem ohlášených dat (od všech ohlašovatelů) a v časové řadě.

Informace sdělované společnosti EKO-KOM, a.s. především za účelem řízení systému zpětného odběru obalů, včetně stanovení finančních odměn obcím, se sbírají čtvrtletně formou Výkazu o celkovém množství a druzích komunálního odpadu vytríděných, využitých a odstraněných

obcí. Jedná se o veškeré odděleně sbírané využitelné komunální odpady, se kterými obec nakládá v rámci svého systému odpadového hospodářství (sběrná síť nádob, pytlový sběr, sběrné dvory, sběrná místa, výkupny, školní sběry, mobilní sběry apod.) Na rozdíl od databáze ISOH získává EKO-KOM, a.s. údaje od všech obcí v ČR jednotlivě (více než 97 % obcí ČR). Databáze EKO-KOM, a.s. tedy nepracuje s dopočtenými údaji jako ISOH, ale s absolutními údaji za všechny obce. Dalším podkladem pro hodnocení je Dotazník o nakládání s komunálním odpadem v obci, se zaměřením na tříděný sběr, který se sbírá jednou ročně. Kontrolní mechanismy poté v databázi probíhají nad sbíranými daty o produkci jednotlivých druhů vytríděných odpadů a nad vybranými daty, např. o směsném komunálním odpadu (tedy v užším výběru dat, než u MŽP) v časové řadě.

V rámci hodnocení produkce odpadů od obcí lze použít obě databáze, ty však vykazují některé odlišnosti kvůli výše zmíněným faktům. Odlišnost je dána zejména množstvím odpadů vykazovaných do ISOH při výkupu odpadů (zejména kovy, částečně papír). Je ale potřeba poznamenat, že výkup odpadů je v praxi velmi obtížně kontrolovatelný a obce nemohou žádným zásadním způsobem ovlivňovat nebo plánovat nakládání s odpady, které jsou předmětem komerčního prodeje.

Tabulka č. 89: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31. 12. 2012	Celková produkce KO (20+1501) [t]	Měrná produkce KO [kg/obyv.]	Celková produkce SKO (200301) [t]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]	Měrná produkce SKO [kg/obyv.]
Zdroj dat	ČSÚ	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	MŽP, CENIA	EKO-KOM, a.s.
ORP Dvůr Králové nad Labem	27 398	9 022,04	329,30	4 976,06	181,62	177,13
Královéhradecký kraj	552 946	181 948,86	329,05	107 270,83	194,00	200,74

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA), EKO-KOM, a.s.

V tabulce 89 je zobrazena produkce komunálních odpadů (KO) za rok 2012, vyprodukovaných v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce KO od obcí tvoří 76 % celkové produkce KO v území ORP. Produkce SKO z obcí tvoří 76 % z celkové produkce SKO vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že 24 % z celkové produkce KO bylo vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce, tyto odpady se tedy zařazují do odpadu podobného komunálnímu.

Vyhodnotíme-li data z ISOH, měrná produkce KO od obcí v ORP je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce SKO je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 40,3 kg nižší hodnoty měrné produkce KO a o 28,63 kg nižší hodnoty měrné produkce SKO, které byly vyprodukovány v obcích. Pokud porovnáme hodnoty z databáze ISOH a hodnoty vykazované společností EKO-KOM, a.s., ty se liší kvůli způsobu sběru a výpočtu dat, jak je popsáno výše. Odlišnost je dána zejména tím, že v hodnotách z ISOH započítání producenti odpadů (malé firmy a živnostníci), kteří jsou zapojeni do systému sběru a nakládání s odpady v obci.

Celková produkce KO na území ORP za období 2008-2012 podrobně

Z dat roku 2012 jednoznačně vyplývá následující:

- absolutně největší množství zastoupení v celkové produkci KO na území ORP má směsný komunální odpad (6 553 tun). Jak již bylo konstatováno, producentem tohoto odpadu jsou především domácnosti, firmy a drobní živnostníci. Pokud bychom zanedbali nárůst množství v roce 2012, pak lze konstatovat, že od roku 2009 do roku 2011 (v roce 2011 klesla produkce komunálního odpadu o 49 % oproti roku 2009) došlo k výraznému snížení množství tohoto druhu odpadu a je patrný klesající trend. Z uvedených skutečností lze potom usuzovat, že se na území daří poměrně dobře odpad třídit. Této skutečnosti napomáhá dobrá osvěta v oblasti odpadového hospodářství.
- Následující dva druhy odpadu s podobnou produkcí pak tvoří kovy (1 308 tun) a objemný odpad (945 tun). U těchto dvou druhů odpadů lze sledovat, podobně jako u komunálního odpadu, pozitivní klesající trend produkce. Co se týče kovů, pak největší produkce připadá na průmyslovou výrobu (např. ALLMO – PROFIL spol. s r.o., KLEMPO CZ s.r.o.). Objemný odpad lze definovat jako odpad velkých rozměrů z domácností, jako jsou nábytek, podlahové krytiny, dveře, apod., a který nelze odložit do běžných odpadních nádob.
- Čtvrtým nejvíce zastoupeným druhem odpadu je biologicky rozložitelný odpad (692 tun). Jeho produkce má oproti výše zmiňovaným druhům opačný, tedy rostoucí trend. V roce 2012 bylo dokonce vyprodukováno dvojnásobné množství tohoto druhu odpadu oproti roku předchozímu. Zde je důležité uvést výrazný vliv zavedení třídění bioodpadu.
- Posledním hodnoceným druhem odpadu jsou papírové a lepenkové obaly (519 tun) a je nutné poznamenat, že hned za nimi následují plastové obaly (485 tun). Produkce těchto dvou druhů odpadů každoročně výrazně stoupá. Tento trend lze jistě přičíst daleko účinnějšímu třídění, především v podnikové sféře. Zároveň lze tvrdit, že zvýšení produkce u těchto druhů odpadů je dáno množstvím používaného obalového odpadu v podnikové sféře.

Tabulka č. 90: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	1 363,75	1 263,56	964,74	778,47	913,88
Sklo	150107, 200102	342,81	349,70	334,26	325,68	378,30
Plast	150102, 200139	287,87	483,64	447,83	500,20	625,46
Nápojové kartony	150105	2,26	3,61	5,11	10,25	12,37
Celkem separovaný sběr		1 996,69	2 100,51	1 751,94	1 614,60	1 930,01

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Datová základna vypovídá o tom, že převažující složkou separovaného odpadu je papír. Produkce papíru a jeho podíl na celkovém sběru separovaného odpadu však rok od roku klesá, výjimkou je rok 2012, kdy naopak došlo k jeho výraznému nárůstu oproti roku předcházejícímu (více než 17 %). Druhou nejvýznamnější složkou je plast. Zde je trend opačný, což znamená, že rok od roku produkce tohoto druhu odpadu stoupá, s výjimkou roku 2010, kde došlo ke snížení o 7 % oproti předchozímu roku. Dá se předpokládat, že množství plastů neustále poroste. Co se týče sběru skla, tak lze konstatovat, že produkce je téměř konstantní a pohybuje se průměrně na úrovni cca 350 tun ročně. Jako pozitivní lze uvést vývoj sběru nápojových kartonů. I přesto, že na celkové produkci

separovaného odpadu se podílí pouze ani ne 0,5 %, jeho množství neustále roste. Celkově lze vyzdvihnout rok 2012 jako rok, kdy se podařilo výrazně zvýšit podíl ve všech vytríděných složkách.

Na území SO ORP Dvůr Králové nad Labem probíhá sběr separovaného odpadu téměř výhradně prostřednictvím kontejnerů, které jsou umístěné na kontejnerových stáních. Jedná se o sběrné nádoby na papír, na sklo (zpravidla se neodděluje sklo čiré a barevné) a plasty (zpravidla společný sběr plastů a nápojových kartonů).

Je důležité zmínit i další způsoby separovaného sběru na území SO ORP. U sběru kovů jsou využívány především sběrný druhotných surovin. Možné je i využít sběrné dvory či organizované mobilní svozy. Pro sběr textilu jsou využívány sběrné dvory, oranžové kontejnery Diakonie Broumov, pytle v oblastech pytlového sběru a nepravidelně jsou také využívány sběrové dny nejrozličnějších charitativních organizací. Bioodpad lze buď kompostovat (např. město Dvůr Králové nad Labem podporuje domovní kompostování – zájemci obdrželi 700 kompostérů do pronájmu, jednorázově zaplatili 10 % kupní ceny kompostéru, zavázali se jej používat po dobu 5 let. Po uplynutí této doby se kompostér stává majetkem zájemce), popřípadě lze využít odložení na sběrném dvoře, či využít mobilního sběru. Pro sběr elektrozařízení a baterií (př. ledničky, pračky, sporáky, fény, mixéry, rádia, počítače, zářivky, televizory, mobilní telefony, suché články, elektronářadí, apod.) lze na území SO ORP využít sběrné dvory, mobilní svozy, červené kontejnery a místa zpětného odběru u prodejců, ve školách a veřejných budovách. Základním cílem je zvyšování podílu vytríděných složek komunálního odpadu na celkové produkci odpadu a jeho co možná nejvyšší materiálové využití. Pokud se jedná o sběr nebezpečných složek odpadu (např. autobaterie, oleje, barvy, rozpouštědla, pesticidy, kyseliny, apod.) pak lze využít sběrné dvory, popřípadě mobilní svozy, které jsou organizovány minimálně 2x ročně. Sběr nepoužitých léků provádí všechny lékárny.

Lze konstatovat, že se celková produkce separovaného odpadu v roce 2012 zvýšila o cca 20 %, přičemž je potřeba zdůraznit, že do těchto hodnot jsou započítány i tříděné odpady z firem a podniků. Zvyšování celkové produkce je v souladu s cílem POH: „Zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012 a zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000“. Vzhledem k tomu, že není k dispozici datová základna z roku 2000, nelze přesně určit, do jaké míry se daný cíl daří plnit.

Tabulka č. 91: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012

Územní jednotka	ORP Dvůr Králové nad Labem	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Celková produkce za ORP [t]	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	27 398	402,88	14,70	26,69
Sklo	(150107, 200102)		372,01	13,58	12,78
Plast	(150102, 200139)		426,29	15,56	12,77
Nápojové kartony	(150105)		10,28	0,38	0,37
Kovy	(200140, 150104)		1 447,69	52,84	47,95

Zdroj: Data báze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 91 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, vyprodukovaného v obcích (tedy odpadů od obcí a jejich občanů). Produkce papíru od obcí tvoří 44 %, produkce skla tvoří 98 %, produkce plastů tvoří 68 % a produkce nápojových kartonů tvoří 83 % z celkové produkce těchto odpadů, vyprodukovaných v celém území ORP všemi původci odpadů. Z těchto hodnot je patrné, že

většinu vytríděných odpadů vyprodukovaných na území ORP tvoří odpady z obcí (63 %; zejména sklo).

Měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší.

Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru a vyšší u skla, plastů, nápojových kartonů a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 29,56, skla 10,96, plastů 10,01, nápojových kartonů 0,28 a kovů 40,61 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni.

Tabulka č. 92: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012

Územní jednotka	ORP Dvůr Králové nad Labem	Počet obyvatel k 31. 12. 2012 (ČSÚ)	Měrná produkce za ORP [kg/obyv.]	Měrná produkce za kraj [kg/obyv.]
Papír	(150101, 200101)	27 398	12,44	16,01
Sklo	(150107, 200102)		13,87	12,62
Plast	(150102, 200139)		15,25	12,45
Nápojové kartony	(150105)		0,43	0,49
Kovy	(200140, 150104)		48,34	26,74

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

V tabulce 92 je zobrazena produkce tříděného sběru za rok 2012, jehož producentem je obec (tedy odpadů od obcí a jejich občanů) podle databáze EKO-KOM, a.s., která popisuje výsledky tříděného sběru organizovaného obcí. Při porovnání údajů z databáze ISOH a EKO-KOM, a.s. se některé hodnoty liší. Důvod spočívá v různých metodách výpočtu jednotlivých měrných produkcí, kdy je v produkci odpadů z ISOH počítáno s veškerými vytríděnými odpady na území ORP včetně těch, které byly odevzdány občany obce mimo systém sběru odpadů obce (jedná se především o výkupny, které nejsou zapojeny do systému sběru odpadů obce). V hodnotách ze zdroje EKO-KOM, a.s. jsou započítány jen ty odpady, které byly vytríděny v rámci systému sběru odpadů organizovaných obcí. Největší rozdíly vykazují komodity papír a kovy, jak je vidět z porovnání s tabulkou výše, což de facto potvrzuje hypotézu o rozdílu hodnot způsobeného produkcí odpadů od občanů z výkupu, které nefungují v rámci systému obce.

Porovnáním hodnot z databáze EKO-KOM, a.s. lze zjistit, že měrná produkce papíru je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce plastů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Dále pak měrná produkce skla je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Měrná produkce nápojových kartonů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj nižší. Měrná produkce kovů je ve srovnání s průměrnou hodnotou za kraj vyšší. Z hlediska porovnání jednotlivých druhů tříděného odpadu jsou hodnoty měrné produkce tříděných odpadů vzhledem k průměrným hodnotám nižší u papíru a nápojových kartonů a vyšší u skla, plastů a kovů. Přičemž průměrné hodnoty měrné produkce vytríděných odpadů v ČR jsou u papíru 18,08, skla 10,97, plastů 9,27, nápojových kartonů 0,32 a kovů 19,98 kg/obyv. Třídění v ORP je tedy ve srovnání s krajskými a celorepublikovými průměry na dobré úrovni, což potvrzuje i předcházející tabulka.

Tabulka č. 93: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013

	Papír [kg/obyv.]	Plast [kg/obyv.]	Sklo [kg/obyv.]	Nápojový karton [kg/obyv.]	Kov [kg/obyv.]	Celkový součet [kg/obyv.]
Královéhradecký kraj	16,59	12,61	12,64	0,49	24,26	66,61
(0 až 500 obyv. včetně)	6,33	14,33	14,70	0,54	3,77	39,66
(501 až 1000 obyv. včetně)	8,88	14,48	14,90	0,54	4,24	43,05
(1001 až 4000 obyv. včetně)	11,44	12,88	12,91	0,43	7,41	45,08
(4001 až 10000 obyv. včetně)	21,31	13,53	13,35	0,55	45,44	94,18
(10001 až 20000 obyv. včetně)	26,06	12,35	12,04	0,61	55,80	106,86
(20001 až 50000 obyv. včetně)	18,74	7,67	9,04	0,32	49,30	85,06
(50001 až 100000 obyv. včetně)	20,08	11,73	11,06	0,43	5,85	49,15
Celkový součet - ČR	18,2	10,1	11,1	0,3	17,6	57,3

Zdroj: EKO-KOM, a.s.

Z hlediska velikostních skupin obcí v Královéhradeckém kraji produkují nejméně tříděného odpadu občané v obcích od 0 do 500 obyvatel. V rámci ORP Dvůr Králové nad Labem spadá do této skupiny 20 obcí z celkového počtu 28. Nejvíce odpadu vytřídí občané v obcích od 10001 do 20000 obyvatel. Této velikostní skupině odpovídá v ORP pouze jedno město – Dvůr Králové nad Labem. Co se týče hustoty sběrné sítě, má v ORP hodnotu 126 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo (obsahuje kontejner na papír, plast a sklo). Sběrná síť je v porovnání s průměrnou hodnotou v kraji méně hustá, přičemž hustota sběrné sítě v Královéhradeckém kraji je 122 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo a průměrná hodnota za ČR je 148 obyvatel na jedno průměrné sběrné hnízdo. V porovnání podobných ORP dle počtu obyvatel v kraji (např. ORP Vrchlabí) vykazuje ORP Dvůr Králové nad Labem vyšší hustotu sběrné sítě. Lze tedy říci, že hustota sběrné sítě v ORP je průměrná.

Tabulka č. 94: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012

Tabulka byla sestavena na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
		2008	2009	2010	2011	2012
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalně odpady, soustředěvané odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	0,00	638,40	685,79	736,09	820,92
200201	Biologicky rozložitelný odpad	369,43	250,55	333,85	338,41	692,52
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	304,00	58,48	193,41	156,30	216,74
191201	Papír a lepenka	0,00	0,00	0,00	1,19	49,10
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	0,00	6,71	8,60	13,40	36,80

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Ze shora uvedených dat vyplývají následující skutečnosti:

- největší produkce BRO (bez vyjmutých kategorií) připadá na druh zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy). Celková produkce tohoto druhu odpadu neustále roste. Nejvíce se na produkci tohoto druhu odpadu jednoznačně podílí ZOO Dvůr Králové a.s.
- Druhým nejvíce zastoupeným druhem odpadu je biologicky rozložitelný odpad. Po poklesu v roce 2009 lze v celém následujícím období pozorovat nárůst produkce, přičemž nejmarkantnější je meziroční zdvojnásobení množství v roce 2012 (tento odpad je vytríděný bioodpad).
- Dalším druhem jsou kaly z čištění komunálních odpadních vod. Po výrazném meziročním poklesu v roce 2009 (snížení o více než 80 %) je v následujících letech patrný rostoucí trend. Největší podíl na produkci tohoto druhu odpadu představují kaly z čističek odpadních vod (ČOV) a kaly z odpadních vod produkované velkými průmyslovými podniky.
- Následujícím v pořadí je papír a lepenka. Významné množství tohoto druhu odpadu bylo zaznamenáno až v roce 2012 (49 tun). V předešlých letech je produkce tohoto druhu odpadu naprosto zanedbatelná.
- Pátým druhem odpadu je směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky. Produkce tohoto druhu odpadu má jednoznačně rostoucí trend.

Tabulka č. 95: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012
Celková produkce BRO	11 869,10	15 014,65	11 922,72	8 756,00	10 329,46
z toho celková produkce BRKO	9 070,12	13 624,08	10 577,18	7 342,86	8 609,81

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

V tabulce č. 95 (Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012) jsou do produkce BRKO zahrnuty takové druhy komunálních odpadů, které jsou biologicky rozložitelné nebo v sobě zahrnují určitý podíl biologicky rozložitelné složky. Jedná se katalogová čísla 200101, 200108, 200110, 200111, 200125, 200138, 200201, 200301, 200302, 200307. Tato skupina BRKO je ve výpočtech zahrnuta jako součást BRO (tedy druhy odpadů zahrnuté jako komunální biologicky rozložitelné odpady příp. odpady v sobě zahrnující určitý podíl biologicky rozložitelné složky a dále katalogová čísla BRO z jiných skupin katalogu odpadů (např. zemědělství, potravinářství apod.). Tato tabulka zobrazuje souhrnnou produkci BRKO, bez ohledu na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu. Přepočet na obsah biologicky rozložitelné složky odpadu byl proveden podle Zpracování metodiky matematického vyjádření soustavy indikátorů OH a je uveden v Příloze – Celková produkce KO na území ORP za období 2008–2012 podrobně. Data v této tabulce č. 95 primárně vystihují, jaký podíl zaujímají z celkové produkce BRO odpady komunální (tzv. BRKO). Zavedené systémy sběru BRKO v obcích, kde se produkce odpadů dostává do evidence (tj. vyjma domácího kompostování a komunitního kompostování v obcích), se pak odrážejí jako evidovaná produkce pod katalogovým číslem 200201 – biologicky rozložitelný odpad (viz Příloha – Celková produkce KO na území ORP za období 2008–2012 podrobně). V souvislosti s cíli POH ČR (Snížit maximální množství biologicky rozložitelných komunálních odpadů (dále jen BRKO) ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995) je žádoucí zvyšování

využití BRKO, čímž se sníží podíl BRKO ukládaného na skládky. Zvýšením produkce BRKO (zejména 200201) dojde k lepšímu třídění a jednoduššímu materiálovému využití těchto odpadů. Interpretace dat se odvíjí rovněž od zavedených systémů domácího a komunitního kompostování, kdy nárůst odpadu 200201 nemusí být patrný.

Trend celkové produkce BRO je dle lineárního vyjádření klesající. Z podrobné analýzy dle jednotlivých sledovaných let je patrné, že do roku 2009 docházelo k výraznému meziročnímu růstu BRO. Významný zlom poté nastal v roce 2010, kdy celková produkce BRO, v rámci SO ORP, poklesla o více než 30 %. V roce 2012 však již opět celková produkce oproti předchozímu roku vzrostla o téměř 18 %.

Podíl BRKO na celkové produkci BRO je kolísavý. Zatímco v roce 2009 představoval více než 90 % celkové produkce BRO, v roce následujícím to bylo 88 %. V letech 2011 a 2012 je podíl BRKO na BRO téměř konstantní a ustálil se na hranici 83 %.

Vzhledem k tomu, že určení datové základny k roku 1995 je sporné, je obtížné hodnotit vyprodukované množství BRKO s ohledem na cíl POH – „Snížit maximální množství BRKO ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 nejvíce 75 % hmotnostních, v roce 2013 nejvíce 50 % hmotnostních a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995“. Obecně lze říci, že snižující se trend produkce BRKO od roku 2009 (s výjimkou roku 2012) je pozitivní.

Při rozboru produkce BRO přepočtené na obyvatele můžeme sledovat naprosto stejné trendy jako u celkové produkce. Do roku 2009 produkce BRO přepočtená na obyvatele stoupá, přičemž v následujícím roce dochází k razantnímu poklesu o více než 20 %. V roce 2012 lze opět zaznamenat významný nárůst, a to o 18 %. Zajímavé je i srovnání mezi léty 2008 a 2012. Pokud vyjdeme z těchto dvou údajů pak produkce BRO přepočtená na obyvatele poklesla o 13 %.

U produkce BRKO přepočtené na obyvatele můžeme vyzorovat trochu odlišnou situaci. Mezi roky 2008 a 2009 produkce na obyvatele meziročně významně roste (o 50 %), přičemž v následujícím roce klesá o 22 %. V roce 2011 potom dochází k dalšímu meziročnímu poklesu o 31 %. Rok 2012 pak naopak přináší nárůst o 18 %. Pokud bychom použili stejné srovnání mezi léty 2008 a 2012, pak měrná produkce BRKO poklesla o necelých 5 %.

Tabulka č. 96: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012

Územní jednotka	Počet obyvatel k 31.12.2012 (ČSÚ)	Celková produkce BRKO (vybrané kódy sk. 20) [t]	Měrná produkce BRKO [kg/obyv.]	Celková produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [t]	Měrná produkce biologicky rozložitelného odpadu (200201) [kg/obyv.]
ORP Dvůr Králové nad Labem	27 398	6 665,92	243,30	413,40	15,09
Královéhradecký kraj	552 946	132 609,18	239,82	4 923,83	8,90

Zdroj: Databáze ISOH (MŽP, CENIA)

V tabulce 96 je zobrazena celková a měrná produkce biologicky rozložitelných komunálních odpadů (BRKO) a odpadu katalogového čísla 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, za rok 2012. Produkce BRKO od obcí tvoří 77 % celkové produkce BRKO v území ORP vyprodukovaných všemi původci. Z těchto hodnot je patrné, že 23 % z celkové produkce BRKO bylo

vyprodukováno právníky osobami a podnikatelskými subjekty, které působí na území ORP a nejsou zapojeni do systému sběru a nakládání s KO obce.

Měrná produkce BRKO, vyprodukovaného obcemi, je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. Co se týče měrné produkce odpadu 20 02 01, ta je v porovnání s krajskou hodnotou vyšší. V porovnání s průměrnými hodnotami za celou ČR vykazuje území ORP o 44,85 kg nižší hodnoty měrné produkce BRKO a o 4,44 kg nižší hodnoty měrné produkce odpadu 20 02 01, které byly vyprodukovány v obcích. Na měrné hodnoty BRKO a odpadu 20 02 01 má vliv zavedený systém kompostování v domácnostech, komunitního kompostování a systém třídění BRKO v domácnostech a na sběrných dvorech a sběrných místech. Systém domácího kompostování a komunitního kompostování snižuje měrnou produkci BRKO na obyvatele. Systém domácího kompostování je zaveden dlouhodobě ve Dvoře Králové nad Labem, nově pak, na základě nového projektu, v obcích Dubenec, Lanžov, Vilantice a Hřibojedy. Co se týče vlivu zavedeného systému třídění BRKO, ten zvyšuje měrnou produkci BRKO a obzvláště pak odpadu 20 02 01 na území ORP. Tento systém není na území ORP zaveden.

Nakládání s odpady

Data v následujících tabulkách identifikují nakládání s odpady. Hodnoty odrážejí pouze množství odpadů, využitého či odstraněného na území ORP, a to v zařízeních k tomuto určených a situovaných pouze na území ORP Z dat proto nelze odvozovat komplexní nakládání s odpady z území ORP zvláště v situacích, kdy se odpad využívá nebo odstraňuje mimo území ORP, ve kterém byl vyprodukovaný. Toto platí pro všechny tabulky týkající se nakládání s odpady uvedené níže.

Tabulka č. 97: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]							
Využití	Materiálové využití	6 853,72	5 528,91	10 509,49	10 598,38	14 442,73	9 424,11
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		13,92	22,63	16,42	25,74	43,36	32,05
	Energetické využití	53,34	545,85	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	6 857,75	6 074,76	10 509,49	10 598,38	14 442,73	9 424,11
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓					
		13,93	24,86	16,42	25,74	43,36	32,05
Celková produkce odpadů		49 229,22	24 433,58	64 004,70	41 177,18	33 309,07	29 407,02
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Spalování		480,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby odstranění		480,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Zvýše uvedené tabulky vyplývá, že kromě roku 2008, kdy je uvedeno naprosto zanedbatelné množství spalování a energetického využití odpadu, dochází na území ORP výhradně k materiálovému využití

odpadů. Z pohledu trendu je patrné, že do roku 2011 docházelo k růstu materiálového využití a stejně tak (vyjma roku 2009) se zvyšoval podíl materiálového využití odpadů k celkové produkci odpadů. Rok 2012 pak přinesl obrat v trendu, kdy došlo jednak k výraznému poklesu množství materiálového využití odpadu (meziročně o 35 %) a jednak i k poklesu podílu materiálového využití odpadů k celkové produkci. Důležité je zmínit, že na území SO ORP dochází především k materiálovému využití stavebního odpadu, které představuje cca 90 % celkového materiálového využití.

Jako koncová zařízení využívají svozové firmy, působící na sledovaném území, k materiálovému využití třídící linky, které se nacházejí v ORP Trutnov, Náchod, Jaroměř, Hradec Králové a Nová Paka. Na území ORP se žádná třídící linka nenachází. Z třídících linek se odpad, který je rozdělen na jednotlivé využitelné komodity, prodává k recyklaci (tedy k využití jako druhotné suroviny).

K ostatním způsobům nakládání s odpady lze uvést následující:

- energetické využití – nejbližší zařízení pro energetické využití KO se nachází v Liberci (společnost TERMIZO a.s.) a dle zjištěných údajů není využíváno jako koncové zařízení pro odpady pocházející z ORP Dvůr Králové nad Labem. Pokud je nějaký odpad z území určen na energetické využití, pak k němu jednoznačně nedochází na sledovaném území. Nejbližší koncová zařízení, v tomto případě téměř výhradně bioplynové stanice, se nachází např. ve Vlčicích, Úpici, popřípadě ve Rtyni v Podkrkonoší.
- skládkování – i zde platí, že na území ORP se nenachází žádná skládka. Z toho plyne, že veškerý vyprodukovaný odpad určený ke skládkování se vyváží mimo území ORP a převážná jeho část končí na skládkách v Trutnově (Společnost Horní Labe a.s.) a Rtyni v Podkrkonoší (SKLÁDKA POD HALDOU s.r.o.).

Odpad určený k recyklaci vyprodukovaný na území ORP je vyvážen mimo území SO. Cílem POH v dané oblasti je zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů a snížit hmotnostní podíl odpadů ukládaných na skládky o 20 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000.

Stejně tak při vyhodnocování cílů vůči teoretické DZ platí, že nelze jednoznačně určit, zda dochází plně k jejich naplňování. Důvodem jsou vysoké výkyvy a pouze orientační hodnoty DZ.

Tabulka č. 98: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR – difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012
Nakládání s odpady [t]								
KO	Využití	Materiálové využití	25,39	27,13	67,06	435,98	14,30	0,00
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
			0,28	0,20	0,40	3,17	0,14	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby využití	23,33	27,13	67,06	435,98	14,30	0,00
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓					
		0,25	0,20	0,40	3,17	0,14	0,00	
	Celková produkce KO [t]		9 191,47	13886,40	16843,92	13744,80	10432,06	11865,80
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SKO	Využití	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Celkem vybrané způsoby využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Stejně jako při analýze nakládání s odpady celkově na území ORP, tak i při hodnocení nakládání s KO a SKO platí, že na území ORP Dvůr Králové nad Labem nedochází k energetickému využití daného druhu odpadů a zároveň se zde žádný takovýto odpad neodstraňuje. Zároveň na území docházelo v letech 2008–2011 pouze k naprosto zanedbatelnému materiálovému využití KO, které však představovalo v průměru pouze 1% podíl vzhledem k celkové produkci KO. Hodnocení trendu je tak možné pouze u materiálového využití. Nicméně s ohledem na výkyv v roce 2010 je opět sporné. Při analýze výsledků s cílem POH, kterým je zvýšit materiálové využití KO na 50 % do roku 2010 vzhledem k datové základně roku 2000, lze konstatovat, že jde o pozitivní postup. Zároveň je nutné uvést, že vzhledem k provedeným přepočtům DZ je hodnocení z hlediska cílů POH pouze orientační. Zároveň lze konstatovat, že veškerý SKO vyprodukovaný na území SO ORP byl odstraněn skládkováním, a to mimo ORP.

Tabulka č. 99: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008–2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání s jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,00	25,56	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z tabulky je nad vší pochybnost zřejmé, že na území ORP Dvůr Králové nad Labem nedochází k nakládání se separovaným sběrem. Jediným údajem, který lze vyčíst je materiálové využití plastů v roce 2009, jehož množství (25,56 tuny) je však naprosto zanedbatelné s ohledem na celkové množství separovaného sběru v daném roce (2 101,51 tuny).

Vzhledem k tomu, že veškerá produkce separovaného odpadu končí mimo území ORP, není potřebné další porovnání. Obecně lze tvrdit, že veškerý vytríděný odpad je po dotřídění na jednotlivé využitelné složky prodán k dalšímu materiálovému využití.

Tabulka č. 100: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008-2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012		
Nakládání s BRO a BRKO [t]										
BRO	Využití	Materiálové využití		67,31	41,50	1 804,29	14,30	376,61		
		Energetické využití		545,85	0,00	0,00	0,00	0,00		
	Odstranění	Skládkování (pův. hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		Spalování		480,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
BRKO	Využití	Materiálové využití		26,81	41,50	435,98	14,30	0,00		
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Hmotnost odpadu přepočtená		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
			Měrné skládkování		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓					
			148,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		
Počet obyvatel v území ORP				27 480	27 435	27 419	27 416	27 398		

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Z analýzy tabulky vyplývá, že od roku 2009 dochází na území ORP Dvůr Králové nad Labem při nakládání s BRO a BRKO výhradně k materiálovému využití. Pouze v roce 2008 je u BRO uvedeno navíc jeho energetické využití (546 tun) a zároveň část BRO byla v daném roce odstraněna spalováním (480 tun). Vzhledem k tomu, že v následujících letech jsou tyto položky nulové, je možné je v následující analýze zanedbat. Při hodnocení nelze u materiálového využití určit trend. Pro BRO platí, že po meziročním poklesu v letech 2008/2009 (-38 %), došlo ke gigantickému skokovému nárůstu v letech 2009/2010 (4 248 %), vzápětí opět k enormnímu poklesu mezi roky 2010/2011 (-99 %) a následovat obrovský nárůst v období let 2011/2012 (2 534 %). Úplně stejný meziroční trend „nahoru/dolu“ je možné vypočítat i u materiálového využití BRKO, přestože meziroční změny nejsou tak výrazné.

Při porovnání objemu materiálového využití BRO i BRKO a jejich celkové produkce pak je zřejmé, že se materiálové využití v letech 2008, 2009 a 2011 pohybuje pod hranicí 1 %. V roce 2010 pak tvoří materiálové využití BRO 15 % a BRKO 4 % a v roce 2012 BRO 4 % (BRKO nebyl v daném roce

materiálově využít). Z dané skutečnosti lze usuzovat, že většina produkce BRO i BRKO končí mimo území ORP.

V případě BRO byly v rámci sledovaného období materiálově využity následující druhy odpadů: 200201 – biologicky rozložitelný odpad, 190805 – kaly z čištění komunálních odpadních vod, 040220 – jiné kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 040219, 020103 – odpad rostlinných pletiv a 020304 – suroviny nevhodné ke spotřebě či zpracování, přičemž první dva druhy naprosto převažují. Z pohledu materiálového využití pak došlo buď ke kompostování odpadu, využití odpadu na terénní úpravy (s výjimkou kalů), popřípadě k získání/regeneraci organických látek.

Pokud se jedná o materiálové využití BRKO v rámci daného období, byl využit výhradně druh odpadu 200201 – biologicky rozložitelný odpad, který byl využit buď na terénní úpravy, popřípadě k získání/regeneraci organických látek.

Co se týče odstranění BRO a BRKO, pak na území ORP nedochází k žádnému odstranění. Základním cílem POH v dané oblasti je snížit maximální množství BRKO ukládaných na skládky tak, aby podíl této složky činil v roce 2010 maximálně 75 %, v roce 2013 maximálně 50 % a výhledově v roce 2020 nejvíce 35 % hmotnostních z celkového množství BRKO vzniklého v roce 1995.

Je důležité upozornit na fakt, že podstatnou část BRO i BRKO tvoří SKO, který obsahuje okolo 28 % biologicky rozložitelné složky. S tím také souvisí cíl omezení skládkování BRKO – pokud se výrazně nezmění nakládání s SKO, nebude cíl POH splnitelný.

Finanční analýza

Tabulka č. 101: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010-2012 v území ORP

Paragraf	Název	Náklady v Kč/rok		
		2010	2011	2012
3721	Sběr a svoz nebezpečných odpadů	576 180	638 470	491 770
3722	Sběr a svoz komunálních odpadů	6 496 550	7 008 460	7 505 430
3723	Sběr a svoz ostatních odpadů (jiných než nebezpečných a komunálních)	665 440	328 530	204 360
3724	Využívání a zneškodňování nebezpečných odpadů	0	0	0
3725	Využívání a zneškodňování komunálních odpadů	1 925 460	1 730 080	2 422 550
3726	Využívání a zneškodňování ostatních odpadů	0	0	0
3727	Prevence vzniku odpadů	0	0	0
3728	Monitoring nakládání s odpady	0	0	0
3729	Ostatní nakládání s odpady	132 940	93 360	250
Celkové náklady		9 796 570	9 798 900	10 624 360

Zdroj dat: data SMO: www.obcesobe.cz/Data/Výdaje_obcí_MF

Pokud se podíváme na vývoj nákladů spojených (v odvětvovém členění) v oblasti odpadového hospodářství na území ORP za roky 2010–2012, pak lze konstatovat, že vývoj je téměř konstantní a pohybuje se okolo hranice 10 mil Kč za rok. Zatímco v letech 2010 a 2011 byly náklady téměř totožné, v roce 2012 došlo k jejich nárůstu o zhruba 8,5 %.

Nejvyšší výdaje obcí v oblasti odpadového hospodářství jsou logicky spojené s komunálním odpadem. Prim hraje sběr a svoz komunálního odpadu – položka 3722. V roce 2012 byl tento výdaj na úrovni 7,5 mil CZK (70 % celkových nákladů) a pokud se podíváme na jeho vývoj, pak lze

konstatovat, že každoročně dochází k nárůstu o cca 0,5 mil Kč (cca 7,5 %). Následují výdaje za využívání a zneškodňování komunálního odpadu - položka 3725 (22 % celkových nákladů).

Ostatní položky jsou nákladově již méně významné. Za zmínku stojí náklady na sběr a svoz nebezpečných odpadů – položka 3721, které představují cca 4,6 % celkových nákladů a náklady na sběr a svoz ostatních odpadů (vyjma nebezpečných a komunálních) – položka 3723, které prezentují cca 2 % celkových nákladů.

Co se týče příjmů z odpadového hospodářství, pak jednoznačně nejvýznamnější položkou je položka 1337 – poplatek za komunální odpad. Vzhledem k tomu, že v roce 2012 došlo ke změně v evidenci těchto příjmů, je zde patrný výrazný nárůst, přičemž nejvýznamněji se na něm podílí město Dvůr Králové nad Labem, které do roku 2011 v této položce nevykazovalo žádné příjmy. Druhým nejvýznamnějším příjmem je položka 1340 – poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. Tato položka začala být vykazována až v roce 2012. V tomto roce byly příjmy 2,74 mil Kč, přičemž již v roce 2013 došlo k nárůstu o 55 %, což znamenalo příjmy ve výši 4,26 mil Kč. Další položky jsou z pohledu příjmů jednotlivých obcí naprosto zanedbatelné.

Pro úplnost lze uvést, že adekvátní obraz příjmů z odpadového hospodářství představuje rok 2012. Údaje v roce 2010 a 2011 jsou nepřesné a tuto nepřesnost lze přičíst způsobu vykazování. Toto tvrzení lze pro příklad doložit faktem, že Dvůr Králové nad Labem, jakožto jediné město daného území, vykázal ve svých statistikách za rok 2010 příjem (poplatek za KO od občanů) ve výši 6 400 339 Kč a v roce 2011 6 441 478 Kč.

Do příjmů nebyly zahrnuty příjmy ze smluvních závazků – např. příjmy ze zajištěného zpětného odběru obalů od společnosti EKO-KOM, které jsou významnou složkou příjmů. Dále pak nejsou započteny například příjmy ze zapojení živnostníků do systému odpadového hospodářství obcí.

5.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a) Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tabulka č. 102: Analýza cílových (dotčených) skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	Občané obcí SO ORP	Výše poplatků = co nejnižší. Pravidelný svoz = maximální četnost, bez obtěžování hlukem. Stav sběrných nádob = čisté a bez technických závad. Počet sběrných nádob = max. 100 m od vchodu do budovy. Flexibilita služby = po upozornění odvést plné nádoby. Informace = jaký je význam třídění odpadů (motivace).	Neplatí stanovené poplatky řádně a včas. Neadekvátní požadavky na četnost svozu. Neadekvátní požadavky na čistotu a stav sběrných nádob. Možnost vzniku černých skládek = nevyužívání svozových nádob na odpady. Špatné využívání sběrných nádob na separovaný odpad.	Standardní komunikační kanály (místní rozhlas, weby obcí, vývěsky, ...). Informace na veřejných zasedáních zastupitelstev obcí. Tištěné materiály (obecní zpravodaje, vyhlášky). Informační SMS = aktuální informace o sběru.	Zveřejňovat výsledky hospodaření s odpady. Edukativní činnost = přednášky, besedy. Kontrola technického stavu a čistoty sběrných nádob. Analýza umístění kontejnerů (především na separovaný odpad). Informace na sběrných místech a sběrných nádobách = grafika, obrázků.
2.	Obce a představitelé obcí - starostové a místní zastupitelé obcí SO ORP	Funkční systém sběru odpadů = spolehlivost, pravidelnost. Minimální náklady na provoz systému a investice s ním spojené. Funkční a spravedlivý výběr poplatků za sběr odpadů = občané platí včas, poplatky jsou pro ně přijatelné. Vyrovnanost rozpočtu v dané oblasti = poplatky pokryjí náklady. Kvalitní informovanost občanů = informovat včas a ve správném rozsahu.	Nedostatek financí na provoz efektivního systému. Nízká aktivita úřadu = aktualizace smluv se svozovými společnostmi, malá informovanost občanů. Možné sankce ze strany regulátora při nedodržování právních norem. Nedodržování legislativních povinností a pravidel	Jednání mezi obcemi = schůzky starostů a vzájemná informovanost. Webové stránky obcí = komunikace všeobecně. Místní rozhlas = komunikace s občany.	Využití meziobecní spolupráce = jednání se svozovými společnostmi, koordinace případné spolupráce v dané oblasti. Využití vícezdrojového financování = EU, ČR, ... Edukativní činnost = přednášky, besedy.

3.	Průmyslové podniky a drobní podnikatelé v SO ORP	Náklady na odpadové hospodářství = co nejnížší. Recyklace odpadů = zvýšit množství.	Nedodržování zákonů v oblasti nakládání s odpady.	Prostřednictvím elektronické komunikace = e-mail.	Kontrola všech relevantních subjektů působících na území SO ORP.
4.	Návštěvníci obcí - aktéři cestovního ruchu	Dostatečné množství nádob na odkládání odpadků = odpadkové koše, nádoby na tříděný odpad. Čistota v okolí nádob na odpady.	Odhazování odpadků mimo určená místa. Dovoz odpadů.	Prostřednictvím informačních tabulí na vybraných místech. Prostřednictvím turistických informačních center (ústní a tištěné informace).	Kontrola umístění odpadkových nádob na turisticky exponovaných místech. Výroba a umístění informačních tabulí.
5.	Svozové společnosti působící v SO ORP	Udržitelný zisk = poskytovat služby pro max. množství obcí. Dostatek koncových míst pro odvoz odpadu, v co nejkratší vzdálenosti. Naplnění vlastní kapacity = více odpadu z menší plochy. Dobrá komunikace se všemi producenty odpadu.	Nedodržování termínů svozu odpadů = hromadící se odpad, svoz v nevhodnou dobu. Nešetrný přístup zaměstnanců společností = ničení obecního majetku. Navýšení cen za svoz odpadů. Nedodržování způsobu nakládání se separovaným odpadem.	Osobní schůzky s představiteli obcí. Prostřednictvím elektronické komunikace a telefonu.	Využití meziobecní spolupráce při aktualizaci stávajících smluv. Důsledné dodržování smluv, případně hledání alternativy. Podpora zvýšení konkurence v dané oblasti.
6.	Školy	Vzdělávací činnosti = znalosti v oblasti ekologie (ve smyslu ochrana životního prostředí). Podpora sběru tříděného odpadu ve školách. Podpora od obecních úřadů = motivace, soutěže, ...	Pasivní přístup ze strany škol k dané problematice = zanedbání výchovy v oblasti.	Pracovní schůzky s řediteli jednotlivých škol. Standardní komunikační kanály (webové stránky, vývěsky na školách). Účast ředitelů škol na veřejných zasedáních zastupitelstev obcí.	Organizace soutěží na školách.

7.	Provozovatele a majitelé zařízení s nakládání s odpady	Maximalizace zisku = poskytovat služby pro max. množství obcí. Maximalizace využití vlastní kapacity.	Nedodržování předpisů v oblasti legislativy. Nedodržování technologických postupů = nebezpečí vzniku ekologické zátěže.	Osobní schůzky s představiteli obcí. Prostřednictvím elektronické komunikace a telefonu.	Pomoc při financování modernizace a obnovy technologických zařízení = dotace, záruky, ...
8.	Média- tisk, rozhlas, televize	Objektivní informovanost čtenářů a diváků (obyvatel SO ORP) v dané oblasti.	Neobjektivní a neúplné informace. Prezentace obce jako hlavního viníka.;	Osobní schůzky = předávání správných informací, ve správný čas a správném tvaru.	Pravidelná komunikace s médii (především místními).

Zdroj dat: vlastní šetření, analýza

Výše uvedená tabulka představuje přehled nejvýznamnějších cílových skupin řešeného území v oblasti odpadového hospodářství a jejich potřeby. Cílem analýzy je nejenom definovat jednotlivé skupiny a jejich potřeby, ale také nastavit nejúčinnější způsob komunikace tak, aby každé sdělení bylo přesně přizpůsobeno tomu, komu je určeno.

Zpracování analýzy dotčených skupin pak umožní nastavit jednotlivé činnosti (opatření) v návrhové části tak, aby co nejvíce vyhovovaly právě těmto cílovým skupinám. Dobře zpracovaná analýza pak zvyšuje úroveň celého projektu a zvyšuje celkový zájem dotčených skupin o projekt.

b) Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka č. 103: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství)

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			P	D	V = P.D		
1.	Finanční riziko	Nedostatek financí na zajištění systému sběr a svozu odpadů.	2	5	15	Případná změna svozové firmy. Účinný systém svozu. Využití meziobecní spolupráce – silnější vyjednávací pozice.	Obce
		Téměř výhradní zastoupení firmy Marius Pedersen a.s. (včetně dceřiné společnosti Transport Trutnov s.r.o.).	2	5	15	Využití meziobecní spolupráce.	Obce
		Platební morálka původců odpadů.	3	4	12	Vyhláškou stanovené sankce. Transparentní systém výběru plateb.	Obce
		Nedostatek financí na investice.	2	2	4	Využití vícezdrojového financování (dotace – národní, EU). Využití meziobecní spolupráce.	Obce
2.	Organizační riziko	Nevyhovující systém sběru a svozu odpadů.	1	3	3	Využití meziobecní spolupráce.	Obce
		Neexistence koncových zařízení na území SO ORP (především kompostárny).	2	3	6	Využití vícezdrojového financování (dotace – národní, EU). Využití meziobecní spolupráce.	Obce
		Chybná komunikace (obce x svozové společnosti)	1	3	3	Kvalitní komunikace	Obce, svozové společnosti
3.	Právní riziko	Změny legislativy.	5	3	15	Komunikace – připomenutí dopadů legislativních změn.	Obce
4.	Technické riziko	Nekvalitní stav zařízení a nádob na sběr odpadu.	3	3	9	Využití vícezdrojového financování (dotace – národní, EU). Využití meziobecní spolupráce.	Obce
		Přežití technologie sběru, svozu a nakládání s odpady.	2	3	6	Využití dotací EU.	Svozové společnosti
5.	Věcné riziko	Neprofesionální přístup zaměstnanců svozové firmy – stížnosti občanů.	4	2	8	Dobře nastavené smluvní podmínky.	Obce, svozové společnosti
		Původci odpadů nedodržují zákony – vznik černých skládek.	2	4	6	Zavedení systému kontroly.	Obce

Zdroj dat: vlastní šetření, analýza

Tabulka představuje seznam a analýzu identifikované skupiny budoucích rizik v oblasti odpadového hospodářství. Z analýzy vyplývá, že na území ORP Dvůr Králové nad Labem aktéři největší význam přikládají 3 konkrétním rizikům:

- nedostatek financí na zajištění systému sběr a svozu odpadů,
- téměř výhradní postavení svozové společnosti Marius Pedersen a.s.,
- změny legislativy.

Všechna výše zmíněná rizika jsou hodnocena na škále významnosti, která nabývá hodnot 0–25, hodnotou 15. Je nutné poznamenat, že poměrně zásadní jsou obavy ze změny legislativy. Obce se obávají, že jejím důsledkem může být nejenom větší složitost systému, ale především zvýšení nákladů.

Následují další 2 rizika:

- platební morálka původců rizika (hodnota 12),
- nekvalitní stav zařízení a nádob na sběr odpadu (9).

5.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP.

Tabulka č. 104: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. V obcích jsou zavedeny systémy sběru základních druhů odpadů.	1. Malý počet a rozmístění sběrných dvorů a sběrných míst.
2. Nízká celková produkce odpadů v přepočtu na jednoho obyvatele, klesající trend.	2. Neexistence zařízení pro nakládání s BRO (kompostárna, bioplynová stanice).
3. Nárůst množství separovaného odpadu.	3. Malá infrastruktura odpadového hospodářství.
4. Původci odpadů (občané a firmy) plní své platební povinnosti, dodržují legislativu.	4. Neexistence třídící linky.
5. Možnost motivační platby za SKO (poplatek dle objemu a frekvence svozu).	5. Existence černých skládek.
	6. Poměrně vysoké náklady na svoz odpadu.
	7. Spalování odpadu v lokálních topeništích.
	8. Není řešena problematika prevence vzniku odpadů (legislativa řeší, v praxi nevyužíváno).
Příležitosti	Hrozby
1. Zavedení nových technologií na zpracování odpadů – př. kompostárny, recyklace pneumatik, ...	1. Trend zvyšování produkce nebezpečných odpadů.
2. Využití meziobecní spolupráce – kooperace.	2. Změny legislativy.
3. Zvýšení objemu tříděných odpadů.	3. Omezení konkurenčního prostředí v oblasti svozu odpadů.
4. Vytvoření dalších sběrných dvorů a sběrných míst.	4. Zrušení motivační platby za SKO (dle nové legislativy).
5. Zavedení systému sběru a využití BRO.	
6. Využití vícezdrojového financování – EU, ČR, ...	

Zdroj dat: vlastní šetření, analýza

ORP Dvůr Králové nad Labem má v oblasti odpadového hospodářství silné stránky především v dobře zavedených systémech sběru základních druhů odpadků. S ním úzce souvisí sběr separovaného odpadu, jehož množství díky dobře nastavené motivaci (ekologická výchova i finanční motivace při sběru, spočívající v možnosti platit dle vyprodukovaného množství odpadu) významně roste. Zároveň je možné hovořit o dobrém výběru poplatků od původců odpadu.

Naopak mezi slabé stránky patří malý počet sběrných dvorů a sběrných míst, neexistence zařízení pro materiálové využití BRO (kompostárna, BPS) a neexistence třídící linky. Zároveň se na území, i když v nevelké míře, objevují standardní nešvary, jako jsou černé skládky a spalování KO v lokálních topeništích. V každém případě jsou velice silně vnímány vysoké náklady na svoz odpadů, což souvisí především s tím, že na území SO ORP není žádné koncové zařízení. Co se týče edukativní činnosti, pak je potřeba zmínit, že je nedostatečně řešena problematika prevence vzniku odpadů, a to i přesto, že je tato otázka řešena i na evropské úrovni (Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES) a v ČR je zakotvena v §42, odst. 2, Zákona č.185/2001 Sb., o odpadech.

Příležitost je možné spatřovat ve využití meziobecní spolupráce a to především v oblasti vyjednávání společných podmínek se svozovými společnostmi, zavedení nových technologií a vytvoření nových sběrných dvorů a sběrných míst, které by byly využívány více obcemi. Zároveň je vhodné využít i možností vícezdrojového financování daných aktivit.

Největší hrozby jsou pak identifikovány v oblasti legislativy, kde je patrná obava z toho, že příslušná změna může vést k větší složitosti a ve finále k prodražení celého systému odpadového hospodářství. Byla by škoda, kdyby současné kvalitní české odpadové hospodářství bylo posunuto lobbystickými tlaky k nevratným změnám plynoucím z chybných strategických rozhodnutí. Zároveň je vnímána hrozba zvyšování produkce především nebezpečných odpadů a nízká konkurence svozových společností v oblasti.

5.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

1) Svozové společnosti, zařízení pro nakládání s odpady, černé skládky a ekologické zátěže

Na území ORP Dvůr Králové nad Labem působí pět svozových společností. V drtivé většině případů provádí svoz odpadu (jak směsného KO, tak separovaného KO) společnost Marius Pedersen a.s., potažmo její dceřiná společnost TRANSPORT Trutnov s.r.o. Částečně provádí na daném území svoz odpadu také příspěvková společnost Technické služby města Dvůr Králové nad Labem. Úplně okrajově zde působí také společnost Granplast s.r.o., která se zabývá především sběrem recyklovatelných odpadů, jejich dotříděním a přípravou k dalšímu zpracování a společnost SITA CZ a.s., která je jednou z předních společností v ČR působících v oblasti odpadového hospodářství. Existence pěti svozových společností vytváří dostatečné konkurenční prostředí. Kromě tohoto faktoru ale hrají svou roli také výhody ze zahuštění sítě a dojezdové vzdálenosti. Jinými slovy úspory plynoucí z dostatečně konkurenčního prostředí mohou být negativně vyváženy zvýšenými dopravními náklady na svoz (pro sběr stejného množství odpadu bude muset být naježděno více kilometrů).

Na území ORP se nenachází třídící linky, ani žádné koncové zařízení pro nakládání s odpady (nakládání s BRO – kompostárna a bioplynová stanice, spalovna). Z tohoto důvodu je tedy pro obce nákladnější svou vyprodukovaného KO a má vliv na průměrnou cenu za svoz 1 tuny směsného KO i separovaného KO. Je nutné poznamenat, že tyto ceny mohou být do značné míry zkreslené vzhledem ke kvalitě poskytnutých dat.

Průměrná výše místního poplatku na občana, zjištěná z místního šetření, je 499 Kč a obce ročně na každého občana doplácí z obecního rozpočtu ročně v průměru 108 Kč. V součtu tak dle předložených dat vyplývá, že celkové náklady na odpadové hospodářství činí 607 Kč/obyvatele. Důležité je však konstatovat, že realita je poněkud jiná. Pokud vycházíme ze závěrů společnosti

Institut pro udržitelný rozvoj měst a obcí, o.p.s. (IURMO) a jejího dokumentu Hodnocení nákladů na hospodaření s komunálními odpady v obcích ČR za rok 2012 (Praha, 2013), pak zjistíme, že se celkové náklady na odpadové hospodářství pohybovaly v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2012 v rozmezí 946–1096 Kč/obyvatele. Tyto náklady vysoce převýšily hodnoty všech sousedních ORP (Trutnov, Vrchlabí, Jaroměř, Náchod, Hradec Králové = 575–707 Kč/obyvatele) a jsou jednoznačně nejvyšší v celém Královéhradeckém kraji. Zároveň jsou tyto hodnoty vyšší než celorepublikový průměr, který činil za rok 2012 v průměru 902,70 Kč/obyvatele.

Na území ORP Dvůr Králové nad Labem se nachází pouze dva sběrné dvory ve Dvoře Králové nad Labem a Vítězné, přičemž sběrný dvůr ve Vítězné je potřeba vnímat spíše jako sběrné místo. Zároveň se zde nachází pouze dvě neoficiální sběrná místa v Dubenci a Kočbeřích. Jednotlivé obce pouze organizují nepravidelné svozy především velkoobjemového odpadu. Zpravidla se tak děje 2x ročně.

Na území ORP se nachází několik černých skládek. Problém s černými skládkami uvedlo celkem 7 dotázaných zástupců obcí. Problém s černými skládkami je stále aktuální. Vzhledem k uváděnému počtu však lze konstatovat, že se situace významně lepší.

Systém evidence kontaminovaných míst pak ve svém seznamu uvádí následující schválené objekty ekologických zátěží:

- Dvůr Králové nad Labem – Bývalá stáčírna živíc, Dvůr Králové, Dvůr Králové nad Labem – bývalá plynárna, Dvůr Králové obalovna a Městská, Elišáková cihelna.
- Choustníkovo Hradiště – Rýcholka s.r.o.

2) Produkce odpadů

Z analýzy vyplývá, že podíl ostatních odpadů (OO), na sledovaném území, jednoznačně dominuje a představuje ve sledovaném období průměrně více než 95 % celkové produkce odpadů. Zároveň lze konstatovat, že produkce OO má sestupný trend, což je plně v souladu s cíli POH.

Pokud vyjdeme z dat roku 2012 a budeme stanovovat pět skupin odpadů s největším množstevním zastoupením na území ORP, pak první místo zaujímá skupina odpadů 17 – Stavební a demoliční odpady. Následuje skupina odpadů 20 – Komunální odpad, včetně složek z odděleného sběru. S významným odstupem pak následují další tři skupiny odpadů – 15 – Odpadní obaly, absorpční činidla, čisticí tkaniny, filtrační materiály a ochranné oděvy jinak neurčené, 07 – Odpady z organických chemických procesů a 04 – Odpady z kožedělného, kožešnického a textilního průmyslu.

Z analýzy produkce KO vyplývá, že absolutně největší množstevní zastoupení má směsný komunální odpad a lze konstatovat, že od roku 2009 do roku 2011 došlo k výraznému snížení objemu tohoto druhu odpadu a je patrný klesající trend. Z uvedených skutečností lze usuzovat, že se na území daří poměrně dobře odpad třídit. Této skutečnosti napomáhá dobrá osvěta v oblasti odpadového hospodářství. Lze konstatovat, že se celková produkce sběru separovaného odpadu v roce 2012 zvýšila o cca 20 %. Zvyšování celkové produkce je v souladu s cílem POH: „Zvýšit využívání odpadů s upřednostněním recyklace na 55 % všech vznikajících odpadů do roku 2012 a zvýšit materiálové využití komunálních odpadů na 50 % do roku 2010 ve srovnání s rokem 2000“.

3) Nakládání s odpady

Stejně jako při analýze nakládání s odpady celkově na území ORP, tak i při hodnocení nakládání s KO a SKO platí, že na území ORP Dvůr Králové nad Labem nedochází k energetickému využití daného druhu odpadů a zároveň se zde žádný takovýto odpad neodstraňuje. Zároveň na území docházelo v letech 2008–2011 pouze k naprosto zanedbatelnému materiálovému využití KO, které představovalo v průměru pouze 1% podíl vzhledem k celkové produkci KO.

Na území ORP Dvůr Králové nad Labem nedochází k nakládání se separovaným sběrem.

4) Finanční analýza

Vývoj neinvestičních nákladů v oblasti odpadového hospodářství na území ORP za roky 2010–2012 je téměř konstantní a pohybuje se okolo hranice 10 mil Kč za rok. Zatímco v letech 2010 a 2011 byly náklady téměř totožné (9 800 000 Kč), v roce 2012 došlo k jejich nárůstu o zhruba 8,5 % (10 600 000 Kč).

Nejvyšší výdaje obcí jsou logicky spojené s komunálním odpadem. Prim hraje sběr a svoz komunálního odpadu – položka 3722. V roce 2012 byl tento výdaj na úrovni 7,5 mil CZK.

Příjmy z odpadového hospodářství na území ORP byly v roce 2012 celkem 10 400 000 Kč. Jednoznačně nejvýznamnější položkou je poplatek za komunální odpad vybíraný od občanů.

5) Analýza cílových skupin

V rámci analýzy bylo definováno 8 nejvýznamnějších cílových skupin v oblasti odpadového hospodářství a jejich potřeby. Cílem analýzy bylo nejenom definovat jednotlivé skupiny a jejich potřeby, ale také nastavit nejúčinnější způsob komunikace tak, aby každé sdělení bylo přesně přizpůsobeno tomu, komu je určeno.

6) Analýza rizik

Byly identifikovány skupiny budoucích rizik v oblasti odpadového hospodářství. Z analýzy vyplývá, že na území ORP Dvůr Králové nad Labem aktéři největší význam přikládají 3 konkrétním rizikům - nedostatek financí na zajištění systému sběr a svozu odpadů, téměř výhradní postavení svozové společnosti Marius Pedersen a.s. a změny legislativy.

7) SWOT analýza

ORP Dvůr Králové nad Labem má v oblasti odpadového hospodářství silné stránky především v dobře zavedených systémech sběru základních druhů odpadků. S ním úzce souvisí sběr separovaného odpadu, jehož množství díky dobře nastavené motivaci významně roste. Zároveň je možné hovořit o dobrém výběru poplatků od původců odpadu.

Mezi slabé stránky patří malý počet sběrných míst, neexistence zařízení pro materiálové využití BRO (kompostárna, BPS). Zároveň se na území objevují standardní nešvary, jako jsou černé skládky a spalování KO v lokálních topeništích. Vnímány jsou i vysoké náklady na svoz odpadů. Co se týče edukativní činnosti, pak je potřeba zmínit, že je nedostatečně řešena problematika prevence vzniku odpadů.

Příležitost jsou ve využití meziobecní spolupráce a to především v oblasti vyjednávání společných podmínek se svozovými společnostmi, zavedení nových technologií a vytvoření nových sběrných dvorů a sběrných míst, které by byly využívány více obcemi. Zároveň je vhodné využít i možností vícezdrojového financování daných aktivit.

Největší hrozby jsou pak identifikovány v oblasti legislativy, kde je patrná obava z toho, že příslušná změna může vést k větší složitosti a ve finále k prodražení celého systému odpadového hospodářství.

8) Hlavní pozitiva vyplývající z analýzy

- V obcích jsou zavedeny funkční systémy sběru odpadů (směsný i separovaný KO).
- Narůst množství separovaného odpadu.
- Nízká celková produkce odpadů v přepočtu na jednoho obyvatele.

- Původci odpadů (občane, živnostníci, firmy) plní své platební povinnosti a dodržují platnou legislativu.
- Jsou zavedeny motivační platby za směsný KO – poplatek dle objemu a četnosti svozů.

9) Prostory pro zlepšení vyplývající z analýzy

- Vysoké náklady na svoz odpadu.
- Malý počet sběrných dvorů a sběrných míst.
- Existence černých skládek.
- Absence zařízení pro nakládání s BRO (kompostárna, BPS).
- Není řešena problematika prevence vzniku odpadů

10) Výsledky dotazníkových šetření v oblasti odpadového hospodářství

Největší problémy:

- Vysoké ceny za svoz odpadů (12 obcí z 28).
- Černé skládky (7/28).
- Špatná vybavenost území – velká vzdálenost nebo nedostupnost k zařízení pro nakládání s odpady (3/28).

11) Možnosti meziobecní spolupráce (MOS) v oblasti odpadového hospodářství, vyplývající z analýzy a dotazníkových šetření

- Realizace společných projektů nakládání s BRO (kompostárny, BPS) včetně systému třídění, sběru a svozu.
- Zvýšení počtu sběrných dvorů a sběrných míst.
- Úspora finančních prostředků při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi - společný postup.

Využití možností vícezdrojového financování – EU, ČR,...

5.2. Návrhová část pro oblast odpadového hospodářství

5.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti odpadového hospodářství.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců obcí z území SO ORP Dvůr Králové nad Labem, reprezentantů relevantních odborů a ze zástupců organizací působících v oblasti odpadového hospodářství. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma odpadového hospodářství.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

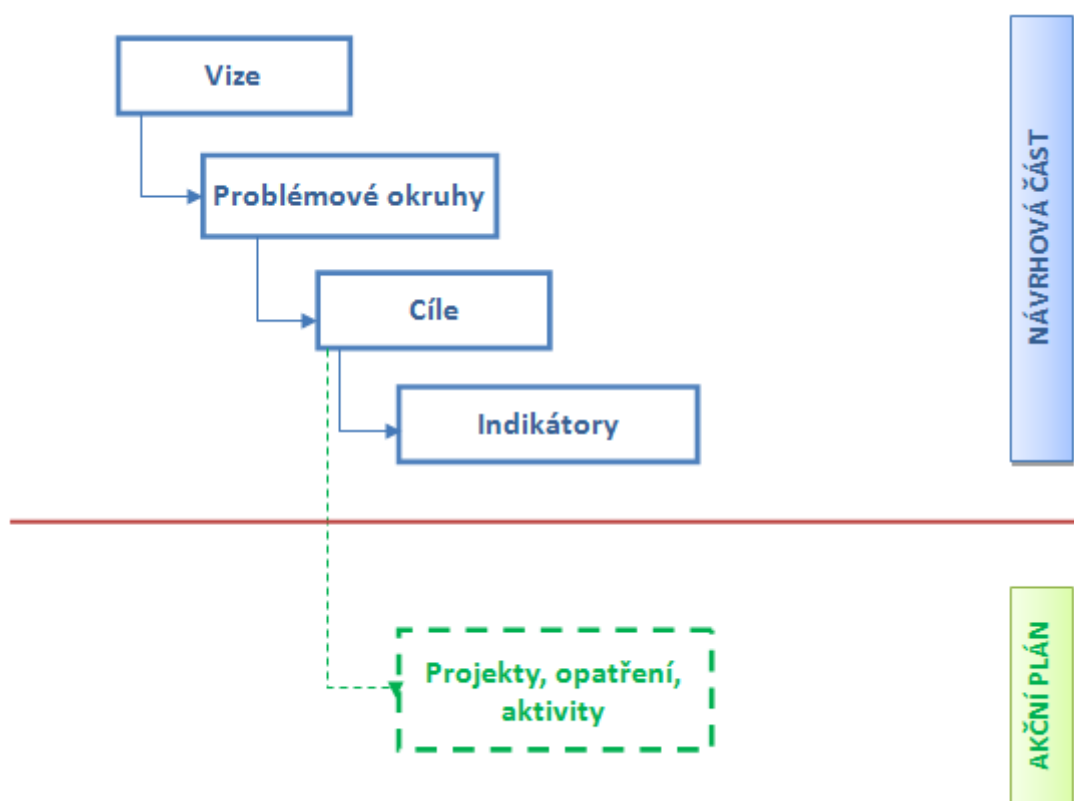
Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úroveň. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma odpadového hospodářství. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům, politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Odpadové hospodářství“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce					
<i>Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem je region založený na rovném partnerství všech jeho členů. Oblast disponuje optimálně dimenzovanou sítí dobře vybavených předškolních a školních zařízení s vysokou kvalitou výuky a nabízí rozsáhlý výběr mimoškolních aktivit. Území je rovnoměrně pokryto sítí sociálních služeb a zařízení, které jsou dostupné pro všechny cílové skupiny obyvatel. Obce ORP Dvůr Králové nad Labem využívají efektivní a pro občany dostupný systém nakládání s odpady, jehož prioritou je ochrana životního prostředí. Společný servis samosprávám přináší obcím Královédvorská kvalifikovanější rozhodování ve vybraných oblastech a představitelům obcí větší prostor k řešení rozvojových potřeb obce.</i>					
Odpadové hospodářství	Problémová oblast 1 Vysoké finanční náklady na odpadové hospodářství		Problémová oblast 2 Nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady		
	cíl 1.1 Zavést systém společného postupu obcí při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi.	cíl 1.2 Podpořit edukativní činnost s ohledem na prevenci vzniku odpadů a třídění odpadu.	cíl 2.1 Zvýšit počet sběrných míst a sběrných dvorů.	cíl 2.2 Umožnit využití stávajících sběrných dvorů spádovým obcím.	cíl 2.3 Vytvořit společný systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO).

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

5.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan:

SO ORP Dvůr Králové nad Labem – partnerský podkrkonošský region

VIZE:

*Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem je region založený na rovném partnerství všech jeho členů. Oblast disponuje optimálně dimenzovanou sítí dobře vybavených předškolních a školních zařízení s vysokou kvalitou výuky a nabízí rozsáhlý výběr mimoškolních aktivit. Území je rovnoměrně pokryto sítí sociálních služeb a zařízení, které jsou dostupné pro všechny cílové skupiny obyvatel. **Obce ORP Dvůr Králové nad Labem využívají efektivní a pro občany dostupný systém nakládání s odpady, jehož prioritou je ochrana životního prostředí.** Společný servis samosprávám přináší obcím Královédvorská kvalifikovanější rozhodování ve vybraných oblastech a představitelům obcí větší prostor k řešení rozvojových potřeb obce.*

Problémové okruhy

Z provedené analýzy současného stavu vyplynulo, že oblast odpadového hospodářství se potýká s celou řadou konkrétních problémů. Některé z těchto problémů byly identifikovány již na úvod analytické části a následná analýza v podstatě všechny dané problémy jasně potvrdila a některé další stanovila. Základním podkladem pro identifikaci problémů a jejich zařazení do konkrétních tematických celků – problémových okruhů byla jednak SWOT analýza (zejména slabé stránky a hrozby) a jednak dokument Nástin variantních opatření.

Nejzásadnější problémy byly následně rozděleny do dvou problémových okruhů. Je nutné poznamenat, že následující konkrétní cíle a opatření, obsažené v problémových okruzích, se navzájem prolínají. Při definici každého problémového okruhu jsou v následujícím textu jasně zformulovány příčiny problému, jejich vzájemné vazby a případné důsledky v případě neřešení daného problému.

Zároveň je potřeba konstatovat, že při formulaci problémových okruhů byly využity nejenom analytické podklady (kvantitativní údaje), ale byly využity i názory odborníků na danou oblast (kvalitativní údaje) v tzv. fokusní skupině.

Problémové okruhy	
1. Vysoké finanční náklady na odpadové hospodářství	2. Nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady

1. Vysoké finanční náklady na odpadové hospodářství

Na území ORP Dvůr Králové nad Labem působí celkem 5 svozových společností. Na první pohled je tak vytvořeno dostatečně velké konkurenční prostředí na trhu nakládání s odpady. V praxi má však výsadní postavení společnost Marius Pedersen a.s., která je v regionu zastoupená společností TRANSPORT Trutnov s.r.o. Průměrná cena v Kč za svoz a nakládání s 1 tunou směsného KO se u této společnosti pohybuje na úrovni 2 150 Kč a u separovaného KO je to v průměru 3 000 Kč. Jednotlivé obce mají se společnostmi uzavřené smlouvy, které jednoznačně stanovují podmínky a ceny svozu.

V zájmu férového přístupu je nutné konstatovat, že představitelé obcí jsou spokojeni s kvalitou a rozsahem služeb poskytovaných firmou Marius Pedersen a.s. i její dceřiné společnosti TRANSPORT Trutnov s.r.o.

Z provedené analýzy lze jednoznačně určit, že ORP Dvůr Králové nad Labem nemá na svém území žádné koncové zařízení pro nakládání s odpady a veškerý vyprodukovaný odpad je nutné vyvážet mimo území. Tato skutečnost je pozitivní s ohledem na kvalitní místní životní prostředí. Zároveň však znamená vysoké finanční zatížení obcí, především v oblasti **vysokých dopravních nákladů při svozu odpadů**.

V rámci meziobecní spolupráce by bylo možné využít **společný postup obcí** a vytvořit tlak na ceny svozových společností. Snížení cen za svoz odpadu by, i přes převažující spokojenost, uvítaly všechny obce i jejich občané. Pokud vyjdeme z dat roku 2012, pak bylo na území ORP Dvůr Králové nad Labem vyprodukováno obcemi celkem 12 666 tun odpadu. Z toho bylo 426 tun odpadu nebezpečného, 9 022 tun komunálního a z tohoto množství 4 976 tun směsného komunálního odpadu. S ohledem na očekávaný růst cen lze předpokládat, že pokud by se podařilo vyjednat slevu za svoz 1 tuny odpadu v řádech stovek korun, celková roční úspora by byla v řádech milionů korun (snížení ceny o 100 Kč = roční úspora by mohla dosáhnout až 1,2 mil Kč).

Další formou úspory nákladů jistě může **být realizace společných projektů při nakládání s biologicky rozložitelným komunálním odpadem**. V ORP Dvůr Králové nad Labem se v současné době nenachází žádné zařízení pro nakládání s BRO potažmo BRKO – kompostárna, bioplynová stanice (BPS). Obce v současné době řeší danou situaci individuálně. Obecně se brání umístování BRO a BRKO do velkokapacitních kontejnerů – problém se zápachem a hlodavci, občané do kontejnerů umísťují nevhodný odpad.

Problém s BRO a BRKO by mohl vyřešit projekt meziobecní kompostárny. Kompostárna by měla zajistit materiálové využití posečené trávy, listí, kůry, pilin, větví, zbytku rostlin, popřípadě dalšího biologicky rozložitelného komunálního odpadu, který vzniká jak při údržbě obecních pozemků, ale i zahrad a pozemků občanů. Dostačující by bylo „malé zařízení“ do 150 tun/rok (viz zákon o odpadech, § 33b).

Problematika vzniku koncového zařízení je spojena nejen s daným problémovým okruhem, ale úzce souvisí i s následujícím.

Další z variant v oblasti BRKO je zavedení jednotného systému sběru a svozu BRKO jednou svozovou společností a při uplatnění společného postupu opět dosáhnout výrazné úspory nákladů.

Dalším problémem, který je nutné řešit z pohledu vysokých nákladů na odpadové hospodářství je problematika **likvidace černých skládek**. Problém černých skládek je však nutné vnímat nejen z pohledu vysokých nákladů na jejich likvidaci, ale zároveň souvisí i s otázkou nedostatečného počtu zařízení pro nakládání s odpady. Pro občany jednotlivých obcí je mnohdy snadnější zbavit se odpadu odložením na černé skládce, než použít oficiální sběrný dvůr či sběrné místo. Jinými slovy řečeno, problematika černých skládek spadá jednoznačně i do druhého problémového okruhu.

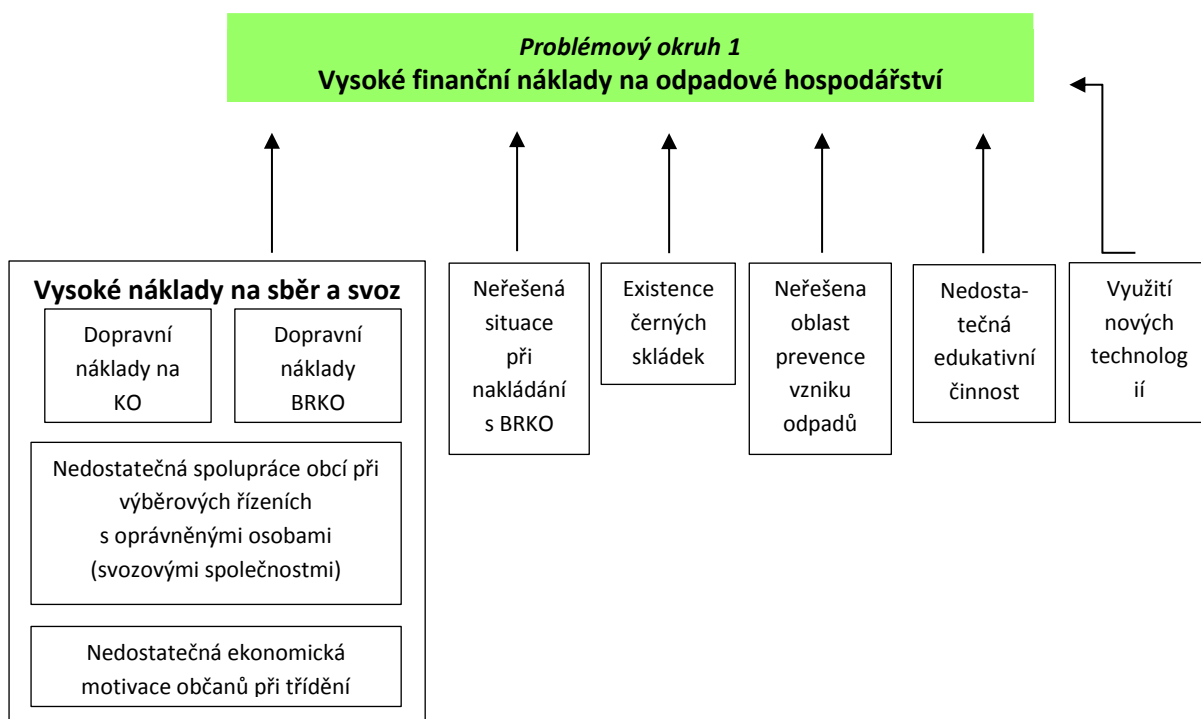
Při úvahách o snížení nákladů na odpadové hospodářství je také důležité neopomenout problematiku **prevence vzniku odpadů, třídění komunálních odpadů a související edukativní činnost**. Zároveň je nutné zmínit i finanční výhody plynoucí obcím ze zapojení do systému třídění odpadů – příspěvky od EKO-KOM. EKO-KOM zajišťuje plnění povinností zpětného odběru a využití obalových odpadů. Obce, které se na základě smluvního ujednání zapojí do systému EKO-KOM, získávají nárok na finanční odměnu, jejíž výše je závislá na množství vytríděných odpadů a na účinnosti systému sběru odpadů. Při důkladné uplatňování metody prevence vzniku odpadů, kdy každý jedinec uvažuje nad otázkami typu:

- Kupuji jen to, co skutečně potřebuji?
- Kupuji místní sezónní produkty, které nevyžadují nákladnou dopravu, skladování, chlazení, balení apod.?
- Minimalizuji obaly při nákupu využitím vlastních tašek, opakovaným použitím sáčků, ...
- Preferuji obaly, které se recyklují?
- Třídím odpady?
- Kompostuji?
- Kupuji kvalitní výrobky, které mají příznivý dopad na životní prostředí?
- ...,

Bez vší pochybnosti dojde k celkovému snížení objemu produkovaného odpadu a tím pádem i ke snížení nákladů na odpadové hospodářství.

Otázku prevence vzniku odpadů a edukativní činnost v oblasti odpadového hospodářství není možné podceňovat a je nutné vnímat i již existující legislativní rámec dané problematiky.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

2. Nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady

Na území ORP Dvůr Králové nad Labem se nacházejí pouze dva sběrné dvory a to ve Dvoře Králové nad Labem a Vítězně, přičemž sběrný dvůr ve Vítězně nemá souhlas k provozu zařízení k nakládání s odpady a lze jej pokládat spíše za sběrné místo. Oba sběrné dvory slouží pro fyzické nepodnikající osoby s trvalým pobytem na území obce. Dle podmínek slouží ke sběru vytríděných složek komunálního odpadu, objemného odpadu a ke sběru vyřazených elektrozařízení. Občané zbylých obcí jsou odkázáni na nepravidelný sběr podobného druhu odpadu, který organizují obce nepravidelně, zpravidla dvakrát ročně. Ve dvou obcích fungují „neoficiální“ sběrná místa, lépe řečeno místa k dočasnému shromažďování odpadů a to v Kocbeřích a Dubenci. I zde mohou občané na určeném místě odevzdávat daný druh odpadu, který je následně, po naplnění kapacity, odvezen svozovou firmou.

Řešením je umožnit **využití stávajících sběrných dvorů** okolním obcím – využití kapacity zařízení, společné financování. Dále **vznik nových sběrných dvorů, popřípadě sběrných míst**, opět využívaných více obcemi ze spádových oblastí.

Jednoznačnými klady daného řešení je maximální využití kapacity stávajících zařízení, rozložení nákladů spojených s provozem zařízení na více obcí, motivace občanů k odkládání odpadů na určená místa a tím pádem nepřepĺňování stávajících nádob na odpad.

Zároveň platí, že při financování nových sběrných dvorů a sběrných míst, popřípadě při rozšíření kapacity stávajících bude vhodné využít i cizích prostředků (dotace z národních či evropských zdrojů), popřípadě bude možné využít vícezdrojové financování.

Návrhová část bude muset odpovědět na otázku, zda bude lepší zřízení sběrného dvora (jistě finančně náročnější) nebo sběrného místa. Zároveň bude potřebné určit i jejich počty, umístění, technické vybavení a personální obsazení. Při využívání sběrného dvora pro více obcí pak bude také bezpodmínečně nutné zvážit přísnější legislativní požadavky.

V případě, že by se nepodařilo daný problém řešit, je nanejvýš pravděpodobné, že dojde ke zvýšení nákladů spojených s likvidací černých skládek.

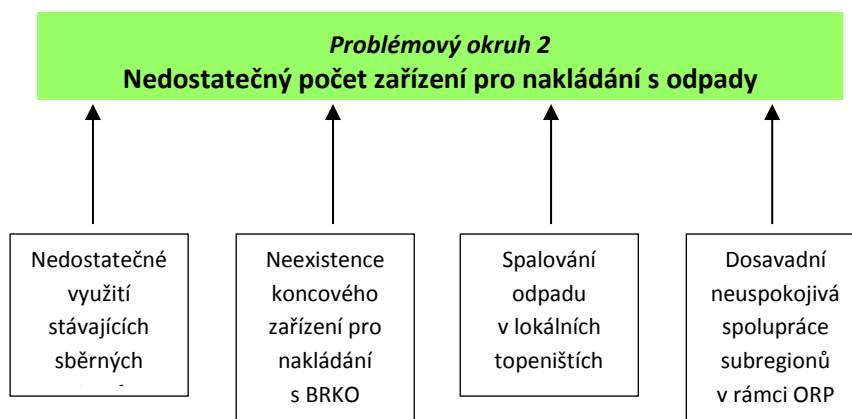
Jak již bylo uvedeno v předešlém textu, na území ORP Dvůr Králové nad Labem se v současné době nenalézá **žádné koncové zařízení pro nakládání s BRKO**. Jako vhodné řešení se proto nabízí výstavba kompostárny, přičemž tato problematika úzce souvisí a prolíná se s Problémovým okruhem 1. Jisté problémy je možné očekávat v souvislosti s územními plány jednotlivých obcí.

Dalším problémem, který se týká především malých obcí, je zlovyk spočívající v **odstranění některých složek komunálního odpadu v lokálních topeništích**. Zde je nutné upozornit především na ekologické dopady dané činnosti a neblahý vliv spalin na kvalitu ovzduší v oblasti.

Řešením je především edukativní činnost v dané oblasti a s ní související vyšší povědomí obyvatel o neblahých důsledcích dané činnosti. Zároveň je potřeba občany motivovat k tomu, aby využívali ekologické zdroje vytápění a postupně se zbavovali zařízení, která umožňují spalování tuhého komunálního odpadu.

Zásadní je také konstatovat, že je potřeba **zlepšit spolupráci subregionů** v rámci ORP Dvůr Králové nad Labem i v daném okruhu problémů. Otázka spolupráce subregionů pak spadá do obou problémových okruhů.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

5.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Definování jednotlivých cílů a jejich popis je zásadním smyslem celého Souhrnného dokumentu. Na základě vypracovaných analýz, včetně SWOT analýzy, nástinu variantních opatření a na základě určených problémových okruhů je potřeba jasně definovat, jak budou dané problémy řešeny. Zásadní tedy je stanovit cíle, které představují požadovaný stav v řešené oblasti.

Cíle je potřeba správně formulovat, detailně popsat a následně určit opatření, která povedou k realizaci každého specifického cíle. V jednotlivých oblastech jsou definovány specifické cíle, přičemž každý z cílů má číselné označení. Dané číselné označení specifického cíle pak představuje i jeho prioritizaci v rámci dané oblasti. Všechny cíle jsou přesně definovány a při jejich určování bylo uplatněno pravidlo **SMART** – každý cíl musí být **S**pecifický, **M**ěřitelný, **A**mbiciózní, **R**eálný, **T**ermínovaný.

Při stanovení jednotlivých cílů byl nastaven standardní proces. Cíle byly nejprve stanoveny realizačním týmem a následně upřesněny a ověřeny v rámci fokusní skupiny. K jednání v rámci fokusní skupiny byli přizváni zástupci dotčených obcí a odborníci na danou oblast. Po uskutečněných jednáních byl zpracován jasný popis každého cíle a ve finále každému cíli přiřazen konkrétní gestor, který bude dohlížet na jeho naplňování.

Tabulka č. 105: Problémové okruhy a jejich cíle

Problémové okruhy	
1. Vysoké finanční náklady na odpadové hospodářství	2. Nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady
Cíle	
1.1 Zavést systém společného postupu obcí při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi.	2.1 Zvýšit počet sběrných míst a sběrných dvorů.
1.2 Podpořit edukativní činnost s ohledem na prevenci vzniku odpadů a třídění odpadu	2.2 Umožnit využití stávajících sběrných dvorů spádovým obcím.
	2.3 Vytvořit společný systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO)

Zdroj dat: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 106: Problémový okruh 1, cíl 1.1

Problémový okruh	1. Vysoké finanční náklady na odpadové hospodářství
Číslo a název cíle	1.1 Zavést systém společného postupu obcí při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi.
Popis cíle	Na území SO ORP Dvůr Králové nad Labem působí aktuálně 5 svozových společností. Konkrétně se jedná o společnost Marius Pedersen a.s., která na území působí buď přímo, nebo v zastoupení své dceřiné společnosti TRANSPORT Trutnov s.r.o., která je nejsilnějším místním hráčem na trhu s odpady. Dále to jsou Technické služby města Dvůr Králové nad Labem, SITA CZ a.s. (Otrokovice) a Granplast s.r.o. (Staré Ždánice). Analýza současného stavu jasně poukázala na to, že jsou výrazné rozdíly v cenách, které obce platí za svoz a uložení odpadů (cena za 1t svezeneho směsného, potažmo separovaného komunálního odpadu). Důvodem jsou především vysoké náklady na svoz, plynoucí ze skutečnosti, že se na území ORP nenachází žádné koncové zařízení. Smluvní závazky a podmínky dnes řeší každá obec samostatně. Zavedení systému společného postupu obcí při vyjednávání podmínek svozu odpadů se svozovými společnostmi by znamenalo tlak na ceny svozových společností. Výsledkem by byly nižší ceny za svoz KO a SKO, zjednodušení celého procesu především pro malé obce (výběr svozové společnosti, sjednocení podmínek, vyjednávání podmínek spolupráce, ...), vytvoření ještě většího konkurenčního prostředí. Zároveň lze realizovat společné smlouvy na svoz SKO, tříděného odpadu, popřípadě smlouvy přímo se skládkou, třídící linkou, kompostárnou apod.
Hlavní opatření	A. Právní analýza - zpracování právního rozboru stávajících smluv mezi obcemi a svozovými společnostmi (vč. možnosti změn či ukončení) - zpracování návrhu textu společné smlouvy - vyhotovení přehledu možností svozu v souladu s platnou legislativou B. Finanční analýza - vyhodnocení ekonomické výhodnosti stávajících smluv - porovnání nákladů srovnatelných obcí = svoz a uložení odpadu - navržení variant řešení C. Věcná opatření - realizace projektů výstavby sběrných dvorů a sběrných míst - stanovení harmonogramu svozů z jednotlivých oblastí - kontrola množství svezeneho odpadu – vážení odpadu
Název indikátorů k hodnocení cíle	1.1.a počet obcí realizujících společnou poptávku a nákup služeb v odpadovém hospodářství 1.1.b náklady na odpadové hospodářství
Správce cíle	Předpoklad: starosta vybrané obce

Zdroj dat: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 107: Problémový okruh 1, cíl 1.2

Problémový okruh	1. Vysoké finanční náklady na odpadové hospodářství
Číslo a název cíle	1.2 Podpořit edukativní činnost s ohledem na prevenci vzniku odpadů a třídění odpadu
Popis cíle	Edukativní činnost v oblasti prevence vzniku odpadů a třídění odpadů je bezpodmínečně nutná, především ve vztahu k vytvoření přirozených návyků v dané oblasti. Cílovými skupinami environmentálního vzdělávání jsou pak nejen dospělí občané, ale především děti a mládež. Smyslem daného cíle je vytvoření společných aktivit a programů v dané oblasti. Aktivity a programy budou přesně definovány pro jednotlivé cílové skupiny. Programy pro děti budou organizovány formou her popřípadě soutěží. Možná je návštěva vzdělávacího centra (př. KCEV) popřípadě exkurze. V dané oblasti je možné využít zkušeností města Dvůr Králové nad Labem s odpadovým kalendářem. Zároveň je vhodné využít stávajících programů např.: MĚÚ DKNL – projekt „Stežka lesního moudra“ pro školy ORP DKNL EKO-KOM, a.s. – projekt Čistá obec, čisté město, čistý kraj Správa KRNP – KCEV (Krkonošské centrum environmentálního vzdělávání) Krtek Zakořenění správných návyků povede ve svém důsledku ke zkvalitnění životního prostředí řešené oblasti. Zároveň jistě k nárůstu množství separovaného odpadu a tím pádem k naplňování požadavků POH.
Hlavní opatření	A. Právní analýza B. Finanční analýza - zjištění možností financování programu (stát, kraj, obce) - analýza finančních dopadů (zvýšení nákladů na sběr separovaného odpadu / zvýšení příjmů z EKO-KOM, a.s.) - určení nejvhodnějších typů aktivit (maximální využití přidělených prostředků) C. Věcná opatření - zjištění zájmů obcí a škol - realizace společné vzdělávací kampaně - společná organizace v rámci spádových obcí a škol - zajištění harmonogramu jednotlivých akcí
Název indikátorů k hodnocení cíle	1.2.a počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost 1.2.b počet adresně oslovených cílových skupin v rámci infor. kampaně (akce pro děti v MŠ, akce pro ZŠ, akce pro teenagery, akce pro dospělé) 1.2.c počet škol zapojených do ekologické výchovy nebo využívajících celostátních osvětových programů
Správce cíle	Předpoklad: starosta vybrané obce / zaměstnanec odboru životního prostředí

Zdroj dat: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 108: Problémový okruh 2, cíl 2.1

Problémový okruh	2. Nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady
Číslo a název cíle	2.1 Zvýšit počet sběrných míst a sběrných dvorů.
Popis cíle	Na území ORP působí pouze 2 sběrné dvory a to ve Dvoře Králové nad Labem a Vítězné. Slouží pro fyzické osoby nepodnikatele s trvalým pobytem na území obcí. Zbylé obce v rámci SO ORP Dvůr Králové nad Labem organizují pravidelné mobilní sběry. Dvě obce Dubenec a Kocbeře provozují „neoficiální“ sběrné místo ve své obci. Občané obcí SO ORP Dvůr Králové nad Labem tak mají omezenou možnost odkládání výše zmiňovaných druhů odpadů. Tato situace pak následně vede k nezákonnému odstranění odpadu, které má za následek vznik černých skládek, popřípadě spalování odpadu v lokálních topeništích. V důsledku to pro obce znamená zvýšení nákladů spočívající v likvidaci černých skládek a zhoršení kvality ovzduší. Vznik nových sběrných dvorů a sběrných míst, jejich správná lokalizace a nastavení systému využívání spádovými obcemi by výrazně pomohlo v řešené situaci. Příkladem dobré praxe je vznik nového sběrného dvora v Bílé Třemešné s předpokládaným začátkem provozu 12/2014. Do podporovaného projektu je zapojeno 6 spádových obcí. Předpokládá se, že obyvatelé spádových obcí budou využívat sběrný dvůr za drobný poplatek. Další variantou je smluvní dohoda obcí, která bude obsahovat i finanční vyrovnání. Bude definována částka na občana popřípadě částka dle množství odevzdaného odpadu. Dané ceny obce zahrnou do poplatku za odpad občanům. Podobný projekt je naplánován i pro obec Dubenec a jeho spádové obce.
Hlavní opatření	A. Právní analýza - vyhodnocení současných legislativních pravidel pro vznik SD a SM - vytvořit Provozní řády nově vzniklých zařízení B. Finanční analýza - stanovení nákladů na provoz jednotlivých zařízení - nastavení systému spolufinancování - zajištění vícezdrojového financování výstavby zařízení (dotace,...) C. Věcná opatření - rozbor stávající situace a určení lokace jednotlivých zařízení - realizace projektových záměrů – výstavba zařízení, podpis smluv - určení potřebné infrastruktury - stanovení provozní doby zařízení
Název indikátorů k hodnocení cíle	2.1.a počet sběrných dvorů a sběrných míst na území ORP 2.1.b počet obcí s dostupností sběrného dvora/sběrného místa od: 0–5 km; 5–10 km; 10 a více km 2.1.c počet obcí využívajících sběrné dvory/sběrná místa
Správce cíle	Předpoklad: starosta vybrané obce

Zdroj dat: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 109: Problémový okruh 2, cíl 2.2

Problémový okruh	2. Nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady
Číslo a název cíle	2.2 Umožnit využití stávajících sběrných dvorů spádovým obcím.
Popis cíle	Na území SO ORP Dvůr Králové nad Labem jsou umístěny pouze dva sběrné dvory a to ve Dvoře Králové nad Labem a Vítězné, přičemž sběrný dvůr ve Vítězné nemá souhlas k provozu zařízení k nakládání s odpady a lze jej pokládat spíše za sběrné místo. Oba sběrné dvory využívají pouze občané těchto dvou obcí ke sběru vytríděných složek komunálního odpadu, objemného odpadu a k shromažďování vyřazených elektrozařízení. Jako výhodné se jeví umožnit využití stávajících sběrných dvorů okolními obcím – využití kapacity zařízení, společné financování. Spádovým obcím Dvora Králové nad Labem a Vítězné by se daným řešením otevřela možnost odděleného sběru daného druhu komunálního odpadu. Dané řešení by přispělo k omezení vzniku černých skládek a k omezení jiných nezákonných způsobů nakládání s odpady. Přesné záznamy o sběru odpadu pak splní zákonnou povinnost evidence přijatých druhů odpadů dle jejich původce. Sběrné dvory následně mohou danou evidenci poskytnout každé spádové obci, která využívá daný SD. Obec pak bude moci tyto údaje zanést do svého hlášení o produkci a nakládání s odpady.
Hlavní opatření	A. Právní analýza - ověření legislativní oprávněnosti otevření SD pro spádové obce - zajištění možnosti navýšení kapacit SD u Krajského úřadu Královéhradeckého kraje - aktualizace Provozních řádů sběrných dvorů - zpracování návrhu smlouvy s jednotlivými spádovými obcemi B. Finanční analýza - nastavení systému spolufinancování - analýza zvýšení nákladů na provoz a rozšíření sběrných dvorů C. Věcná opatření - zjištění zájmu obcí - stanovení předpokládaného množství odevzdaného odpadu ze spádových obcí a upravení kapacity SD - realizace projektových záměrů – sdílení sběrných dvorů, doplnění sítě sběrných dvorů, vznik smluvních závazků - zavedení systému evidence odpadů vyprodukovaných obcemi
Název indikátorů k hodnocení cíle	2.2.a počet obcí, které mají podepsanu Dohodu spádových obcí o využívání sběrného dvora 2.2.b počet obcí, které nemají sběrný dvůr, ani nevyužívají smluvního zajištění sběru odpadů ve sběrném dvoře jiné obce
Správce cíle	Předpoklad: starosta vybrané obce

Zdroj dat: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 110: Problémový okruh 2, cíl 2.3

Problémový okruh	2. Nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady
Číslo a název cíle	2.3 Vytvořit společný systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO)
Popis cíle	Dle stávajícího zákona č.185/2001 Sb., o odpadech (zákon o odpadech), v platném znění, je povinnost zavést povinné třídění bioodpadu k 1. 1. 2015. Systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu řeší obce individuálně, na základě smluv se svozovými společnostmi. Dvůr Králové nad Labem zajišťuje nakládání biomasy (vzniklé při údržbě zeleně apod.) prostřednictvím Technických služeb města Dvůr Králové nad Labem, které mají smlouvu se subdodavatelskou společností. Nakládání s BRKO od občanů je na území města řešeno prostřednictvím domácích kompostérů, kdy je mezi občany umístěno již více než 700 kompostérů. Dalším příkladem, jak je problematika BRKO řešena v menších obcích, je projekt vzniklý v obci Dubenec. Obec ve spolupráci s 6 okolními obcemi realizuje projekt zapůjčení kompostérů občanům. Do systému bude zapojené 2000 občanů. Domácnost bude mít v pronájmu kompostér po dobu 5 let za poplatek 100,-Kč/rok. Po uplynutí této doby přejde kompostér do vlastnictví občana. Zásadní skutečností je, že se v současné době se na území SO ORP Dvůr Králové nad Labem nenachází žádné koncové zařízení pro využití BRKO. Řešením je výstavba kompostárny, která bude využívána spádovými obcemi. V rámci projektu bude sdílena infrastruktury všemi zapojenými obcemi (svozová technika, jednotné sběrné nádoby, ...). Nabízí se samozřejmě i možnost využití koncových zařízení pro BRKO v blízkém okolí SO ORP – kompostárna Trutnov – Kryblice, odpadová BPS Úpice, či zemědělské BPS ve Vlčicích či Chotěvicích. S ohledem na poměrně velkou dojezdovou vzdálenost a tudíž i na dopravní náklady se však tato varianta jeví jako ekonomicky i ekologicky nevýhodná.
Hlavní opatření	A. Právní analýza - zpracování právního rozboru stávajících smluv mezi obcemi a svozovými společnostmi (vč. možnosti změn či ukončení) - vyhodnocení možností realizace projektu kompostárny s ohledem na platnou legislativu - zpracování návrhu společné smlouvy B. Finanční analýza - zpracování analýzy vícezdrojového financování (obce, dotace, ...) - porovnání výhodnosti stávajícího řešení s navrhovaným C. Věcná opatření - prozkoumání zájmu obcí a určení spádových oblastí - porovnání alternativních variant sběru a svozu BRKO - zpracování možností následného nakládání s kompostem - realizace projektových záměrů – vybudování kompostárny - stanovení potřebné infrastruktury s ohledem na množství svezeného BRKO
Název indikátorů k hodnocení cíle	2.3.a počet domácích kompostérů na počet domácností 2.3.b počet obcí, které mají zaveden systém domácího kompostování 2.3.c zavedený systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady (ANO/NE) 2.3.d počet obcí, které mají zaveden systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady
Správce cíle	Předpoklad: starosta vybrané obce

Zdroj dat: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

5.2.4. Indikátory

U všech problémových okruhů v oblasti odpadového hospodářství této strategie byly jednoznačně definovány konkrétní cíle. Aby bylo možné bez jakýchkoli pochyb stanovit, zda bylo daného cíle dosaženo, je potřeba nejenom určit proces monitoringu, ale především je potřeba definovat konkrétní indikátory.

Indikátor je pak důležité chápat jako nástroj pro měření jak konkrétního cíle, tak pro měření úspěšnosti celé strategie. Indikátor je možné charakterizovat jako přesnou veličinu či informaci, která je ve většině případů vyjádřena číselnou hodnotou, kterou je možné měřit a v čase porovnávat. Pro danou strategii byly definovány takové indikátory, které jednoznačně odpoví na otázku, zda bylo dosaženo konkrétního cíle, popřípadě jaké procentní úspěšnosti bylo dosaženo. Jinými slovy řečeno, indikátory slouží jako popis míry změny dané skutečnosti.

V rámci projektu meziobecní spolupráce a v rámci dané strategie budou využity dvě kategorie indikátorů:

1. **Indikátory výsledku** = monitorování na úrovni problémových okruhů
 - Obecnější než indikátory výstupu. K jeho dosažení je zapotřebí zpravidla více aktivit či projektů. Vztahuje se ke střední úrovni v hierarchii návrhové části.
2. **Indikátory výstupu** = monitorování na úrovni cílů
 - Nejkonkrétnější indikátor. Přímě ovlivnitelný realizací jednoho cíle či projektu a vztahující se k nejnižší úrovni v hierarchii návrhové části.

Volba každého indikátoru musí respektovat následující pravidla:

- **kvantifikovatelnost** = musí mít číselnou hodnotu (počet, %, kilometry, tuny, ...)
- **vypovídací schopnost** = vztah k cíli
- **snadná zjistitelnost** = statistiky (př. ČSÚ); běžné výkazy či přehledy
- **finanční a časová nenáročnost** = veřejné databáze či vlastní přehledy
- **konzistentnost dat** = historie, přítomnost i budoucnost; časová řada
- **pravidelnost vyhodnocování** = určení k jakému termínu se bude vyhodnocovat.

Níže uvedený seznam indikátorů, respektive jednotlivé karty indikátorů pak v rámci své struktury splňují všechna výše stanovená pravidla a zároveň obsahují všechny nezbytné informace.

1. Karty indikátorů výsledku

Problémový okruh	1. Vysoké finanční náklady na odpadové hospodářství		
Číslo indikátoru	1.a		
Název indikátoru	NEINVESTIČNÍ NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	tis. Kč		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2012	2017	2020
Plán		9 500	8 500
Skutečnost	10 624		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitních a zároveň cenově dostupných služeb v oblasti odpadového hospodářství je vhodné vytvořit společnou poptávku a následně společný nákup služeb. Jedná se o služby v oblasti sběru, svozu a konečného využití či odstranění komunálního odpadu, popřípadě jeho složek (směsný komunální odpad, tříděný odpad, nebezpečný odpad, bioodpad,...).		
Metodika a výpočet:	Suma neinvestičních nákladů na odpadové hospodářství za jednotlivé obce.		
Zdroj čerpání dat:	Přehledy jednotlivých obcí ORP.		

Problémový okruh	2. Nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.a		
Název indikátoru	MATERIÁLOVÉ VYUŽITÍ BRO A BRKO		
Měrná jednotka	tun/rok		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2012	2017	2020
Plán		Návrh: 2 000 t	Návrh: 4 000 t
Skutečnost	200201: 413,4 t		
Popis měřítka:	Na území ORP Dvůr Králové nad Labem dochází k minimálnímu materiálovému využití BRO potažmo BRKO. Cílem je celkové zvýšení materiálového využití BRO a BRKO. Podstatné je, aby se také zvyšoval poměr materiálového využití BRO a BRKO k jejich celkové produkci		
Metodika a výpočet:	Množství materiálového využití BRKO k celkové produkci BRKO (předpoklad: vytříděný BRKO se materiálově využije). Měřit pouze odpady 200201 a 200108, (způsob nakládání A00, AN60, BN30)		
Zdroj čerpání dat:	Evidence obcí o produkci a nakládání s odpady, hlášení o produkci a nakládání s odpady obcí		

Problémový okruh	2. Nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady		
Číslo indikátoru	2.b		
Název indikátoru	POČET NOVÝCH ZAŘÍZENÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2012	2017	2020
Plán		3/5	4/10
Skutečnost	2/2		
Popis měřítka:	Na území ORP Dvůr Králové nad Labem se nachází pouze dva sběrné dvory, přičemž sběrný dvůr ve Vítězně lze považovat spíše za sběrné místo. Zároveň jsou na řešeném území pouze dvě sběrná místa.		
Metodika a výpočet:	Počet sběrných dvorů/sběrných míst; počet kompostáren		
Zdroj čerpání dat:	Dotazování na obcích či příslušných zařízeních. http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj/ , databáze sběrných dvorů (http://www.sberne-dvory.cz/)		

2. Karty indikátorů výstupu

Cíl	1.1 Zavést systém společného postupu obcí při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi.		
Číslo indikátoru	1.1.a		
Název indikátoru	POČET OBCÍ REALIZUJÍCÍCH SPOLEČNOU POPTÁVKU A NÁKUP SLUŽEB V ODPADOVÉM HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 7	Návrh: 15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro zajištění optimalizace nákladů v oblasti odpadového hospodářství je vhodný společný postup obcí při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi. Indikátor umožňuje sledovat kolik, obcí skutečně využilo daný společný postup.		
Metodika a výpočet:	Suma obcí využívajících společný postup.		
Zdroj čerpání dat:	Přehledy jednotlivých obcí ORP.		

Cíl	1.1 Zavést systém společného postup obcí při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi.		
Číslo indikátoru	1.1.b		
Název indikátoru	NEINVESTIČNÍ NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ		
Měrná jednotka	Kč		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		9 500 000	8 500 000
Skutečnost	10 624 000		
Popis měřítka:	Pro zajištění optimalizace nákladů v oblasti odpadového hospodářství je vhodný společný postup obcí při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi. Indikátor přesně stanoví, jaké jsou neinvestiční náklady na odpadové hospodářství obcí ORP. Očekávaným trendem je snižování neinvestičních nákladů.		
Metodika a výpočet:	Suma neinvestičních nákladů na odpadové hospodářství za jednotlivé obce.		
Zdroj čerpání dat:	Přehledy jednotlivých obcí ORP.		

Cíl	1.2 Podpořit edukativní činnost s ohledem na prevenci vzniku odpadů a třídění odpadu.		
Číslo indikátoru	1.2.a		
Název indikátoru	POČET OBCÍ ZAPOJENÝCH DO REALIZACE DLOUHODOBÉ INFORMAČNÍ KAMPANĚ PRO ŠIROKOU VEŘEJNOST		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 7	Návrh: 15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Pro podporu edukativní činnosti v oblasti odpadového hospodářství v rámci meziobecní spolupráce je důležité vytvořit společné kampaně, aktivity a programy. Smyslem indikátoru je zjistit kolik obcí je zapojeno do dlouhodobých informačních kampaní.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí zapojených do společných kampaní.		
Zdroj čerpání dat:	Přehledy hlavního organizátora kampaně.		

Cíl	1.2 Podpořit edukativní činnost s ohledem na prevenci vzniku odpadů a třídění odpadu.		
Číslo indikátoru	1.2.b		
Název indikátoru	POČET ADRESNĚ OSLOVENÝCH CÍLOVÝCH SKUPIN V RÁMCI INFORMAČNÍ KAMPANĚ (AKCE PRO DĚTI V MŠ, AKCE PRO ZŠ, AKCE PRO TEENAGERY, AKCE PRO DOSPĚLÉ)		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 4	Návrh: 4
Skutečnost	-		
Popis měřítka:	Pro podporu edukativní činnosti v oblasti odpadového hospodářství v rámci meziobecní spolupráce je důležité vytvořit společné kampaně, aktivity a programy. Smyslem indikátoru je zjistit kolik bylo v rámci informační kampaně oslovených cílových skupin.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet cílových skupin zapojených do jednotlivých kampaní. Doplňující měřítko – celkový počet akcí.		
Zdroj čerpání dat:	Přehledy hlavního organizátora kampaně.		

Cíl	1.2 Podpořit edukativní činnost s ohledem na prevenci vzniku odpadů a třídění odpadu.		
Číslo indikátoru	1.2.c		
Název indikátoru	POČET ŠKOL ZAPOJENÝCH DO EKOLOGICKÉ VÝCHOVY NEBO VYUŽÍVAJÍCÍCH CELOSTÁTNÍCH OSVĚTOVÝCH PROGRAMŮ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 10	Návrh: 13
Skutečnost	8		
Popis měřítka:	Pro podporu edukativní činnosti v oblasti odpadového hospodářství v rámci meziobecní spolupráce pro danou cílovou skupinu je důležité zapojit školy (základní i střední) do ekologické výchovy, popřípadě do celostátních osvětových programů. Význam indikátoru spočívá v určení počtu škol zapojených do daných aktivit.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet škol zapojených do daných aktivit.		
Zdroj čerpání dat:	Výroční zprávy základních a středních škol.		

Cíl	2.1 Zvýšit počet sběrných míst a sběrných dvorů.		
Číslo indikátoru	2.1.a		
Název indikátoru	POČET SBĚRNÝCH DVORŮ A SBĚRNÝCH MÍST NA ÚZEMÍ ORP		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4 / 2	6 / 4
Skutečnost	2 / 0		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitního sběru vybraných druhů komunálního odpadu (objemný odpad, nebezpečný odpad,...) je potřebné zajistit optimální počet sběrných dvorů a sběrných míst. Indikátor umožňuje sledovat absolutní počet daných zařízení na území ORP.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet sběrných dvorů a sběrných míst na území ORP		
Zdroj čerpání dat:	1. Inisoft s.r.o. – seznam oprávněných osob k nakládání s odpady včetně jejich povolených odpadů, které vydal Královéhradecký kraj (http://websouhlasy.inisoft.cz/kralovehradeckykraj) 2. Databáze sběrných dvorů (http://www.sberne-dvory.cz) 3. Přehledy jednotlivých obcí ORP.		

Cíl	2.1 Zvýšit počet sběrných míst a sběrných dvorů.		
Číslo indikátoru	2.1.b		
Název indikátoru	POČET OBCÍ S DOSTUPNOSTÍ SBĚRNÉHO DVORA/SBĚRNÉHO MÍSTA OD:		
	• 0–5 km • 5–10 km • 10 a více km		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		• 0–5 km = 5 • 0–10 km = 15 • 10 a více km = 8	• 0–5 km = 15 • 0–10 km = 13 • 10 a více km = 0
Skutečnost	• 0–5 km = 2 • 0–10 km = 0 • 10 a více km = 0		
Popis měřítka:	Pro zajištění kvalitního sběru vybraných druhů komunálního odpadu (objemný odpad, nebezpečný odpad,...) je potřebné zajistit optimální počet sběrných dvorů a sběrných míst. Zároveň je potřebné definovat jaká je dostupnost těchto zařízení pro obyvatele dotčených obcí. Indikátor sleduje počet obcí s definovanou dostupnou vzdáleností od sběrného dvora či sběrného místa, který obyvatelé dané obce využívají.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí v dané kategorii dostupnosti.		
Zdroj čerpání dat:	Přehledy jednotlivých obcí ORP, mapové podklady.		

Cíl	2.1 Zvýšit počet sběrných míst a sběrných dvorů.		
Číslo indikátoru	2.1.c		
Název indikátoru	POČET OBCÍ VYUŽÍVAJÍCÍCH SBĚRNÉ DVORY/SBĚRNÁ MÍSTA		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 4	Návrh: 6
Skutečnost	2		
Popis měřítka:	V současné době jsou oba identifikované sběrné dvory využívány pouze občany daných obcí. Smyslem je, aby se zvýšil počet sběrných dvorů a sběrných míst a zároveň, aby daná zařízení mohli využívat i občané dalších obcí. Indikátor umožňuje sledovat absolutní počet obcí, které využívají daná zařízení.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí využívajících sběrné dvory a sběrná místa.		
Zdroj čerpání dat:	Přehledy jednotlivých sběrných míst a sběrných dvorů, dotazy na obcích a zařízeních.		

Cíl	2.2 Umožnit využití stávajících sběrných dvorů spádovým obcím.		
Číslo indikátoru	2.2.a		
Název indikátoru	POČET SMLUVNÍCH DOHOD SPÁDOVÝCH OBCÍ O VYUŽÍVÁNÍ SBĚRNÉHO DVORA		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 7	Návrh: 15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Vyjma oficiálních sběrných dvorů využívají obce i pravidelné sběry definovaného druhu komunálního odpadu. Smyslem je, aby spádové obce využívaly stávající zařízení, popřípadě v rámci meziobecní spolupráce nově vzniklá zařízení. Indikátor umožňuje sledovat absolutní počet obcí, které využívají daná zařízení.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet smluv o využívání sběrných dvorů.		
Zdroj čerpání dat:	Vlastní šetření na obcích		

Cíl	2.2 Umožnit využití stávajících sběrných dvorů spádovým obcím.		
Číslo indikátoru	2.2.b		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ NEMAJÍ SBĚRNÝ DVŮR, ANI NEVYUŽÍVAJÍ SMLUVNÍHO ZAJIŠTĚNÍ SBĚRU ODPADŮ VE SBĚRNÉM DVOŘE JINÉ OBCE		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		Návrh: 14	Návrh: 0
Skutečnost	26		
Popis měřítka:	Vyjma oficiálních sběrných dvorů a sběrných míst využívají obce i pravidelné sběry definovaného druhu komunálního odpadu. Smyslem indikátoru je definovat počet obcí, které organizují vlastní pravidelný či nepravidelný sběr daného druhu odpadů a zároveň nevyužívají možnosti spádových sběrných dvorů.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí nevyužívajících sběrné dvory.		
Zdroj čerpání dat:	Přehledy jednotlivých sběrných dvorů.		

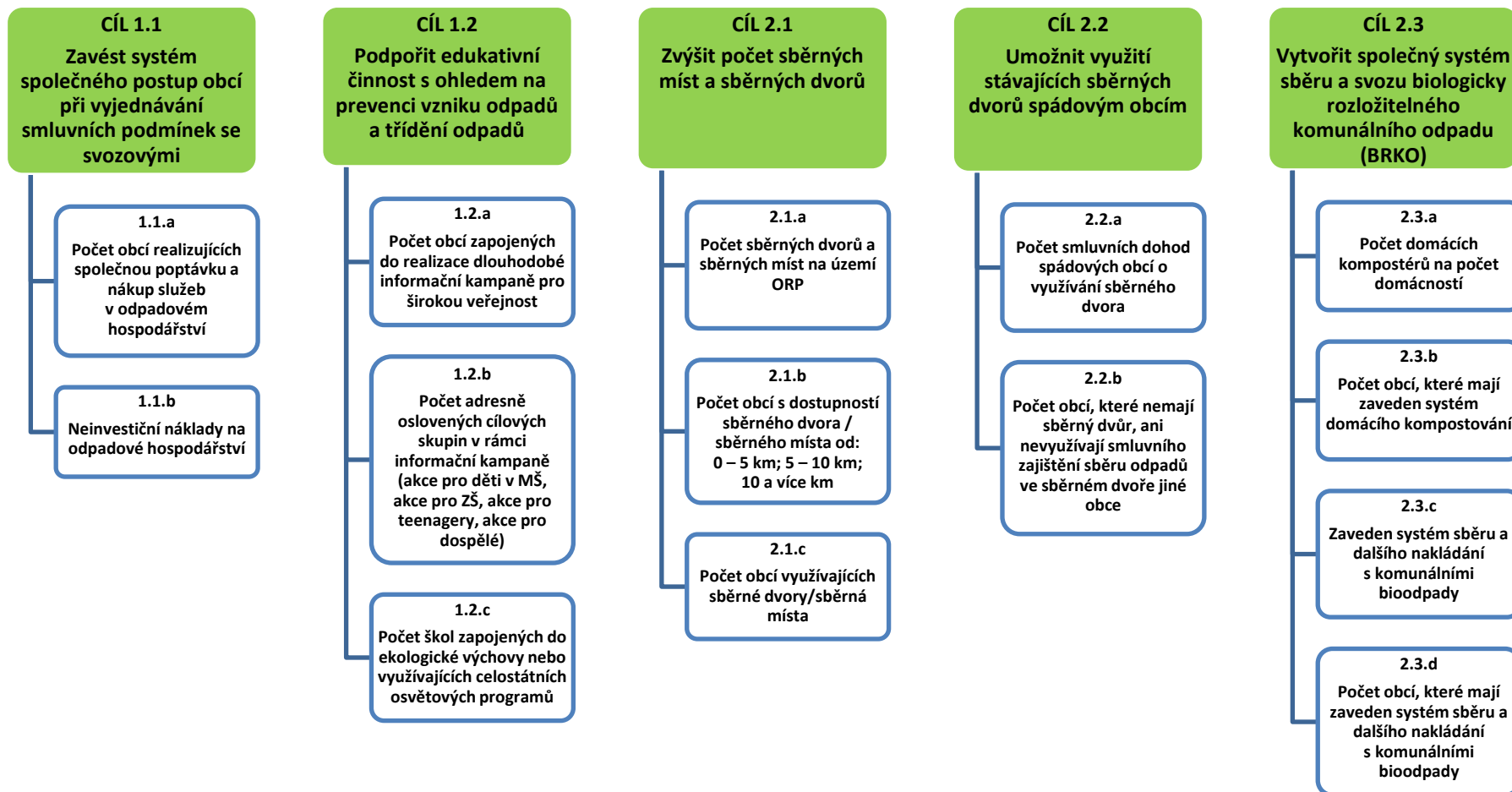
Cíl	2.3 Vytvořit společný systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO).		
Číslo indikátoru	2.3.a		
Název indikátoru	POČET DOMÁCÍCH KOMPOSTÉRŮ NA POČET DOMÁCNOSTÍ		
Měrná jednotka	%		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		10 %	20 %
Skutečnost	6,8 % (700/10307)		
Popis měřítka:	Vhodnou způsobem nakládání s BRKO je využití kompostérů. V současné době je na území města Dvora králové nad Labem rozmístěno více než 700 kompostérů. O daný způsob nakládání se zajímá stále více okolních obcí. Cílem je zvýšit celkový počet kompostérů, které využívají jednotlivé domácnosti. Indikátor stanoví, kolik procent domácností řešeného území využívá kompostér.		
Metodika a výpočet:	Podíl počtu kompostérů k počtu domácností.		
Zdroj čerpání dat:	1. počty domácích kompostérů – přehledy obcí. 2. počet domácností – ČSÚ (http://vdb.czso.cz/sldbvo)		

Cíl	2.3 Vytvořit společný systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO).		
Číslo indikátoru	2.3.b		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ MAJÍ ZAVEDEN SYSTÉM DOMÁCÍHO KOMPOSTOVÁNÍ		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	1		
Popis měřítka:	Vhodnou způsobem nakládání s bioodpady přímo v místě vzniku je využití domácích kompostérů. V současné době na území ORP využívá daný způsob nakládání pouze město Dvůr Králové nad Labem a je připraven další projekt v obci Dubenec, která daný projekt řeší společně s dalšími 6 spádovými obcemi. Indikátor stanoví, kolik obcí absolutně používá daný způsob nakládání s bioodpady.		
Metodika a výpočet:	Souhrnný počet obcí využívajících systém domácího kompostování.		
Zdroj čerpání dat:	Přehledy jednotlivých obcí ORP, údaje z odboru životního prostředí MěÚ DKNL.		

Cíl	2.3 Vytvořit společný systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO).		
Číslo indikátoru	2.3.c		
Název indikátoru	ZAVEDEN SYSTÉM SBĚRU A DALŠÍHO NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI BIOODPADY		
Měrná jednotka	ANO / NE		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		ANO	ANO
Skutečnost	NE		
Popis měřítka:	Systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu řeší obce individuálně. Indikátor stanoví, zda se v obcích na území ORP Dvůr Králové nad Labem podařilo zajistit systém sběru a dalšího nakládání s BRKO.		
Metodika a výpočet:	Každá obec stanoví, zda má zaveden systém sběru a dalšího nakládání s BRKO, dle legislativních požadavků.		
Zdroj čerpání dat:	Dotazování obcí		

Cíl	2.3 Vytvořit společný systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO).		
Číslo indikátoru	2.3.d		
Název indikátoru	POČET OBCÍ, KTERÉ MAJÍ ZAVEDEN SYSTÉM SBĚRU A DALŠÍHO NAKLÁDÁNÍ S KOMUNÁLNÍMI BIOODPADY		
Měrná jednotka	počet		
Správce měřítka	Předpoklad: vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL		
Roky	2013	2017	2020
Plán		5	10
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu řeší obce individuálně. Indikátor stanoví absolutně, kolik obcí území ORP Dvůr Králové nad Labem má zaveden systém sběru a dalšího nakládání s BRKO.		
Metodika a výpočet:	Každá obec stanoví, zda má zaveden systém sběru a dalšího nakládání s BRKO.		
Zdroj čerpání dat:	Dotazování obcí		

Schéma č. 1: Vztah cíl / indikátory výstupu

5.3. Pravidla pro řízení strategie

5.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny
Bude doplněno

Pro řízení strategie jsou důležité **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Zavést systém společného postupu obcí při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi	starosta vybrané obce
1.2	Podpořit edukativní činnost s ohledem na prevenci vzniku odpadů a třídění odpadu	starosta vybrané obce
2.1	Zvýšit počet sběrných míst a sběrných dvorů	starosta vybrané obce
2.2	Umožnit využití stávajících sběrných dvorů spádovým obcím	starosta vybrané obce
2.3	Vytvořit společný systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO)	starosta vybrané obce

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.a	NEINVESTIČNÍ NÁKLADY NA ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.a	MATERIÁLOVÉ VYUŽITÍ BRO A BRKO	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
1.1.a	Počet obcí realizujících společnou poptávku a nákup služeb v odpadovém hospodářství	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
1.1.b	Neinvestiční náklady na odpadové hospodářství	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
1.2.a	Počet obcí zapojených do realizace dlouhodobé informační kampaně pro širokou veřejnost	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
1.2.b	Počet adresně oslovených cílových skupin v rámci informační kampaně (akce pro děti v MŠ, akce pro ZŠ, akce pro teenagery, akce pro dospělé)	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
1.2.c	Počet škol zapojených do ekologické výchovy nebo využívajících celostátních osvětových programů	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.1.a	Počet sběrných dvorů a sběrných míst na území ORP	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.1.b	Počet obcí s dostupností sběrného dvora / sběrného místa od: 0–5 km; 5–10 km; 10 a více km	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.1.c	Počet obcí využívajících sběrné dvory/sběrná místa	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.2.a	Počet smluvních dohod spádových obcí o využívání sběrného dvora	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.2.b	Počet obcí, které nemají sběrný dvůr, ani nevyužívají smluvního zajištění sběru odpadů ve sběrném dvoře jiné obce	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.3.a	Počet domácích kompostérů na počet domácností	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.3.b	Počet obcí, které mají zaveden systém domácího kompostování	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.3.c	Zaveden systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL
2.3.d	Počet obcí, které mají zaveden systém sběru a dalšího nakládání s komunálními bioodpady	vedoucí odboru životního prostředí MěÚ DKNL

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.–3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.–2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

5.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizací projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalýzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídící skupině. Řídící skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

5.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

5.4. Závěr a postup zpracování

5.4.1. Shrnutí

V návrhové části tématu „Odpadové hospodářství“ byly jasně vymezeny dvě problémové oblasti (okruhy). První problémový okruh se týkal otázek spojených s **vysokými finančními náklady na odpadové hospodářství**. V rámci daného problémového okruhu pak byly definovány dva konkrétní cíle, vhodné pro řešení v rámci meziobecní spolupráce:

- 1.1 Zavést systém společného postupu obcí při vyjednávání smluvních podmínek se svozovými společnostmi.
- 1.2 Podpořit edukativní činnost s ohledem na prevenci vzniku odpadů a třídění odpadu.

Jako druhý problémový okruh byl následně identifikován **nedostatečný počet zařízení pro nakládání s odpady**. V tomto problémovém okruhu pak byly určeny následující cíle:

- 2.1 Zvýšit počet sběrných míst a sběrných dvorů.
- 2.2 Umožnit využití stávajících sběrných dvorů spádovým obcím.
- 2.3 Vytvořit společný systém sběru a svozu biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO).

Každý problémový okruh má přiřazen indikátor výsledku, k jehož dosažení je potřeba zpravidla více projektů či aktivit. Každý z výše uvedených cílů byl detailně popsán, byla stanovena hlavní opatření a byl navržen předpokládaný správce cíle. Zároveň byly každému cíli přiřazeny indikátory výstupu, jejichž prostřednictvím bude možné sledovat, zda se daný konkrétní cíl daří naplňovat. Jednotlivé indikátory pak sleduje a vyhodnocuje správce měřítka.

5.4.2. Popis postupu tvorby strategie

Při tvorbě návrhové částí dokumentu v řešené oblasti byly vzaty v potaz především výsledky analytické části dokumentu. Zde byly důležitým vodítkem výsledky dotazníkových šetření. V rámci realizačního týmu ORP Dvůr Králové nad Labem bylo pracováno s výsledky tří dotazníkových šetření. Dva dotazníky byly připraveny odborným týmem SMO (1. dotazník byl zpracováván v únoru 2014, druhý pak v období duben – květen 2014) a jeden dotazník byl připraven a zpracován přímo realizačním týmem SO ORP (v březnu 2014). Po odevzdání první varianty souhrnného dokumentu k 31. 5. 2014 byla i oblast odpadového hospodářství podrobena kontrole ze strany odborného týmu SMO a po zapracování jeho připomínek byl dokument předložen k odbornému posudku externímu expertovi na danou oblast. Na základě odborného posudku pak byly připomínky zapracovány do souhrnného dokumentu. Analytická část pro téma „Odpadové hospodářství“ byla zároveň vstupní informací pro zpracování dokumentu Nástin opatření.

Výsledky analytické části a především pak SWOT analýza dané oblasti společně s Nástinem opatření byly následně základním vodítkem pro realizační tým, který v rámci brainstormingu zformuloval vizi meziobecní spolupráce v rámci SO ORP Dvůr Králové nad Labem. Realizační tým, na základě podkladů od pracovníka analýzy, navrhl problémové okruhy a stanovil cíle ve vymezených oblastech. Jak problémové okruhy, tak i cíle byly následně ověřeny ve fokusní skupině. Fokusní skupina složená z odborníků na danou oblast (zástupce odboru životního prostředí MěÚ Dvůr Králové nad Labem zodpovědný za odpady, zástupce Technických služeb města Dvůr Králové nad Labem) a ze zástupců obcí, které mají s řešenou oblastí dlouhodobé praktické zkušenosti. Členové fokusní skupiny pak upravili jednotlivé cíle do podoby přijatelné pro všechny zúčastněné.

K jednotlivým problémovým okruhům pak realizační tým, na návrh pracovníka analýzy, stanovil indikátory výsledku a ke každému jednotlivému cíli indikátor výstupu.

Celá návrhová část pro téma „Odpadové hospodářství“ byla zpracována v období červen až prosinec 2014. Na jejím zpracování se podíleli nejenom členové realizačního týmu SO ORP Dvůr Králové nad Labem, v čele s pracovníkem pro analýzy pro danou oblast, ale i přizvaní odborníci. Nejpodstatnější skutečností je verifikace provedených návrhů v rámci fokusní skupiny. Kompletní návrhová část pak byla odsouhlasena na pravidelné schůzce realizačního týmu v prosinci 2014.

5.5. Přílohy

5.5.1. Seznam zkratek

BRKO	biologicky rozložitelný komunální odpad
BRO	biologicky rozložitelný odpad
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DZ	datová základna
EU	Evropská unie
GIS	geografický informační systém
ISSaR	Informační systém statistiky a reportingu
KO	komunální odpad
MOS	meziobecní spolupráce
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NO	nebezpečný odpad
OH	odpadové hospodářství
OO	ostatní odpad
OPŽP	operační program životního prostředí
ORP	obec s rozšířenou působností
PO	prioritní osa
PrO	odpady pocházející z průmyslu
POH	Plán odpadového hospodářství
SC	specifický cíl
SKO	směsný komunální odpad
ZEVO	zařízení pro energetické využití odpadů
ŽP	životní prostředí

Vzhledem k dostupnosti datových zdrojů v oblasti odpadového hospodářství nebylo možno pracovat v časové řadě 2008 až 2012 s daty o produkci a nakládání s odpady, které pochází pouze od obcí a jejich občanů. Proto tabulky obsahují data o produkci a nakládání s odpady jak od obcí a jejich občanů, tak od firem a společností, produkujících odpady v ORP. Měrné produkce na obyvatele ORP jsou pak počítány z produkce jednotlivých druhů odpadů od obcí i firem a společností. Nejsou tedy ukazatelem, znázorňujícím, kolik odpadů produkuje občan jako takový, ale spíše odrazem míry produkce jednotlivých druhů odpadů za celé ORP, vyjádřené na jednoho obyvatele.

Hodnoty datové základny za rok 1995 a 2000 (v tabulkách zkráceně „DZ“) za území ORP jako správní celek neexistují. Vzhledem k tomu, že do roku 2001 neexistoval současný Katalog odpadů, byla datová základna stanovena pouze teoreticky na základě výpočtu. Důvodem přepočtu datové základny za území ORP je fakt, že relevantní data (konkrétní datové základny pro porovnání s Plánem odpadového hospodářství České republiky (dále jen POH ČR) za roky 2000 a 1995 jsou veřejně dostupná pouze za celou ČR. Datová základna pro území ČR byla proto upravena přepočtovým koeficientem daným poměrem průměrné produkce odpadů na území ORP za roky 2008 až 2012 vůči průměrné produkci odpadů za ČR za roky 2008 až 2012. Vzhledem k provedeným přepočtům datové základny a metodice získání dat je hodnocení z hlediska plnění cílů POH ČR pouze ORIENTAČNÍM UKAZATELEM. Datová základna pro území ORP je tedy hypotetickým odhadem pro prodloužení časového trendu a možnosti porovnání hodnot v delší časové řadě. Tyto orientační hodnoty byly vypočteny pouze pro potřeby tohoto projektu a nelze s nimi porovnávat plnění cílů POH ČR. Vypočtená hodnota datové základny území ORP se nemusí přibližovat

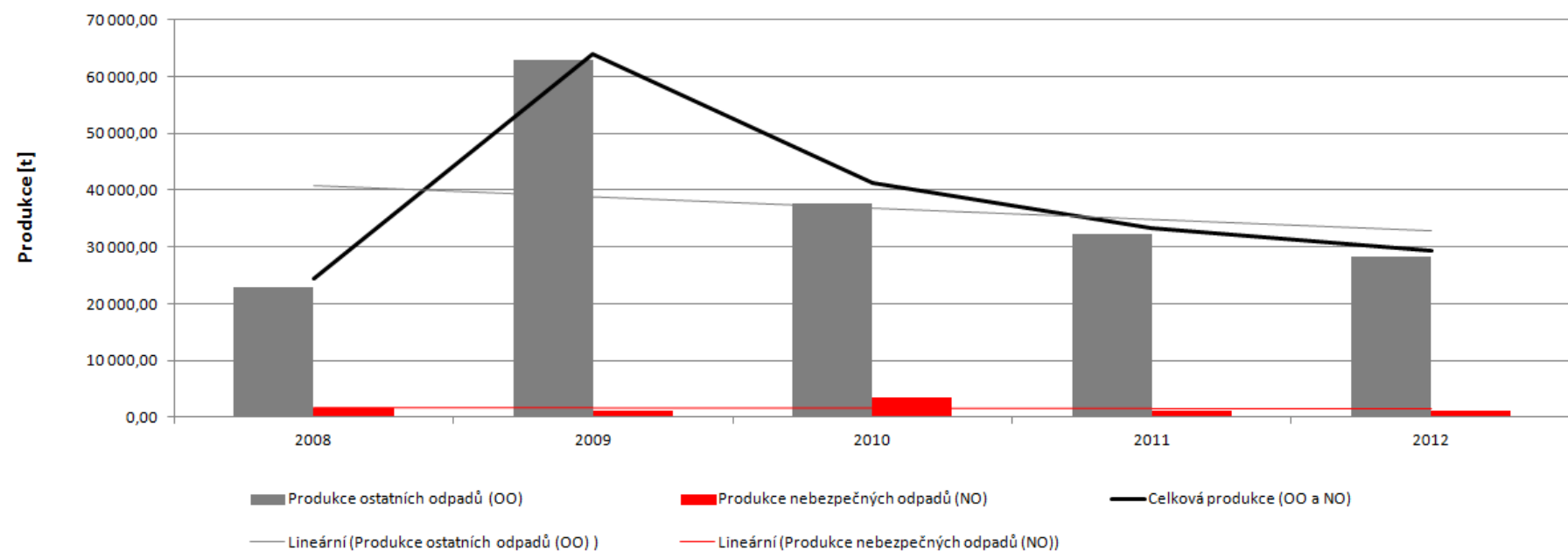
skutečné situaci v letech 1995 a 2000. Dále je důležité připustit, že zvolené vymezení území (ORP) je pro hodnocení plnění cílů POH ČR nevypovídající (zvláště pak pro hodnocení nakládání s odpady). Jsou proto vždy slovně hodnoceny jen trendy, které se projevují v období 2008–2012.

Tabulka č. 111: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR – difference oproti roku 2000	DZ pro produkci odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl produkce jednotlivých let k datové základně 2000 [%] ↓			
Produkce odpadů [t]							2008	2009	2010	2011
Produkce ostatních odpadů (OO)	46 285,52	22 951,59	62 898,13	37 724,75	32 150,07	28 190,55	49,59	135,89	81,50	69,46
Produkce nebezpečných odpadů (NO)	2 718,69	1 481,99	1 106,57	3 452,43	1 159,00	1 216,47	54,51	40,70	126,99	42,63
	Změna produkce NO oproti DZ 2000 [%] →						-45,49	-59,30	+26,99	-57,37
Celková produkce (OO a NO)	49 229,22	24 433,58	64 004,70	41 177,18	33 309,07	29 407,02	49,63	130,01	83,64	67,66
	Změna produkce odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-50,37	+30,01	-16,36	-32,34
Podílové ukazatele [%]		2008		2009		2010		2011		2012
Podíl ostatních odpadů na celkové produkci odpadů		93,93		98,27		91,62		96,52		95,86
Podíl nebezpečných odpadů na celkové produkci odpadů		6,07		1,73		8,38		3,48		4,14
Měrné produkce odpadů na obyvatele [kg.obyv⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		27 480		27 435		27 419		27 416		27 398
Měrná produkce všech odpadů (OO a NO)		889,14		2 332,96		1 501,78		1 214,95		1 073,33
Měrná produkce OO		835,21		2 292,62		1 375,86		1 172,68		1 028,93
Měrná produkce NO	300,20	53,93		40,33		125,91		42,27		44,40
Podíl měrné produkce NO k DZ 2000 [%] →		17,96		13,44		41,94		14,08		14,79
Změna měrné produkce NO oproti DZ 2000 [%] →		-82,04		-86,56		-58,06		-85,92		-85,21

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>, http://www.czso.cz/csu/2012edicniplan.nsf/publ/1301-12-r_2012

Graf č. 23: Celková produkce odpadu, produkce OO a NO na území ORP za území 2008–2012

Tabulka č. 112: Celková produkce KO na území ORP za období 2008–2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
200101	Papír a lepenka (BRKO)	O	873,98	704,05	586,35	349,28	394,44
200102	Sklo	O	77,61	119,24	97,73	62,67	110,22
200108	BRO z kuchyní (BRKO)	O	5,50	0,00	0,02	0,00	1,08
200110	Oděvy (BRKO)	O	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00
200111	Textilní materiály (BRKO)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	11,77
200113*	Rozpouštědla	N	1,08	1,40	1,06	0,13	0,17
200114*	Kyseliny	N	0,12	0,41	0,07	0,03	0,03
200115*	Zásady	N	0,01	0,14	0,00	0,01	0,00
200117*	Fotochemikálie	N	0,03	0,00	0,00	0,00	0,01
200119*	Pesticidy	N	1,00	1,20	0,04	0,14	0,07
200121*	Zářivky a jiný odpad obsahující rtuť	N	1,08	0,30	0,18	0,33	0,18
200123*	Vyřazená zařízení obsahující chlorfluoruhlodíky	N	0,46	0,00	0,32	0,00	1,68
200125	Jedlý olej a tuk (BRKO)	O	0,42	0,00	0,42	0,17	10,78
200126*	Olej a tuk neuvedený pod číslem 200125	N	3,23	1,20	0,78	0,62	0,72
200127*	Barvy, tiskařské barvy, lepidla	N	18,53	42,76	36,80	29,64	32,25
200128	Barvy, tiskařské barvy, lepidla a pryskyřice neuvedené pod číslem 200127	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200129*	Detergenty obsahující nebezpečné látky	N	0,35	0,92	0,14	0,20	0,03
200130	Detergenty neuvedené pod číslem 200129	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200131*	Nepoužitelná cytostatika	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200132*	Jiná nepoužitelná léčiva neuvedená pod číslem 200131	N	0,04	0,02	0,05	0,02	0,61
200133*	Baterie a akumulátory, zařazené pod čísla 160601, 160602 nebo pod číslem 160603 a netříděné baterie a akumulátory obsahující tyto baterie	N	4,28	7,28	3,89	1,82	0,15
200134	Baterie a akumulátory neuvedené pod číslem 200133	O	0,00	1,13	0,00	0,00	0,00
200135*	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení obsahující	N	1,18	0,83	1,54	1,27	4,88

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
	nebezpečné látky neuvedené pod čísla 200121 a 200123						
200136	Vyřazené elektrické a elektronické zařízení neuvedené pod čísla 200121, 200123 a 200135	O	0,50	1,77	1,52	0,49	1,39
200137*	Dřevo obsahující nebezpečné látky	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137 (BRKO)	O	0,00	400,50	0,00	0,00	0,67
200139	Plasty	O	74,83	142,05	89,99	101,40	140,48
200140	Kovy	O	2 720,51	1 539,99	1 684,36	1 564,47	1 307,56
200141	Odpady z čištění komínů	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200199	Další frakce jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,06
200201	Biologicky rozložitelný odpad (BRKO)	O	369,43	250,55	333,85	338,41	692,52
200202	Zemina a kameny	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200203	Jiný biologicky nerozložitelný odpad	O	0,00	35,64	5,46	0,00	0,92
200301	Směsný komunální odpad (BRKO)	O	6 411,77	11 145,39	8 777,47	5 728,97	6 553,36
200302	Odpad z tržišť (BRKO)	O	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00
200303	Uliční smetky	O	25,20	0,00	7,29	14,14	15,03
200304	Kal ze septiků a žump	O	723,76	0,00	0,00	0,00	0,00
200306	Odpad z čištění kanalizace	O	0,00	0,00	0,00	50,00	28,00
200307	Objemný odpad (BRKO)	O	1 409,02	1 123,47	878,65	926,04	945,19
200399	Komunální odpady jinak blíže neurčené	O	0,50	24,77	33,71	0,00	0,18
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	489,77	559,51	378,39	429,19	519,44
150102	Plastové obaly	O	213,04	341,59	357,84	398,80	484,98
150103	Dřevěné obaly	O	6,61	3,70	6,46	7,91	8,20
150104	Kovové obaly	O	2,14	0,57	0,04	0,53	0,42
150105	Kompozitní obaly	O	2,26	3,61	5,11	10,25	12,37
150106	Směsné obaly	O	59,16	73,94	112,92	34,05	141,51
150107	Skleněné obaly	O	265,20	230,46	236,53	263,01	268,08
150109	Textilní obaly	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Katalogové číslo odpadu	Název druhu odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
150110*	Obaly obsahující zbytky nebezpečných látek nebo obaly těmito látkami znečištěné	N	123,82	85,42	105,41	118,09	176,39
150111*	Kovové obaly obsahující nebezpečnou výplňovou hmotu (např. azbest) včetně prázdných tlakových nádob	N	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Celková produkce KO			13 886,40	16 843,92	13 744,80	10 432,06	11 865,80
Celková produkce BRKO (vybrané kódy ze sk. 20), původní hmotnost odpadu [t]			9 070,12	13 624,08	10 577,18	7 342,86	8 609,81
Hmotnost BRKO přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu [t]			4 749,69	7 042,02	5 397,73	3 715,57	4 537,49

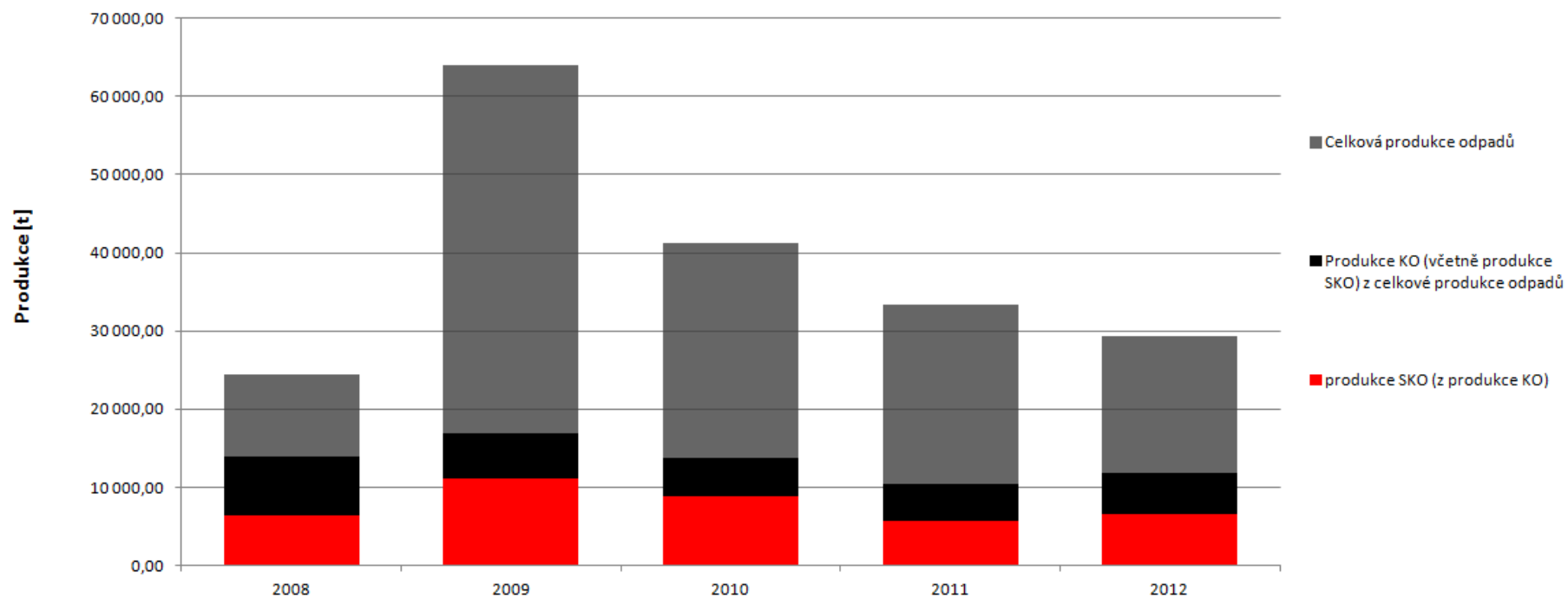
Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Tabulka č. 113: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce odpadů	24 433,58	64 004,70	41 177,18	33 309,07	29 407,02	+161,95	-35,67	-19,11	-11,71
Celková produkce KO	13 886,40	16 843,92	13 744,80	10 432,06	11 865,80	+21,30	-18,40	-24,10	+13,74
Celková produkce SKO	6 411,77	11 145,39	8 777,47	5 728,97	6 553,36	+73,83	-21,25	-34,73	+14,39
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl KO na celkové produkci odpadů	56,83		26,32		33,38		31,32		40,35
Podíl SKO na produkci KO	46,17		66,17		63,86		54,92		55,23
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	27 480		27 435		27 419		27 416		27 398
Měrná produkce KO	505,33		613,96		501,29		380,51		433,09
Měrná produkce SKO	233,32		406,25		320,12		208,96		239,19

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 24: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008–2012

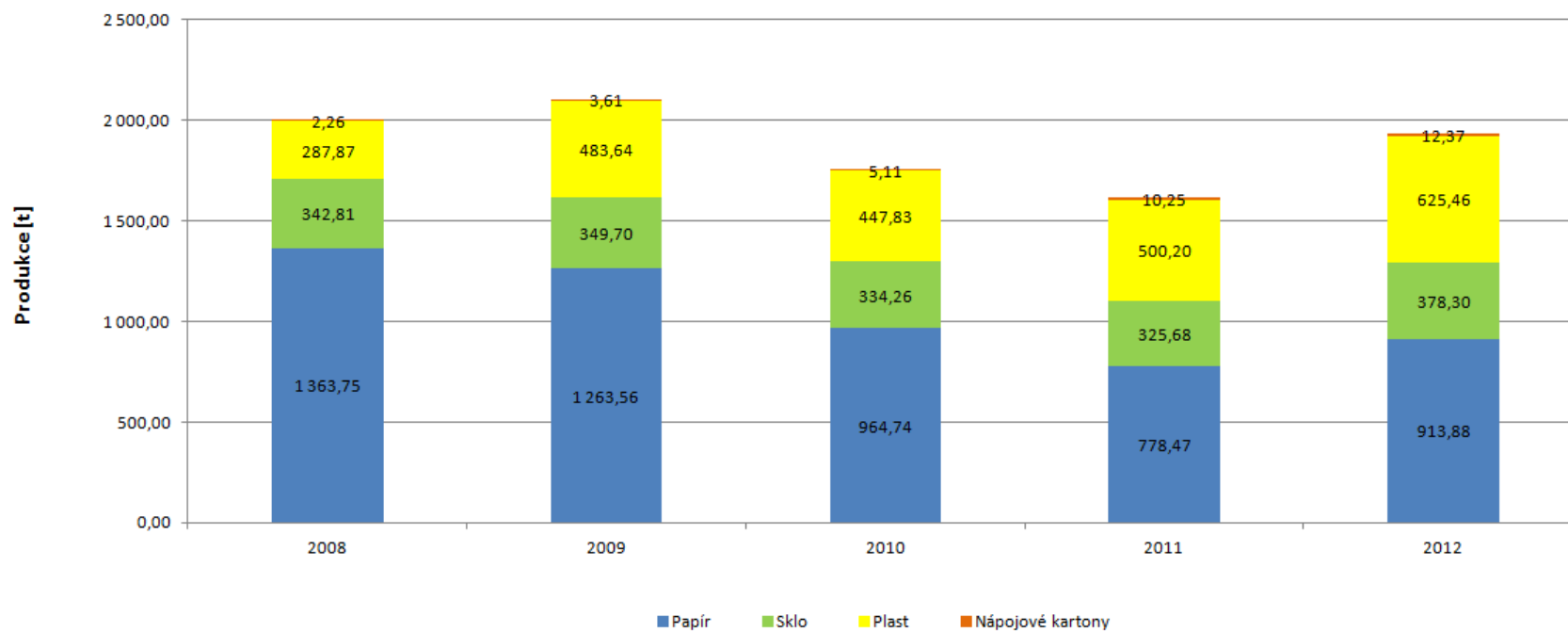

Tabulka č. 114: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012

Produkce odpadů [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
							2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	1 363,75	1 263,56	964,74	778,47	913,88	-7,35	-23,65	-19,31	+17,39
Sklo	150107, 200102	342,81	349,70	334,26	325,68	378,30	+2,01	-4,41	-2,57	+16,15
Plast	150102, 200139	287,87	483,64	447,83	500,20	625,46	+68,01	-7,40	+11,69	+25,04
Nápojové kartony	150105	2,26	3,61	5,11	10,25	12,37	+59,82	+41,50	+100,63	+20,67
Celkem separovaný sběr		1 996,69	2 100,51	1 751,94	1 614,60	1 930,01	+5,20	-16,59	-7,84	+19,53
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]		2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP		27 480		27 435		27 419		27 416		27 398
Měrná produkce tříděného papíru		49,63		46,06		35,19		28,39		33,36
Měrná produkce tříděného skla		12,47		12,75		12,19		11,88		13,81
Měrná produkce tříděného plastu		10,48		17,63		16,33		18,24		22,83
Měrná produkce tříděných nápojových kartonů		0,08		0,13		0,19		0,37		0,45
Měrná produkce tříděného odpadu		72,66		76,56		63,90		58,89		70,44

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 25: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012

Tabulka č. 115: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008–2012 podrobně

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
020101	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020103	Odpad rostlinných pletiv	O	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020106	Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kapalné odpady, soustředované odděleně a zpracováváné mimo místo vzniku	O	0,00	638,40	685,79	736,09	820,92
020107	Odpady z lesnictví	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020201	Kaly z praní a z čištění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020203	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020204	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	2,00	1,00	0,00	0,00	0,00
020301	Kaly z praní, čištění, loupání, odstřeďování a separace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020304	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,58	19,30	28,45	31,94	22,39
020399	Odpady jinak blíže neurčené	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020305	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020401	Zemina z čištění a praní řepy	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020403	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020501	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,03	0,00	2,01	0,00	0,00
020502	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020601	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,92	7,57	11,60	9,16
020603	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020701	Odpad z praní, čištění a mechanického zpracování surovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020702	Odpad z destilace lihovin	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020704	Suroviny nevhodné ke spotřebě nebo zpracování	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
020705	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030101	Odpadní kůra a korek	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030105	Piliny, hobliny, odřezky, dřevo, dřevotřískové desky a dýhy, neuvedené pod číslem 030104	O	1 195,20	0,00	0,00	0,00	0,00
030301	Odpadní kůra a dřevo	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030307	Mechanicky oddělený výmět z rozvlákňování odpadního papíru a	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

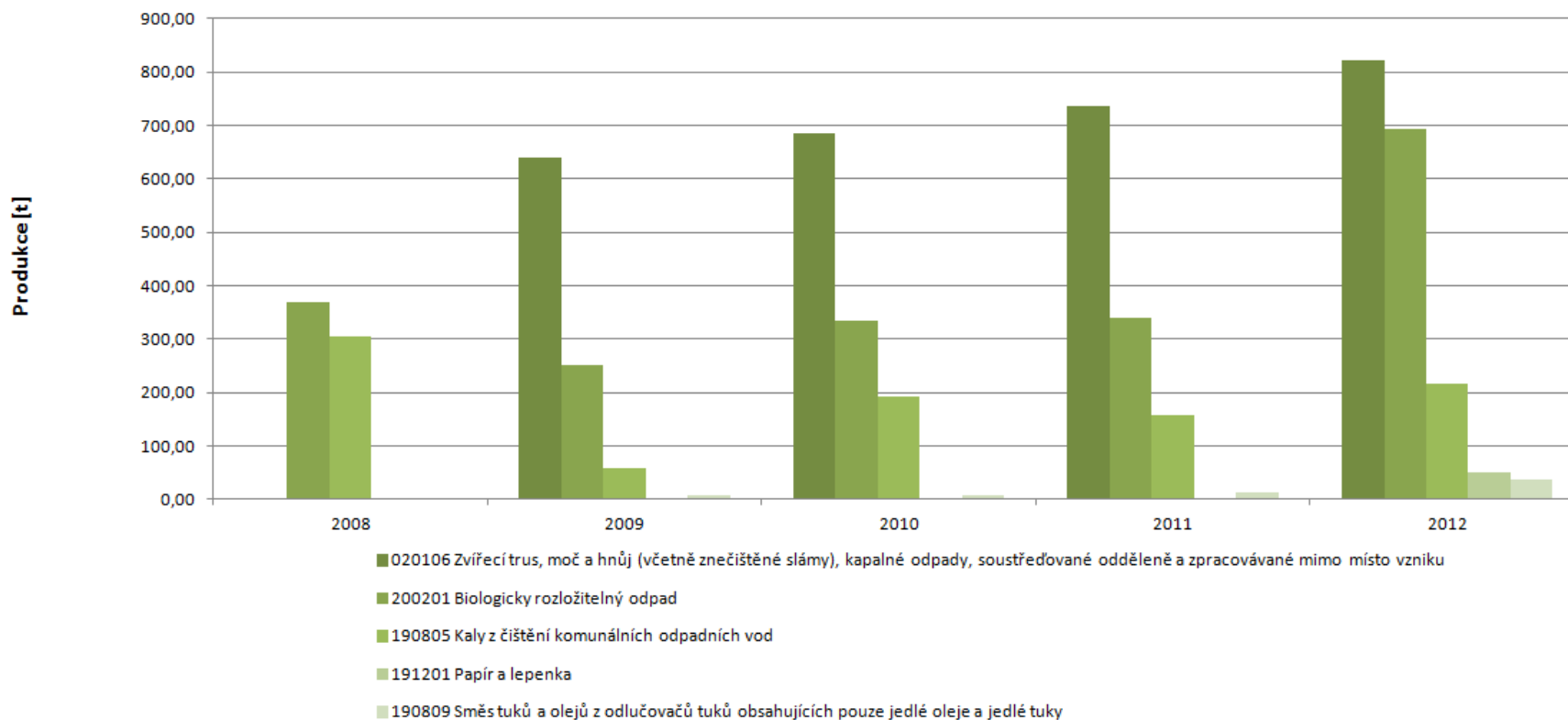
Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
	lepenky						
030308	Odpady ze třídění papíru a lepenky určené k recyklaci	O	7,81	0,00	0,00	0,00	0,00
030309	Odpadní kaustifikační kal	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030310	Výmětová vlákna, kaly z mechanického oddělování obsahující vlákna, výplně povrchové vrstvy z mechanického třídění	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
030311	Kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod číslem 030310	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040101	Odpadní klišovka a štípenka	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040107	Kaly neobsahující chrom, zejména kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040210	Organické hmoty z přírodních produktů (např. tuk, vosk)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040220	Ostatní kaly z čištění odpadních vod v místě jejich vzniku neuvedené pod 040219	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
040221	Odpady z nezpracovaných textilních vláken	O	1,64	5,49	6,66	0,08	0,22
040222	Odpady ze zpracovaných textilních vláken	O	26,78	26,58	27,71	23,66	23,07
150101	Papírové a lepenkové obaly	O	489,77	559,51	378,39	429,19	519,44
150103	Dřevěné obaly	O	6,61	3,70	6,46	7,91	8,20
160306	Organické odpady neuvedené pod číslem 160305	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
170201	Dřevo	O	0,80	10,49	0,50	1,77	13,60
190503	Kompost nevyhovující jakosti	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190603	Extrakty z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190604	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování komunálního odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190605	Extrakty z anaerobního zpracování odpadů živočišného a rostlinného původu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190606	Produkty vyhnívání z anaerobního zpracování živočišného a rostlinného odpadu	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190805	Kaly z čištění komunálních odpadních vod	O	304,00	58,48	193,41	156,30	216,74
190809	Směs tuků a olejů z odlučovačů tuků obsahujících pouze jedlé oleje a jedlé tuky	O	0,00	6,71	8,60	13,40	36,80

Katalogové číslo odpadu	Název druhu biologicky rozložitelného odpadu	Kategorie odpadu	Produkce jednotlivých druhů odpadů [t]				
			2008	2009	2010	2011	2012
190812	Kaly z biologického čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190811	O	0,00	60,00	0,00	0,00	0,00
190814	Kaly z jiných způsobů čištění průmyslových odpadních vod neuvedené pod číslem 190813	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190901	Pevné odpady z primárního čištění (z česlí a filtrů)	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190902	Kaly z čiření vody	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
190903	Kaly z dekarbonizace	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
191201	Papír a lepenka	O	0,00	0,00	0,00	1,19	49,10
191207	Dřevo neuvedené pod číslem 191206	O	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
200101	Papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet	O	873,98	704,05	586,35	349,28	394,44
200108	Biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven	O	5,50	0,00	0,02	0,00	1,08
200110	Oděvy	O	0,00	0,12	0,12	0,00	0,00
200111	Textilní materiály	O	0,00	0,00	0,00	0,00	11,77
200125	Jedlý olej a tuk	O	0,42	0,00	0,42	0,17	10,78
200138	Dřevo neuvedené pod číslem 200137	O	0,00	400,50	0,00	0,00	0,67
200201	Biologicky rozložitelný odpad	O	369,43	250,55	333,85	338,41	692,52
200301	Směsný komunální odpad	O	6 411,77	11 145,39	8 777,47	5 728,97	6 553,36
200302	Odpad z tržišť	O	0,00	0,00	0,30	0,00	0,00
200304	Kal ze septiků a žump	O	723,76	0,00	0,00	0,00	0,00
200307	Objemný odpad	O	1 409,02	1 123,47	878,65	926,04	945,19
Celková produkce BRO			11 869,10	15 014,65	11 922,72	8 756,00	10 329,46

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 26: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012

Graf. č. 26 byl sestaven na základě identifikovaných pěti množstevně nejvíce zastoupených druhů BRO za rok 2012 na území ORP (vyjma: 150101 papírové a lepenkové obaly, 200101 papír a lepenka, s výjimkou papíru s vysokým leskem a odpadu z tapet, 200301 směsný komunální odpad a 200307 objemný odpad).

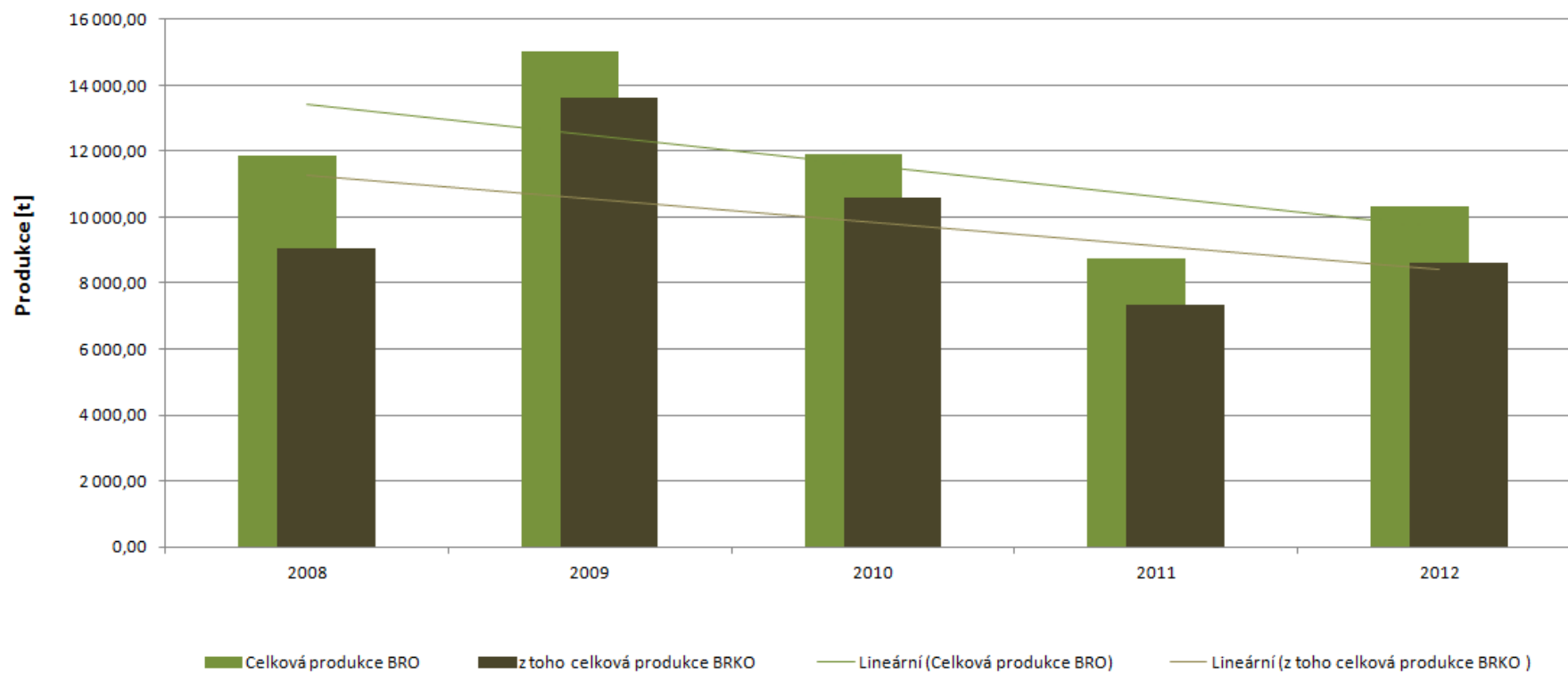

Tabulka č. 116: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012

Produkce BRO a BRKO [t]	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
						2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Celková produkce BRO	11 869,10	15 014,65	11 922,72	8 756,00	10 329,46	+26,50	-20,59	-26,56	+17,97
z toho celková produkce BRKO	9 070,12	13 624,08	10 577,18	7 342,86	8 609,81	+50,21	-22,36	-30,58	+17,25
Podílové ukazatele [%]	2008		2009		2010		2011		2012
Podíl BRKO na celkové produkci BRO	76,42		90,74		88,71		83,86		83,35
Měrné produkce odpadů [kg.obyv. ⁻¹]	2008		2009		2010		2011		2012
Počet obyvatel v území ORP	27 480		27 435		27 419		27 416		27 398
Měrná produkce BRO	431,92		547,28		434,83		319,38		377,02
Měrná produkce BRKO	330,06		496,59		385,76		267,83		314,25

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 27: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008–2012

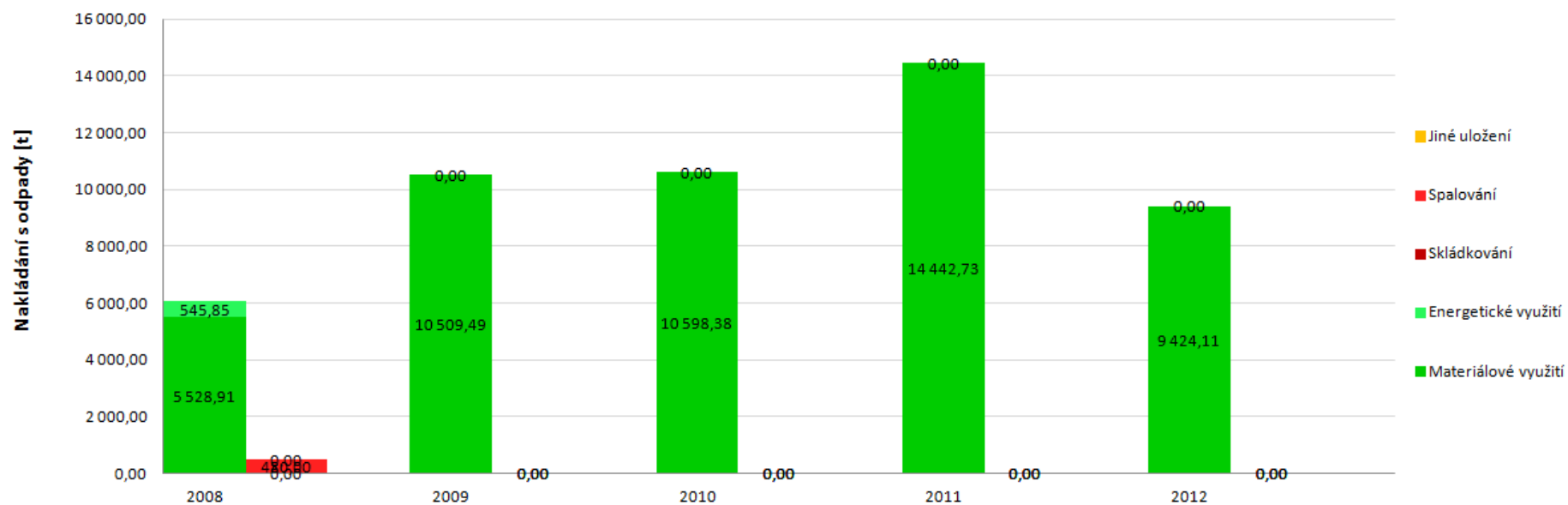

Tabulka č. 117: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cílů POH ČR - difference oproti roku 2000		DZ pro produkci, využití a skládkování odpadů 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓			
Hlavní způsoby nakládání s odpady [t]								2008	2009	2010	2011
Využití	Materiálové využití	6 853,72	5 528,91	10 509,49	10 598,38	14 442,73	9 424,11	80,67	153,34	154,64	210,73
		Podíl materiálového využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		13,92	22,63	16,42	25,74	43,36	32,05				
	Energetické využití	53,34	545,85	0,00	0,00	0,00	0,00	1023,25	0,00	0,00	0,00
	Celkem vybrané způsoby využití	6 857,75	6 074,76	10 509,49	10 598,38	14 442,73	9 424,11	88,58	153,25	154,55	210,60
		Podíl využití odpadů z celkové produkce [%] ↓									
		13,93	24,86	16,42	25,74	43,36	32,05				
Celková produkce odpadů		49 229,22	24 433,58	64 004,70	41 177,18	33 309,07	29 407,02				
Odstranění	Skládkování	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Změna skládkování odpadů oproti DZ 2000 [%] →						-	-	-	-
	Spalování	480,00						Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
								- 100,00	0	0	0
	Jiné uložení	0,00						0	0	0	0
Celkem vybrané způsoby odstranění	480,00						0	0	0	0	

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 28: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění

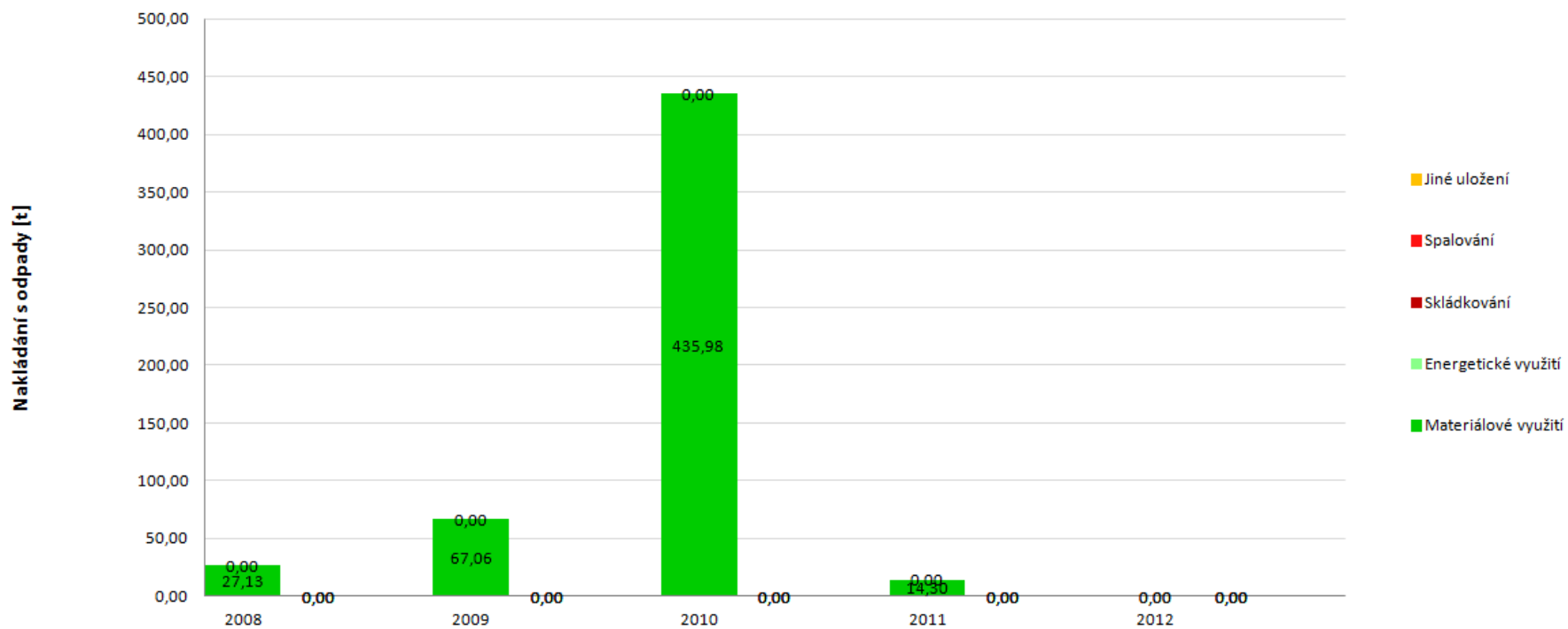

Tabulka č. 118: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 2000		Způsob nakládání	DZ pro produkci a využití KO 2000	2008	2009	2010	2011	2012	Podíl nakládání s odpady v jednotlivých letech k DZ 2000 [%] ↓				
									2008	2009	2010	2011	
Nakládání s odpady [t]													
KO	Využití	Materiálové využití	25,39	27,13	67,06	435,98	14,30	0,00	106,87	264,15	1 717,39	56,33	
			Podíl materiálového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓							Změna materiálového využití KO oproti DZ 2000 [%] ↓			
			0,28	0,20	0,40	3,17	0,14	0,00	+06,87	+164,15	+1617,39	-43,67	
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Celkem vybrané způsoby využití	23,33	27,13	67,06	435,98	14,30	0,00	116,28	287,41	1 868,61	61,29	
			Podíl celkového využití KO z celkové produkce KO [%] ↓										
			0,25	0,20	0,40	3,17	0,14	0,00	Meziroční změna [%] ↓				
	Celková produkce KO [t]		9 191,47	13886,40	16843,92	13744,80	10432,06	11865,80	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
SKO	Využití	Materiálové využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Celkem vybrané způsoby využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
	Odstranění	Skládkování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Spalování		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Celkem vybrané způsoby odstranění		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 29: Nakládání s KO na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění KO

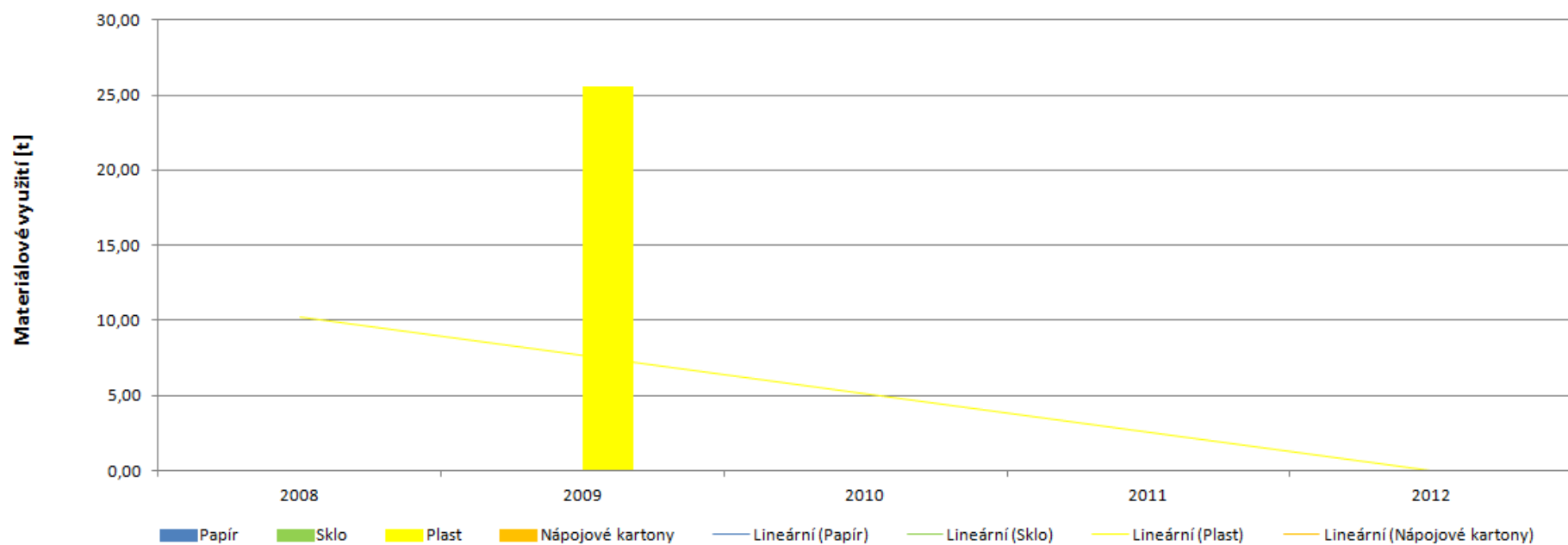

Tabulka č. 119: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008–2012

Nakládání se separovaným sběrem [t]	Katalogové číslo tříděného odpadu	Způsob nakládání jednotlivými komoditami	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓			
								2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Papír	150101, 200101	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Sklo	150107, 200102	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Plast	150102, 200139	Materiálové využití	0,00	25,56	0,00	0,00	0,00	0	+100,00	0	0
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
Nápojové kartony	150105	Materiálové využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Energetické využití	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
		Odstranění	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 30: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008–2012

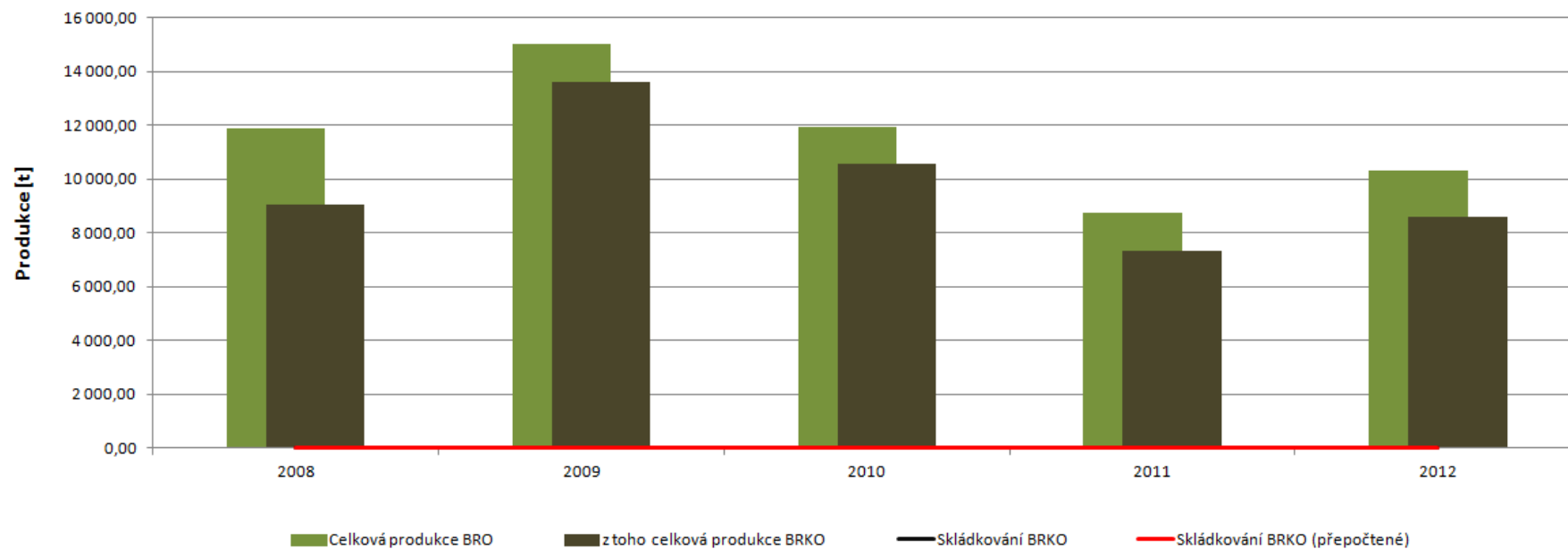

Tabulka č. 120: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008–2012

Hmotnostní ukazatele a popis stavu plnění cíle POH ČR - difference oproti roku 1995		Způsob nakládání	DZ pro skládkování ání BRKO 1995	2008	2009	2010	2011	2012	Meziroční změna [%] ↓				
									2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012	
Nakládání s BRO a BRKO [t]													
BRO	Využití	Materiálové využití		67,31	41,50	1 804,29	14,30	376,61	-38,34	4247,70	-99,21	2533,62	
		Energetické využití		545,85	0,00	0,00	0,00	0,00	- 100,00	0	0	0	
	Odstranění	Skládkování (původní hmotnost odpadu)		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
		Spalování		480,00	0,00	0,00	0,00	0,00	- 100,00	0	0	0	
		Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
BRKO	Využití	Materiálové využití		26,81	41,50	435,98	14,30	0,00	54,79	950,55	-96,72	-100,00	
		Energetické využití		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0	
	Odstranění	Skládkování	Původní hmotnost odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2009	2010	2011	2012
			Hmotnost odpadu přepočtená na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0	0	0	0
			Měrné skládkování - pro porovnání s cílem POH (přepočteno na obsah biologicky rozložitelné složky v odpadu)		Měrné skládkování BRKO přepočtené na obsah biologicky rozložitelné složky [kg.obyv. ⁻¹] ↓					0	0	0	0
					148,00	0,00	0,00	0,00	0,00				
			Procentuální změna měrného skládkování BRKO na obyvatele oproti DZ 1995 [%] →					-100,00	-100,00	-100,00	-100,00		
		Spalování	Jiné uložení		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	Meziroční změna [%] ↓			
										2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
										0	0	0	0
					0	0	0	0	0	0	0	0	

Zdroj dat: <http://isoh.cenia.cz/groupisoh/>

Graf č. 31: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008–2012

6. Téma 4.: Servis samosprávám

6.1. Analytická část: definice a analýza řešených problémů

Vedle třech povinných oblastí, které jsou v projektu řešeny, bylo tématem jednání se zástupci obcí – ať už na prvním, neoficiálním setkání s nimi, které proběhlo v únoru 2014, tak během komunikace v rámci již proběhlých dotazníkových šetření – také čtvrté, tzv. volitelné téma. Definitivně si zástupci obcí toto téma zvolili a odsouhlasili jako volitelné k dalšímu rozpracování na prvním oficiálním setkání dne 12. 6. 2014. Věnování se tomuto tématu by mělo obcím pomoci řešit jejich „individuální“ problémy, které jsou pro ten který region typické.

První výsledky ohledně volitelného tématu přineslo dotazníkové šetření v první fázi realizace projektu, z něž vyplynulo, že zájem je především o následující oblasti:

- sdílené/společné služby – právní podpora, veřejné zakázky, daňové poradenství, IT služby apod. (16)
- cestovní ruch (5)
- kultura, sport (4)
- bezpečnost, zaměstnanost (2)
- doprava, malé pošty (1)

Vzhledem k četnosti odpovědí (která je výše uvedena v závorce) byly jako volitelné téma na území ORP Dvůr Králové nad Labem navrženy tzv. sdílené služby, rovněž označované jako servis samosprávám. Toto téma bylo blíže představeno na prvním oficiálním setkání se zástupci obcí, které se uskutečnilo, jak už bylo uvedeno, 12. června 2014 ve Dvoře Králové nad Labem a jehož se zúčastnilo 15 představitelů z celkem 28. Následné hlasování potvrdilo výsledky z dotazníkového šetření, neboť téma servis samosprávám bylo jednomyslně schváleno.

Přítomní starostové výběr volitelného tématu ocenili i při diskuzi, která představení tématu provázela. Vyjma města Dvora Králové nad Labem se v ORP nacházejí menší obce, které nedisponují prakticky žádnými zaměstnanci. Celá obecní agenda, která je velmi obsáhlá a není vždy snadno zvládnutelná, tedy leží na bedrech starostů, kteří v obcích navíc mnohdy působí jako neuvolnění. Je však nutno podotknout, že i zástupce Dvora Králové nad Labem podpořil navrhované téma, neboť si je vědom jeho potřeby. Tuto myšlenku dále podpořili starostové jednoho ze zastoupených mikroregionů, kde v některých oblastech tato spolupráce funguje a kde se osvědčila, byť v menším rozsahu. Podstatu vybraného volitelného tématu trefně vystihl jeden ze starostů, který uvedl, že všechny aktivity, které byly doposud v rámci projektu řešeny, jsou službou občanům, zatímco volitelné téma v tomto znění je konečně pomocí obecním úřadům a starostům.

6.1.1. Vymezení a zdůvodnění řešeného problému

Jak již bylo uvedeno výše, téma servis samosprávám se mezi představiteli obcí z území ORP Dvůr Králové nad Labem setkala s velkým ohlasem. Důvodem je velký rozsah a složitost obecní agendy, kterou reflektuje i výběr dílčích agend volitelného tématu, který byl stanoven ze strany SMO: právní podpora, ekonomické agendy, dotační management, veřejné zakázky, IT podpora, technická a stavební podpora, rozvoj obce. Tyto agendy byly dále rozpracovány do dílčích témat, která činnosti vymezují konkrétněji.

Metodika zpracování

Pro podrobnější zjištění současného stavu i možného budoucího zájmu o tyto služby bylo využito další dotazníkové šetření, které proběhlo v měsících červenci, srpnu a září 2014 nejčastěji formou řízených rozhovorů s představiteli obcí, v některých případech pak pouze formou konzultace prostřednictvím jiných komunikačních prostředků (telefon, mail). Na sběru dat a informací se podílely dvě členky projektového týmu, které rozhovory se starosty vedly a jejich odpovědi zaznamenávaly do odpovědních archů. Alespoň část dotazníků vyplnila většina obcí, konkrétně 22 z 28. Nezáměr zbývajících obcí byl ve dvou případech (Kocbeře, Nemojov) způsoben rozhodnutím o nezapojení se do projektu, s čímž koresponduje i názor představitele obce Třebihošť, který projekt nepovažuje za přínosný. V jednom případě bylo důvodem k odmítnutí zvolené téma jako takové (obec Hřibojedy by vzhledem k blízkosti známé turistické atraktivity – tzv. Braunova betlému – upřednostnila jako volitelné téma cestovní ruch). Dvě obce nestihly dotazníky odevzdat v požadovaném časovém horizontu, ačkoli zájem o projekt v minulosti deklarovaly. U povinných částí dotazníku se návratnost pohybuje těsně pod 80 procenty, podstatně menší je u podkladů pro finanční analýzu, kde se pohybuje pouze okolo 50 procent, což však bude blíže popsáno přímo v části zabývající se finanční analýzou. Rozhovorů se většině případů (18 x $\approx$ 80 %) účastnili starostové obcí, ve třech případech místostarostové, jedenkrát byl zpovídaným pracovník obecního úřadu, který byl pověřen starostou obce.

Základní informace

Území ORP Dvůr Králové nad Labem je tvořeno 28 obcemi, z nichž pouze jedna – právě Dvůr Králové nad Labem – má statut města. V ostatních případech se jedná o menší obce. Z následující tabulky je jasně vidět, jaká je struktura obcí podle počtu obyvatel. Více než dvě třetiny z nich mají méně než 500 obyvatel, což má návaznost na počet členů zastupitelstva, a tedy počet osob pracujících pro obec.

Tabulka č. 121: Struktura obcí dle počtu obyvatel (celý SO ORP)

Počet obyvatel	Do 199	200 – 499	500 – 999	1000 – 1999	Více než 10000
Počet obcí	8	13	4	2	1

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 122: Struktura obcí dle počtu zastupitelů (dle dotazníků)

Počet zastupitelů	7	9	11	15	21
Počet obcí	11	7	2	1	1

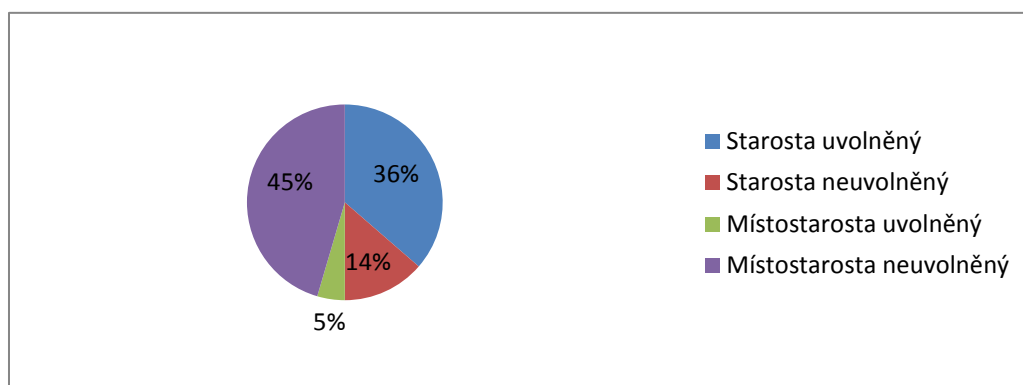
Zdroj: vlastní šetření

To je nezanedbatelná informace, protože během šetření v území se ukázalo, že výsledky jsou někdy ovlivněny profesním zaměřením představitelů jednotlivých obcí. Ti pochopitelně nemají zájem o zajištění služeb v oboru, v němž se normálně pohybují, a agendu si zajišťují sami. Některé obory se však v některých případech překrývají s dílčími agendami volitelného tématu, které jsou následně zástupci obcí vnímány jako zbytečné. Vzhledem k blížícím se komunálním volbám a možné změně ve vedení obcí je však otázkou, zda toto uvažování není poněkud krátkozraké.

Z dotazníkového šetření vyplynulo, že naprostá většina obcí má pouze jednoho uvolněného zastupitele, a to starostu, jen jedna obec (kromě Dvora Králové nad Labem, který je uveden samostatně) má uvolněného starostu i místostarostu a šest obcí nemá uvolněného žádného ze zastupitelů. Počet zastupitelů se pohybuje mezi 7 a 21, přičemž – jak vyplývá i z tabulky výše – nejčastěji mají obce sedm zastupitelů a pohybují se tedy na dolní hranici možného počtu členů zastupitelstva daného zákonem. Velké rozdíly nejsou patrné ani u jediného města v řešeném území, Dvora Králové nad Labem, které má 21 členů zastupitelstva, z nichž tři jsou uvolnění. Zde je prakticky celá agenda řešena pomocí širokého úřednického aparátu, kdy Město Dvůr Králové nad Labem zaměstnává přes 200 osob, z toho například devět účetních či dva právníky.

239

Graf č. 32: Podíl uvolněných a neuvolněných starostů a místostarostů

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu č. 32 jednoznačně vyplývá převaha neuvolněných představitelů obcí (starostů a místostarostů), jejichž podíl činí 59 procent. Významný je i podíl „nezkušených“ zástupců obcí, tedy těch, kteří pro obce pracují první volební období, který činí 50 procent. Tato skutečnost není zmiňována náhodně, protože zkušenost hraje velkou roli dle sdělení zpovídáných. Započítáme-li mezi nezkušené i starosty ve druhém volebním období, dostaneme se k poměru dvou třetin ku jedné třetině „zkušených“ (tři a více volebních období). Podrobnější informace lze vyčíst z následující tabulky:

Tabulka č. 123: Přehled starostů dle počtu volebních období

Počet volebních období	1	2	3	4	5	6
Počet představitelů obcí	11	4	2	4	0	1

Zdroj: vlastní šetření

Oproti Dvoru Králové nad Labem mají ostatní obce ve správním obvodu ORP podstatně menší počet zaměstnanců. Nadpoloviční většina jich disponuje účetními, které jsou pro chod obcí takřka nezbytné. Dle výsledků šetření obce rovněž hojně využívají pracovníky dotované Úřadem práce v režimu veřejně prospěšných prací. Tito pracovníci však většinou zajišťují méně kvalifikované činnosti související spíše s údržbou než chodem obce jako takovým. Jejich počet navíc není stálý, část pracovníků je pouze sezónních. S ohledem na vybrané oblasti podpory je důležitá informace, že žádná z obcí (opět s výjimkou Dvora Králové nad Labem) nemá vlastního právníka. Obecně se počet zaměstnanců pohybuje od jednoho do deseti.

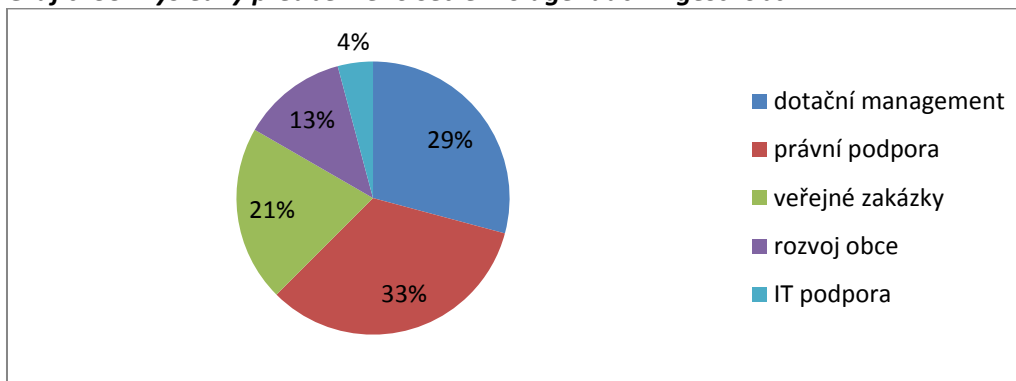
Počet zaměstnanců samozřejmě souvisí s rozsahem výkonu svěřené státní správy. V řešeném území je situace následující: Dvůr Králové nad Labem plní funkci obce s rozšířenou působností (ORP, obec III. stupně) a zároveň obce s pověřeným obecním úřadem (POÚ, obec II. stupně). Ostatní obce jsou tzv. obcemi I. stupně se základním rozsahem výkonu státní správy.

6.1.2. Popis ve správním obvodu (situační analýza, finanční analýza), očekávaný vývoj

Z dotazníkového šetření ve správním obvodu ORP Dvůr Králové nad Labem vyplynulo, že zástupci obcí mají zájem prakticky o všechny dílčí agendy v oblasti sdílených služeb (či servisu samosprávám). Předběžné šetření ukázalo, že nejatraktivnější jsou následující témata:

- právní podpora
- dotační management
- veřejné zakázky

Graf č. 33: Výsledky předběžného šetření o agendách v gesci obcí

Zdroj: vlastní šetření

Řízené rozhovory potvrdily enormní zájem o poradenství v oblasti dotačního managementu a veřejných zakázek, právní podpora, která byla dle předběžného šetření nejžádanější agendou, však mírně ztratila ve prospěch podpory stavební a technické, která se v předběžném šetření vůbec neobjevila, což může být způsobeno tím, že návratnost předběžného průzkumu se pohybovala pouze okolo 30 procent. Během šetření v území se ovšem pomoc v technické a stavební agendě rovněž ukázala jako potřebná. Stejně jako u právní podpory se však jedná o zájem pouze o dílčí činnosti, nikoli o celek jako v případě dotačního managementu a veřejných zakázek.

Metodika zpracování

Vzhledem k dílčím odlišnostem ve zpracovaných dotaznících, ke kterým došlo z důvodu různého přístupu oslovených zástupců obcí k projektu i jednotlivým agendám, obsahují všechny grafy pouze procentuální vyjádření jednotlivých odpovědí, nikoli skutečné počty. Ty by mohly působit zavádějícím dojmem, protože někteří respondenti některé oblasti/činnosti zcela vynechali, jiní naopak uvedli u jedné položky více možností, ať již z důvodu, že se nemohli rozhodnout, nebo z důvodu, že jim obě přišly vhodné. Procentuální znázornění tak má relevantní vyjadřovací hodnotu. Pořadí agend ve vyhodnocení reflektuje pořadí agend v dotazníku, nikoli preference představitelů obcí.

Část II dotazníkového šetření – vyhodnocení

Vzhledem k nepřesnostem v logice zpracování této části dotazníku, kdy nebylo jednoznačně zřejmé, je-li tato část myšlena jako hodnocení současného stavu, nebo jako šetření budoucí poptávky je tato část vyhodnocena dvojím způsobem, a to s ohledem na průběh rozhovorů s představiteli obcí.

Právní podpora

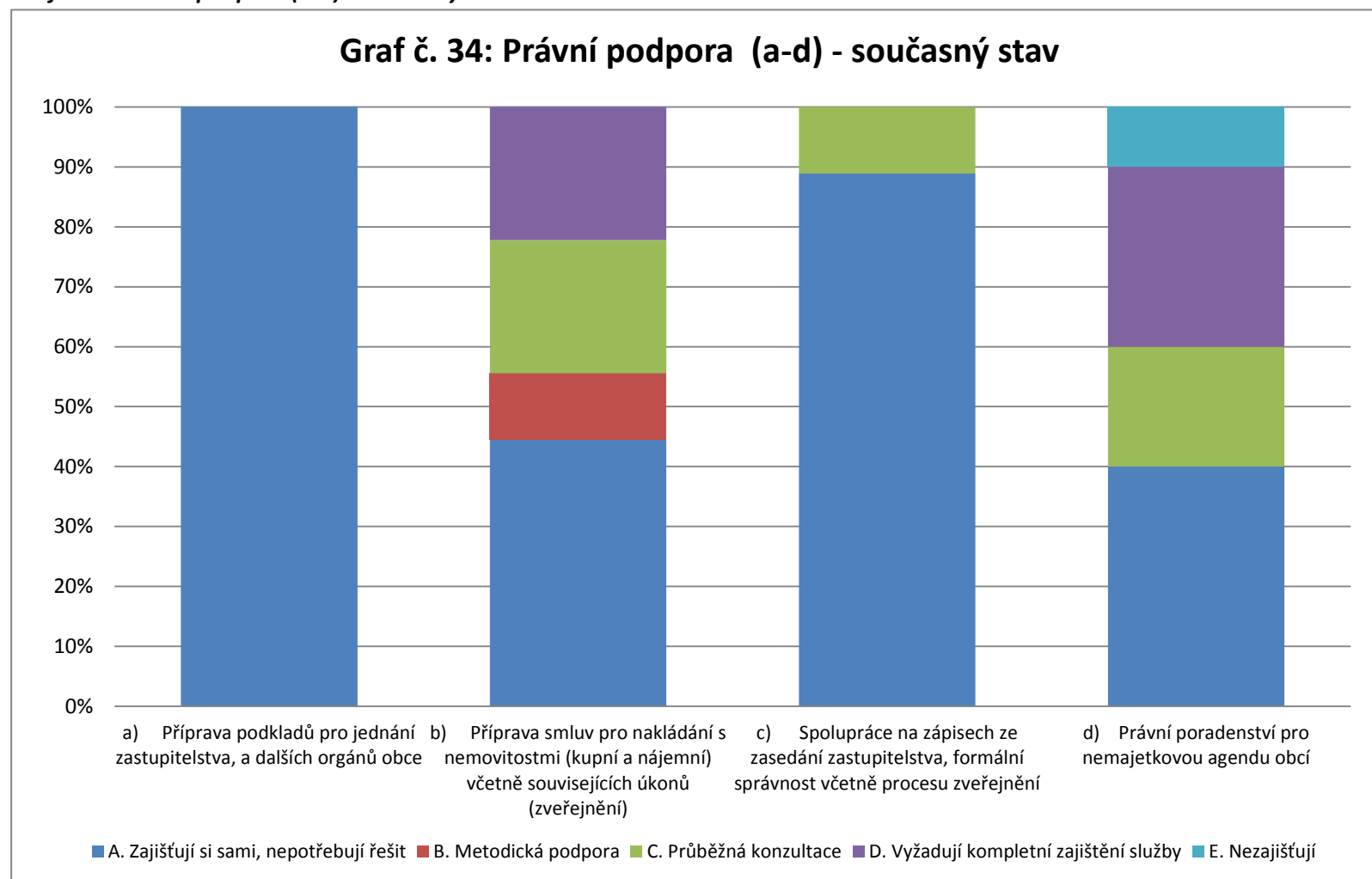
Agendu v oblasti právní podpory si obce v tuto chvíli obce zajišťují převážně samy, a to i v případech, kdy se v ní zcela dobře neorientují. Pokud je to možné, využívají možnosti konzultace např. na Královéhradeckém krajském úřadě (konkrétně v oblasti právního poradenství pro nemajetkovou agendu obcí) nebo na Ministerstvu vnitra (legislativní činnost, vydávání OZV). Dále v této oblasti využívají vzorových materiálů (vzory smluv), v nutných případech a u složitějších případů však využívají i placeného poradenství.

V této oblasti se objevily velké rozdíly mezi již konkrétně rozepsanými činnostmi. Zatímco některé (např. příprava podkladů pro jednání zastupitelstva a dalších orgánů obce) je dle výsledků prakticky zbytečné zajišťovat nějakou externí formou, u jiných je poptávána buď metodická pomoc, nebo alespoň průběžná konzultace. Kompletní zajištění služby by přicházelo v úvahu pouze v případě právního poradenství pro nemajetkovou agendu obcí.

Je však nutné připomenout, že i v případech, kde již metodická pomoc existuje, je i přesto představiteli obcí vyžadována. Příkladem může být, jak již bylo uvedeno výše, legislativní činnost obcí (vydávání OZV), kde jako „konzultant“ působí ministerstvo vnitra. Z šetření dále vyplynulo, že metodická pomoc by mohla spočívat např. ve vydávání informačního bulletinu nebo jiného informačního materiálu, a to především v oblasti informování o změnách legislativy s dopadem na fungování obcí.

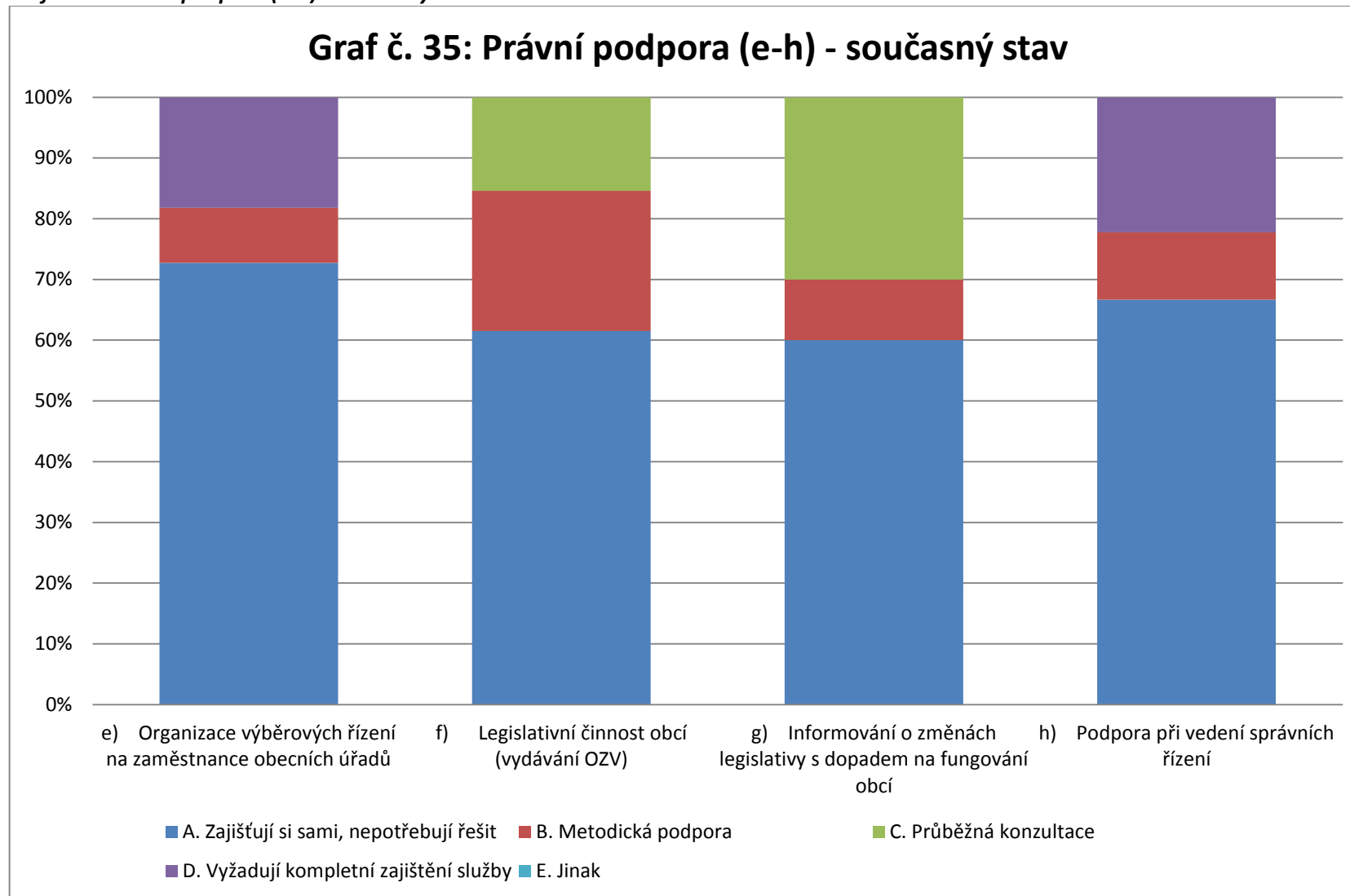
Podrobně jsou výsledky znázorněny v následujících grafech:

Graf č. 34: Právní podpora (a-d) – současný stav

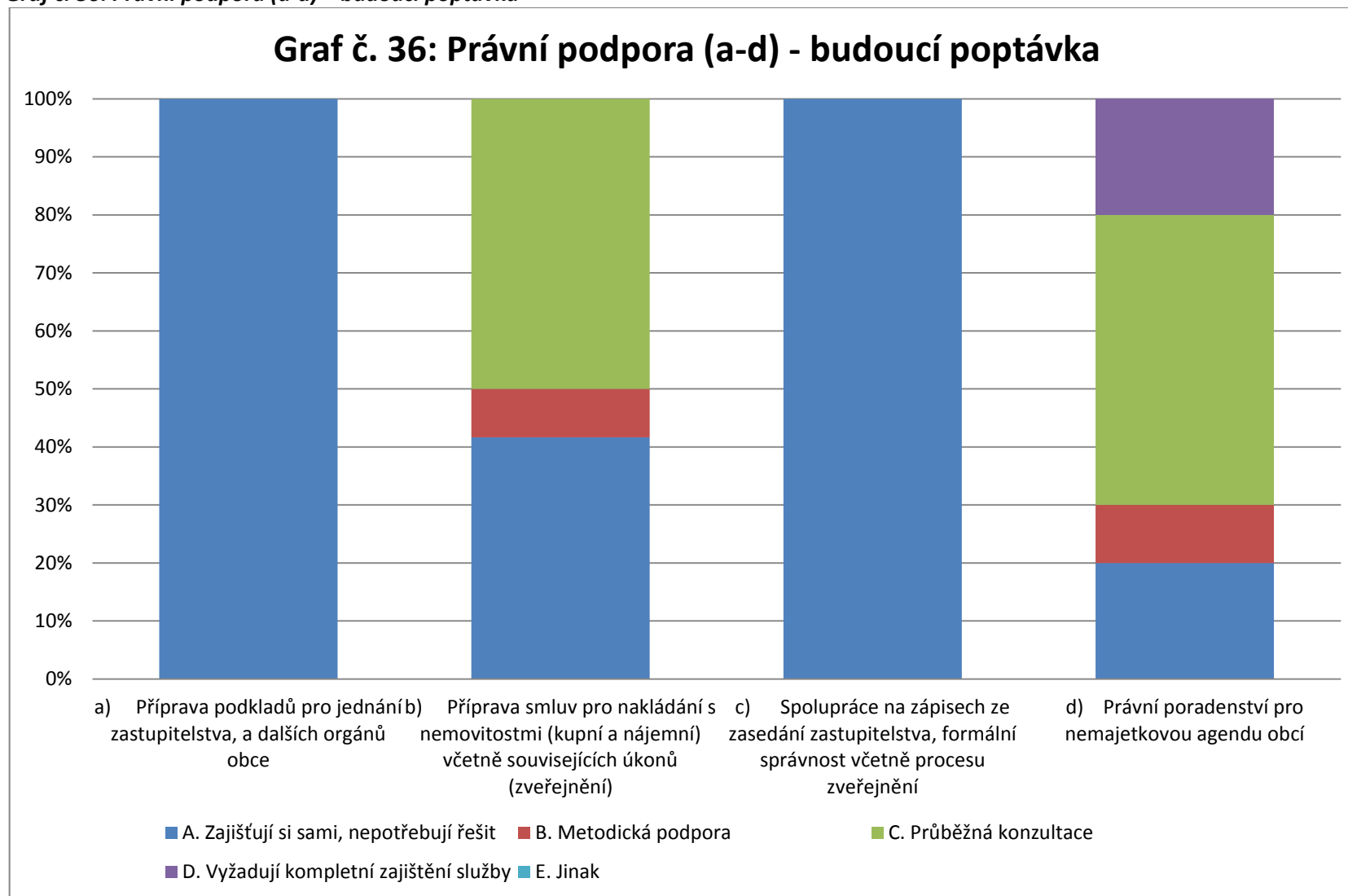
Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 35: Právní podpora (e-h) – současný stav

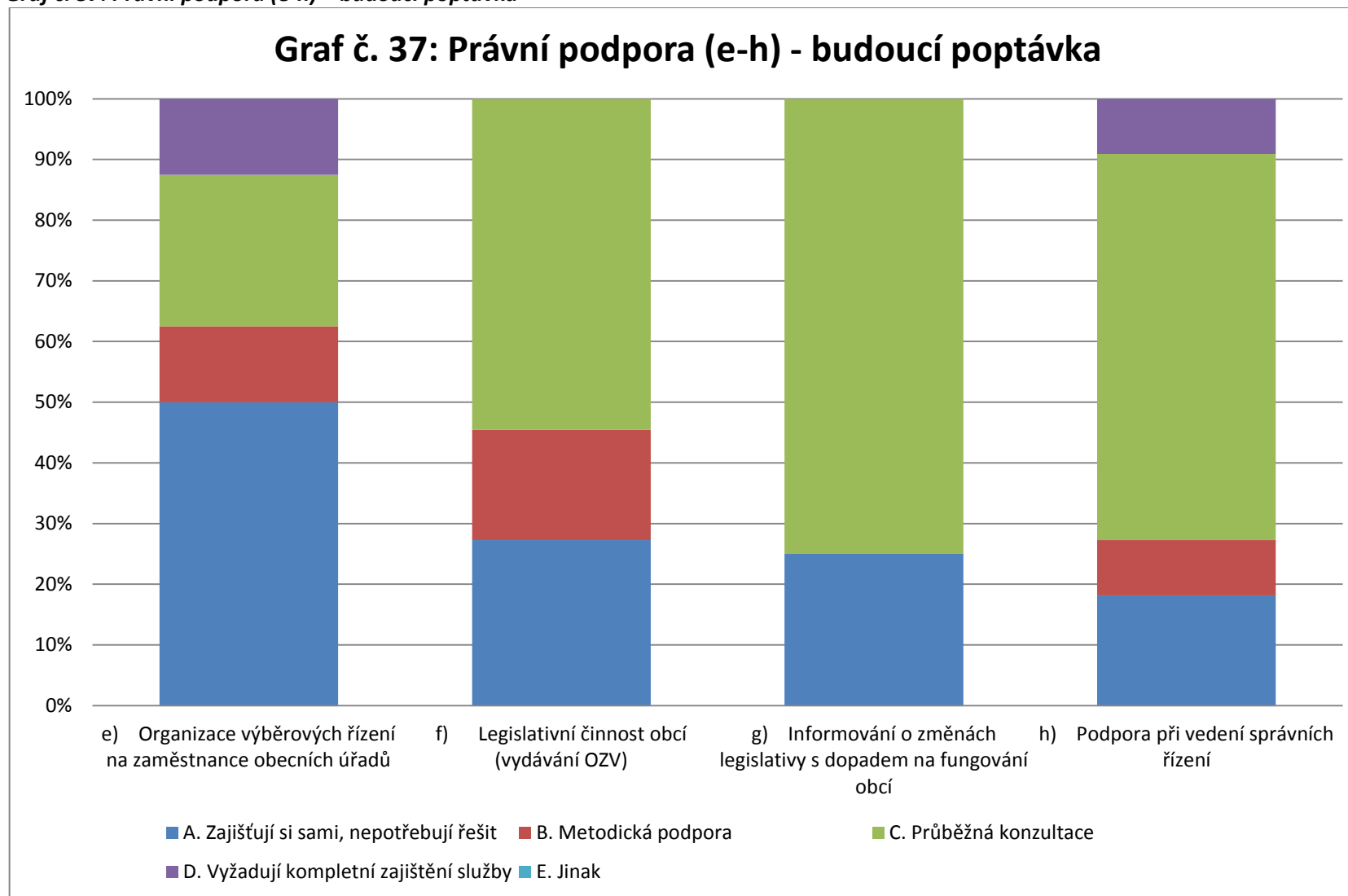
Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 36: Právní podpora (a-d) – budoucí poptávka

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 37: Právní podpora (e-h) – budoucí poptávka

Zdroj: vlastní šetření

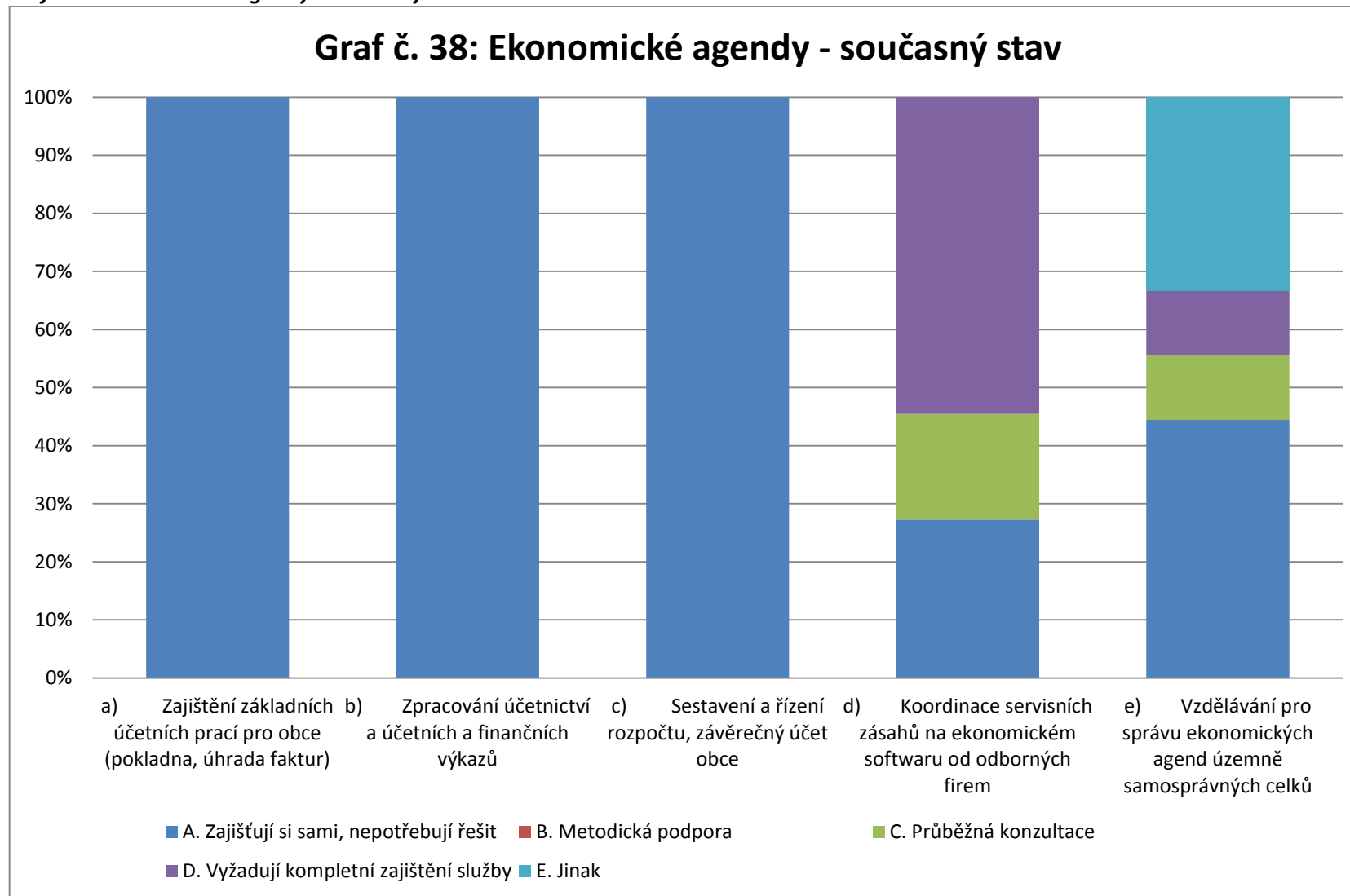
Ekonomické agendy

Oblast ekonomických agend je spolu s IT podporou oblastí, o něž je ze strany představitelů obcí nejmenší zájem. Pravděpodobným důvodem je to, že obce mají ve většině případů osvědčené účetní, s nimiž jsou spokojené a nemají tedy potřebu ekonomické věci řešit. Účetní jim zajišťují veškerou nutnou agendu a samostatně se v problematice dále vzdělávají. Zástupci obcí by však uvítali např. bezplatné semináře pro obce nebo pomoc při auditech.

Jedinou výjimkou, u níž je požadováno kompletní zajištění služby, je koordinace servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem, které částečně souvisí s organizací společných nákupů, jež je uvedena v oblasti veřejných zakázek, ale v níž představitelé obcí vidí velký potenciál především z hlediska úspory finančních prostředků.

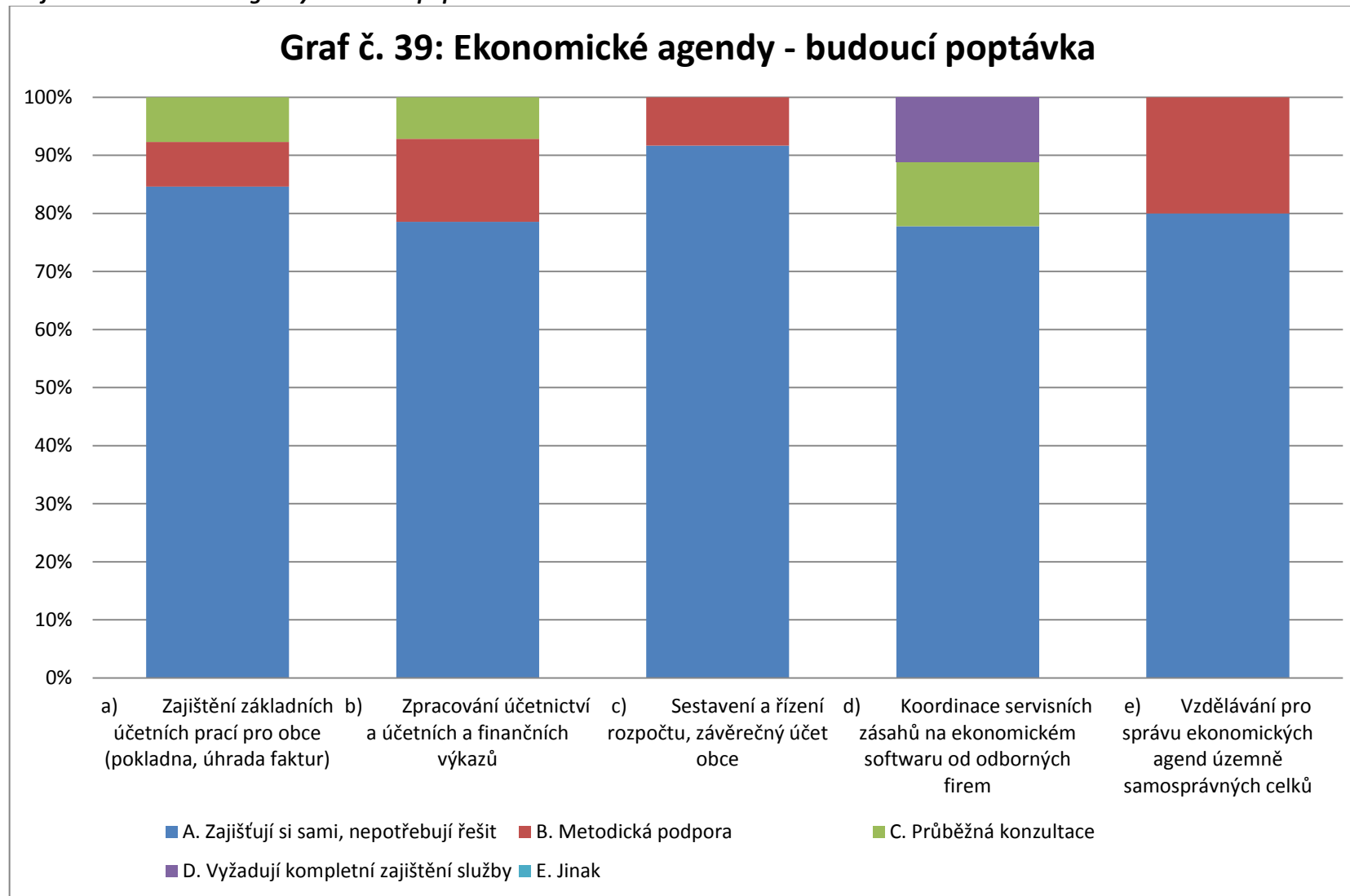
Podrobné výsledky obsahují následující grafy:

Graf č. 38: Ekonomické agendy – současný stav

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 39: Ekonomické agendy – budoucí poptávka

Zdroj: vlastní šetření

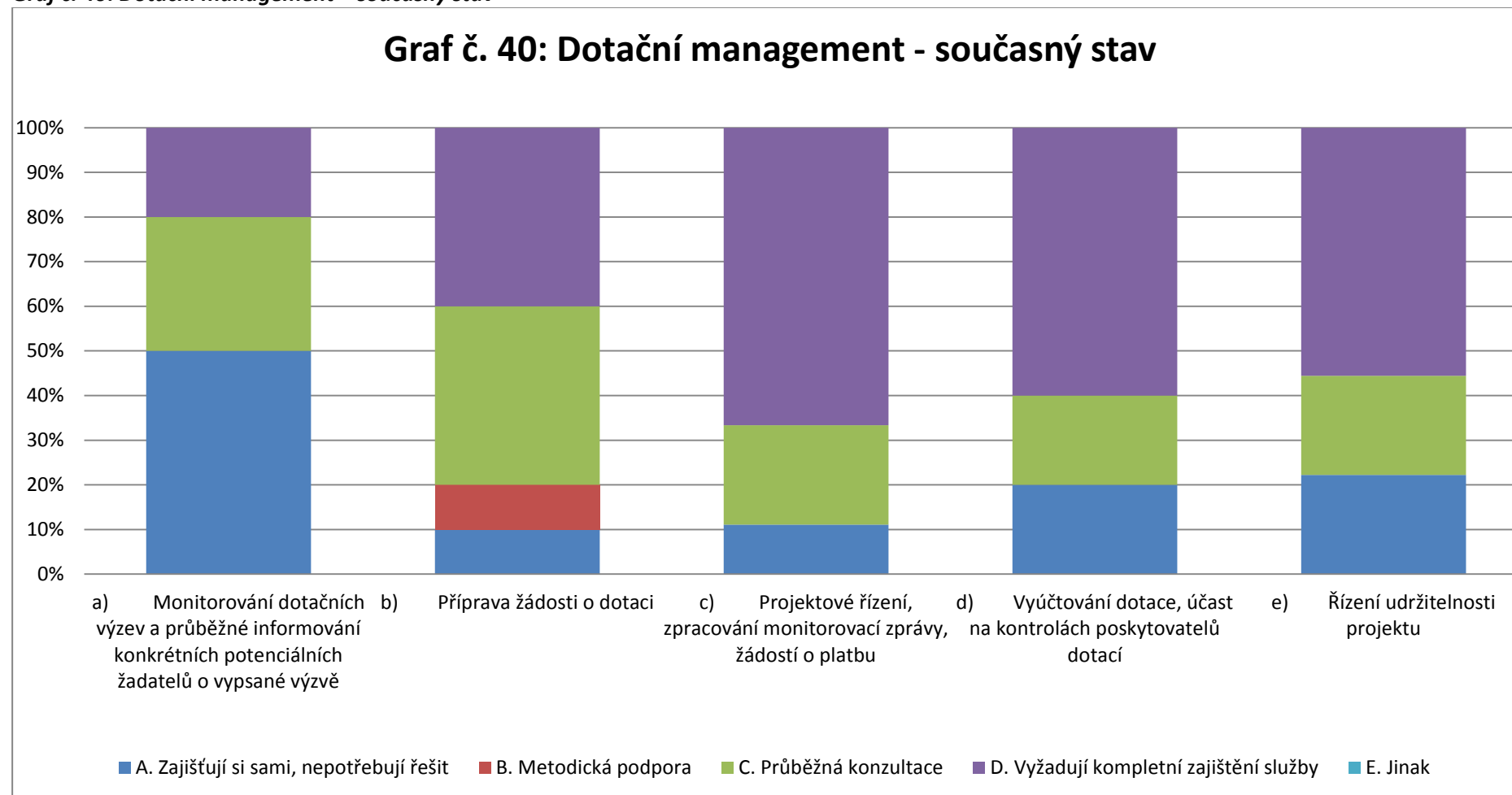
Dotační management

Oblast dotačního managementu je jednou z nejžádanějších agend, což vyplynulo jak z předběžného šetření, tak z rozhovorů se zástupci obcí. Jedná se však o oblast poměrně specifickou, a to tím, že ačkoli je pro obce velmi atraktivní, není využívána tolik, jak by si představitelé obcí představovali. V současnosti obce tuto agendu buď neřeší vůbec, nebo pouze v malém rozsahu (malé granty, např. krajské), a to svépomocí. Pokud se obce zapojují do větších dotačních programů spojených s vyšším čerpáním finančních prostředků, pak tuto problematiku řeší dodavatelsky, na což vynakládají velké finanční prostředky. Část obcí si to však z finančních důvodů nemůže vůbec dovolit, protože požadavky některých soukromých subjektů poskytujících služby v této oblasti jsou přemrštěné. Kvůli složitosti a různým podmínkám v různých dotačních titulech si obce na větší granty samostatně netroufají. Mnohdy je odrazuje i náročnost zpracování a s tím spojené „papírování navíc“ a nutnost spolufinancování, které je pro obce také mnohdy mimo jejich možnosti.

Výjimku v agendách dotačního managementu tvoří monitorování dotačních výzev, které se obce jako jediné ve větší míře zajišťují sami. V ostatních oblastech využívají buď průběžné konzultace, nebo vyžadují kompletní zajištění služby.

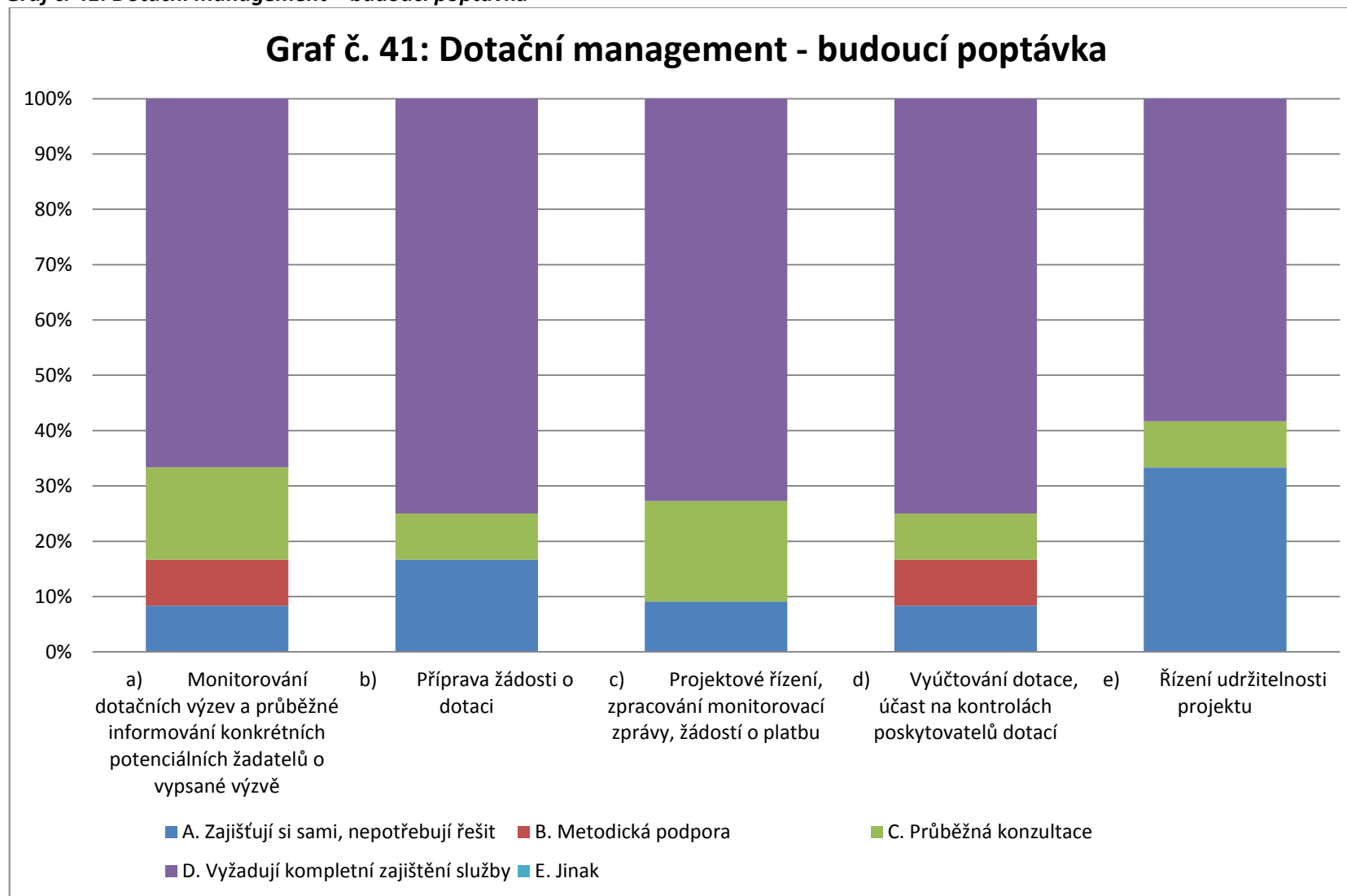
Dotační management je spolu s veřejnými zakázkami jednou z nejsložitějších agend v gesci obcí – alespoň dle výsledků šetření, z nějž vyplynulo, že ve všech popsanych činnostech od monitorování dotačních výzev po řízení udržitelnosti projektu by představitelé obcí uvítali kompletní zajištění agendy externím subjektem.

Graf č. 40: Dotační management – současný stav

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 41: Dotační management – budoucí poptávka

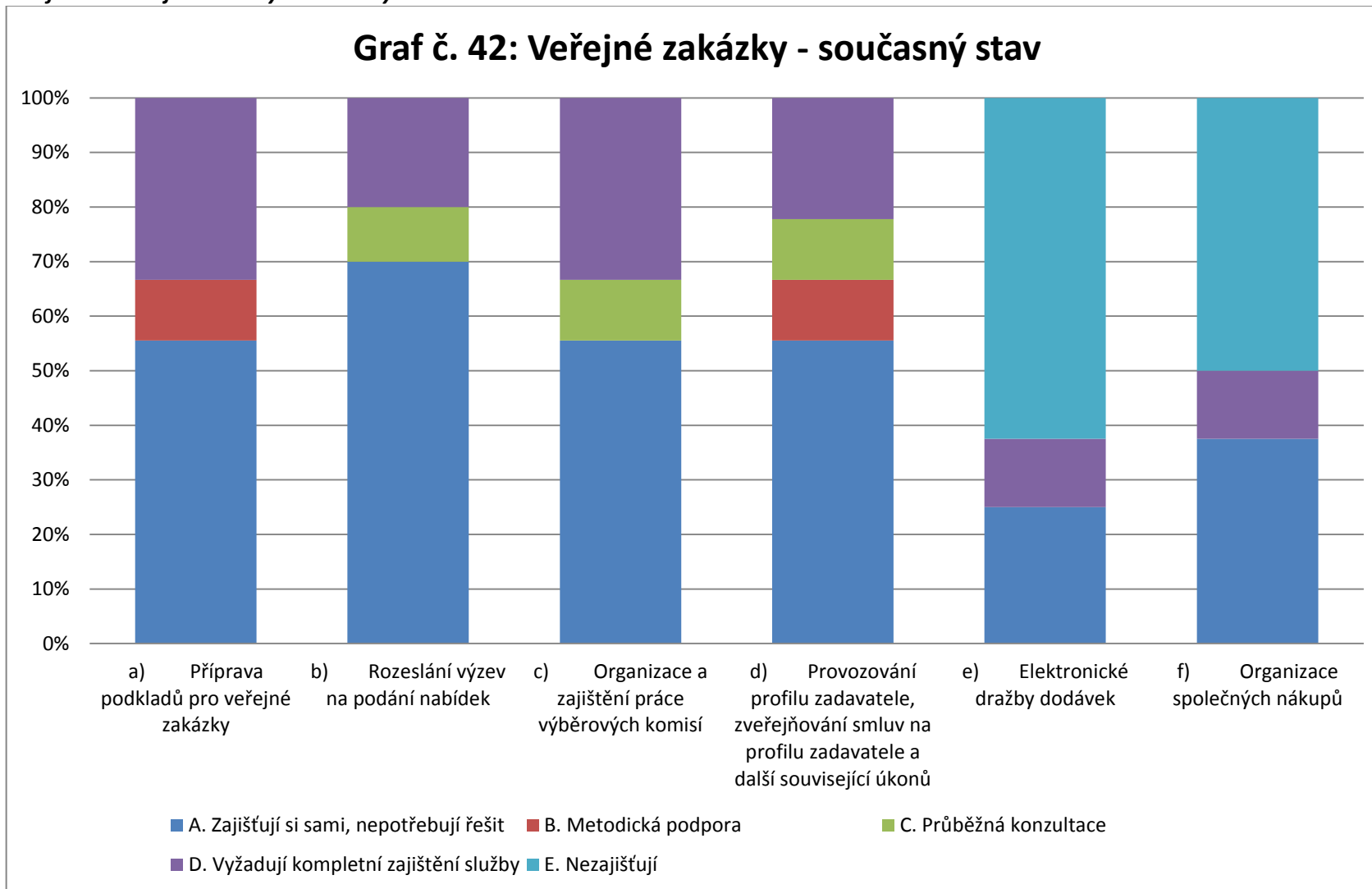

Zdroj: vlastní šetření

Veřejné zakázky

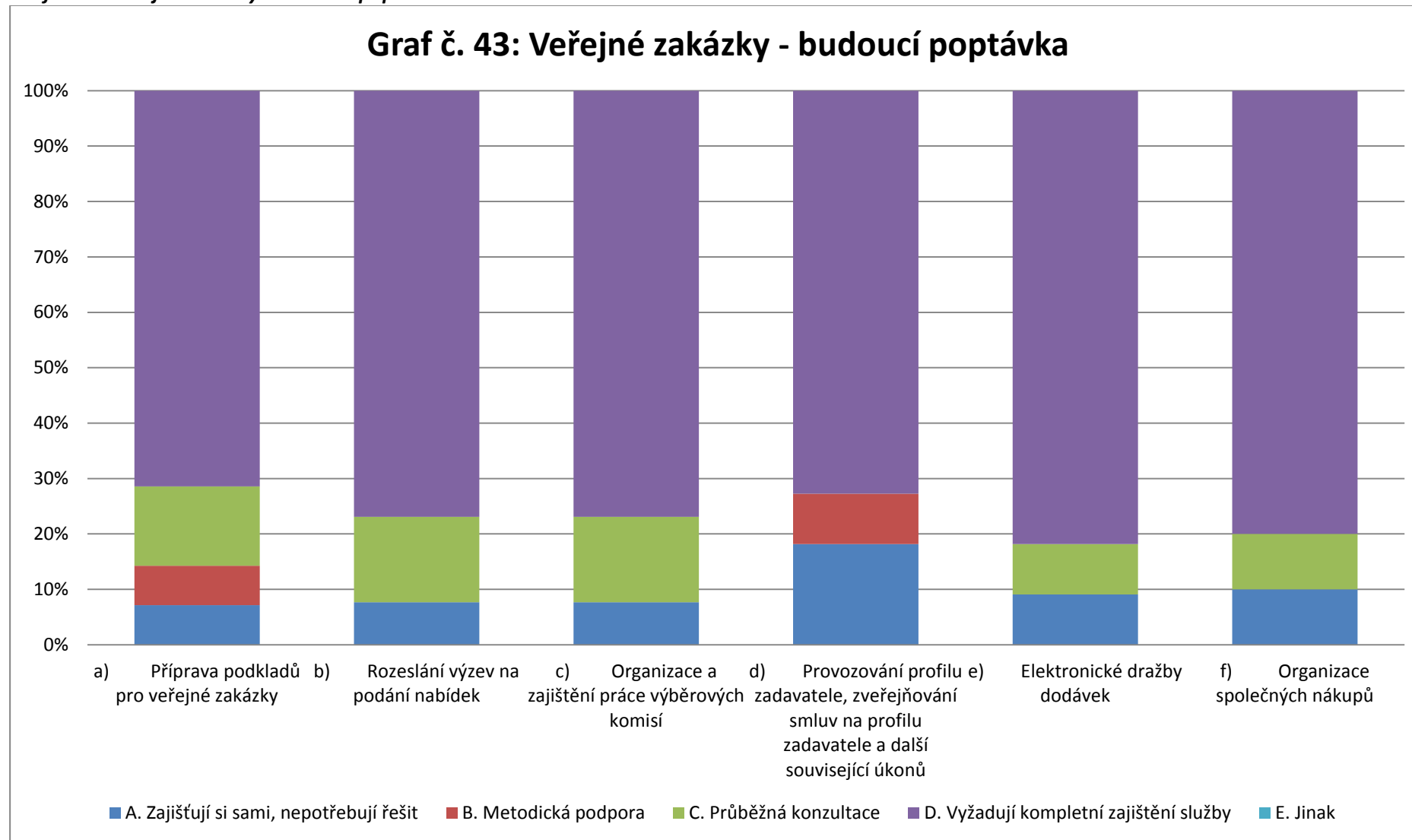
V oblasti veřejných zakázek je situace podobná jako u dotačního managementu. Část obcí tuto agendu – stejně jako v případě dotačního managementu – vůbec nevykonává, protože je to finančně nad jejich možnosti, případně si na tyto úkony „netroufají“, ačkoli zájem by měly. Nejméně zajišťovanými oblastmi jsou elektronické dražby dodávek a organizace společných nákupů. Je-li to nezbytné, zajišťují si obce tuto agendu samy, pouze malá část využívá konzultací či si nechává agendu zajistit kompletně. Do budoucna by však zástupci – vzhledem ke složitosti celé agendy – tuto možnost uvítali. Zájem je rovnoměrně rozložen mezi všechny nabízené činnosti, tedy od přípravy podkladů, přes rozesílání výzev a zajištění výběrových komisí po provozování profilu zadavatele. Výše již bylo uvedeno, že zájem je do budoucna i o organizaci společných nákupů.

Graf č. 42: Veřejné zakázky – současný stav

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 43: Veřejné zakázky – budoucí poptávka

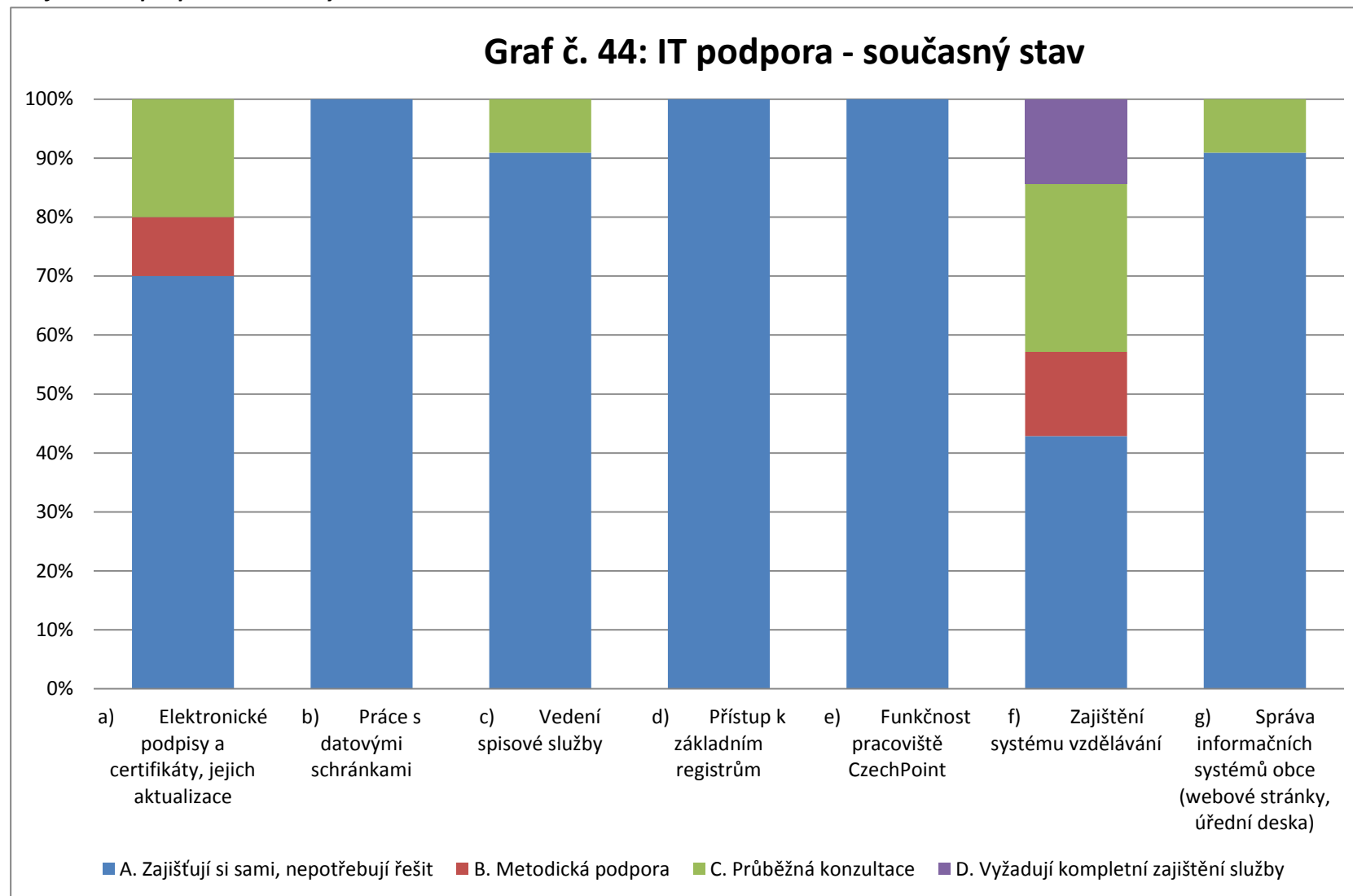

Zdroj: vlastní šetření

IT podpora

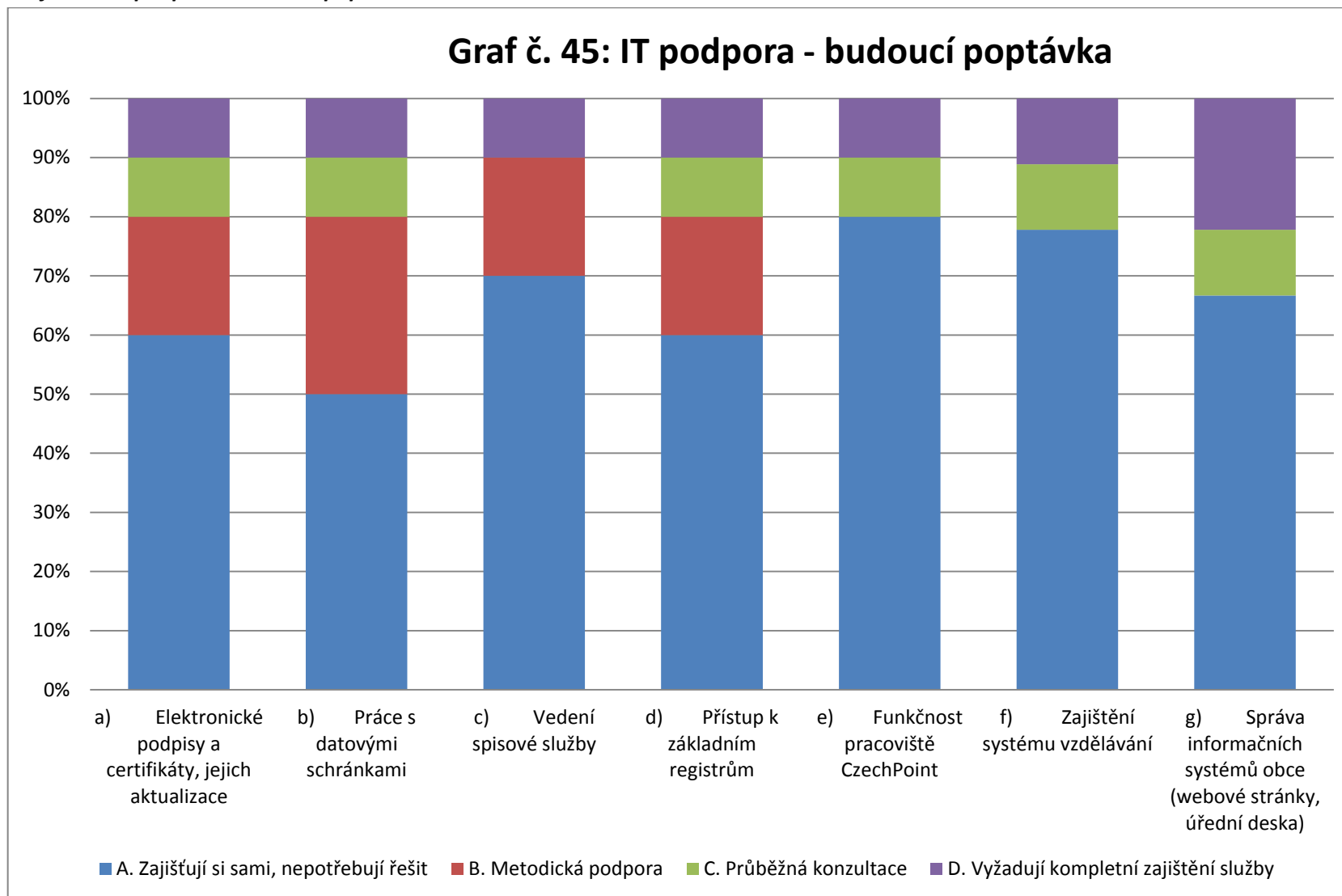
IT podpora je, alespoň podle výsledků dotazníkového šetření, bezproblémovou agendou, neboť nejčastěji zmiňovanou odpovědí byla možnost „Zajišťují si sami, nepotřebují řešit“, přičemž tento nezájem byl deklarován i do budoucna. Pouze u elektronických podpisů a certifikátů a vedení spisové služby občas využívají konzultací. Při pohledu na webové stránky některých obcí je však nutné klást si otázku, zda je skutečně pravda, že obce IT oblast nepotřebují řešit. Riziko zdánlivé nepotřebnosti IT podpory spočívá i ve skutečnosti, že práce s datovými schránkami, spisovou službou, registry či pracovištěm CzechPoint je v současnosti zajišťována úředníky, kteří byli proškoleni při instalaci služby (datové schránky, CzechPoint) a mají s ní již zkušenosti, tato možnost však pro případné nově příchozí již nebude.

Graf č. 44: IT podpora – současný stav

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 45: IT podpora – budoucí poptávka

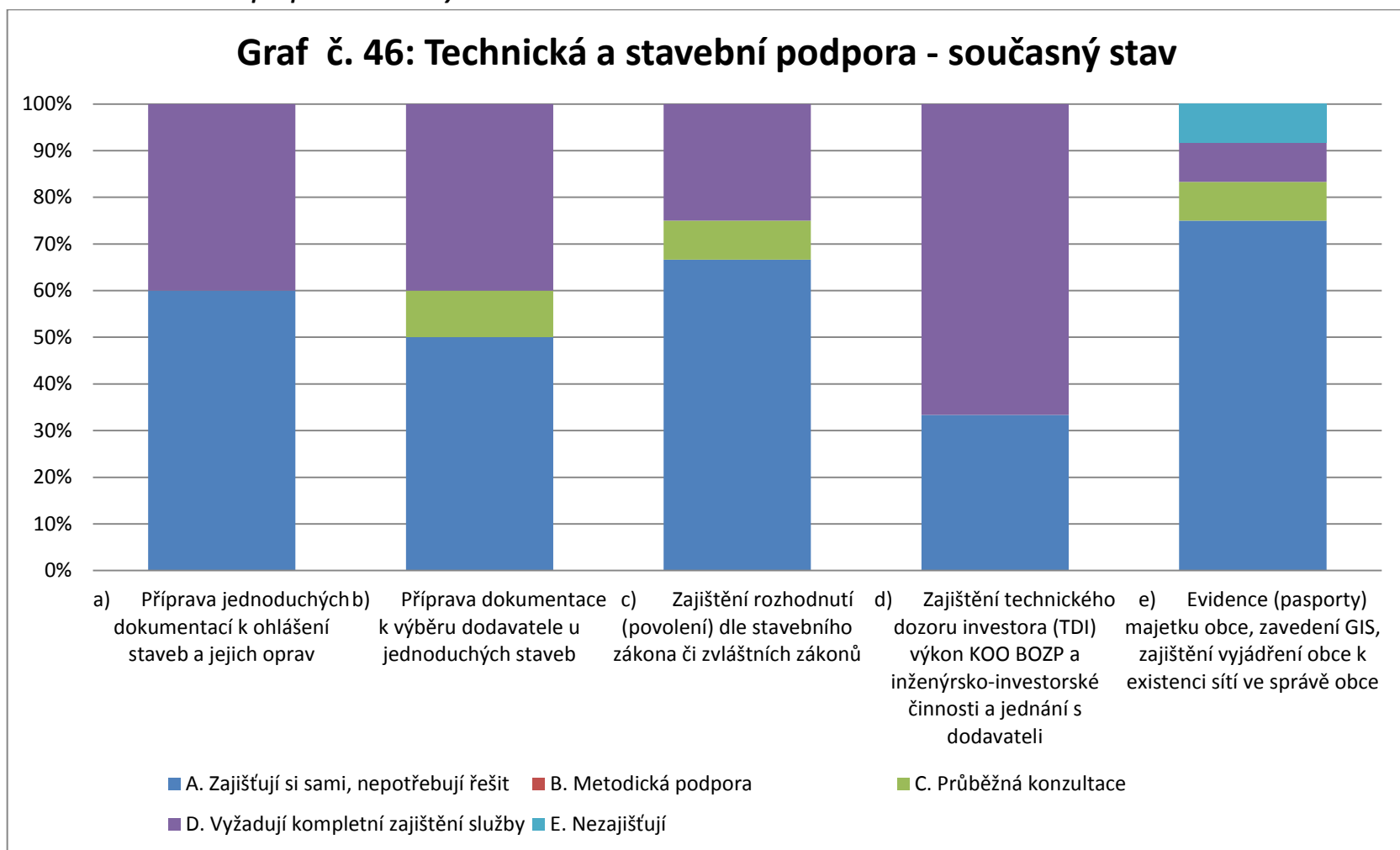
Zdroj: vlastní šetření

Technická a stavební podpora

Technickou a stavební podporu si většina obcí zajišťuje sama, část agend (např. evidence majetku, zavedení GIS) obce vykonávají pouze nárazově nebo vůbec. Složitější případy jako např. zajištění technického dozoru investora jsou zajišťovány dodavatelsky. V některých případech se obce na odborníky obracejí i v oblasti přípravy jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav či přípravy dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb.

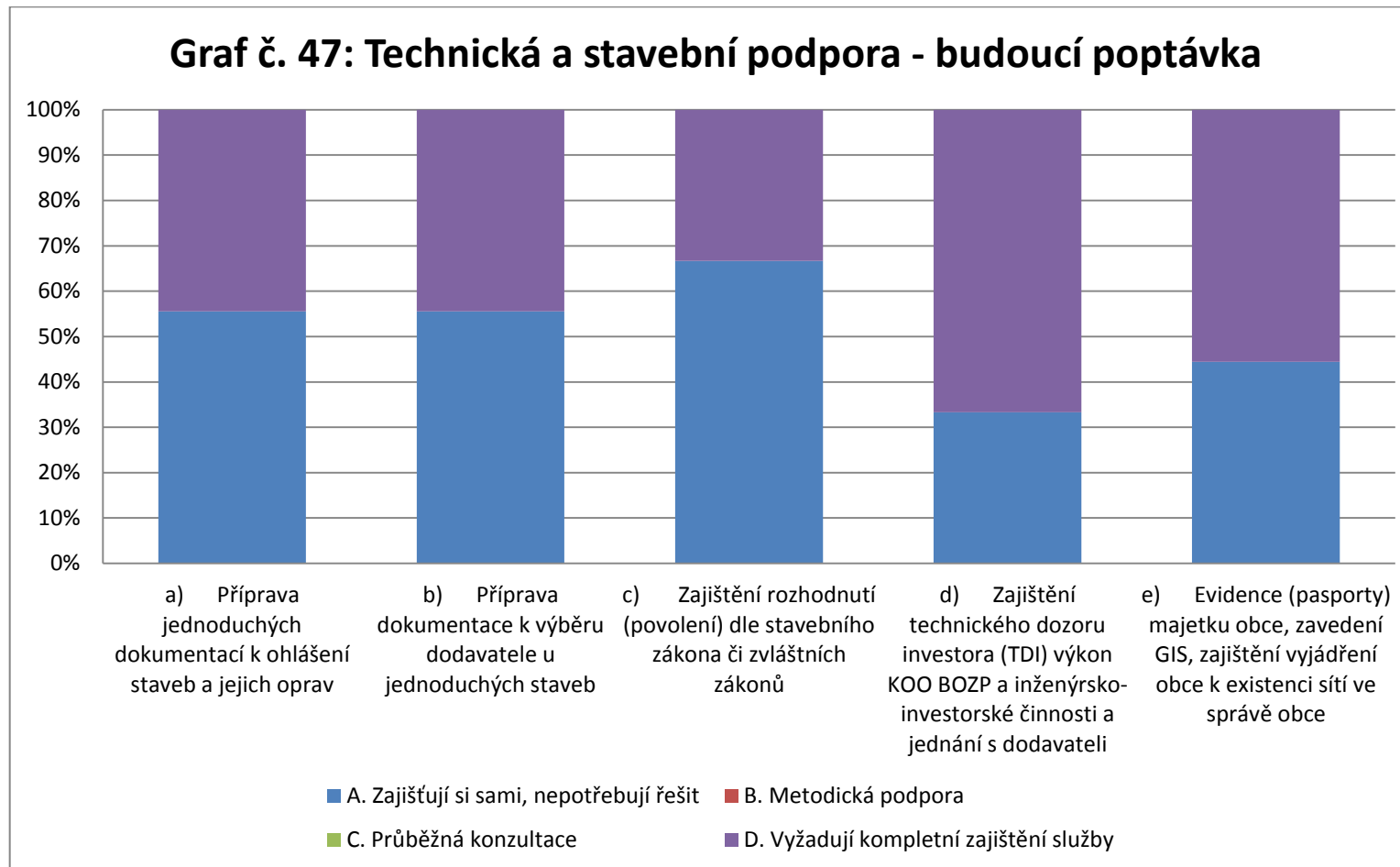
V oblasti technické a stavební podpory byl zaznamenán největší zájem o zajištění technického dozoru investora, výkon KOO BOZP a inženýrsko-investorské činnosti a jednání s dodavateli formou kompletního zajištění služby. Někteří starostové by tuto formu ocenili i v případě přípravy jednoduchých dokumentací k ohlášení staveb a jejich oprav a přípravy dokumentace k výběru dodavatele u jednoduchých staveb, což koresponduje i se současným stavem v této oblasti. Poslední oblastí, o níž představitelé projevili zájem, je evidence majetku obce, zavedení GIS a zajištění vyjádření obce k existenci sítí v její správě.

Graf č. 46: Technická a stavební podpora – současný stav

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 47: Technická a stavební podpora – budoucí poptávka

Zdroj: vlastní šetření

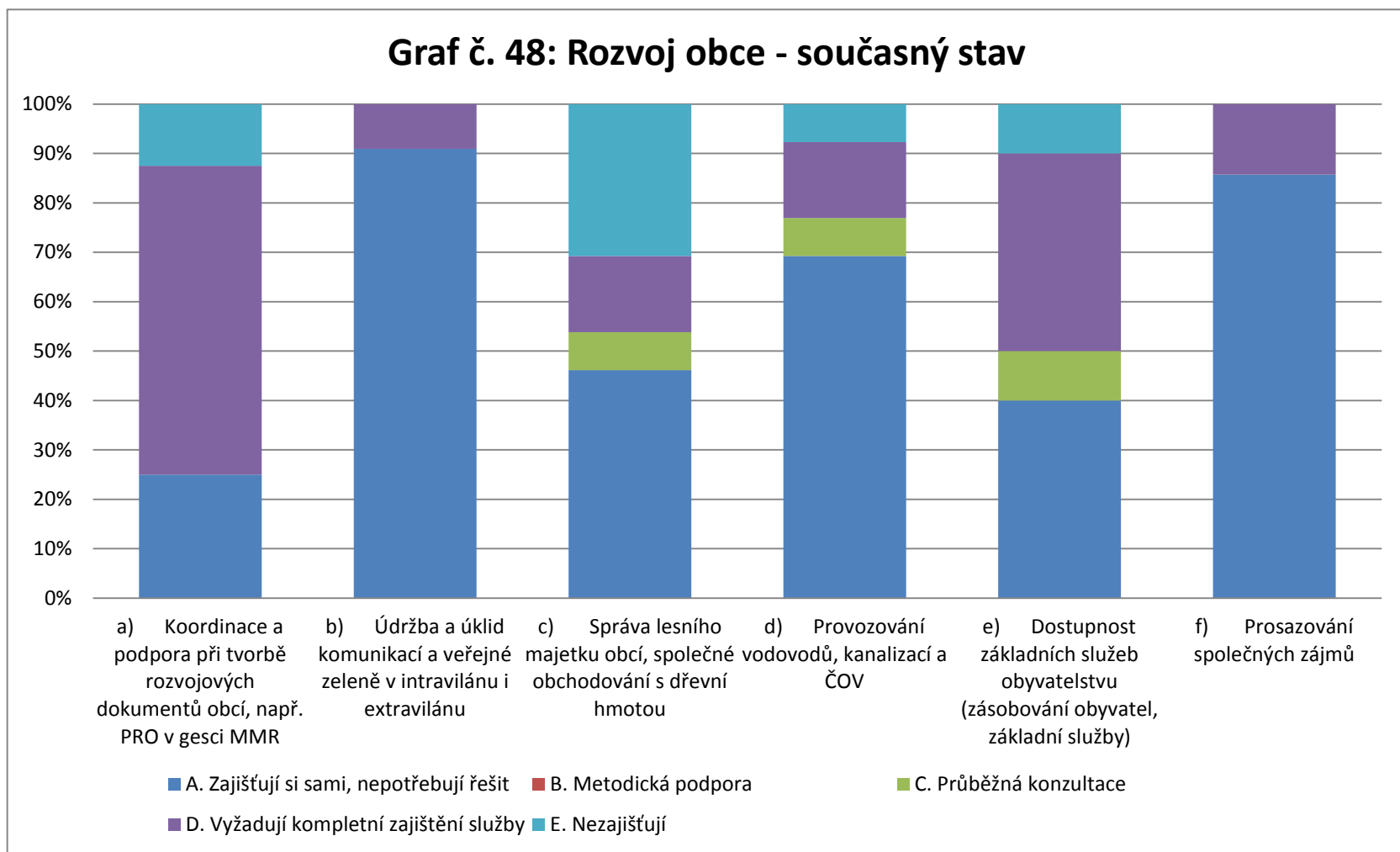
Rozvoj obce

Rozvoj obce patří k oblastem, které si obce ve většině případů zajišťují samy a nepotřebují je řešit, částečně i z důvodu, že některé činnosti nevykonávají (např. správu lesního majetku), případně i díky tomu, že využívají pracovníky z Úřadu práce v rámci veřejně prospěšných prací. Výjimkou je koordinace a podpora při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, např. PRO v gesci MMR či dostupnost základních služeb obyvatelstvu (zásobování obyvatel, základní služby), u nichž některé obce vyžadují kompletní zajištění.

Největší zájem v této oblasti byl zaznamenán u koordinace a podpory při tvorbě rozvojových dokumentů obcí, kde by představitelé obcí uvítali možnost průběžné konzultace či kompletního zajištění služby. Část starostů požaduje i pomoc v prosazování společných zájmů.

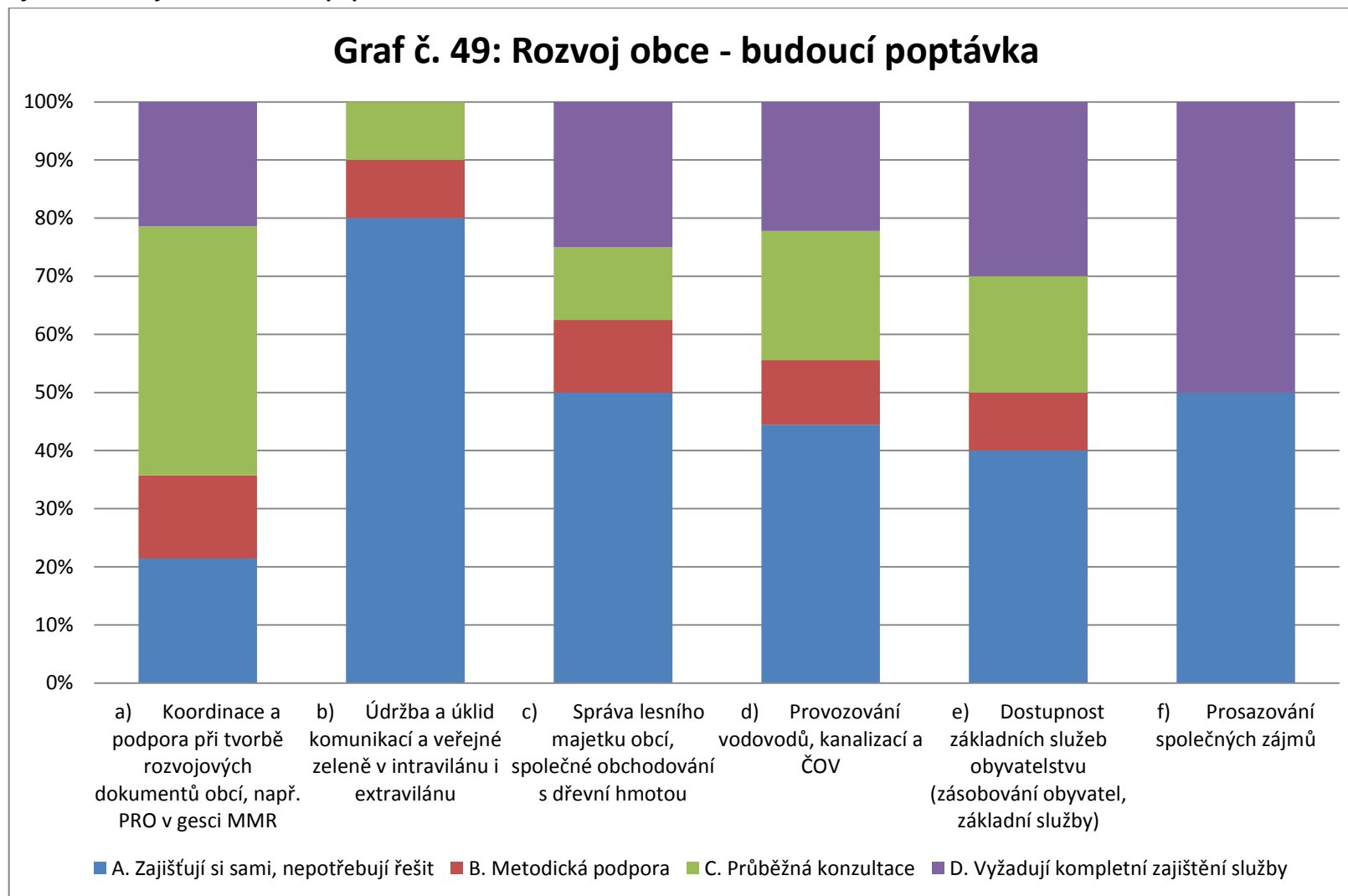
Menší zájem je o provozování vodovodů a kanalizací a dostupnost základních služeb obyvatelstvu. V úvahu tak přichází například zajištění společné pojízdné prodejny pro obce, jež nedisponují prodejnou s alespoň základními potřebami, nebo společný nákup techniky k údržbě obecní zeleně. Na druhou stranu však zaznívají hlasy, že o tyto služby není příliš velký zájem, protože obyvatelé se již přizpůsobili stávající situaci a zařídili se podle ní.

Graf č. 48: Rozvoj obce – současný stav

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 49: Rozvoj obce – budoucí poptávka

Zdroj: vlastní šetření

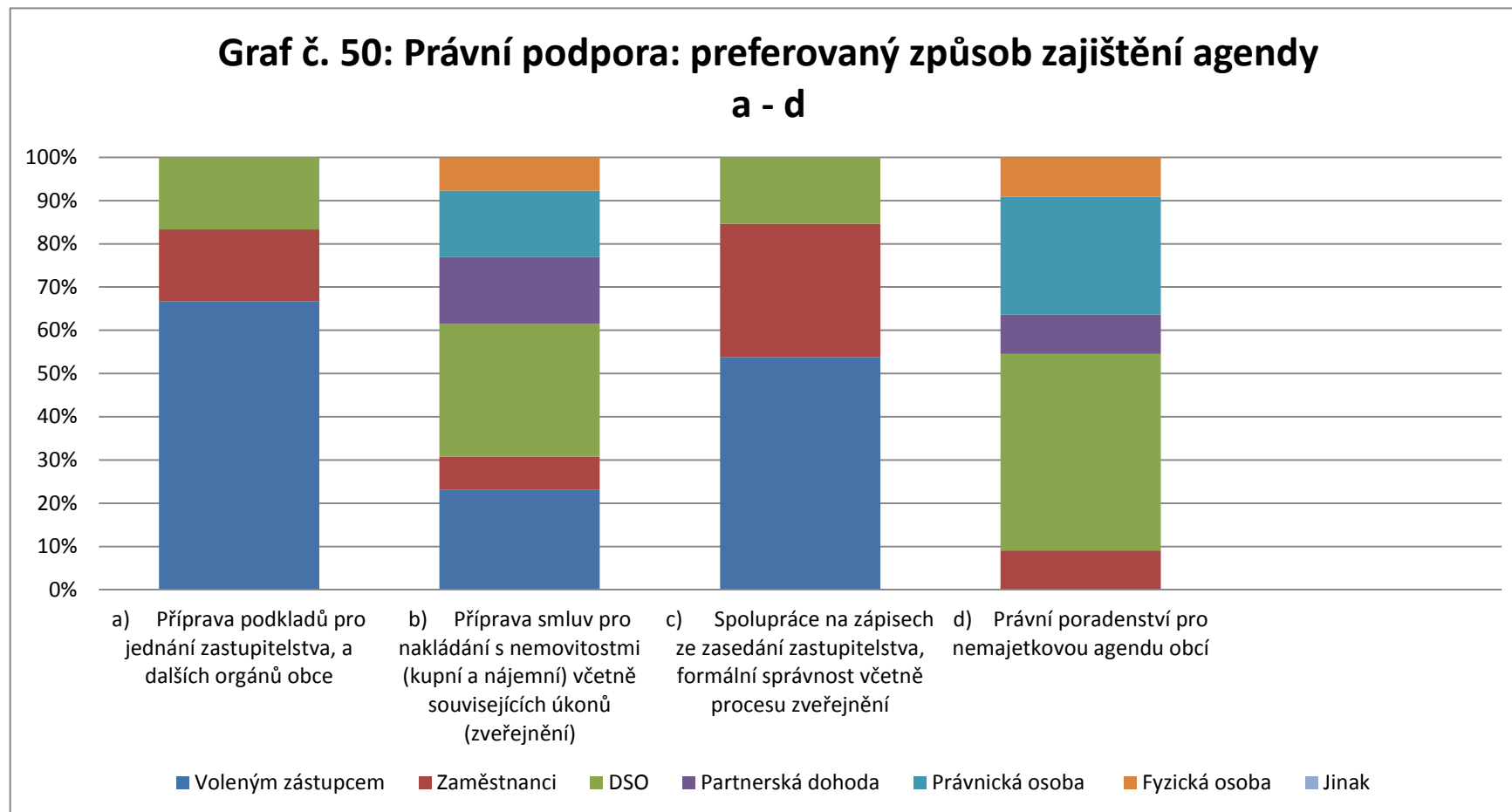
Část III dotazníkového šetření – vyhodnocení

V další části dotazníkového šetření byly zjišťovány představy zástupců obcí o tom, kdo by měl jednotlivé agendy zajišťovat a zda je zde prostor pro meziobecní spolupráci a společné řešení vybraných agend. Obecně lze říci, že největší podporu v tomto ohledu získaly dobrovolné svazky obcí, pro něž se především v oblasti dotačního managementu a veřejných zakázek – tedy nejžádanějších oblastí – vyslovila většina respondentů. Velký zájem je i o zajištění služeb prostřednictvím volených zástupců, tedy interně.

Kromě odpovědí, jež byly v dotazníku přímo uvedeny, zazněla rovněž možnost, že by některé agendy, konkrétně veřejné zakázky, technickou a stavební podporu a rozvoj obce, měl zajišťovat pověřený obecní úřad. Objevil se také názor, že není podstatné, kdo – tedy jaká instituce nebo „právní forma“ – bude službu zajišťovat, pokud bude spolupráce funkční a zástupci obcí se budou mít na koho obrátit a bude to pro ně výhodnější (především finančně) než doposud.

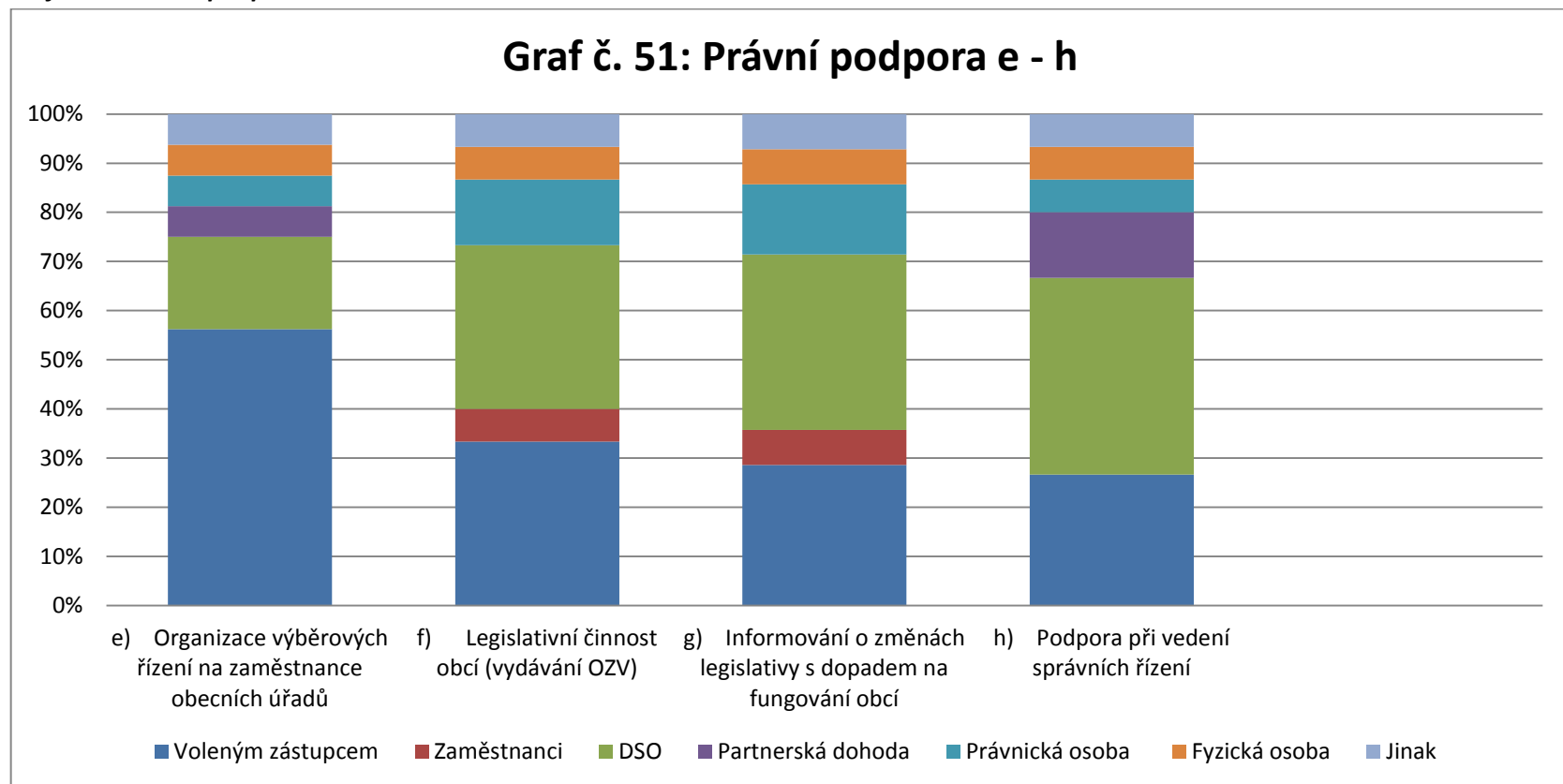
Podrobné výsledky lze vyčíst z následujících grafů:

Graf č. 50: Právní podpora: preferovaný způsob zajištění agendy a-d

Zdroj: vlastní šetření

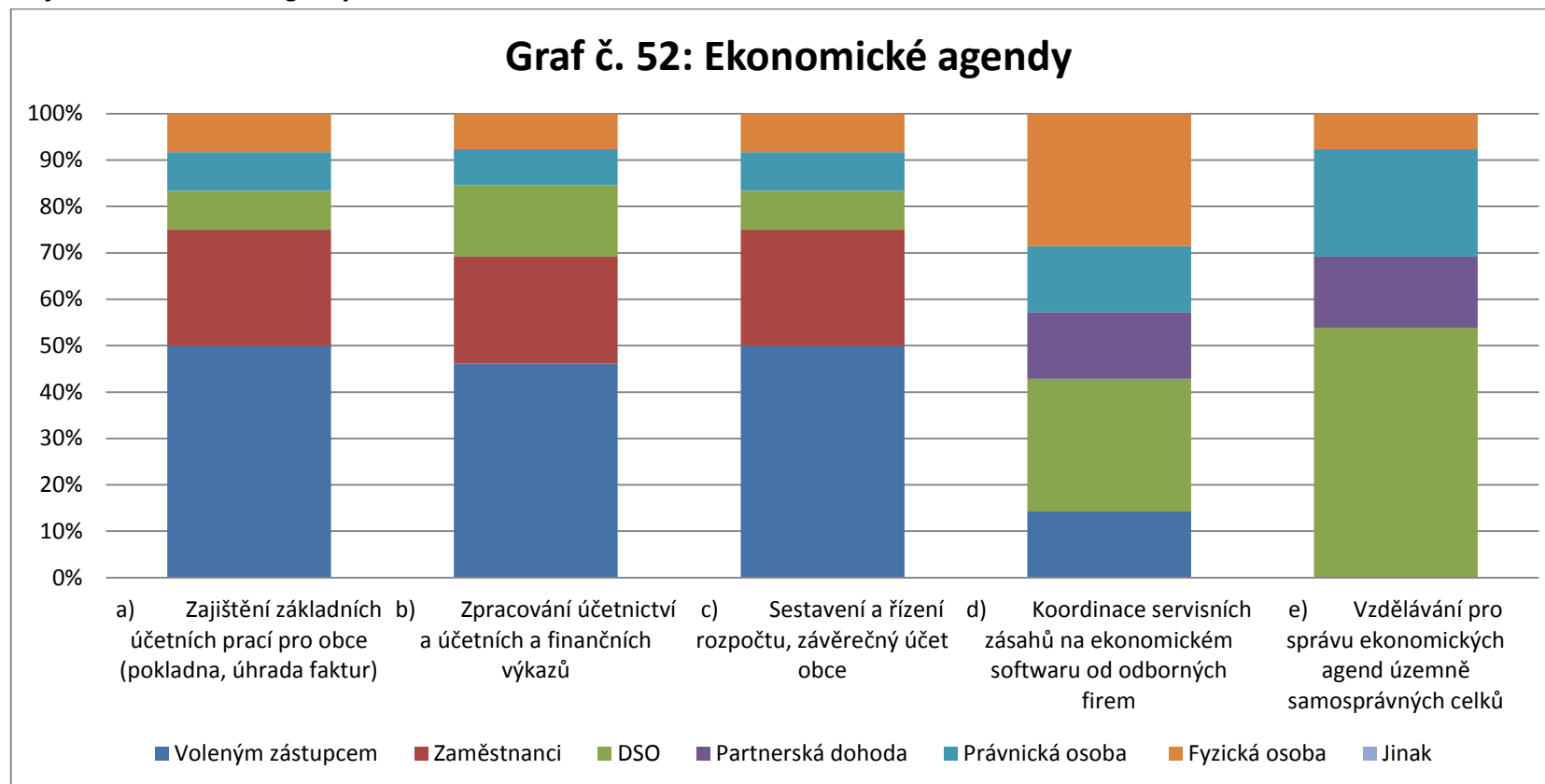
Graf č. 51: Právní podpora e-h

Zdroj: vlastní šetření

Z grafů č. 50 a 51 vyplývá, že mezi jednotlivými činnostmi v této oblasti jsou jisté rozdíly v představách, kdo by měl danou agendu zajišťovat. Obecně lze konstatovat, že jednodušší věci (přípravu podkladů pro jednání zastupitelstva či tvorbu zápisů ze zasedání apod.) by obce chtěly nadále řešit samostatně prostřednictvím voleného zástupce či zaměstnance. U složitější agendy potom zůstává prostor pro meziobecní spolupráci, konkrétně pro DSO, které by mohly být nápomocny např. při vedení správních řízení či poskytovat právní poradenství pro nemajetkovou agendu obcí. Právní poradenství by však mohla poskytovat i právnická osoba. U této oblasti se objevila i jiná možnost zajištění, a to prostřednictvím pověřeného obecního úřadu.

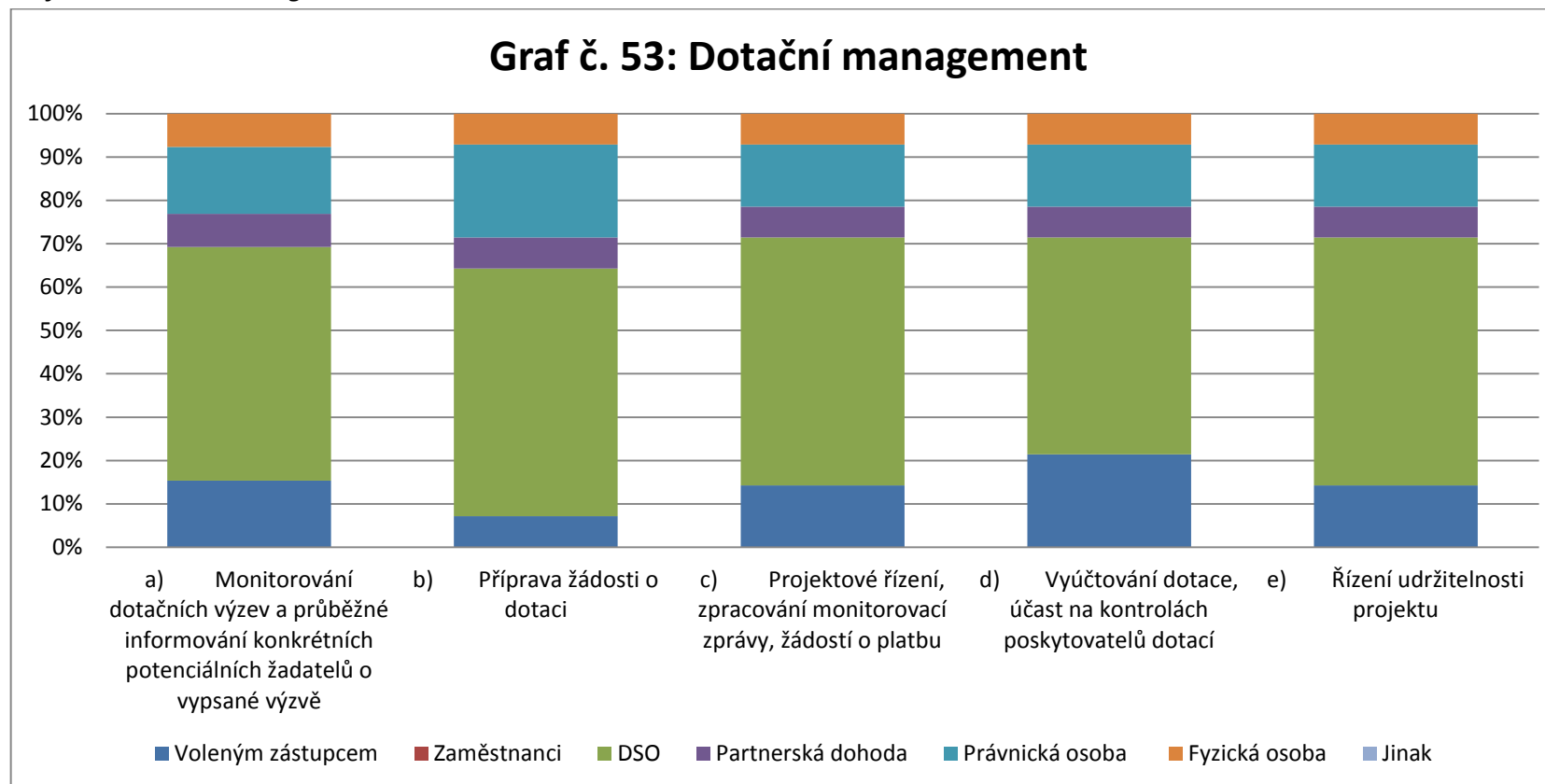
Graf č. 52: Ekonomické agendy

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 52 lze interpretovat jako přání představitelů obcí, aby finanční záležitosti byly řešeny interně, tedy prostřednictvím voleného zástupce či zaměstnance obce. Prostor pro meziobecní spolupráci vzniká pouze v oblasti vzdělávání, již by mohl zajišťovat DSO, který by mohl pomoci i při koordinaci servisních zásahů na ekonomickém softwaru od odborných firem.

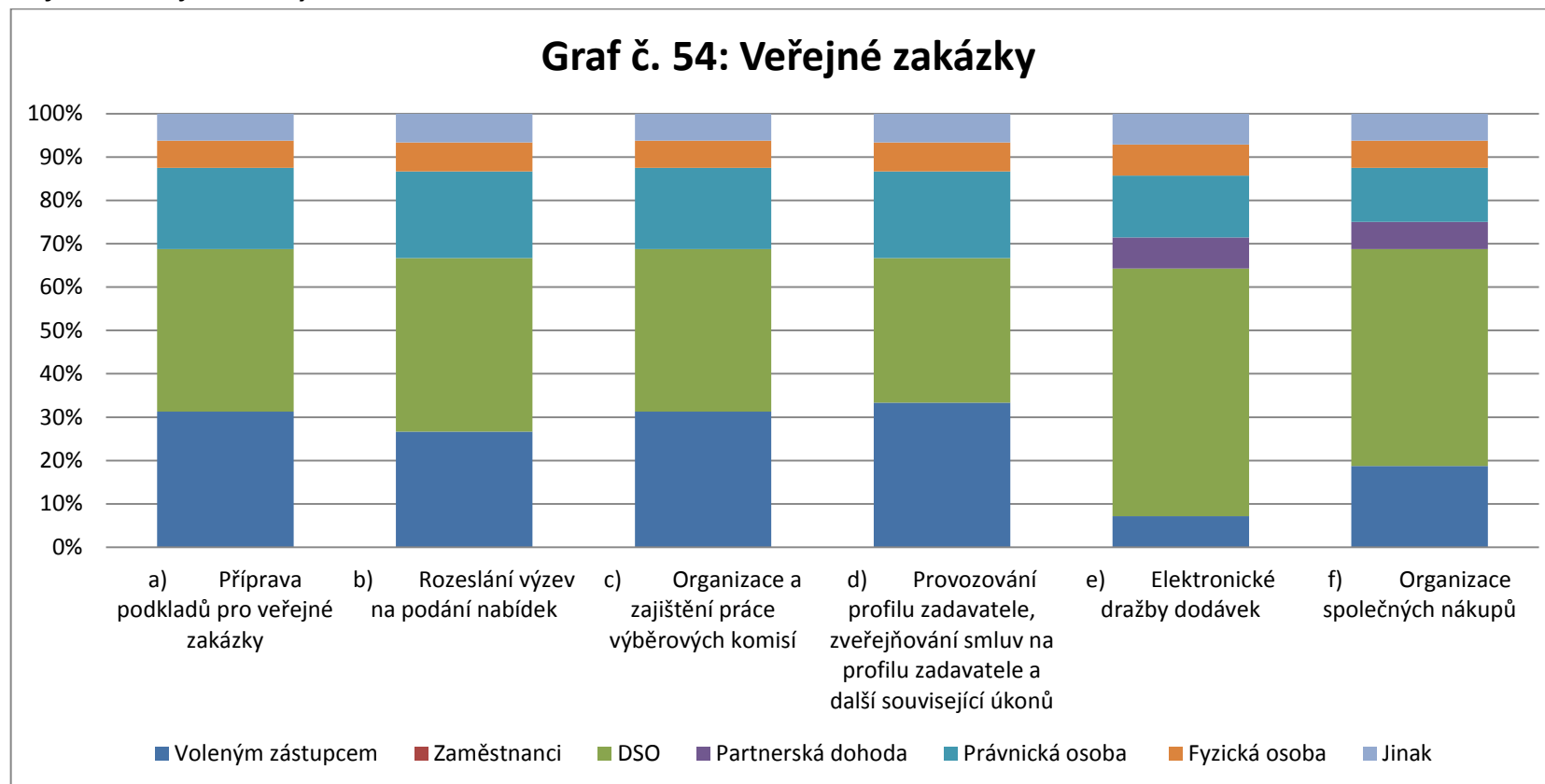
Graf č. 53: Dotační management

Zdroj: vlastní šetření

Jak již bylo uvedeno výše, oblast dotačního managementu je poptávána v kompletním znění. Preferovaným zajišťovatelem všech uvedených činností by mohl dle mínění respondentů být DSO. Ostatní možnosti byly v tomto případě zmiňovány pouze v malé míře.

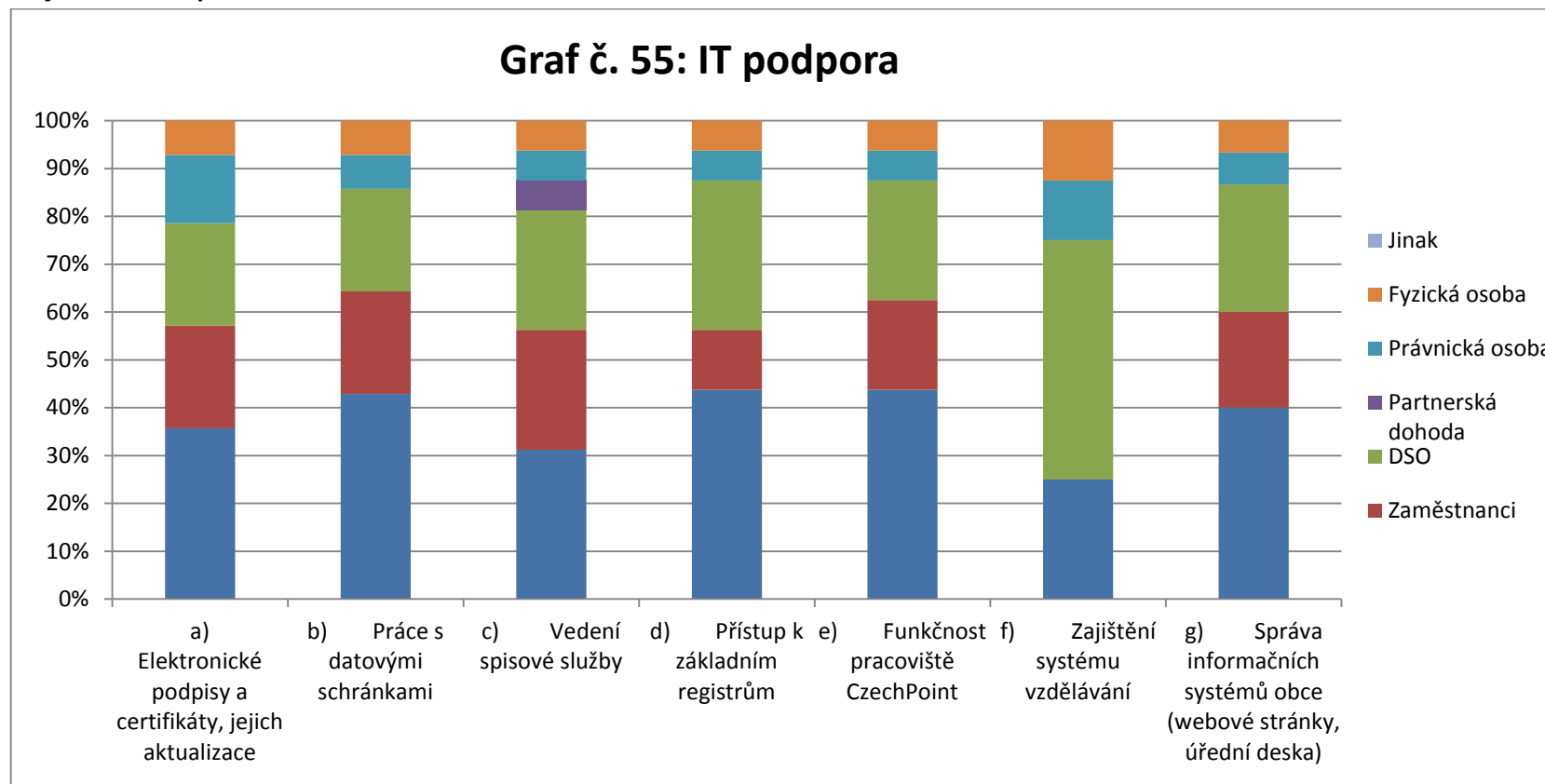
Graf č. 54: Veřejné zakázky

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu č. 54 vyplývá zájem obcí o zajištění agendy veřejných zakázek prostřednictvím DSO, část z nich by však alespoň v některých oblastech (organizace výběrových komisí či provozování profilu zadavatele) upřednostnila, kdyby tuto agendu zajišťovali volení zástupci.

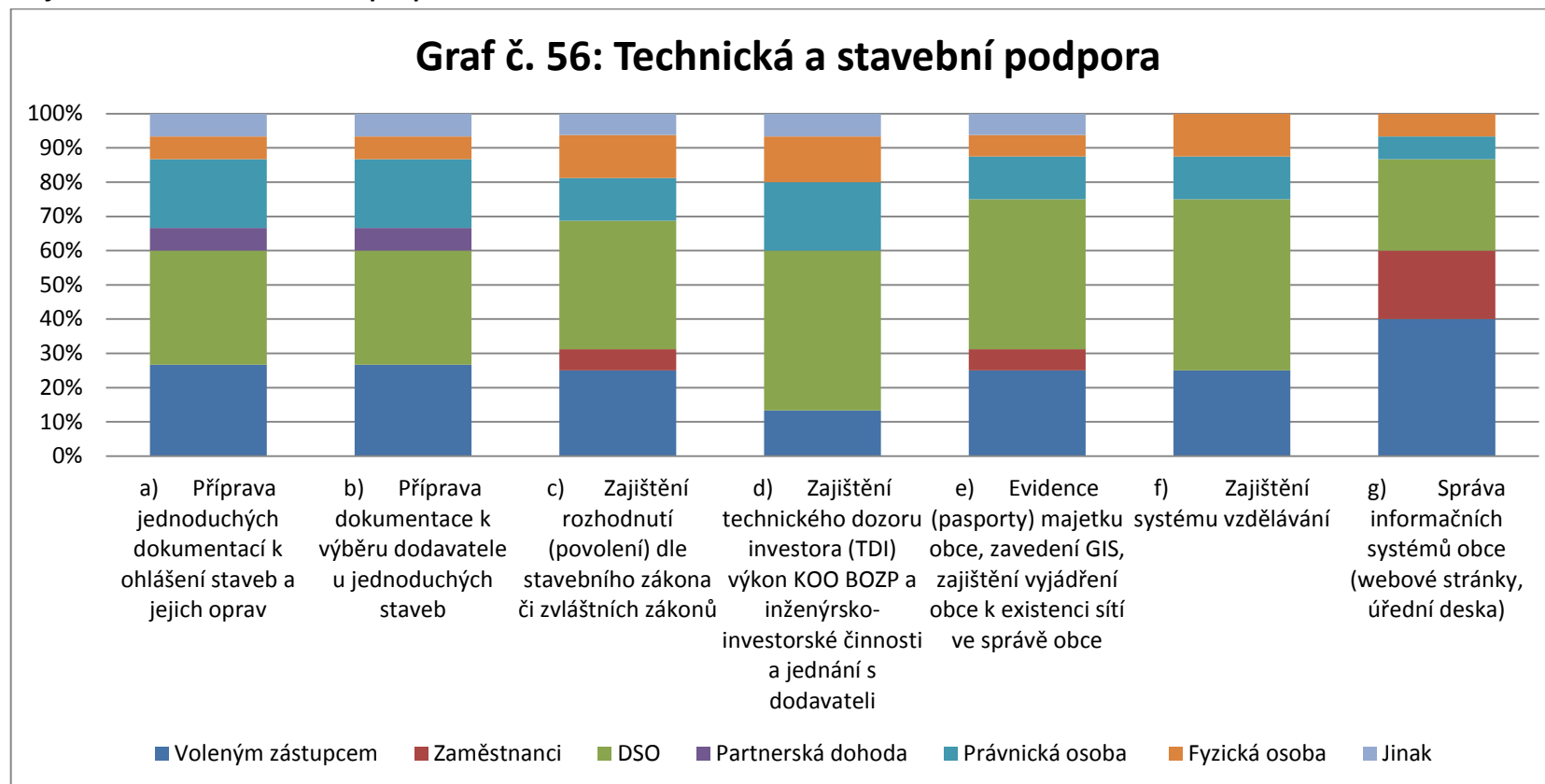
Graf č. 55: IT Podpora

Zdroj: vlastní šetření

V oblasti IT podpory je téměř jednoznačný zájem o zajištění agendy vlastními silami, ať už prostřednictvím volených zástupců či zaměstnanců. Prostor pro DSO, a tedy meziobecní spolupráci je významný pouze v oblasti vzdělávání. Zde vidíme paralelu s oblastí ekonomických agend, kde by činnosti jako takové rovněž měly být zajišťovány interně, ale v oblasti vzdělávání byl preferován DSO. To může být způsobeno nespokojeností starostů s nabízenými vzdělávacími aktivitami, jichž je sice dostatek, ovšem jsou buď finančně náročné, nebo pro starosty jinak nedostupné (časově, místně).

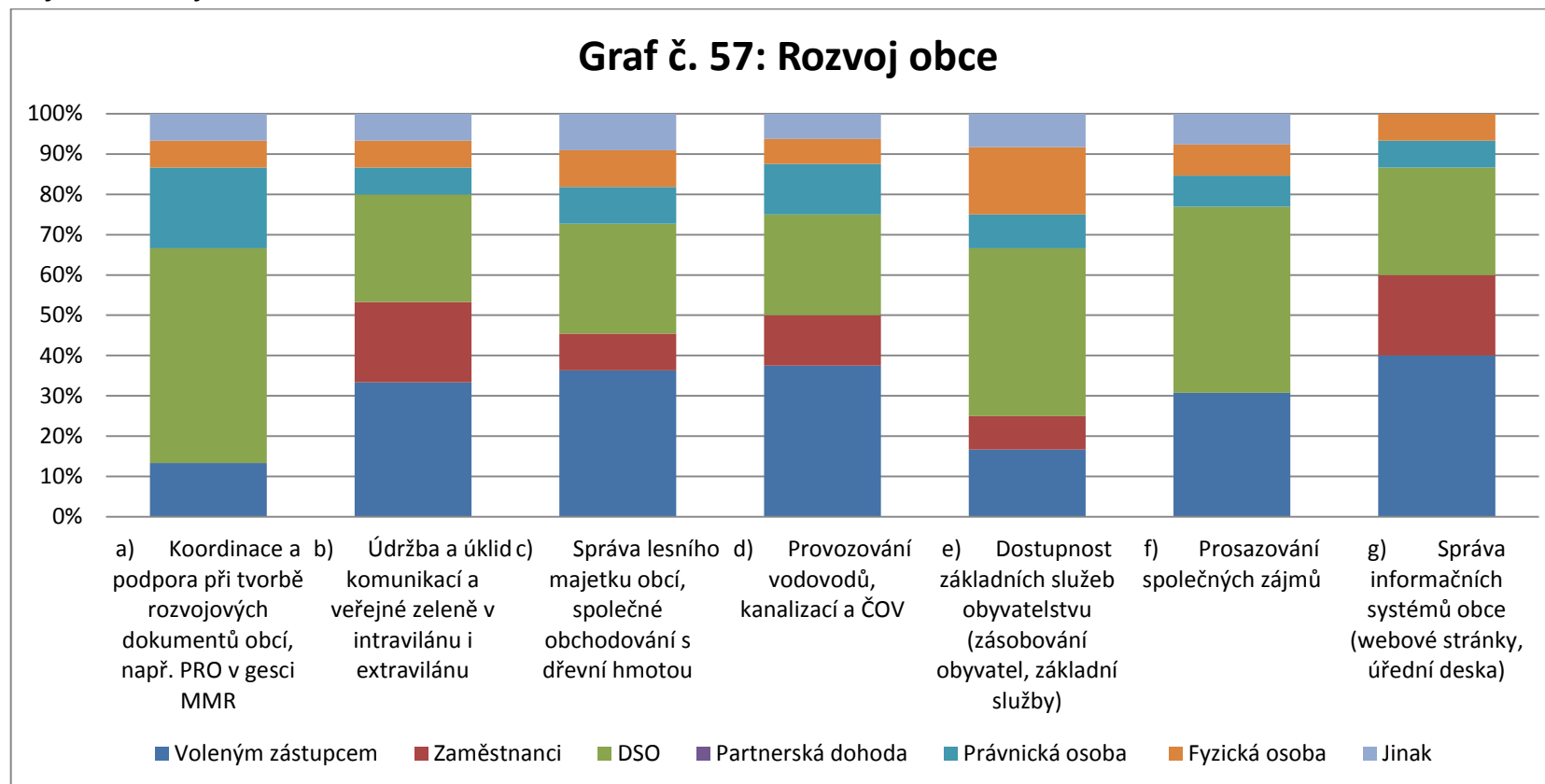
Graf č. 56: Technická a stavební podpora

Zdroj: vlastní šetření

Oblast technické a stavební podpory byla, jak již bylo uvedeno výše, překvapením, protože po předběžném šetření to vypadalo, že o ni téměř nebude zájem. Téměř všechny oblasti (kromě správy informačních systémů obce, kterou si zástupci chtějí zajišťovat sami) nabízejí prostor pro meziobecní spolupráci. Opět lze pozorovat zájem o koordinaci vzdělávacích aktivit ze strany DSO. Výběr možnosti „Jinak“ představuje názor respondenta, že by agendu měl zajišťovat pověřený obecní úřad.

Graf č. 57: Rozvoj obce

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu č. 57 je patrné, že v oblasti rozvoje obce je poměrně vyrovnaný zájem o zajištění agend pomocí volených zástupců či zaměstnanců (interně) a externě prostřednictvím DSO. I v této oblasti se objevila odpověď v kolonce „Jinak“, kde by podle respondenta zajišťovatelem služeb měl být pověřený obecní úřad.

Část IV dotazníkového šetření – vyhodnocení

V další části dotazníku bylo řešeno, jakým způsobem by služba měla být financována. Z odpovědí vyplynulo, že obce jsou připraveny k finanční spoluúčasti na zajištění služby, na druhé straně by však uvítaly spolufinancování ze strany státu. Kombinaci vlastní finanční spoluúčasti s podílem ze strany státu volila většina oslovených zástupců státu. Podíváme-li se na možné konkrétní kombinace financování, pak už takovou shodu nenalezneme. Většina respondentů se v této části dotazníku vyjadřovala v obecné rovině, tedy pro všechny vymezené agendy najednou. Finanční spoluúčast obcí by spočívala v plné úhradě z vlastních zdrojů, případně v platbě za každý provedený úkon. Menší ochota je pak ke spolufinancování prostřednictvím paušálního poplatku. Několikrát však zazněla i možnost kombinace posledních dvou jmenovaných variant, tedy paušálního poplatku a platby za každý provedený úkon, což by jednak zajistilo alespoň částečnou finanční jistotu a stabilitu „servisního střediska“ (paušál na provoz), ale zohlednilo také míru využití jednotlivými obcemi (platba za úkon). V případě financování ze strany státu se jako nejvíce funkční jeví zpětná úhrada DSO, překvapivě malý zájem je o vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu. To je patrně způsobeno obavami z další administrativní zátěže. Stejného výsledku dosáhla i možnost plného financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu, které je však málo pravděpodobné až nereálné. Pouze malá část představitelů obcí se vyjádřila pro plné financování ze strany státu.

Vzhledem k tomu, že většina zpovídaných představitelů obcí tuto část zobecňovala, následuje souhrnný výčet všech zmiňovaných kombinací financování včetně četnosti.

Pro zjednodušení budou jednotlivé možnosti nahrazeny písmeny:

A – plná úhrada z vlastních zdrojů

B – prostřednictvím paušálního poplatku DSO (zajišťující obce)

C – platba za každý provedený úkon (dle kalkulace DSO, zajišťující obce)

D – příspěvek z RUD určený pro DSO zajišťující službu + akivační poplatek obce

E – plné financování podílem z RUD určené pro DSO zajišťující službu

F – zpětná úhrada DSO zajišťující službu ze strany státu

G – vytvoření dotačního titulu pro financování DSO zajišťující službu

A + F → 4x

B + C + stát/kraj → 3x

B → 3x

A → 3x

C → 1x

A + E → 1x

C + E → 1x

A + F + G → 1x

A + C + F → 1x

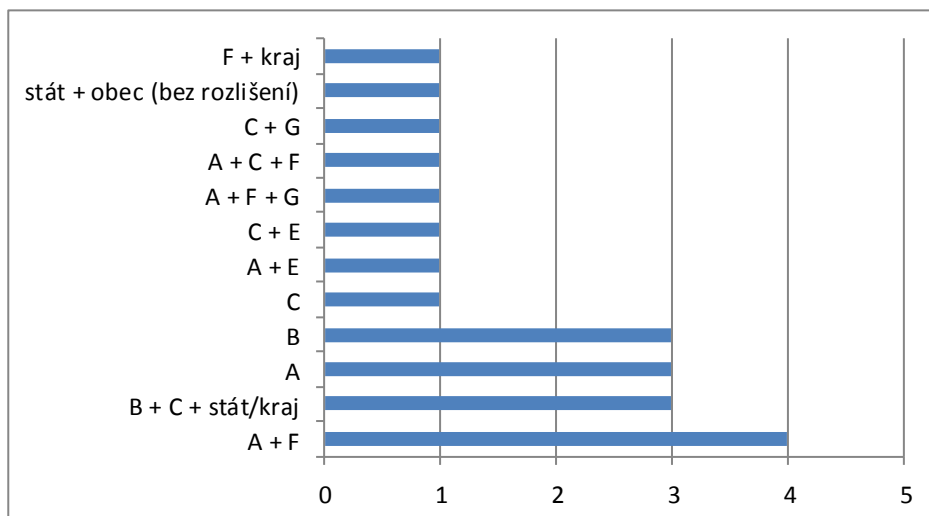
C + G → 1x

stát + obec (bez rozlišení) → 1x

F + kraj → 1x

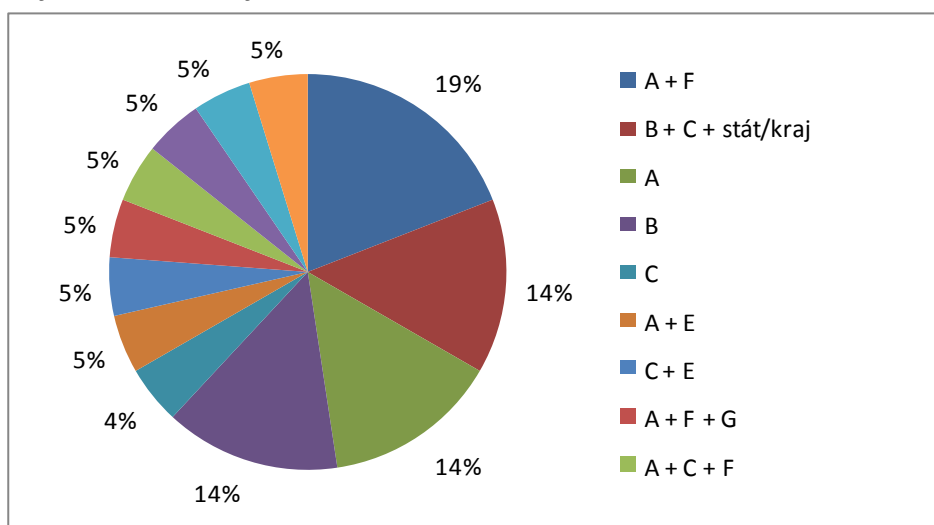
Preferované možnosti jsou graficky zaznamenány v následujících grafech, kdy první z nich vyjadřuje četnost odpovědí, druhý potom procentuální vyjádření preferencí.

Graf č. 58: Možnosti financování I.

Zdroj: vlastní šetření

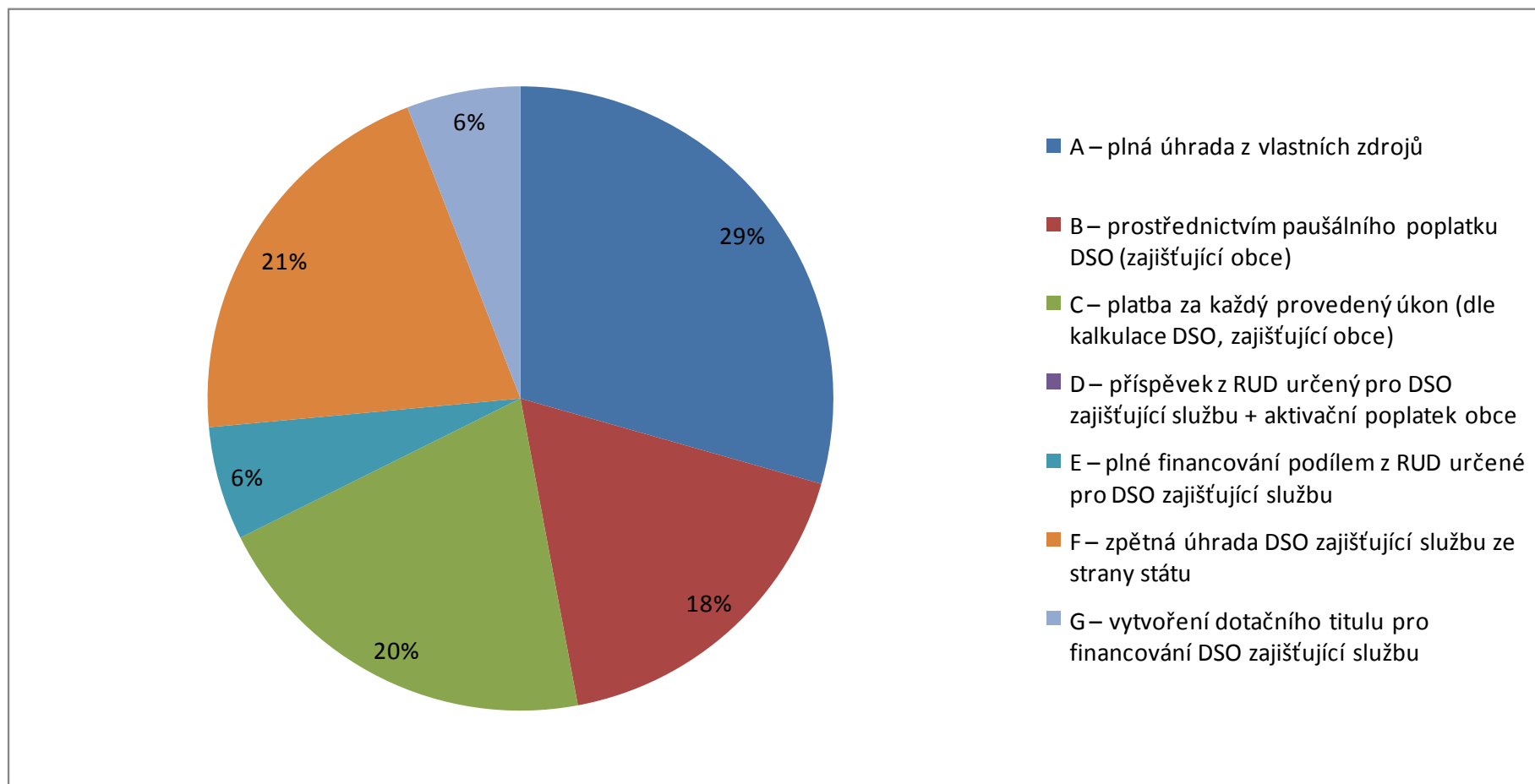
Graf č. 59: Možnosti financování II.

Zdroj: vlastní šetření

Poslední graf této části potom vyjadřuje preference představitelů obcí pro jednotlivé možnosti financování bez ohledu na to, v jaké kombinaci byly zvoleny.

Graf č. 60: Preference financování

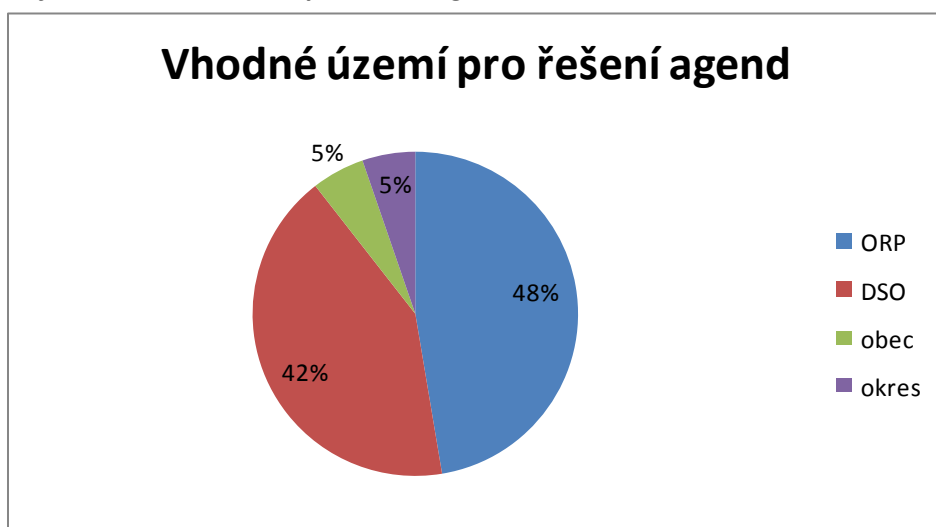
Zdroj: vlastní šetření

Další zjištění

Zajímavostí je, že poptávka po službách je nezávislá na tom, kolik volebních období mají oslovení zástupci obcí za sebou. Zájem o nabízené služby projeví i ti nejzkušenější z nich (tři a více volebních období). Z šetření dále vyplynulo, že především v oblasti dotačního managementu a veřejných zakázek obce některé činnosti vůbec nevykonávají, protože si na ně „netroufají“. Část obcí tyto agendy ze stejného důvodu řeší pouze minimálně nebo v malém rozsahu.

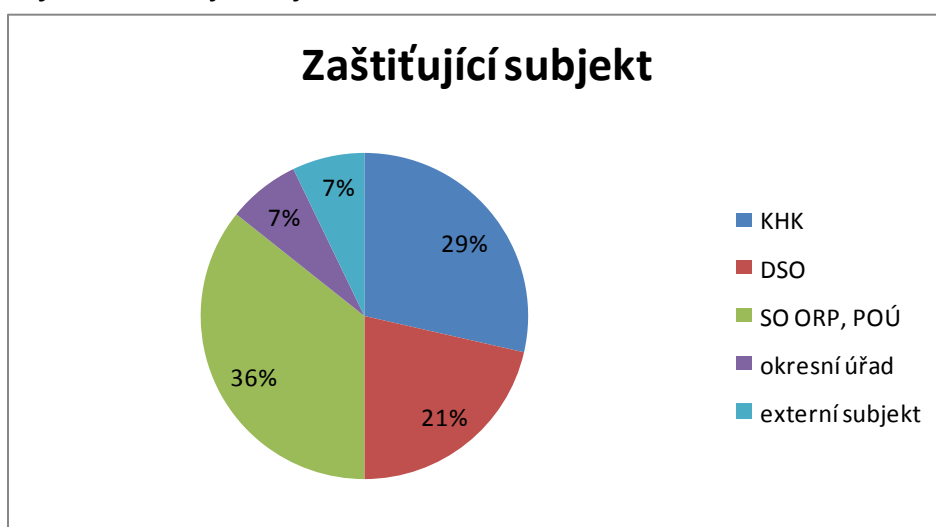
V rámci dotazníkového šetření byla respondentům rovněž pokládána otázka, na jakém území by podle nich měla být agenda řešena. V tomto případě se dotazovaní nejvíce klonili k území ORP. To se projevilo i v dalším bodě, jímž bylo institucionální zastřešení probíraných agend, kde se většina, byť těsná, shodla na POÚ Dvůr Králové nad Labem.

Graf č. 61: Vhodné území pro řešení agend

Zdroj: vlastní šetření

Graf č. 62: Zaštitující subjekt

Zdroj: vlastní šetření

Respondenti byli dále dotázáni, jestli ve společném řešení vybraných agend vidí nějaký přínos a případně jaký. Nejočekávanějšími výsledky meziobecní spolupráce v oblasti servisu samosprávám by měly být finanční a časová úspora, dále vytvoření jednotných postupů a s tím související eliminace chyb či nastavení spolupráce a výměna zkušeností. Ojediněle se pak vyskytly odpovědi typu: snížení korupce, zlepšení komunikace, lepší dosažení na dotační tituly, zvýšení kvality služeb, větší pružnost, efektivita či podpora soudržnosti v regionu.

S očekávanými přínosy souvisí i možná negativa a rizika. Za největší riziko je považován lidský faktor a s ním související možné zneužití pravomocí. Ze stávajících zkušeností starostů rovněž vyšlo najevo, že možným rizikem je i neochota podělit se o získané zkušenosti a s tím spojená rivalita mezi obcemi. Problémem může být i společné financování. Rizika budou dále rozebrána v samostatné analýze v další části dokumentu.

Finanční analýza

Získání podkladů pro finanční analýzu bylo prozatím jedinou problematickou částí při řešení volitelného tématu. Důvody je možné shrnout do tří bodů:

- nemožnost rozklíčovat náklady do jednotlivých oblastí

Dle konzultace s účetními i rozhovorů se starosty je prakticky nereálné rozdělit náklady do jednotlivých oblastí, protože se mnohdy překrývají. Z tohoto důvodu byly podklady pro finanční analýzu upraveny tak, aby bylo možné získat alespoň nějaká data – tedy investiční a provozní výdaje za obec celkově.

- zkreslení způsobené nepravidelností výdajů tohoto typu

Z rozhovorů s představiteli obcí vyplynulo, že data poskytnutá v rámci finanční analýzy mohou být zavádějící, a to z toho důvodu, že se jedná o finance vynakládané značně nepravidelně. Narazíme-li v rámci šetření na obec, která v tomto roce řeší velkou zakázku, za niž zaplatila řádově stovky tisíc korun, dojde k obrovskému zkreslení, protože je dost pravděpodobné, že v několika uplynulých i několika následujících letech v té samé oblasti nezafinancuje nic. Rozdíly mezi jednotlivými lety tak mohou být obrovské.

- náročnost zpracování požadovaných údajů a s tím spojená neochota se problematikou zabývat a data poskytnout

Představitelé obcí nejsou ve většině případů schopni údaje na místě poskytnout, protože se jedná o poměrně specifické údaje, s nimiž se běžně nepracuje. Poklady pro finanční analýzu tedy musí zpracovat účetní, což pro ni představuje časovou zátěž, kterou nejsou všichni starostové ochotni akceptovat.

Z výše uvedených důvodů činí návratnost dotazníků k finanční analýze pouhých 50 procent, a to ještě v poměru k obcím, které vyplnily alespoň část dotazníků. Pokud bychom brali v potaz poměr celkový, tak by návratnost byla ještě nižší. Z tohoto důvodu má vyhodnocení finanční analýzy poměrně nízkou vypovídací hodnotu.

Jak už bylo uvedeno výše, na starostech leží většina obecní agendy – včetně činností zařazených do sdílených služeb. Starostové tuto agendu vykonávají dle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nicméně – jak vyplynulo ze šetření – je to pro ně velmi časově i psychicky náročné. Vezmeme-li v úvahu, že například aktivity z oblasti dotačního managementu či veřejných zakázek starostům zabere třeba až

měsíc času, jedná se o zásadní část jejich pracovní doby. Tato práce je však z hlediska finanční analýzy nezaznamenatelná, takže vzniká další prostor pro zkreslení údajů.

Podobný problém však nastává i v případě zajištění agendy dodavatelským způsobem – opět se jedná o výdaje nepravidelné, spíše nárazové a v podstatě neodhadnutelné, protože jsou vždy reakcí na nějakou aktuálně vzniklou situaci.

Z podkladů rovněž vyplynulo, že mezi jednotlivými obcemi jsou poměrně velké rozdíly ve vynakládaných prostředcích (řádově setiny, desetiny i jednotky procent). V oblasti rozvoje obce se jedná dokonce o rozdíly v desítkách procent, protože se pohybujeme v rozpětí od nuly, přes jednotky procent až po jejich desítky. Tyto rozdíly lze pozorovat i u srovnatelně velkých obcí. Je však nutné podotknout, že takto extrémní výsledek vyšel skutečně jen v případě rozvoje obce. Velký rozptyl je patrný i v oblastech technické a stavební podpory a veřejných zakázek, což patrně souvisí s momentálními většími investičními akcemi obcí s velkým procentem vynakládaných finančních prostředků. Zbývající agendy jsou v tomto ohledu vyrovnanější, přesto jsou pro úplnost kromě průměrných hodnot uváděny i hodnoty minimální, resp. minimální nenulové, a maximální. Konkrétní výsledky vyplývají z následující tabulky, hodnoty jsou uvedeny v procentech:

Tabulka č. 124: Vynakládané prostředky

Agenda	Průměrná hodnota	Minimální hodnota	Maximální hodnota
Právní podpora	0,14	0, resp. 0,1	0,4
Ekonomické agendy	1,23	0, resp. 0,04	5
Dotační management	0,63	0, resp. 0,1	1,95
Veřejné zakázky	3,84	0, resp. 0,2	15
IT podpora	1,05	0,01	2,5
Technická a stavební podpora	2,46	0, resp. 0,02	10
Rozvoj obce	20,18	0,2	50

Zdroj: vlastní šetření

Stejná metodika zpracování výsledků byla použita i v následující části, která vyjadřuje provozní výdaje obcí. I zde však dochází k velkému zkreslení průměrných hodnot, protože vyhodnocení této části finanční analýzy obsahuje i údaje za Dvůr Králové nad Labem, jehož výdaje se v absolutních číslech pohybují v úplně jiných řádech než výdaje většiny zbývajících obcí v ORP. Pro získání relevantnějších informací byl do tabulky vložen i průměr bez údajů Dvora Králové nad Labem. Ze stejného důvodu jsou kromě minimální hodnoty (minimální a minimální nenulová) dublovány i maximální hodnoty (maximální, která je však většinou hodnotou Dvora Králové nad Labem, a maximální vyjma Dvora Králové nad Labem). K dalšímu zkreslení dochází z toho důvodu, že část obcí některé druhy provozních údajů vůbec nemá, takže průměrná hodnota je následně tvořena například pouze dvěma nebo šesti hodnotami. Takováto průměrná hodnota je pak zcela mimo realitu, v tabulce jsou tyto hodnoty vyznačeny červeně. Provozní výdaje jsou obecně závislé na velikosti obce. Všechny údaje jsou uvedeny v Kč a jsou vztaženy k roku 2013.

Tabulka č. 125: Provozní výdaje obcí

Druh provozních výdajů	Průměrná hodnota [Kč/rok]	Průměrná hodnota (bez DKNL) [Kč/rok]	Minimální hodnota [Kč/rok]	Maximální hodnota [Kč/rok]
platy zaměstnanců v pracovním poměru	3 448 180	443 676,1	0, resp. 1 076 41	36 497 727, resp. 1 918 000
ostatní osobní výdaje	360 466,1	289 344	18 075	1 460 000
povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	1 088 535	229 812,2	0, resp. 53 424	9 675 768, resp. 720 000
povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	371 993,7	85 803,27	7 000	3 520 088, resp. 271 000
knihy, učební pomůcky a tisk	229 316,63	16 274,7	0, resp. 4 000	89 500, resp. 58 000
drobný hmotný dlouhodobý majetek	131 933	71 399,3	0, resp. 4 000	737 269, resp. 114 506
nákup vody, paliv a energie	955 241,2	319 878,1	56 627	7 944 234, resp. 1 107 000
nákup služeb	4 007 603	960 292,3	78 000	37 528 016, resp. 2 244 000
neinvestiční transfery podnikatelským subjektům	412 934,5	1 000	0, resp. 1 000	824 869, resp. 1 000
neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	502 650	94 964,69	1 000	4 987 187, resp. 386 000
neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	14 158 147	998 240	0, resp. 1 000	79 957 683, resp. 3 336 000

Zdroj: vlastní šetření

Stejnou logiku zpracování má i poslední část finanční analýzy, která vyjadřuje investiční výdaje obcí za rok 2013. Zde byly sledovány tyto položky:

611 – pořízení dlouhodobého nehmotného majetku

612 – pořízení dlouhodobého hmotného majetku

6130 – pozemky

631 – investiční transfery podnikatelským subjektům

632 – investiční transfery neziskovým a podobným organizacím

635 – investiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím

Z obcí, které odevzdaly dotazníky k finanční analýze, žádná nevydala prostředky na investiční transfery podnikatelským subjektům. Investiční transfery neziskovým a příspěvkovým organizacím se týkají pouze Dvora Králové nad Labem. Dlouhodobý nehmotný majetek v uplynulém roce pořizovaly pouze dvě obce (jednou z nich je opět Dvůr Králové nad Labem). Více odpovědí, z nichž lze vytvářet nějaké, byť ne příliš vypovídající, závěry, se sešlo u položek 612 a 6130. Podrobné výsledky jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 126: Finanční analýza

Druh investičního výdaje	Průměrná hodnota [Kč/rok]	Průměrná hodnota (bez DKNL) [Kč/rok]	Minimální hodnota [Kč/rok]	Maximální hodnota [Kč/rok]
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	209 693	272 250	0, resp. 147 136	272 250
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	5 131 668	2 020 129	2224	30 023 980, resp. 8 203 089
Pozemky	239 526	22 340	3179	1 542 642
Investiční transfery podnikatelským subjektům				
Investiční transfery neziskovým organizacím	93 101	---	0, resp. 93 101	93 101
Investiční transfery příspěvkovým organizacím	900 000	---	0, resp. 900 000	900 000

Zdroj: vlastní šetření

Ze všech výše uvedených výsledků a skutečností vyplývá, že závěry finanční analýzy nemají – i vzhledem k malé návratnosti dotazníků – přílišnou vypovídací hodnotu a jsou pouze sumářem získaných dat a informací bez možnosti praktické aplikace. Při větší návratnosti by bylo možné data vyhodnotit např. podle velikosti obce (počtu obyvatel), z čehož by teoreticky bylo možné získat porovnatelné údaje, vyjdeme-li z předpokladu, že obce jisté velikosti hospodaří s podobnými finančními prostředky. I přesto zde však hraje roli několik faktorů, které nejsou bez hlubší analýzy postihnutelné (nárazovost investic, vytížení starostů agendami apod.).

6.1.3. Analýza rizik a další potřebné analýzy

a. Analýza cílových (dotčených) skupin

Analýza slouží k definování jednotlivých cílových skupin (dotčených či zainteresovaných), zjištění jejich předpokládaných očekávání a k definování rizik spojených s těmito skupinami a s jejich očekáváním. Dále pak slouží k nalezení vhodného způsobu komunikace a nalezení případných opatření k minimalizaci rizik při zapojení těchto cílových skupin.

Tabulka č. 127: Analýza cílových skupin

Č.	Název dotčené skupiny	Očekávání dotčené skupiny	Rizika spojená se skupinou	Způsob komunikace	Opatření
1.	představitelé malých obcí	časová úspora finanční úspora usnadnění práce výměna zkušeností eliminace chyb v řízení obce větší možnosti rozvoje obce faktické naplnění projektu – vznik pomocného subjektu (servisního střediska)	přehnané požadavky přehnaná očekávání neochota podělit se o zkušenosti obavy ohledně skutečných výstupů projektu, nedůvěra v projekt nezájem o služby servisního střediska	osobní návštěva servisního střediska telefon e-mail informační bulletin službách nabízených servisním střediskem	meziobecní spolupráce zmírnění byrokratické zátěže
2.	obyvatelé malých obcí	starosta věnující se aktuálním problémům obce (nezahlcený byrokracií) prosperující obec	přehnaná očekávání	osobní komunikace obecní zpravodaje místní rozhlas	meziobecní spolupráce optimální rozložení administrativní zátěže
3.	představitelé Dvora Králové nad Labem	fungující servisní středisko zvýšení efektivity práce	malá potřeba servisního střediska	osobní návštěva servisního střediska telefon e-mail informační bulletin službách nabízených servisním střediskem	meziobecní spolupráce

4.	DSO	rozšíření činnosti lepší možnosti financování nová pracovní místa podpora soudržnosti regionu	neschopnost DSO vykonávat požadované agendy nedostatečně kvalifikovaný personál nedostatečná kvalita vykonávaných služeb	osobní návštěva servisního střediska telefon e-mail informační bulletin o službách nabízených servisním střediskem	meziobecní spolupráce kvalitní komunikace
5.	Dvůr Králové nad Labem (ORP)	úleva od řešení problematiky malých obcí fungující servisní středisko nová pracovní místa	malá ochota spolupracovat časové vytížení pracovníků	webové stránky telefon e-mail	kvalitní komunikace
6.	SMO	vznik nového DSO fungující servisní středisko	tendence k institucionalizaci, i přesto, že o ni není zájem malá podpora jiných možností provozu servisního střediska	osobní jednání osobní návštěva servisního střediska telefon e-mail	důkladná příprava před „spuštěním“ servisního střediska

Zdroj: vlastní šetření, analýza

Výše uvedená tabulka představuje přehled nejvýznamnějších cílových skupin řešeného území v oblasti servisu samosprávám a jejich potřeby. Cílem analýzy je nejenom definovat jednotlivé skupiny a jejich potřeby, ale také nastavit nejúčinnější způsob komunikace tak, aby každé sdělení bylo přesně přizpůsobeno tomu, komu je určeno.

Zpracování analýzy dotčených skupin pak umožní nastavit jednotlivé činnosti (opatření) v návrhové části tak, aby co nejvíce vyhovovaly právě těmto cílovým skupinám. Dobře zpracovaná analýza pak zvyšuje úroveň celého projektu a zvyšuje celkový zájem dotčených skupin o projekt.

b. Analýza rizik – registr rizik v oblasti

Definice rizika je převzata z Metodiky přípravy veřejných strategií: Riziko je nebezpečí vzniku události, která může negativně ovlivnit dosažení stanovených cílů. Jedná se o budoucí událost, která má náhodnou povahu (tj. může, ale nemusí nastat a mít negativní dopad) a není ani nemožná, ani jistá. Riziko spojujeme s negativními vlivy, nepříznivými dopady a ztrátami a chápeme jej jako synonymum nebezpečí, hrozby, úskalí a nejistoty. Protipólem rizika je příležitost, která je spojována s příznivými vlivy a dopady.

Hodnocení významnosti rizik je založeno na hodnocení očekávané pravděpodobnosti výskytu jednotlivých rizik a jejich dopadu (materiálního i nemateriálního) na dosažení cílů strategie. Pravděpodobnost (v tabulce sloupec „P“) i dopad (v tabulce sloupec „D“) se hodnotí na škále 1 až 5: hodnota 1 představuje velmi malý dopad (resp. velmi malou pravděpodobnost) a hodnota 5 velmi velký dopad (resp. velmi vysokou pravděpodobnost). Významnost rizika je součinem pravděpodobnosti a dopadu. Hodnota významnosti se pohybuje mezi hodnotou 1 a 25. Vlastníci jednotlivých rizik jsou osoby odpovědné za řízení a monitorování daného rizika (průběžné přehodnocování významnosti rizik a identifikace reálného výskytu dané rizikové události).

Tabulka č. 128: Hodnocení rizika

Č.	Skupina rizik	Název rizika	Hodnocení rizika			Název opatření ke snížení významnosti rizika	Vlastník rizika
			<u>P</u>	<u>D</u>	<u>V = P.D</u>		
1.	Finanční riziko	Nedostatek financí na provoz servisního střediska	4	5	20	Meziobecní spolupráce	Provozovatel servisního střediska
		Neochota obcí za služby platit	2	5	10	Kvalitní komunikace	Obce; provozovatel servisního střediska
2.	Organizační riziko	Nezájem obcí o nabízené služby	1	4	4	Kvalitní komunikace Meziobecní spolupráce	Obce
		Nejasný způsob financování servisního střediska	4	3	12	Kvalitně zpracovaný „podnikatelský plán“	Provozovatel servisního střediska
		Nedostatečná kapacita servisního střediska	1	3	3	Kvalitně zpracovaný „podnikatelský plán“	Provozovatel servisního střediska
		Špatná dostupnost nabízených služeb	1	2	2	Vhodně zvolené komunikační distribuční kanály	Provozovatel servisního střediska
3.	Právní riziko	Změny legislativy	3	3	9	Pečlivé sledování možných legislativních změn	Provozovatel servisním střediska ORP DSO
		Odpovědnost za provedené úkony	3	4	12	Dobře nastavené smluvní podmínky vč. Určení odpovědnosti	Poskytovatel služeb, obce
4.	Technické riziko	Nedostatečné technické vybavení servisního střediska	1	2	2	Zajištění odpovídajícího technického vybavení	Provozovatel servisním střediska

5.	Věcné riziko	Nedůvěra v poskytované služby	2	4	10	Kvalitní komunikace	Provozovatel servisního střediska
		Nevhodné personální zajištění	1	4	4	Důkladný výběr pracovníka/ů	Provozovatel servisního střediska
		Komunální volby a s nimi spojená možná změna vedení obcí	4	3	12	Kvalitní komunikace	Stát
		Rozdílné představy zapojených aktérů o fungování servisního střediska	3	5	15	Důsledná příprava fungování servisního střediska Kvalitní komunikace	Všichni zapojení aktéři: stát SMO obce ORP DSO provozovatel servisního střediska

Zdroj: vlastní šetření, analýza

6.1.4. SWOT analýza oblasti

SWOT analýza slouží k identifikaci silných a slabých stránek daného území (vnitřní vlivy z hlediska území), příležitostí a rizik (vnější vlivy z hlediska území). Na základě SWOT analýzy je komplexně vyhodnocena situace na území ORP

Tabulka č. 129: SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
velký zájem o nabízené služby	nedostatečné personální zajištění malých obcí
maximální snaha obcí o čerpání dotačních titulů	velké vytížení starostů v řešeném území
zkušenosti starostů	nedostatek financí (malé obce)
„akční“ obce	nedostatečné zkušenosti zastupitelů
existující a funkční servisní organizace – dobrý příklad	velké množství malých obcí v ORP
jednoznačný zájem obcí o společné řešení agendy	velké množství neuvolněných starostů
	nedostatek lídrů
	nedostatečné zázemí (majetkové)
	nepřehledné rozdělení obcí do různých DSO

Příležitosti	Hrozby
zkvalitnění služeb	komunální volby – nemožnost předvídat postoj nového zastupitelstva
ochrana starostů a zastupitelů	časté legislativní změny
zjednodušení obecní agendy	nejasně stanovená pravidla (např. u dotačních titulů)
hladké čerpání finančních zdrojů	tendence k nevyžádané institucionalizaci
navýšení odborné úrovně rozhodování	změna jednoho člověka může ohrozit realizaci projektu
větší prostor pro řešení problémů obce	nejasné představy o fungování servisního střediska
větší soudržnost obcí	

Zdroj: vlastní šetření

Uskutečněné rozhovory a vyplněné dotazníky se staly podkladem i pro vytvoření SWOT analýzy pro servis samosprávám. Z ní vyplynulo, že silnou stránkou servisu samosprávám na území ORP Dvůr Králové nad Labem je především velká aktivita obcí a jednoznačný zájem o nabízené služby a především jejich společné řešení. Výhodou je i poměrně velký počet zkušených starostů, kteří jsou ve funkci již několikáté volební období a mají tedy dostatek zkušeností, jimiž mohou přispět ke společnému řešení. Silnou stránkou jsou i příklady dobré praxe v regionu – organizace poskytující servis obcím v regionu, a to i přesto, že se nejedná o hlavní náplň jejich činnosti.

Mezi slabé stránky patří především skutečnosti spojené s personálním zajištěním obcí, které bojují jednak s nedostatkem lídrů, ale také neochotou lidí, občanů pro obec pracovat. Některé z obcí mají údajně problém sestavit zastupitelstvo, protože tuto funkci nechce téměř nikdo vykonávat, a pokud ano, tak jen v takové míře, aby jej to příliš nezatěžovalo. S tím pak souvisí i nedostatečné zkušenosti zastupitelů a obecně nízký počet zaměstnanců malých obcí, který v důsledku způsobuje enormní zátěž starostů, ať už uvolněných či neuvolněných, na nichž následně leží celá obecní agenda. Další slabou stránkou je nedostatek financí, jímž trpí především malé obce do 500 obyvatel, kterých je však v ORP Dvůr Králové nad Labem převážná většina.

Příležitostmi v případě řešení obecních agend společně formou meziobecní spolupráce jsou především očekávané přínosy pro starosty obcí, kterým by servis měl ulehčit práci a ušetřit čas, aby se mohli věnovat práci pro obec jako takové a nezdržovali se mnohdy zbytečnou a složitou administrativou. Díky spolupráci s odborníky na zvolené agendy pak přínos spočívá i ve vyšší kvalitě služeb, hladkém čerpání finančních prostředků, ale také lepší ochraně představitelů obce, kteří jinak mají plnou zodpovědnost za veškerá rozhodnutí.

Nejbližší „hrozbou“ jsou komunální volby, s nimiž se pojí možná změna ve vedení obcí a tedy i možná změna názorů, ať už na projekt jako takový nebo na řešení jednotlivých agend. Další možnou hrozbou jsou časté legislativní změny a mnohdy nejasně stanovená pravidla v různých oblastech (např. u dotačních titulů).

6.1.5. Souhrn výsledků analýz (analytické části)

Z průběžné komunikace s představiteli obcí v první fázi projektu meziobecní spolupráce vyplynulo, že jsou poměrně často – bez ohledu na to, jestli se jedná o starosty uvolněné či neuvolněné – přetížení administrativou spojenou s chodem obce a dalšími činnostmi s tím spojenými. Vzhledem k tomu, že se v řešeném území nacházejí především menší obce s malým počtem obyvatel, nemají tyto obce dostatečný personální aparát, aby se zátěž spojená s řízením obce rozmělnila mezi více lidí. Při

navrhování témat pro tzv. volitelné tak logicky padl návrh na tzv. sdílené služby, později uváděné spíše jako servis samosprávám, který by mohl být pro představitele obcí pomocí. Tato služba spočívá ve společném řešení různých agend, které jsou všem obcím společné. Ty byly vytipovány ze strany SMO a zahrnují tyto oblasti: právní podpora, ekonomické agendy, dotační management, veřejné zakázky, IT podpora, technická a stavební podpora a rozvoj obce.

V současnosti je situace taková, že si obce maximum možných agend zajišťují samy, s tímto stavem však nejsou příliš spokojeny, protože především v malých obcích to funguje tak, že vše potřebné zajišťuje starosta, ostatní členové zastupitelstva se zapojují jen v míře dané zákonem. To způsobuje přetíženost starostů, kteří pak mnohdy nemají prostor pro řešení skutečných problémů obce. V těchto podmínkách se představitelé obcí, kteří mnohdy nedisponují dostatečnými finančními prostředky, snaží vše řešit tak, jak nejlépe umí, mnohdy ovšem musí rozhodovat i o věcech, k nimž nejsou dostatečně kvalifikovaní, ale přesto nesou plnou odpovědnost.

Z dotazníkového šetření a rozhovorů se zástupci obcí dále vyplynulo, že si dokáží představit fungování „servisního střediska“, které by jim mohlo být nápomocno v činnostech více či méně běžných. Největší zájem je o dotační management a veřejné zakázky, což jsou agendy spíše složitější, s nimiž mnoho starostů nemá příliš zkušeností, ačkoli jsou pro ně jinak zajímavé. Shoda nastala i v otázce, kdo by měl toto servisní středisko provozovat, případně jeho provoz zajišťovat. Zde se jako nejvhodnější jeví varianta zajišťování služeb ze strany DSO, problémem je ovšem poměrně velká roztržičnost obcí ve svazcích, kdy některé obce jsou členy hned několika svazků, některé naopak žádného. S tím patrně souvisí i neochota k vzniku nového subjektu, který by měl služby zajišťovat.

Mírné rozpory nastaly v otázce možného financování potenciálního servisního střediska, kde se názory představitelů obcí pohybují po celé škále možných variant. Některé obce jsou pro plnou úhradu služeb z vlastních zdrojů, jiné by naopak uvítaly plné financování ze strany státu, ačkoli tuto možnost nepovažují za příliš pravděpodobnou. Většina zpovídaných pak volila nějakou kombinaci vlastního financování spolu s podílem státu, ovšem i tady se názory velmi různily. Část obcí by raději platila paušální poplatek, zazněly však i názory, že platba by měla být kalkulována za jednotlivé požadované úkony.

Obecně platí, že fungování servisního střediska má mezi zástupci obcí poměrně výraznou podporu, částečně však zaznívá lehká nedůvěra ve skutečnou realizaci takového subjektu.

Možnosti Meziobecní spolupráce tak na základě zjištěných dat z analytické části a informací z dotazníkového šetření a řízených rozhovorů se starosty jsou následující:

- *nastartování větší spolupráce a výměny zkušeností mezi jednotlivými obcemi v ORP*
- *vytvoření ucelených metodických materiálů s ověřenými postupy pro řešení vybraných agend a různých vzorových materiálů (např. smluv)*
- *příprava půdy pro vznik servisního střediska*
- *dlouhodobě udržitelný provoz servisního střediska*

Nástin variantních opatření

1. varianta meziobecní spolupráce

Vytvoření servisního střediska poskytujícího administrativní podporu především malým obcím

Současný stav:

Z provedeného šetření vyplynulo, že představitelé obcí jsou v současnosti přehlceni úkony, které musí vykonávat, ať už v samostatné nebo přenesené působnosti. Vzhledem k tomu, že se v ORP Dvůr Králové nad Labem nacházejí především malé obce s minimem zaměstnanců, leží většina těchto úkonů na starostech, kteří se tak dostávají pod velký tlak, a to z důvodu časových, ale také kvůli velké složitosti a širokému spektru vykonávaných agend. Ty lze samozřejmě v mnoha případech zajistit externě, malé obce však většinou nedisponují potřebnými financemi, aby si mohly dovolit opakovaně některé služby platit.

Návrh řešení:

- Vytvoření servisního střediska, které by poskytovalo administrativní podporu především malým obcím
- Zajištění dlouhodobě udržitelného chodu servisního střediska

Výhody a nevýhody této varianty:

Výhody – časová a finanční úspora, vyšší efektivnost v práci obcí, posílení soudržnosti obcí v regionu

Nevýhody – Náklady na provoz servisního střediska, nejasné financování servisního střediska, nedůvěra ve fungování servisního střediska

Finanční dopad:

Provoz servisního střediska s sebou přinese určité náklady, ať už na personální zajištění nebo na provoz obecně. Je nutné najít vhodný způsob financování servisního střediska, aby jeho provoz byl dlouhodobě udržitelný.

2. varianta meziobecní spolupráce

Zajištění fungování servisního střediska a případné rozšíření činnosti o další požadované agendy

Současný stav:

Tato varianta je úzce navázána na variantu předchozí, a proto opět souvisí s výše uvedeným přetížením starostů úkony vyžadujícími mnohdy úzce odborné znalosti, kterými většina starostů nedisponuje. Podaří-li se servisní středisko vytvořit, bude nutné zajistit jeho fungování tak, aby bylo pro starosty skutečným přínosem, aby byla zajištěna dostatečná kvalita požadovaných služeb a aby bylo případně možné jeho činnost rozšířit o další poptávané agendy. Zároveň je žádoucí rovnoměrné vytížení servisního střediska.

Návrh řešení:

- Zajištění správného fungování servisního střediska, které by poskytovalo administrativní podporu především malým obcím ve vysoké kvalitě a adekvátním časovém horizontu
- Rozšíření činnosti servisního střediska

Výhody a nevýhody této varianty:

Výhody – úbytek zahlcených starostů, zajištění správného fungování servisního střediska, vyšší kvalita v práci obcí

Nevýhody – navýšení nákladů na provoz při rozšíření činnosti, složité zajištění rovnoměrného zatížení

Finanční dopad:

Stejně jako v předchozím případě je provoz servisního střediska spojen s určitými náklady na jeho chod, které se mohou při rozšíření činnosti ještě navýšit. Zajištění stálého a dostatečného financování je tedy jednou ze zásadních otázek pro fungování servisního střediska.

6.2. Návrhová část pro oblast servisu samosprávám

6.2.1. Struktura návrhové části

Návrhová část je součástí Souhrnného dokumentu, který byl zpracován v rámci projektu „Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci správních obvodů obcí s rozšířenou působností“. Byla zpracována realizačním týmem ve spolupráci se zástupci obcí SO ORP s podporou motivujících starostů.

V předchozích krocích byla zpracována analytická část pro téma „Servis samosprávám“, na jejímž základě byly připraveny Nástinu opatření. Návrhová část staví na všech dosud realizovaných aktivitách. Cílem návrhové části je reagovat na konkrétní potřeby území zjištěné analýzami a zároveň sloužit jako nástroj pro zefektivnění procesů v území. Pro rozvoj meziobecní spolupráce je nutné nastavit společnou vizi, dále rozpracovanou do úrovně cílů v nadefinovaných problémových oblastech v oblasti Servisu samosprávám.

Provedená analýza je stěžejním, nikoli však jediným vstupem pro definování návrhové části. Formulace vize byla navržena realizačním týmem jako podklad pro další diskusi zástupců dotčených obcí. Metodou brainstormingu a následnou diskusí o jednotlivých variantách byla zformulována vize meziobecní spolupráce ve správním obvodu ORP. Vize je formulována jako žádoucí budoucí stav meziobecní spolupráce. Je souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Servis samosprávám.

Na základě analytické části (zejména SWOT analýzy) a následně zpracovaných Nástinů opatření a s ohledem na definovanou vizi byly realizačním týmem navrženy problémové okruhy, které byly podrobeny ověření ve fokusních skupinách. Fokusní skupiny byly složeny ze zástupců několika obcí z území ORP včetně motivujících starostů. Jejich odborné názory byly klíčové pro upřesnění výstupů, které vzešly z analýzy dat, a obohatily tak pohled na téma Servis samosprávám.

Stěžejním bodem návrhové části je definování cílů ve vymezených problémových tématech. Cíle byly podrobně popsány a byla navržena opatření k realizaci cílů. Pro sledování úrovně naplňování definovaných cílů byla nastavena sada indikátorů umožňující periodicky monitorovat pokrok při plnění cílů a případně přijímat opatření ke zlepšení žádoucího výsledku.

Návrhová část Souhrnného dokumentu je strukturována standardně dle principů strategického řízení.

Základní „střechou“ návrhové části je vize. Jejím formulováním je deklarováno, že území ORP bude usilovat o její naplnění. Následně se vize rozpadá do problémových okruhů, které budou naplňovány prostřednictvím sady několika málo cílů.

Jednotná vize poskytuje celkový rámec všem subjektům zapojeným do činnosti vymezeného území. Měla by udržet společné směřování všech zapojených subjektů od nejvyšších úrovní hierarchie až po nejnižší úrovně. Umožní lépe přenášet pravomoci na výkonné pracovníky a zároveň zajistit jednotnou filosofii, pro kterou jsou dílčí činnosti vykonávány. Bez vize by chyběl jasně vyjádřený směr, kterým se chceme vydat. Vize je formulována jako budoucí stav, kterého chceme realizací strategického řízení dosáhnout. Jedná se o společnou představu, jak by měly obce v území v budoucnu spolupracovat. Respektuje přání a potřeby místních občanů.

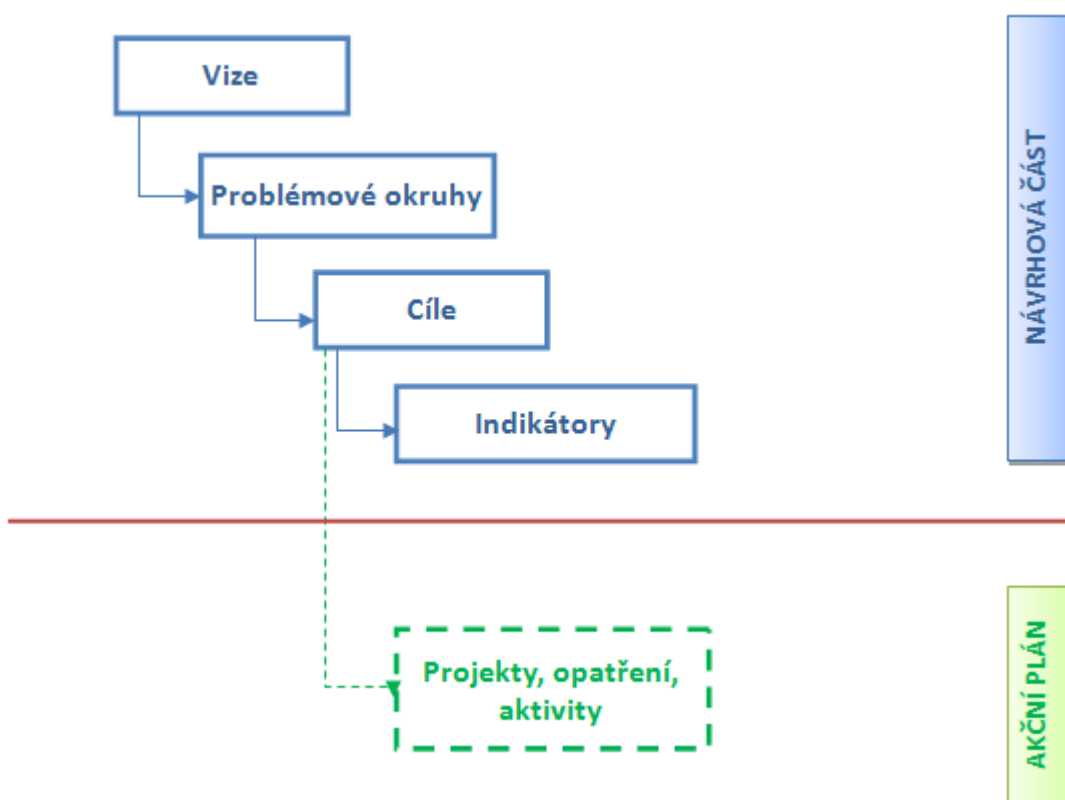
V podmínkách projektu je vize souhrnná pro spolupráci obcí v ORP pro všechna řešená témata, nikoli pouze pro téma Servis samosprávám. Vzhledem k zaměření projektu směřuje ke všem povinným tématům a ke zvolenému volitelnému tématu. Staví na silných stránkách identifikovaných ve SWOT analýze.

Vedle určení budoucího směřování vývoje může vize také sloužit jako marketingový nástroj území. Je doplněna o slogan, který bude využíván pro propagaci území jako celku dovnitř (občanům,

politikům, školám, podnikatelům) a navenek (turistům, potenciálním investorům, složkám veřejné správy).

První verze struktury problémových okruhů byla vytvořena realizačním týmem na základě provedených analytických kroků a zpracovaných Nástinů opatření. Návrh problémových okruhů byl ověřen ve fokusních skupinách. Následně byly vytvořeny popisy cílů. Byli určeni garanti (správci) jednotlivých cílů, kteří zpracovali návrhy popisů, které byly podrobeny vnitřnímu připomínkovému řízení. Realizační tým jednotlivé cíle vzájemně porovnal, sjednotil jejich strukturu a úroveň detailnosti. Byl kladen důraz na vzájemnou provázanost cílů a jejich doplňkovost. Součástí tohoto procesu bylo také nastavení indikátorů, jimiž bude plnění cílů sledováno a hodnoceno.

Grafické znázornění vztahů mezi vizí, problémovými oblastmi, cíli a indikátory je zobrazeno v následujícím obrázku.

Struktura problémových oblastí a cílů v tématu „Servis samosprávám“ je uvedena v níže uvedeném schématu.

Vize meziobecní spolupráce <i>Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem je region založený na rovném partnerství všech jeho členů. Oblast disponuje optimálně dimenzovanou sítí dobře vybavených předškolních a školních zařízení s vysokou kvalitou výuky a nabízí rozsáhlý výběr mimoškolních aktivit. Území je rovnoměrně pokryto sítí sociálních služeb a zařízení, které jsou dostupné pro všechny cílové skupiny obyvatel. Obce ORP Dvůr Králové nad Labem využívají efektivní a pro občany dostupný systém nakládání s odpady, jehož prioritou je ochrana životního prostředí. Společný servis samosprávám přináší obcím Královédvorská kvalifikovanější rozhodování ve vybraných oblastech a představitelům obcí větší prostor k řešení rozvojových potřeb obce.</i>			
Servis samosprávám	Problémová oblast 1 Nízká úroveň spolupráce obcí v ORP		Problémová oblast 2 Kvalita a efektivita managementu obcí v ORP a s tím související přetíženost představitelů obcí
	cíl 1.1 Posílit vazby a vztahy mezi obcemi v ORP	cíl 1.2 Vytvořit platformu pro vytvoření jednotného registru požadavků vedení obcí	cíl 2.1 Nastavit funkční systém vzdělávání představitelů obcí
			cíl 2.2 Vytvořit servisní středisko pro představitele obcí

Návrhová část byla zpracována ve druhém pololetí roku 2014.

6.2.2. Vize a problémové oblasti (okruhy)

Slogan:

SO ORP Dvůr Králové nad Labem – partnerský podkrkonošský region

VI ZE:

*Správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem je region založený na rovném partnerství všech jeho členů. Oblast disponuje optimálně dimenzovanou sítí dobře vybavených předškolních a školních zařízení s vysokou kvalitou výuky a nabízí rozsáhlý výběr mimoškolních aktivit. Území je rovnoměrně pokryto sítí sociálních služeb a zařízení, které jsou dostupné pro všechny cílové skupiny obyvatel. Obce ORP Dvůr Králové nad Labem využívají efektivní a pro občany dostupný systém nakládání s odpady, jehož prioritou je ochrana životního prostředí. **Společný servis samosprávám přináší obcím Královédvorská kvalifikovanější rozhodování ve vybraných oblastech a představitelům obcí větší prostor k řešení rozvojových potřeb obce.***

Problémové okruhy

Stanovení problémových okruhů vychází z provedených analýz, důležité informace vyplývají především ze SWOT analýzy a obecně i z informací, které zazněly při řízených rozhovorech s představiteli obcí. V současnosti je fungování obcí a jejich chod spojen s několika problémy, které byly rozděleny do dvou problémových okruhů, které spolu však úzce souvisejí a reagují na současnou situaci v obcích, jak byla popsána v předchozí kapitole.

Problémové okruhy jsou popsány z několika hledisek – odůvodnění vyplývajícího z provedených šetření, příčin problému a jejich vzájemné provázanosti a důsledků, které by nastaly v případě, že by daný problém nadále zůstal bez potřebného řešení.

Problémové okruhy byly zvoleny na základě výsledků analýz a provedeného šetření, pro jejich stanovení však byly využity i názory odborníků na danou oblast, které zazněly v tzv. fokusní skupině.

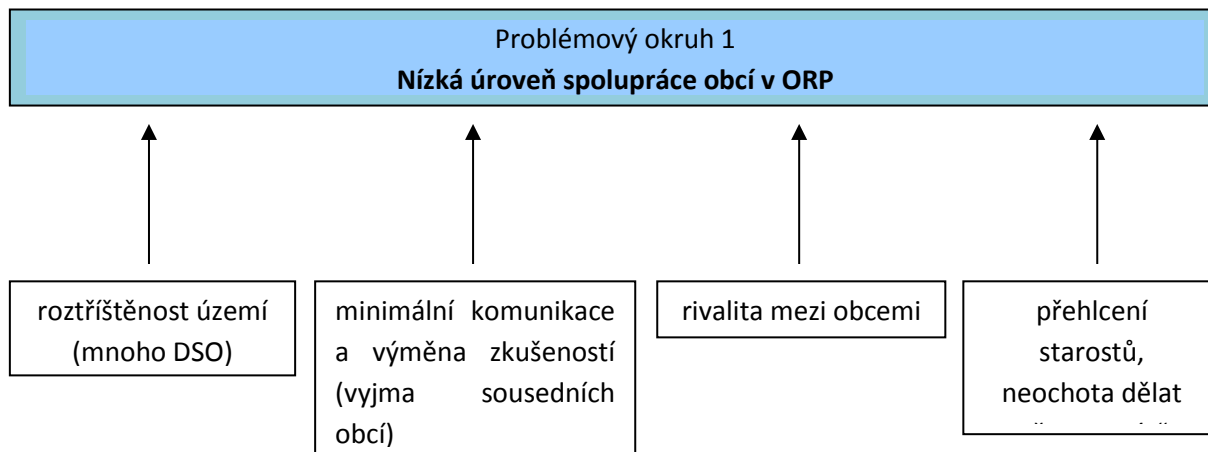
Nízká úroveň spolupráce obcí v ORP

Již během zpracovávání úvodních kapitol souhrnného dokumentu, v nichž je charakterizován správní obvod ORP Dvůr Králové nad Labem vyplynulo, že území ORP je z pohledu meziobecní spolupráce poměrně roztříštěné, neboť zde funguje několik různých dobrovolných svazků obcí, přičemž některé obce jsou členy několika z nich, některé naopak žádného. Z rozhovorů s představiteli obcí pak vyplynulo, že až na výjimky, resp. výjimku, jíž je Mikroregion Hustířanka, žádný ze svazků patrně není příliš funkční. Obecně se dá říct, že k sobě poměrně blízko mají především sousední obce, kde však ke spolupráci dochází spíše na bázi osobních kontaktů než organizovaně. Z šetření dále vyplynulo, že – opět až na výjimky – nedochází ani k přílišné výměně zkušeností mezi představiteli obcí a že mnohde navíc panuje jistá rivalita.

Příčiny tohoto problému je těžké odhalit, protože bychom je mohli spatřovat již v naší národní mentalitě, kdy platí – proč by se někdo měl mít lépe než já. Tím bychom si ovšem situaci značně zjednodušili, protože nejpravděpodobnější příčinou je zahlcenost představitelů obcí různými administrativními a jinými úkony, v čemž můžeme spatřovat provázanost s druhým problémovým okruhem. Zástupci obcí jsou jednoduše vystaveni tak silnému tlaku, že nemají ani chuť ani čas dělat ještě něco „navíc“, co nemusejí.

Pokud by tento problém nebyl řešen, patrně by nedošlo k žádné zásadní změně oproti současnému stavu, je však potřeba si uvědomit, že v jednotě je síla, byť to může znít poněkud nadneseně. Na příkladu Mikroregionu Hustířanka je však vidět, že propojení, vzájemná komunikace a pomoc může přinést skutečné výsledky.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

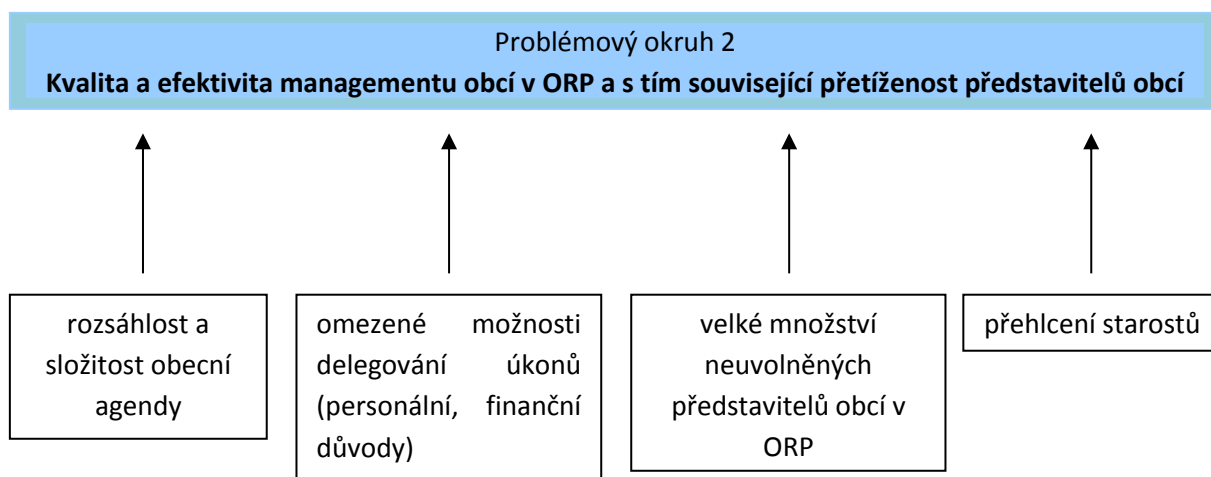
Kvalita a efektivita managementu obcí v ORP a s tím související přetíženost představitelů obcí

Jak již zaznělo v komentáři k předchozímu problémovému okruhu, velká většina představitelů obcí se cítí přehlcena agendami, jež se na ně snášejí ze všech stran. Z tohoto důvodu pak mnohdy nemají čas na skutečné problémy obce, což se projevuje na kvalitě života v ní. Tato skutečnost je ještě o mnoho markantnější v obcích, kde není ani jeden z představitelů uvolněný.

Příčiny lze spatřovat v rozsáhlosti a složitosti obecní agendy, kterou jeden člověk nemůže svým vzděláním a často ani mnohaletými zkušenostmi obsáhnout, což během šetření v území potvrdili i starostové, kteří jsou již zkušení, protože mají za sebou několik volebních období ve vedení obce. Z rozhovorů navíc vyplynulo, že v malých obcích mnohdy skutečně pracuje jen jeden člověk, a to ještě často jako neuvolněný.

Nebudou-li starostové a další představitelé obcí mít na koho se obrátit, může nastat situace, která již nyní není zcela ojedinělá, a to, že se do vedení obce nikdo „nepohrne“, vědom si nároků, které na něj budou v rámci této funkce kladeny. Zástupci obcí během rozhovorů zmiňovali, že mají problém sestavit kandidátky do zastupitelstev, protože práce pro obec je příliš náročná a není zcela adekvátně ohodnocena.

Grafické znázornění problémového okruhu – strom problémů

6.2.3. Popis cílů v jednotlivých oblastech

Tabulka č. 130: Problémový okruh 1, cíl 1.1

Problémový okruh 1	Nízká úroveň spolupráce obcí v ORP
Cíl 1.1	Posílit vazby a vztahy mezi obcemi v ORP
Popis cíle	Z šetření vyplynulo, že situace v území není ideální. Území ORP se skládá z 28 obcí, což je v porovnání s jinými ORP, kde se nachází třeba 50 a více obcí, počet, s nímž se ještě dá efektivně pracovat. V současnosti je však území roztříštěné do několika vesměs nefunkčních dobrovolných svazků obcí, kdy spolu mnohdy nekomunikují ani obce nacházející se ve stejném svazku. Cílem tedy je podpořit komunikaci a spolupráci mezi obcemi napříč celým územím ORP a bez návaznosti na členství či příslušnost k některému ze svazků. Cílem je vznik jakési komunikační platformy sloužící k výměně zkušeností, koordinaci podobných aktivit apod., což by mělo vést k větší soudržnosti regionu a mohlo by pomoci i jeho dalšímu rozvoji.
Hlavní opatření	Legislativní opatření - revize stávajících svazků (právní stránka) Finanční opatření - analýza finanční náročnosti setkání Věcná opatření - analýza současné situace - revize stávajících svazků - návrh fungování komunikační platformy (frekvence setkání apod.)
Název indikátorů k hodnocení cíle	Počet uskutečněných setkání
Správce cíle	<i>Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska</i>

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 131: Problémový okruh 1, cíl 1.2

Problémový okruh 1	Nízká úroveň spolupráce obcí v ORP
Cíl 1.2	Vytvořit platformu pro vytvoření jednotného registru požadavků vedení obcí
Popis cíle	Podstatou tohoto cíle je semknutí sil představitelů obcí v ORP k jednotnému řešení opakujících se agend, aby mohl vzniknout jakýsi zásobník vzorů smluv, OZV, případně osvědčených postupů. Tento zásobník může být postupně rozšiřován v podstatě o vše, co bude starosty poptáváno. Prvním krokem k naplnění cíle je vznik platformy, která by vznik jednotného registru požadavků prosazovala a která by měla za úkol přispět k realizaci registru. Nevyjasněnou otázkou, kterou by také měla řešit vzniklá platforma, je: kdo by měl registr vytvářet a spravovat. V případě shody, případně zájmu ze strany dalších ORP lze řešení hledat napříč republikou.
Hlavní opatření	Legislativní opatření - právní analýza použití vzorů smluv a dalších dokumentů (autorské právo apod.) Finanční opatření - analýza finanční náročnosti zpracování a aktualizace jednotného registru požadavků Věcná opatření - stanovení pravidel pro tvorbu jednotného registru požadavků - stanovení zodpovědnosti za tvorbu a aktualizaci jednotného registru požadavků
Název indikátorů k hodnocení cíle	Vznik platformy prosazující vznik jednotného registru požadavků (ANO/NE)
Správce cíle	<i>Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska</i>

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 132: Problémový okruh 2, cíl 2.1

Problémový okruh 2	Kvalita a efektivita managementu obcí v ORP a s tím související přetíženost představitelů obcí
Cíl 2.1	Nastavit funkční systém vzdělávání představitelů obcí
Popis cíle	Z šetření k servisu samosprávám vyplynulo, že v podstatě neexistuje ucelený systém vzdělávání pro starosty. Školení pro nové starosty jsou pouze dobrovolná a je na zvážení každého ze starostů, zda školení absolvuje. Nabídka různých školení s různou tematikou je sice dostačující, nicméně v praxi téměř nevyužitelná. Velmi často se jedná o školení, která jsou pro starosty – a pro ty neuvolněné zvláště – místně nebo časově nedostupná. Dalším problémem je jejich finanční náročnost. Cílem proto je vytvořit funkční a všestranně dostupný systém vzdělávání.
Hlavní opatření	Finanční opatření - zpracování finančního plánu pro vzdělávání Věcná opatření - zpracování vzdělávacího plánu
Název indikátorů k hodnocení cíle	Vznik vzdělávacího plánu (ANO/NE)
Správce cíle	Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

Tabulka č. 133: Problémový okruh2, cíl 2.2

Problémový okruh 2	Kvalita a efektivita managementu obcí v ORP a s tím související přetíženost představitelů obcí
Cíl 2.2	Vytvořit servisní středisko pro představitele obcí
Popis cíle	Vzhledem k praktické nemožnosti obsáhnout obecní agendu se všemi jejími náležitostmi se nabízí řešení prostřednictvím vytvoření servisního střediska pro představitele obcí. Servisní středisko by mělo poskytovat odborné služby primárně v těchto agendách: právní podpora, ekonomické agendy, dotační management, veřejné zakázky, IT podpora, technická a stavební podpora a rozvoj obce. Činnost servisního střediska by mohla být do budoucna rozšířena o další agendy, pokud by byly ze stran představitelů obcí poptávány.
Hlavní opatření	Legislativní opatření - analýza právní formy servisního střediska Finanční opatření - nastavení systému financování - analýza dlouhodobé udržitelnosti financování servisního střediska Věcná opatření - zjištění reálného zájmu obcí o jednotlivé agendy a jejich řešení - zpracování kompletního „podnikatelského plánu“ servisního střediska - stanovení místa, kde bude servisní středisko vybudováno a zajištění materiálně-technické základny
Název indikátorů k hodnocení cíle	Vznik servisního střediska (ANO/NE)
Správce cíle	Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska

Zdroj: vlastní šetření, setkání fokusních skupin

6.2.4. Indikátory

Problémový okruh	PO 1 Nízká úroveň spolupráce obcí v ORP		
Číslo indikátoru	1.a		
Název indikátoru	Počet společných aktivit obcí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska		
Roky	2013	2017	2020
Plán		8	15
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet různých typů aktivit, do nichž je zapojeno více obcí z ORP – společná setkání, společné projekty, společné kulturní/sportovní akce apod.		
Metodika a výpočet:	Počet různých typů aktivit, do nichž jsou zapojeny alespoň dvě obce z ORP.		
Zdroj čerpání dat:	Pozvánky, plakáty, prezenční listiny, projektové žádosti.		

Cíl	1.1. Posílit vazby a vztahy mezi obcemi v ORP		
Číslo indikátoru	1.1.a		
Název indikátoru	Počet uskutečněných setkání		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska		
Roky	2013	2017	2020
Plán		4	8
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	Indikátor vyjadřuje počet uskutečněných setkání zástupců obcí v ORP.		
Metodika a výpočet:	Jedná se o součet setkání v daném roce.		
Zdroj čerpání dat:	Pozvánky na setkání a prezenční listiny ze setkání.		

Cíl	1.2 Vytvořit platformu pro vznik jednotného registru požadavků		
Číslo indikátoru	1.2.a		
Název indikátoru	Vznik platformy pro vytvoření jednotného registru požadavků		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V tomto případě měřítko představuje neexistenci (= 0) nebo existenci (= 1) požadovaného výstupu.		
Metodika a výpočet:	Výpočet není potřeba, stačí posouzení existence platformy.		
Zdroj čerpání dat:	Zápisy z jednání pracovní skupiny		

Problémový okruh	PO 2 Kvalita a efektivita managementu obcí v ORP a s tím související přetíženost představitelů obcí		
Číslo indikátoru	2.a		
Název indikátoru	Podíl obcí využívajících služeb servisního střediska		
Měrná jednotka	Procentuální podíl		
Správce měřítka	Předpoklad: Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska		
Roky	2013	2017	2020
Plán		30	60
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V tomto případě měřítko představuje procentuální podíl		
Metodika a výpočet:	Počet obcí využívajících služeb servisního střediska ku celkovému počtu obcí v ORP vynásobeno stem		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky obcí, DSO, MAS		

Cíl	2.1 Nastavit funkční systém vzdělávání představitelů obcí		
Číslo indikátoru	2.1		
Název indikátoru	Vznik vzdělávacího plánu		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V tomto případě měřítko představuje neexistenci (= 0) nebo existenci (= 1) požadovaného výstupu.		
Metodika a výpočet:	Výpočet není potřeba, stačí posouzení existence vzdělávacího plánu.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky obcí, DSO, MAS		

Cíl	2.2 Vytvořit servisní středisko pro představitele obcí		
Číslo indikátoru	2.2		
Název indikátoru	Vznik servisního střediska pro představitele obcí		
Měrná jednotka	Počet		
Správce měřítka	Předpoklad: Předpoklad: pověřený zástupce servisního střediska		
Roky	2013	2017	2020
Plán		1	1
Skutečnost	0		
Popis měřítka:	V tomto případě měřítko představuje neexistenci (= 0) nebo existenci (= 1) požadovaného výstupu.		
Metodika a výpočet:	Výpočet není potřeba, stačí posouzení existence servisního střediska.		
Zdroj čerpání dat:	Webové stránky obcí, DSO, MAS, případně samotného servisního střediska		

6.3. Pravidla pro řízení strategie

6.3.1. Systém monitorování a hodnocení realizace strategie

Pro řízení strategie bude ustaven **manažer strategie**. Manažer zodpovídá za celkovou koordinaci všech aktivit souvisejících s jejím řízením. Je zodpovědný za to, že se se schválenou strategií bude pracovat, že zodpovědné subjekty budou usilovat o její naplnění a že se bude vyhodnocovat, zda se daří přispívat k plnění stanovených cílů.

Manažer strategie je výkonnou a koordinační jednotkou, ale pro výkon své činnosti potřebuje součinnost orgánů, které mohou rozhodovat. Tím je **řídící skupina**. Řídící skupina činí klíčová rozhodnutí při naplňování strategie, zejména týkající se jejích změn a úprav, ale také schvalování akčního plánu. Řídící skupina schvaluje vyhodnocení strategie a přijímá opatření vyplývající ze závěrů hodnocení.

Složení řídící skupiny

Pro řízení strategie jsou důležití **správci cílů**. Správce cíle není osoba, která by měla za úkol daný cíl samostatně zrealizovat. Jeho rolí je hlídat, aby se na plnění cíle nezapomnělo. Je to osoba, která bude v území iniciovat kroky směřující k plnění cíle, bude komunikovat s ostatními subjekty v území, bude dbát nad tím, aby se do budoucích akčních plánů dostávaly konkrétní kroky, které přispějí k plnění cíle, bude kontrolovat, že do příslušného rozpočtu budou zahrnuty prostředky určené k plnění cíle. Ostatní subjekty v území však mají společnou povinnost spolu s gestorem aktivně usilovat o plnění cíle. Správce cíle také bude v následujících letech sledovat prostřednictvím indikátorů, zda je cíle dosahováno. V další budoucí spolupráci bude tuto informaci poskytovat ostatním městům a obcím a společně budou hledat další řešení k přibližování se stanovenému cíli.

Správci cílů		
Číslo cíle	Název cíle	Správce cíle
1.1	Posílit vazby a vztahy mezi obcemi v ORP	pověřený zástupce servisního střediska
1.2	Vytvořit platformu pro vznik jednotného registru požadavků	pověřený zástupce servisního střediska
2.1	Nastavit funkční systém vzdělávání představitelů obcí	pověřený zástupce servisního střediska
2.2	Vytvořit servisní středisko pro představitelů obcí	pověřený zástupce servisního střediska

Gestoři indikátorů jsou osoby, které zodpovídají za zjištění hodnot indikátoru v souladu se stanovenou definicí a metodikou výpočtu. Dodávají podklady příslušnému správci cíle.

Gestoři indikátorů		
Číslo indikátoru	Název indikátoru	Gestor indikátoru
1.1.a	Počet uskutečněných setkání	pověřený zástupce servisního střediska
1.2.a	Vznik platformy pro vytvoření jednotného registru požadavků	pověřený zástupce servisního střediska
2.1.a	Vznik vzdělávacího plánu	pověřený zástupce servisního střediska
2.2.a	Vznik servisního střediska pro představitele obcí	pověřený zástupce servisního střediska

Strategie bude naplňována především projekty zařazenými do každoročně schvalovaného akčního plánu (viz kapitola 3.3.3 souhrnného dokumentu). Projekty zařazené do akčního plánu by pak měly naplňovat stanovené cíle.

Naplňování strategického dokumentu musí být měřeno a pravidelně vyhodnocováno. Pro jednotlivé cíle byly nastaveny indikátory a k nim nastavená metodika – tj. způsob sledování a vyhodnocování daného indikátoru. Ke každému indikátoru je také nastaven jeho správce (gestor), který je zodpovědný za sledování jeho vývoje a porovnání s cílovou hodnotou.

Tabulka uvádí hlavní zodpovědnosti v procesu implementace strategie.

Činnost v rámci implementace	Zodpovědná osoba/subjekt	Termín
Koordinace implementačních aktivit	manažer strategie	průběžně
Návrh projektů do akčního plánu	správci cílů	každoročně v 1.-3. čtvrtletí
Výběr projektů do akčního plánu	řídící skupina	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Předložení akčního plánu ke schválení na následující rok	manažer strategie	každoročně dle termínů přípravy rozpočtu
Vyhodnocení indikátorů za předchozí rok	gestoři indikátorů	každoročně v 1. čtvrtletí
Vyhodnocení plnění akčního plánu za předchozí rok	manažer s využitím podkladů od gestorů indikátorů a správců cílů	každoročně v 1.-2. čtvrtletí
Projednání vyhodnocení indikátorů a plnění akčního plánu za předchozí rok	řídící skupina	každoročně v 2. čtvrtletí

6.3.2. Systém změn strategie

V průběhu realizace Strategie může dojít k objektivní potřebě dílčí změny tj. ve formě úpravy cíle, či indikátoru. Tato potřeba může být způsobena jak vnějšími (např. rozhodnutí vlády, či EU), tak vnitřními (potřeba změny vyvstane při průběžném monitorování cílů Strategie) faktory. Rozhodnutí, zda je nutné některé části Strategie upravit bude následovat každoročně po vyhodnocení indikátorů za předchozí rok a po vyhodnocení akčního plánu. Pokud se ukáže, že realizaci projektů nedošlo k uspokojivému vývoji příslušného indikátoru, je nutné blíže zanalyzovat příčiny takového vývoje. Nejedná-li se o neočekávané vnější vlivy (povodeň, hospodářská krize apod.), pak může být příčina buď na straně chybně nastaveného cíle či přiřazeného indikátoru, anebo na straně nefunkčnosti projektu vzhledem ke stanovenému cíli. V obou případech je nutné, aby správce cíle navrhl opatření ke změně. Může se jednat buď o návrh vhodnějšího typu projektu do akčního plánu, nebo o přeformulování cíle. Takovou změnu je nutno důkladně prodiskutovat s dotčenými subjekty (ideálně v rámci fokusní skupiny) a následně změnu navrhnout řídicí skupině. Řídicí skupina rozhodne o schválení či neschválení změny.

6.3.3. Akční plán

Akční plán je dokumentem, jehož cílem je upřesnit strategický plán v krátkodobém časovém horizontu. Akční plán ze strategického plánu vychází a určuje, jakými konkrétními kroky či projekty budou naplňovány příslušné cíle uvedené ve strategickém plánu. Akční plán se zpracovává vždy na následující rok.

U každé aktivity musí být zřejmé, k naplnění jakého cíle přispívá. Sestavování akčního plánu musí být v souladu se strategickým plánem, ale také s připravovaným rozpočtem na následující rok. Projekty zařazené do akčního plánu musí být kryty rozpočtem nebo jiným (externím) zdrojem financování. Pokud nebude k projektům vybraným do akčního plánu jednoznačně přiřazen zdroj financování, budou z akčního plánu vyřazeny.

Proces přípravy akčního plánu je třeba vnímat jako **proces dlouhodobý a opakovaný**, postupující celým kalendářním rokem. Příprava akčního plánu probíhá souběžně s přípravou rozpočtu (dobrovolného svazku obcí nebo rozpočtů jednotlivých měst a obcí). Nejprve dochází ke sběru podnětů na realizaci projektů od jednotlivých měst a obcí. Následně dochází k výběru těch aktivit, které je z věcného, časového a finančního hlediska možné realizovat v příštím roce. Nakonec dochází k přijetí rozhodnutí o přehledu konkrétních aktivit zařazených do akčního plánu pro následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje pro realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho vyhodnocení.

Příklad harmonogramu procesů při přípravě, realizaci a vyhodnocení akčních plánů

	Rok 2015				Rok 2016				Rok 2017				Rok 2018	
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.	3.	4.	1.	2.
Akční plán na r. 2016														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														
Akční plán na r. 2017														
Příprava														
Realizace														
Vyhodnocení														

Akční plán může být vypracován pomocí tabulky, která obsahuje číslo cíle, ke kterému se projekt váže, název projektu, orientační rozpočet, zdroj financování, harmonogram, nositel projektu, aktuální stav připravenosti.

Vzor tabulky akčního plánu

Cíl	Název projektu	Náklady	Zdroj financování	Termín realizace	Nositel projektu	Připravenost

Do tabulky se uvádějí následující informace:

Cíl – název a číslo cíle stanoveného ve strategii, k němuž se projekt váže

Název projektu – konkrétní název projektu či aktivity, která naplňuje (spolu s dalšími) daný cíl

Náklady – orientační finanční objem projektu; vzhledem k tomu, že se jedná o první hrubou verzi akčního plánu, je samozřejmé, že se ve většině případů bude jednat o odhad nákladů (stanovený expertním odhadem či na základě zkušenosti s obdobnými projekty). V dalších verzích akčního plánu budou náklady upřesňovány.

Zdroj financování – snahou je co nejefektivnější hospodaření, proto je vhodné uvést vhodný zdroj financování z konkrétního dotačního zdroje (národní granty, evropské fondy apod.). V tom případě je nutné do akčního plánu uvést také podíly financování (např. 85 % dotace, 15 % rozpočet DSO). Tam, kde budou projekty již dostatečně konkrétní, je možné hledat příslušnou dotační možnost v připravovaných operačních programech Evropských strukturálních a investičních fondů. Tam, kde je od počátku zřejmé, že zdrojem financování nemůže být žádný dotační program, je vhodné do zdroje financování uvést rozpočet té organizace, která financování projektu plánuje (konkrétní obec, více obcí, dobrovolný svazek obcí).

Termín realizace – jedná se o další údaj, který je v této fázi orientační a předpokládá se jeho postupné upřesňování. Pokud se jedná o víceleté projekty, je nutné uvést alespoň roky jeho realizace, vhodnější však je uvést i měsíce (zejména u akcí, které budou realizovány v rámci jednoho roku).

Nositel projektu – uvádí se subjekt, který bude mít realizaci projektu na starosti. V případě DSO to většinou bude svazek obcí, v případě neformální spolupráce obcí může jít o jednu konkrétní obec, která bude mít zodpovědnost za zpracování žádosti o dotaci a její realizaci, na jejímž území se bude

projekt realizovat, která bude organizovat výběrové řízení apod. Samozřejmě se počítá s aktivní účastí ostatních obcí, nositel je však tzv. lead-partnerem.

Připravenost – pro doplnění informací o reálnosti projektu, přesnosti jeho rozpočtu a načasování je vhodné uvést, v jakém stavu se projekt nachází. Většinou se stručně uvádí, zda se jedná o projekt ve fázi záměru, nebo zda již byla vytvořena studie, která jej blíže popisuje. Dalšími milníky může být zpracovaná projektová dokumentace, vydané stavební povolení či vybraný zhotovitel na základě výběrového řízení.

Pokud bude cíl naplňován po dobu několika let, je možné do akčního plánu uvést také orientační **zásobník projektů/aktivit** (samostatná tabulka ve stejné struktuře), které nejsou financovatelné z rozpočtu příštího roku, ale s nimiž se uvažuje v dalších letech. Takový zásobník by byl pouze orientační a sloužil by jako jeden z podkladů pro sestavování akčních plánů na další roky. Je vhodný z toho důvodu, že při případných personálních změnách bude na jednom místě zaznamenáno, s čím projektový tým počítal jako s aktivitami vhodnými k realizaci za účelem dosažení cíle. Veškeré údaje by byly v tom případě orientační (harmonogram, náklady) a upřesňovaly by se při sestavování dalšího akčního plánu na následující rok.

V prvním pololetí roku, který následuje po realizaci akčního plánu, by mělo dojít k jeho **vyhodnocení**. V rámci vyhodnocení budou posouzeny jednotlivé projekty, které byly navrženy v akčním plánu k realizaci.

U zrealizovaných projektů bude posouzeno především to, zda byly udrženy náklady, které byly v akčním plánu orientačně uvedeny, a souladu skutečného harmonogramu s předpokládaným. V případě odchylek budou vyhodnoceny důvody, proč k nim došlo. Z takto učiněných vyhodnocení by měly být přijaty adekvátní závěry (např. do budoucna zpřesnit odhady nákladů, zaměřit se na kvalitu výběrových řízení s důrazem na minimalizaci víceprací, při nastavování harmonogramu brát v potaz rizika, která mohou projekt zbrzdit apod.).

Zároveň je nutné znovu vyhodnotit, jak se vyvinuly hodnoty indikátorů po realizaci projektů. Tím dojdeme k dílčímu závěru, zda zrealizované projekty jsou vzhledem k vytyčeným cílům efektivní a účinné. V případě, že se hodnoty indikátorů nevyvíjejí příznivým směrem, je nutné přemýšlet o přehodnocení projektů, které jsou naplánovány k plnění cílů.

U nezrealizovaných projektů je nutné analyzovat důvody, proč k realizaci nedošlo (do akčního plánu by měly vstupovat jen reálné projekty a aktivity).

6.4. Závěr a postup zpracování

6.4.1. Shrnutí

Návrhová část má přímou návaznost na zjištění stanovená v části analytické. Jako zásadní problém se ukázala přetíženost představitelů především menších obcí v ORP, kteří nedisponují dostatečným administrativním aparátem a jsou tedy zahlceni (resp. přehlčeni) obecní agendou. Dalším hojně zmiňovaným negativním jevem je praktický nulová spolupráce obcí v ORP. Tyto dva nejpálčivější problémy byly zformulovány do dvou problémových okruhů.

Prvním problémovým okruhem je nízká úroveň spolupráce obcí v ORP. Z analytické části vyplynulo, že by představitelé obcí uvítali větší vzájemnou kooperaci, která nyní funguje v neformální rovině. V tomto duchu byl stanoven i jeden ze dvou cílů problémového okruhu č. 1 – posílit vazby a vztahy mezi obcemi v ORP. Druhý z cílů – vytvoření platformy pro vznik jednotného registru požadavků – je částečně nadregionální, protože návrh na jeho naplnění zazněl i v jiných ORP a jako takový by mohl být i řešen. Ke každému cíli byl stanoven a popsán jeden indikátor.

Druhým problémovým okruhem je kvalita a efektivita managementu obcí v ORP a s tím související přetíženost představitelů obcí. I v rámci tohoto problémového okruhu byly stanoveny dva cíle. Jako řešení přetíženosti starostů se v tuto chvíli jeví dvě možnosti: lepší a hlavně efektivnější systém vzdělávání starostů a outsourcing některých agend servisnímu středisku. Tuto skutečnost přesně reflektují navržené cíle. Ke každému cíli byl stanoven a popsán jeden indikátor.

Kromě indikátorů vztažených ke stanoveným cílům (indikátory výstupu), byly rovněž určeny indikátory pro problémové okruhy (indikátory výsledku), které mají obecnější charakter. Pomocí indikátorů (výstupu i výsledku) bude průběžně sledováno naplňování cílů. Cíle i indikátory budou garantovány „správcí“. Vzhledem ke složitosti volitelného tématu budou však tito správci pravděpodobně určeni až na druhém oficiálním setkání starostů.

6.4.2. Popis postupu tvorby strategie

První fáze zpracování návrhové části byla pro všechna povinná témata i volitelné téma společná. V této fázi bylo vytvořeno motto regionu, slogan, který území stručně, výstižně a nadčasově charakterizuje. Ve stejném časovém období byla vytvořena i vize představující žádoucí stav v regionu v budoucnosti. Slogan i vize byly připomínkovány a následně diskutovány členy projektového týmu do finální podoby.

V návrhové části byly kromě výše uvedeného vypracovávány tyto stěžejní kapitoly: problémové okruhy, cíle, indikátory. Při zpracování těchto kapitol byly využity teze z analytické části. Na základě rozhovorů s představiteli obcí byly vyvozeny závěry o momentální situaci v regionu. Nejčastěji zmiňované nedostatky byly formulovány do problémových okruhů. V rámci každého problémového okruhu bylo následně navrženo několik cílů, jichž by mělo být dosaženo v určitém časovém horizontu (2020). Cíle byly stanovovány tak, aby splňovaly požadavky pravidla SMART. Problémové okruhy i navrhované cíle byly konzultovány v rámci tzv. fokusní skupiny. Toto jednání proběhlo v druhé polovině října a zúčastnili se jej kromě členů realizačního týmu odborníci na danou oblast. Svého zástupce zde měly i menší obce, u nichž se předpokládá největší zájem o poskytování servisu samosprávám. Na základě připomínek účastníků fokusní skupiny byly problémové okruhy a cíle upraveny do konečné podoby. Následně byly k problémovým okruhům i jednotlivým cílům stanoveny indikátory, tj. konkrétní návrhy požadovaných výstupů, jichž by mělo být v roce 2020 dosaženo. Odpovědným pracovníkem za stanovení problémových okruhů, cílů i indikátorů je tematický expert, zároveň však byly všechny kapitoly dány k dispozici ostatním členům realizačního týmu k připomínkování. Na přípravě návrhové části se celkem podílelo cca 15 osob.

6.5. Přílohy

K tomuto tématu nebyly vypracovány žádné přílohy.

7. Závěr a kontakty na zpracovatele strategie

7.1. Závěr

Při zpracování dokumentu byla nejdříve zpracována Úvodní část, která zrekapitulovala základní informace o strategii a charakterizovala řešené území SO ORP Dvůr Králové nad Labem. Zároveň byla zpracována Základní charakteristika správního obvodu a na jejím základě byla vypracována souhrnná SWOT analýza území.

Následně analytický tým začal zpracovávat analytickou část tří povinných témat. Výsledkem byla první verze souhrnného dokumentu, která spatřila světlo světa v polovině roku 2014. Výsledkem zpracování analytických částí povinných témat bylo nejenom popis stávajícího stavu, ale i analýza cílových skupin, analýza rizik a SWOT analýzy všech řešených oblastí.

Na základě souhrnu výsledků analýz a na základě vyhodnocení dotazníkových šetření byly zpracovány tzv. Nástiny variantních opatření, které načrtly možnosti meziobecní spolupráce v řešených oblastech.

Nástiny variantních opatření byly poté vzaty jako vstupní informace pro 1. společné setkání zástupců obcí, které se konalo ve Dvoře Králové nad Labem 12. 6. 2014. V rámci tohoto setkání byly představeny výsledky analýz a byly verifikovány varianty meziobecní spolupráce. Jak v rámci neformálního setkání představitelů obcí, které proběhlo v únoru 2014, tak i v rámci 1. oficiálního setkání, byly zároveň prodiskutovány návrhy na zpracování volitelného tématu. Jednoznačně bylo schváleno, že v rámci volitelného tématu zpracuje realizační tým téma Servis samosprávám.

Realizační tým začal zpracovávat návrhové části povinných témat a tematický expert počal práce na volitelném tématu. Výsledkem návrhových částí jednotlivých témat bylo zpracování vize, problémových okruhů a následně definice cílů. Cíle byly nejprve nastaveny realizačním týmem a následně ověřeny v rámci fokusních skupin. K jednání v rámci fokusních skupin byly přizváni zástupci obcí a experti na danou oblast. Cíle byly detailně popsány a každému cíli byl navržen správce cíle.

V průběhu dalšího zpracování byly na úrovni problémových okruhů stanoveny indikátory výsledku (obecnější) a na úrovni cílů indikátory výstupu (konkrétnější). Indikátory byly opět detailně popsány a každému indikátoru byl navržen správce měřítka.

Následně byla stanovena obecná pravidla řízení strategie. Konkrétně byl navržen systém monitorování a hodnocení realizace strategie a systém změn strategie. Poté byl navržen proces přípravy akčního plánu, který je chápán jako dlouhodobý a opakovaný proces, který operativně upravuje strategický plán.

Záměrně je v této kapitole 7.1 stručně popsán postup zpracování celého souhrnného dokumentu. Zcela záměrně zde nejsou uváděny konkrétní výstupy a závěry analytické a návrhové části, případně jiných částí souhrnného dokumentu. Ty jsou totiž poměrně jasně a podrobně popsány v závěrečném shrnutí, které je součástí kapitoly „Závěr a postup zpracování“ nacházející se u každého tématu.

7.2. Kontakty na zpracovatele

Složení realizačního týmu ORP Dvůr Králové nad Labem se v průběhu projektu mírně změnilo. Do března 2014 pracoval v týmu jako analytik Ing. arch. Jan Holan, který byl zodpovědný za zpracování témat Školství a předškolní vzdělávání a Sociální služby. K 1. 4. 2014 jej na pozici vystřídal Mgr. Karel Turek. K 1. 6. 2014 realizační tým posílila Bc. Radka Jansová, která nastoupila na pozici tematického experta a dostala za úkol zpracování volitelného tématu.

Realizační tým SO ORP Dvůr Králové nad Labem pracoval k 20. 12. 2014 v následujícím složení:

Realizační tým projektu Meziobecní spolupráce – ORP Dvůr Králové nad Labem				
jméno	příjmení	e-mail	telefon	nástup do projektu
Motivující starosta				
Petr	Hrubý	starosta@vitezna.cz	603 868 177	1. 12. 2013
Dušan	Kubica	dusan.kubica@mudk.cz	737 208 565	1. 12. 2013
Koordinátor meziobecní spolupráce				
Tomáš	Mečíř	mecir@drag-tu.cz	737 561 729	1. 12. 2013
Jan	Balcar	balcar@kjh.cz	777 851 871	1. 12. 2013
Pracovníci pro analýzy				
Michal	Hátle	hatle@drag-tu.cz	724 602 224	1. 12. 2013
Karel	Turek	Turek_karel@email.cz	604 558 002	1. 4. 2014
Tematický expert				
Radka	Jansová	jansova@kjh.cz	775 260 250	1. 6. 2014
Asistent				
Kateřina	Valdová	valdova@kjh.cz	499 397 232	1. 12. 2013
Martina	Hlušíčková	ucetni@vitezna.cz	732 185 857	1. 12. 2013
Lenka	Křížová	Krizova.lenka@maskd.cz	739 243 465	1. 12. 2013

8. Přílohy

Dokument neobsahuje žádné souhrnné přílohy.

8.1. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Základní informace o strategii.....	5
Tabulka č. 2: Obce správního obvodu dle abecedního pořadí	6
Tabulka č. 3: Relevantní významné strategické dokumenty	9
Tabulka č. 4: Charakteristika území ORP	12
Tabulka č. 5: Demografický vývoj obyvatel v území ORP	12
Tabulka č. 6: Stručná charakteristika školství v území ORP	14
Tabulka č. 7: Stručná charakteristika oblasti „kultura a sport“ v území ORP	15
Tabulka č. 8: Stručná charakteristika „zdravotnictví“ veřejného i soukromého charakteru v území ORP	16
Tabulka č. 9: Ekonomická aktivita obyvatel území ORP	17
Tabulka č. 10: Charakteristika dojíždění do škol a zaměstnání	18
Tabulka č. 11: Charakteristika domácností	18
Tabulka č. 12: Charakteristika nezaměstnanosti v území ORP	19
Tabulka č. 13: Charakteristika trhu práce v území ORP	20
Tabulka č. 14: Územní a strategické plánování	28
Tabulka č. 15: Popis klíčových aktérů	29
Tabulka č. 16: SWOT analýza	33
Tabulka č. 17: Počet škol v ORP Dvůr Králové nad Labem podle velikostních kategorií obcí v období 2012/2013	37
Tabulka č. 18: Počty škol/školských zařízení v jednotlivých obcích ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013	41
Tabulka č. 19: Pracovníci ve školství v ORP Dvůr Králové nad Labem v zařízeních zřizovaných obcemi ve školním roce 2012/2013	42
Tabulka č. 20: Počet ZŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem podle zřizovatele a úplnosti ve školním roce 2012/2013	43
Tabulka č. 21: Vývoj počtu ZŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem podle zřizovatele a úplnosti v období 2005/2006 až 2012/2013	44
Tabulka č. 22: Počet malotřídních ZŠ v jednotlivých obcích ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013	44
Tabulka č. 23: ZŠ zřizované obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013	45
Tabulka č. 24: ZŠ zřizované krajem v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013	45
Tabulka č. 25: Součásti základních škol v jednotlivých obcích ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013	46
Tabulka č. 26: Údaje o pracovnících ZŠ zřizovaných obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013	46
Tabulka č. 27: Ostatní pedagogičtí pracovníci škol v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013	47
Tabulka č. 28: Počet všech ZŠ a počet žáků na jednoho přepočteného pracovníka v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013	47

Tabulka č. 29: Přehled škol pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013	48
Tabulka č. 30: Popis ZŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem za školní rok 2012/2013	48
Tabulka č. 31: MŠ zřizované obcí a krajem v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013	50
Tabulka č. 32: MŠ zřízené soukromou osobou v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013	50
Tabulka č. 33: Popis MŠ v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013	51
Tabulka č. 34: Vývoj počtu narozených dětí v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005-2013	52
Tabulka č. 35: Počet zařízení pro péči o děti do 3 let v ORP Dvůr Králové nad Labem k 31. 12. 2013	52
Tabulka č. 36: Školní družiny a školní kluby v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013	53
Tabulka č. 37: Školní jídelny zřizované obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem ve školním roce 2012/2013	54
Tabulka č. 38: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem v jednotlivých letech (v Kč), Zdroj: SO ORP Dvůr Králové nad Labem, odbor ŠKS.....	55
Tabulka č. 39: Ukazatele nákladovosti na přímé náklady ve vzdělávání v roce 2013 v ORP Dvůr Králové nad Labem	56
Tabulka č. 40: Finanční prostředky poskytnuté z RUD na ZŠ a MŠ zřizovaných obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2013	57
Tabulka č. 41: Nezbytné zjištěné investiční potřeby obcí v ORP Dvůr Králové nad Labem týkající se ZŠ do roku 2023	58
Tabulka č. 42: Přehled dotčených cílových skupin v ORP Dvůr Králové nad Labem	59
Tabulka č. 43: Druhy rizika a jejich hodnocení v ORP Dvůr Králové nad Labem	61
Tabulka č. 44: SWOT.....	63
Tabulka č. 45: Přehled problémových okruhů v oblasti předškolního a základního vzdělávání v ORP Dvůr Králové nad Labem	69
Tabulka č. 46: Přehled jednotlivých cílů v oblasti předškolního a základního vzdělávání	72
Tabulka č. 47: problémový okruh 1, cíl 1.1	73
Tabulka č. 48: Problémový okruh 1, cíl 1.2.....	74
Tabulka č. 49: Problémový okruh 2, cíl 2.1.....	75
Tabulka č. 50: Problémový okruh 2, cíl 2.2.....	76
Tabulka č. 51: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP Dvůr Králové nad Labem	90
Tabulka č. 52: Počet jednotlivých druhů zařízení sociálních služeb působících a mající sídlo v ORP Dvůr Králové nad Labem	91
Tabulka č. 53: Zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP Dvůr Králové nad Labem se sídlem zřizovatele mimo území ORP	92
Tabulka č. 54: Počet jednotlivých typů sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem podle údajů Registru sociálních služeb.....	93
Tabulka č. 55: Počet jednotlivých typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytující služby pro obyvatele ORP) na základě provedení vlastního šetření	94
Tabulka č. 56: Počet zařízení sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem dle zřizovatele	95
Tabulka č. 57: Počet poskytovaných druhů sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem dle zřizovatele	95

Tabulka č. 58: Přehled financování zařízení sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2012.....	96
Tabulka č. 59: Kapacita zařízení sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2012.....	97
Tabulka č. 60: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v ORP Dvůr Králové nad Labem – příjmy z úhrad uživatelů a výdaje v roce 2012	98
Tabulka č. 61: Terénní a ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením v ORP Dvůr Králové nad Labem – evidovaný počet neuspokojených žadatelů v roce 2012.....	98
Tabulka č. 62: Počet uživatelů (klientů) v zařízeních sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2012	99
Tabulka č. 63: Náklady na uživatele sociálních služeb v zařízeních sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem v roce 2012	99
Tabulka č. 64: Analýza dotčených cílových skupin v ORP Dvůr Králové nad Labem	100
Tabulka č. 65: Analýza rizik za oblast sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem.....	103
Tabulka č. 66: SWOT analýza.....	104
Tabulka č. 67: Přehled problémových okruhů v oblasti sociálních služeb v ORP Dvůr Králové nad Labem	111
Tabulka č. 68: Přehled jednotlivých cílů v oblasti sociálních služeb.....	115
Tabulka č. 69: Problémový okruh 1, cíl 1.1.....	116
Tabulka č. 70: Problémový okruh 1, cíl 1.2.....	117
Tabulka č. 71: Problémový okruh 2, cíl 2.1.....	118
Tabulka č. 72: Problémový okruh 2, cíl 2.2.....	119
Tabulka č. 73: Problémový okruh 3, cíl 3.1.....	120
Tabulka č. 74: Problémový okruh 3, cíl 3.2.....	121
Tabulka č. 75: Sběrné dvory a sběrná místa na území ORP, současný stav	145
Tabulka č. 76: Výkupny odpadů na území ORP, současný stav	146
Tabulka č. 77: Třídící linky v blízkosti území ORP, současný stav	147
Tabulka č. 78: Koncová zařízení (třídící linky pro separovaný odpad, využívané obcemi území ORP), současný stav.....	148
Tabulka č. 79: Zařízení pro nakládání s BRO v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	149
Tabulka č. 80: Koncová zařízení (zařízení pro nakládání s BRO z obcí řešeného území ORP), současný stav	150
Tabulka č. 81: Spalovny a zařízení pro energetické využití odpadů mimo území ORP, současný stav.....	150
Tabulka č. 82: Nejbližší skládky odpadů v blízkosti územní jednotky ORP, současný stav	151
Tabulka č. 83: Koncová zařízení (skládky a zařízení pro energetické využití odpadů z obcí řešeného ORP), současný stav.....	151
Tabulka č. 84: Další zařízení pro nakládání s odpady v území ORP a v blízkosti územní ORP, současný stav	152
Tabulka č. 85: Produkce ostatních odpadů (dále jen OO) a produkce nebezpečných odpadů (dále jen NO) za období 2008–2012.....	153
Tabulka č. 86: Celková a měrná produkce ostatních, nebezpečných a všech odpadů, jejichž původcem je obec, rok 2012	154
Tabulka č. 87: Produkce odpadů podle jednotlivých skupin Katalogu odpadů a vyhlášky č. 352/2008 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady, v platném znění na území ORP za období 2008–2012	155
Tabulka č. 88: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce smíšeného komunálního odpadu (dále jen SKO)) za období 2008–2012.....	157

Tabulka č. 89: Celková a měrná produkce komunálního a směsného komunálního odpadu, jehož původcem je obec, rok 2012	158
Tabulka č. 90: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012	159
Tabulka č. 91: Celková a měrná produkce separovaného sběru odpadu, jehož původcem je obec (evidovaná a dopočtená produkce vytríděných odpadů), rok 2012	160
Tabulka č. 92: Měrná produkce separovaného sběru odpadu ze systému organizovaného obcí, rok 2012.....	161
Tabulka č. 93: Produkce odděleného sběru využitelných komodit KO podle velikostních skupin obcí v kraji, rok 2013.....	162
Tabulka č. 94: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012	162
Tabulka č. 95: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (dále jen BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012.....	163
Tabulka č. 96: Celková a měrná produkce biologicky rozložitelného komunálního odpadu a odpadu kat. č. 20 02 01 – biologicky rozložitelný odpad, jehož původcem je obec, rok 2012	164
Tabulka č. 97: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012.....	165
Tabulka č. 98: Nakládání s komunálními odpady (dále jen KO) a se směsným komunálním odpadem (dále jen SKO) na území ORP za období 2008–2012	167
Tabulka č. 99: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008–2012	168
Tabulka č. 100: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (dále jen BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (dále jen BRKO) na území ORP za období 2008–2012	169
Tabulka č. 101: Náklady na odpadové hospodářství v letech 2010–2012 v území ORP.....	170
Tabulka č. 102: Analýza cílových (dotčených) skupin.....	172
Tabulka č. 103: Analýza rizik (registr rizik v oblasti odpadového hospodářství).....	175
Tabulka č. 104: SWOT analýza.....	176
Tabulka č. 105: Problémové okruhy a jejich cíle	188
Tabulka č. 106: Problémový okruh 1, cíl 1.1.....	189
Tabulka č. 107: Problémový okruh 1, cíl 1.2.....	190
Tabulka č. 108: Problémový okruh 2, cíl 2.1.....	191
Tabulka č. 109: Problémový okruh 2, cíl 2.2.....	192
Tabulka č. 110: Problémový okruh 2, cíl 2.3.....	193
Tabulka č. 111: Produkce ostatních odpadů (OO) a produkce nebezpečných odpadů (NO) za období 2008–2012.....	214
Tabulka č. 112: Celková produkce KO na území ORP za období 2008–2012 podrobně	216
Tabulka č. 113: Celková produkce odpadů na území ORP (produkce KO a produkce směsného komunálního odpadu (SKO)) za období 2008–2012	219
Tabulka č. 114: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012	221
Tabulka č. 115: Celková produkce BRO na území ORP za období 2008–2012 podrobně	223
Tabulka č. 116: Podíl biologicky rozložitelného komunálního odpadu (BRKO) na celkové produkci BRO na území ORP za období 2008–2012.....	227
Tabulka č. 117: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012.....	229
Tabulka č. 118: Nakládání s komunálními odpady (KO) a se směsným komunálním odpadem (SKO) na území ORP za období 2008–2012.....	231
Tabulka č. 119: Nakládání se separovaným sběrem na území ORP za období 2008–2012	233
Tabulka č. 120: Nakládání s biologicky rozložitelným odpadem (BRO) a s biologicky rozložitelným komunálním odpadem (BRKO) na území ORP za období 2008–2012.....	235
Tabulka č. 121: Struktura obcí dle počtu obyvatel (celý SO ORP)	238

Tabulka č. 122: Struktura obcí dle počtu zastupitelů (dle dotazníků)	238
Tabulka č. 123: Přehled starostů dle počtu volebních období	240
Tabulka č. 124: Vynakládané prostředky	279
Tabulka č. 125: Provozní výdaje obcí	280
Tabulka č. 126: Finanční analýza	281
Tabulka č. 127: Analýza cílových skupin	282
Tabulka č. 128: Hodnocení rizika	284
Tabulka č. 129: SWOT analýza	285
Tabulka č. 130: Problémový okruh 1, cíl 1.1	295
Tabulka č. 131: Problémový okruh 1, cíl 1.2	296
Tabulka č. 132: Problémový okruh 2, cíl 2.1	297
Tabulka č. 133: Problémový okruh2, cíl 2.2	297

8.2. Seznam grafů

Graf č. 1 : Celkový počet obyvatel správního obvodu v letech 2005 až 2012	13
Graf č. 2: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí do 199 obyvatel.....	38
Graf č. 3: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí 200-499 obyvatel.....	38
Graf č. 4: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí 500–999 obyvatel.....	39
Graf č. 5: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí 1000–1999 obyvatel.....	39
Graf č. 6: Vývoj počtu obcí a v nich dostupných škol a dalších zařízení souvisejících se vzděláváním v období 2005/2006 až 2012/2013 za velikostní kategorii obcí 10000–19999 obyvatel.....	40
Graf č. 7: Vývoj průměrného přepočteného počtu pracovníků v MŠ a ZŠ v období 2005/2006 až 2012/2013	43
Graf č. 8: Vývoj počtu dětí v MŠ podle zřizovatele v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013.....	49
Graf č. 9: Vývoj počtu přepočtených pedagogických pracovníků v MŠ zřizovaných obcemi a krajem v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 až 2012/2013	51
Graf č. 10: Zapsaný počet účastníků v ŠD a ŠK rozdělený podle stupně škol v ORP Dvůr Králové nad Labem v období 2005/2006 a 2012/2013	53
Graf č. 11: Finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu na přímé výdaje ve školství školám a školským zařízením zřízených obcemi v ORP Dvůr Králové nad Labem v jednotlivých letech (v milionech).....	55
Graf č. 12: Celkové provozní výdaje v ORP Dvůr Králové nad Labem na ZŠ, MŠ a jiná zařízení zřizovaných obcemi v období 2005–2012 (v Kč)	56
Graf č. 13: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb sídlících v rámci ORP	138
Graf č. 14: Počet vybraných typů zařízení sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP).....	138
Graf č. 15: Počet vybraných typů sociálních služeb v rámci ORP	138
Graf č. 16: Počet vybraných typů sociálních služeb působících v rámci ORP (resp. poskytujících služby pro obyvatele ORP)	139
Graf č. 17: Podíl zařízení sociálních služeb v ORP dle zřizovatele	139
Graf č. 18: Podíl sociálních služeb v ORP dle zřizovatele.....	139
Graf č. 19: Podíl financování zařízení sociálních služeb v ORP	140
Graf č. 20: Podíl příjmů z úhrad uživatelů na celkových výdajích v rámci terénních a ambulantních služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením.....	140
Graf č. 21: Počet uživatelů (klientů) ve vybraných zařízeních sociálních služeb v roce 2012	140
Graf č. 22: Průměrné náklady na uživatele/den ambulantní, terénní a pobytové služby v rámci vybraných sociálních služeb v ORP.....	141
Graf č. 23: Celková produkce odpadu, produkce OO a NO na území ORP za území 2008–2012.....	215
Graf č. 24: Podíl KO a podíl SKO na celkové produkci odpadů na území ORP za období 2008–2012.	220
Graf č. 25: Separovaný sběr odpadů na území ORP za období 2008–2012	222
Graf č. 26: Identifikace pěti hlavních druhů BRO na území ORP za období 2008–2012	226
Graf č. 27: Podíl množství BRKO na množství BRO na území ORP za období 2008–2012.....	228
Graf č. 28: Nakládání s odpady celkově na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění..	230
Graf č. 29: Nakládání s KO na území ORP za období 2008–2012, využití a odstranění KO	232

Graf č. 30: Materiálové využití separovaného odpadu na území ORP za období 2008–2012	234
Graf č. 31: Podíl množství BRKO na množství BRO a skládkování BRKO na území ORP za období 2008–2012.....	236
Graf č. 32: Podíl uvolněných a neuvolněných starostů a místostarostů	240
Graf č. 33: Výsledky předběžného šetření o agendách v gesci obcí.....	241
Graf č. 34: Právní podpora (a-d) – současný stav.....	243
Graf č. 35: Právní podpora (e-h) – současný stav.....	244
Graf č. 36: Právní podpora (a-d) – budoucí poptávka	245
Graf č. 37: Právní podpora (e-h) – budoucí poptávka	246
Graf č. 38: Ekonomické agendy – současný stav.....	248
Graf č. 39: Ekonomické agendy – budoucí poptávka	249
Graf č. 40: Dotační management – současný stav	251
Graf č. 41: Dotační management – budoucí poptávka.....	252
Graf č. 42: Veřejné zakázky – současný stav	254
Graf č. 43: Veřejné zakázky – budoucí poptávka.....	255
Graf č. 44: IT podpora – současný stav.....	257
Graf č. 45: IT podpora – budoucí poptávka.....	258
Graf č. 46: Technická a stavební podpora – současný stav	260
Graf č. 47: Technická a stavební podpora – budoucí poptávka	261
Graf č. 48: Rozvoj obce – současný stav	263
Graf č. 49: Rozvoj obce – budoucí poptávka	264
Graf č. 50: Právní podpora: preferovaný způsob zajištění agendy a-d	266
Graf č. 51: Právní podpora e-h	267
Graf č. 52: Ekonomické agendy	268
Graf č. 53: Dotační management	269
Graf č. 54: Veřejné zakázky	270
Graf č. 55: IT Podpora.....	271
Graf č. 56: Technická a stavební podpora	272
Graf č. 57: Rozvoj obce.....	273
Graf č. 58: Možnosti financování I.....	275
Graf č. 59: Možnosti financování II.....	275
Graf č. 60: Preference financování.....	276
Graf č. 61: Vhodné území pro řešení agend.....	277
Graf č. 62: Zaštiťující subjekt	277

8.3. Seznam mapových podkladů

Mapa č. 1: Administrativní členění správního obvodu.....	11
Mapa č. 2: Dopravní mapa správního obvodu	21
Mapa č. 3:ÚSES na území správního obvodu	23
Mapa č. 4:Biochory (vyšší typologické jednotky) na území správního obvodu.....	24
Mapa č. 5:Významné krajinné prvky na území správního obvodu.....	24
Mapa č. 6:Záplavová území na území správního obvodu	26
Mapa č. 7:Turistická mapa správního obvodu	27
Mapa č. 8: Mikroregiony působící na území správního obvodu	32
Mapa č. 9: MAS působící na území správního obvodu.....	32
Mapa č. 10: Řešené území.....	239

8.4. Seznam schémat

Schéma č. 1: Vztah cíl / indikátory výstupu.....	204